Clifford Moore
AL DOILEA AMANT AL DOAMNEI CHATTERLEY

We bring ouryears to an end as it were a tale that is told...
(Ne petrecem aniipînă la moarte, ca şi cum ar fi o poveste...)

CAPITOLUL I

Cine ar fi putut bănui că viaţa Constanţei, pe numele ei de domnişoară, Steward Reid, fostă lady Chatterley, actualmente Mellors, va lua o întorsătură atît de bizară? Cu siguranţă nimeni, nimeni n-ar fi fost în stare să prevadă că sufletul ei delicat ca o floare de măr se va lăsa copleşit de o asemenea povară... După credinţa tuturor celor ce o cunoşteau, ea părea menită să-şi trăiască viaţa firesc, întocmai ca floarea de măr care, devenită fruct, se cuprinde de propria-i savoare ţîşnită din muşcătura adîncă şi pofticioasă a bărbatului!

Doar cei mai apropiaţi de dînsa, şi care o iubeau, ştiau că este o fiinţă nefericită, chemată de nenumărate ori, în tot atîtea împrejurări hotărîtoare, de către fosta lady Chatterley, sora ei mai mare, Hilda Steward Reid, deşi lipsită de prejudecăţi, ajunsese să creadă în destin, ba chiar şi în vrăji, de cîte ori se gîndea la micuţa Constanţa, ca şi acum, în trenul cu mers de melc ce-o purta spre sora ei. Se mişca locomotiva prea încet, ori Hildei, i se părea, în starea de tulburare şi nelinişte pe care o trăia, alergînd cu gîndurile din prezent în trecut, cu o iuţeală care-o întrecea pe cea a trenului, repetîndu-şi la nesfîrşit una şi aceeaşi propoziţie: „Constanţa, buna mea Constanţa, amestecată într-o întîmplare atît de ciudată!..."

Cu trei ani înainte de această neaşteptată catastrofă, la Londra, într-o seară de plictiseală şi singurătate, Hilda, care venise din Scoţia să se amuze puţin înainte de a-şi duce copiii la Noul St. Ives, i-a telefonat lui Duncan Forbes, pictorul taciturn care o iubise fără noroc pe Constanţa.

— Duncan? Aici, sora Constanţei... Hilda! Nu, Constanţa nu e cu mine. N-am ce-ţi face, e cu bărbatul ei, la Noul St. Ives. Dar n-ai vrea să te mulţumeşti cu o compensaţie intelectuală? Ah, Duncan, mă plictisesc cumplit... Deşi toată iumea crede că nu e nimic mai vesel şi mai amuzant pe acest pămînt decît să fii femeie divorţată!... Să mă iei în căsătorie? Nu, Duncan, nu-ţi cer un sacrificiu atît de mare.. Şi, pe urmă, băieţii mei sînt aproape flăcăi: John are 6 ani şi Samuel 7. Ce-ar zice

Clifford Moore

AL DOILEA AMANT AL DOAMNEI CHATTERLEY

We bring ouryears to an end as it were a tale that is told...
(Ne petrecem aniipînă la moarte, ca şi cum ar fi o poveste...)

CAPITOLUL I

Cine ar fi putut bănui că viaţa Constanţei, pe numele ei de domnişoară, Steward Reid, fostă lady Chatterley, actualmente Mellors, va lua o întorsătură atît de bizară? Cu siguranţă nimeni, nimeni n-ar fi fost în stare să prevadă că sufletul ei delicat ca o floare de măr se va lăsa copleşit de o asemenea povară... După credinţa tuturor celor ce o cunoşteau, ea părea menită să-şi trăiască viaţa firesc, întocmai ca floarea de măr care, devenită fruct, se cuprinde de propria-i savoare ţîşnită din muşcătura adîncă şi pofticioasă a bărbatului!

Doar cei mai apropiaţi de dînsa, şi care o iubeau, ştiau că este o fiinţă nefericită; chemată de nenumărate ori, în tot atîtea împrejurări hotărîtoare, de către fosta lady Chatterley, sora ei mai mare, Hilda Steward Reid, deşi lipsită de prejudecăţi, ajunsese să creadă în destin, ba chiar şi în vrăji, de cîte ori se gîndea la micuţa Constanţa, ca şi acum, în trenul cu mers de melc ce-o purta spre sora ei. Se mişca locomotiva prea încet, ori Hildei, i se părea, în starea de tulburare şi nelinişte pe care o trăia, alergînd cu gîndurile din prezent în trecut, cu o iuţeală care-o întrecea pe cea a trenului, repetîndu-şi la nesfîrşit una şi aceeaşi propoziţie: „Constanţa, buna mea

Constanţa, amestecată într-o întîmplare atît de ciudată!..."

Cu trei ani înainte de această neaşteptată catastrofă, la Londra, într-o seară de plictiseală şi singurătate, Hilda, care venise din Scoţia să se amuze puţin înainte de a-şi duce copiii la Noul St. Ives, i-a telefonat lui Duncan Forbes, pictorul taciturn care o iubise fără noroc pe Constanţa.

— Duncan? Aici, sora Constanţei... Hilda! Nu, Constanţa nu e cu mine. N-am ce-ţi face, e cu bărbatul ei, la Noul St. Ives. Dar n-ai vrea să te mulţumeşti cu o compensaţie intelectuală? Ah, Duncan, mă plictisesc cumplit... Deşi toată iumea crede că nu e nimic mai vesel şi mai amuzant pe acest pămînt decît să fii femeie divorţată!... Să mă iei în căsătorie? Nu, Duncan, nu-ţi cer un sacrificiu atît de mare.. Şi, pe urmă, băieţii mei sînt aproape flăcăi: John are 6 ani şi Samuel 7. Ce-ar zice dacă le-aş aduce în casă, aşa, deodată, un tată?... Ce faci!? Cercetezi nişte... Lasă revistele cu sculptură neagră şi du-mă undeva, la un cabaret, la o cafenea, la un club, la un spectacol, fie şi la „Othelo" de Shakespeare, dacă actriţa care-o joacă pe Desdemona e ispititoare şi pentru femei... La o comedie jucată de o trupă din Paris?... S-a făcut, Duncan. Eşti un înger!...

în seara aceea Duncan Forbes, pictorul sumbru, a fost un prieten perfect. Dacă ar fi fost ceva mai mult, dacă în ochii lui negri ar fi scăpat o singură scînteie, i-ar fi şoptit: „Duncan, ai fi meritat să fii bărbatul Constanţei. Ce păcat că nu eşti, ce păcat!" Duncan însă tăcuse toată seara, nu avusese asupra actorilor nici o părere, iar ochii lui priviseră cu o fixitate şi placiditate de orb. „Şi acest om s-a făcut pictor!" gîndi Hilda.

Cercetînd sala, îl descoperise într-o lojă pe Lewis Gray. Ce surpriză, fostul ei soţ! Cum se schimbase.., încărunţise. In antract îl văzu vorbind însufleţit şi totuşi grav cu doi domni mai tineri care-l ascultau foarte respectuoşi. Hilda îşi aminti

că Lewis era cu zece ani mai în vîrstă ca ea, dar cum de îmbătrînise aşa de repede? Nu avea, totuşi, decît 42 de ani, ceea ce, la bărbaţi, e încă o vîrstă tînără! Se despărţiseră prin bună înţelegere, aşa cum se şi luaseră, fără nici un sentiment. Divorţul venise la timp pentru Hilda. Trebuia tocmai să plece cu sora ei la Veneţia, s-o mai scoată pe biata Constanţa de la Wradby, din respiraţia înăbuşitoare a lui Sir Clifford Chatterley. Hilda a aflat mai tîrziu, din ziare, că Lewis Grey a fost numit guvernator undeva, în colonii, şi i s-a propus la sfîrşitul mandatului să intre definitiv la Ministerul de Externe. Era un om serios, foarte serios. Hilda nu se înşelase nici cînd l-aluat, nici cînd i-a făcut doi copii care, iată, aduc în casă acum un venit destul de important, nici cînd s-a despărţit de el. De Constanţa se lipesc şi s-ar lipi toţi bărbaţii, ca ventuzele. De ea, Hilda, de ce nu s-or fi apropiat?... E drept că pe vremea aceea Hilda avea înfăţişare mult mai severă, şi vedea în orice bărbat un duşman virtual al femeii. John şi Simon veniseră pe lume fără s-o mai întrebe. Dar nu avea dreptul să se plîngă, erau drăguţi şi o iubeau ca doi paji!

Şi totuşi, ce ciudat! Trăise cu Lewis Grey şapte ani, era despărţită de el abia de trei ani, şi parcă-l cunoscuse doar în treacăt, cîndva, într-o epocă atît de îndepărtată a vieţii ei, că părea mai puţin reală decît visul din ajun. Nimic nu tresăltase în ea, cînd îl descoperise la teatru, bărbatul acela nu era pentru ea mai însemnat decît oricare altul din cei şapte-opt sute de bărbaţi din sala de spectacol, deşi de două ori pîntecul ei prinsese sămînţa acelui om, împlinind-o.

Abia după ce a divorţat, Hilda şi-a pierdut aerul de amazoană încruntată, cu sticlirea de ură a ochilor căprii şi a început, dobîndind forme, să dorească şi ea în juru-i o prezenţă masculină chiar dacă lucrul în sine i se părea teribil de vulgar.

Conducînd-o spre casă, Duncan Forbes a rostit în sfîrşit, în faţa hotelului cuvintele pe care le tot răsucise în minte:

— Omagiile mele doamnei Constanţa Mellors.Aştept încă să-mi pozeze.

— O, Duncan, tu ştii că bărbatul ei tot un pădurar sălbatic a rămas, cu toate aerele nobile pe care a început să şi le ia. Nu cred să îngăduie vreodată soţiei lui să ţi se arate goală. Aşa încît...

— Constanţa ar putea să divorţeze...

— Crezi, se îndoi Hilda, rîzînd cu poftă nebună de această neaşteptată soluţie la care Duncan reflectase, se vede, îndelung.

Bietul Duncan Forbes! Ce băiat bun! Ce prieten excelent! La el se duseseră cele două surori cînd fusese nevoie de un fals amant pentru Constanţa spre a-l sili pe Clifford Chatterley să divorţeze. Şi Duncan, care, cel puţin teoretic, avea drepturi cîştigate asupra Constanţei căci o iubea din copilărie, dacă nu chiar dinainte de a se fi ivit amîndoi pe pămînt, s-a mulţumit să ceară în schimbul complicităţii lui dureroase o... copie pe pînză a femeii iubite! Iar Mellors se purtase atunci cu el atît de grosolan, jignindu-i orgoliul de artist... începuse să plouă. Un alt automobil se opri în faţa hotelului şi clacsonă de trei ori. Hilda avu în clipa aceea intuiţia că ceea ce nu îngăduie ca amiciţia ei cu Duncan să fie sinceră, deplină, perfectă era tocmai reţinerea lor, atît a ei cît şi a Iui, ca şi cum, simţindu-i prietenia devotată, caldă, Hilda ar refuza să i-o primească şi se gîndi să-i întindă totuşi mîna.

— Vino, vino la mine să luăm un ceai, şopti ea, trăgîndu-l la adăpost. Duncan privi în ochii Hildei, de parcă ar fi descoperit acolo deodată ceva nebănuit. Hilda era sora Constanţei. Cum de nu băgase de seamă că avea şi Hilda o parte din farmecul surorii ei? Parcă năucit de această descoperire, se lăsă tras în lift şi se trezi în apartamentul Hildei.

— De ce nu ţi-aş poza chiar eu, doar semăn destul de mult cu Constanţa, îi spunea, închizînd uşa în urma lor. Eu n-am un soţ care să mi-o interzică şi am să-ţi dovedesc cît de mult semănăm, mai ales la trup, adăugă ea, începînd să se dezbrace.

Plină de vervă, sub imperiul descoperirii pe care, la rîndu-i o făcuse, Hilda se hotărî „să-i întindă mîna". Il va opri noaptea asta la ea, cu orice preţ, îşi spunea, turuind într-una. Era atît de înveselită şi de excitată la ideea care-i venise încît, în timp ce comenta spectacolul trupei franceze, făcînd observaţii asupra simbolului evident al piesei, tragismul etern al familiei, asupra psihologiei eroinei, devenise- ea însăşi eroina unei scene de un comic irepresibil. După ce-şi scosese haina şi ghetele, Duncan o urmărea, meditativ, cu privirea aceea placidă, aparent opacă, pe Hilda parcurgînd drumul de la oglindă la măsuţa de noapte, apoi la garderobul scund şi lat pînă ce rămăsese doar în chiloţei în vreme ce emitea tot felul de opinii savante despre spectacol. O scenă de tot hazul, poate mai reuşită decît oricare alta din reprezentaţia trupei franceze...

Hilda stinse lumina în mijlocul unei fraze din Schopenhauer - reţinută la 19 ani de la primul ei amant, studentul de la Dresda, mort în război -pe care o rosti în nemţeşte cu accent *highlander.* Cînd se vîrî în patul larg dădu peste pantalonii aspri şi nasturii reci ai vestei lui Duncan Forbes.

— Nu te-ai dezbrăcat, suflă ea cu osteneală comică şi crezu că-i face plăcere dezbrăcîndu-l.

„Bărbaţii sînt nişte copii, chiar cînd pretind că au virilitate", gîndi Hilda. Dar nu ajunse cu el la nici un rezultat. Nici încercările ei, la drept vorbind, nu fuseseră grozave. Rîse anume cu glasul Constanţei, mai gros decît al ei, îl întrebă pe Duncan dacă şi Constanţa respiră la fel cînd e emoţionată, ha... ha... ha...! Mai departe Hilda nu voi să meargă. Nici Duncan, de altfel, care, oricum, se lăsase doar manevrat ca un obiect.

— N-ai imaginaţie, se mulţumi să zică Hilda, întprcîndu-i spatele cu oarecare supărare. N-ai nici un pic de imaginaţie!
— De ce? se miră pictorul căruia nu i se negase în pictură puterea imaginaţiei.
— Cu puţină închipuire, cu foarte puţină închipuire, Duncan, te-ai fi putut înşela, ai fi putut să mă iei drept Constanţa şi să fii în sfîrşit şi tu fericit, zise Hilda şi suspină încet, cu o părere de rău care-l privea mai mult pe Duncan.

A doua zi de dimineaţă fu mult mai rea şi cînd îşi luă rămas bun de la pictorul care o condusese la gară, îi zise de faţă cu băieţii ei şi cu Miss Rood, guvernanta, de la fereastra vagonului:
— Ai fost atît de drăguţ cu mine, Duncan, o, eşti un prieten ideal!
— Crezi? se îndoi pictorul, privind-o cu ochii lui mari şi stinşi ca două bălţi de asfalt rece.

Ca şi atunci, pleca acum la Noul St. Ives, la Constanţa- dar ce deosebire! îşi ducea copiii - acum numai trei ani - să facă vacanţa în aerul curat al grădinilor şi lanurilor familiei Mellors. Toate întâmplările vieţii i se păreau atunci Hildei un imens joc voios în soare în care tuturor ne e îngăduit să facem cu noi ce vrem. Nu mersese oare cu inconştienţa pînă la a dormi în acelaşi pat, o. noapte, cu bietul Duncan Forbes? Acum se ducea singură la Noul St. Ives, cu spaima în suflet, neliniştită, căutînd în poşetă fără să ştie ce anume şi mototolind cu degete înfrigurate - a cîta oară? - o telegramă cumplită şi odioasă.

Biata Constanţa! Ce dezastru! Ce fatalitate!

Un huruit de fiare rostogolite de parcă trenul se prăbuşea, descheindu-se, o smulse pe Hilda deodată din disperarea care-i strângea inima şi îi înlănţuia mintea. Trenul trecea peste apele sărace ale riului Ouse şi podul îşi muta, ca semne cabalistice, pe fereastra vagonului în care mijea ziua, stinghiile late de fier negru, în triunghiuri,

paralele şi paralelipipedice neprevăzute. Pînă la St. Ives mai era o jumătate de oră.
Apropierea locului nenorocirii o înfurie într-atît, că Hilda pierdu orice milă pentru Constanţa şi o socoti singura vinovată de năpasta care se abătuse asupra ei, asupra familiei lor, tocmai acum cînd ea, Hilda, se împăcase în sfîrşit cu atîtea lucruri din această lume.

Cîtă dreptate avusese Emma, sora mai mare a lui Clifford Chatterley, care spusese despre Constanţa că a fost o proastă, o proastă şi-atîta tot!

Hilda o întîlnise pe Emma întîmplător în saloanele „Societăţii de ocrotire a copiilor ruşi". Erau mai multe doamne de faţă, soţii de oameni politici, care făceau o mică practică socială la Londra, unde nu erau obligate să vadă de-a dreptul cu ochii lor copiii amărîţi şi mizeria în care trăiau. Sacrificiul era destul de mare dacă binevoiau să vîndă, în bazarele speciale ale Societăţii, rufărie bărbătească oricărui domn care consimţea să plătească un preţ mai ridicat decît în magazine. Hilda nu bănuia că, atrasă în Societate din vremea cînd era încă soţia lui Lewis Grey, devenise colega Emmei Chatterley. Nici s-o evite, cînd a zărit-o, n-a mai fost cu putinţă deoarece miss Chatterley - tot înaltă, tot slabă, cu acelaşi aer absent, aristocrat al fratelui infirm de la Wragby, dar cu o roşeaţă a pielii şi în ochi cu o scăpărare voioasă, ca de sticlă pisată - se îndreptă spre Hilda, cu mîinile ei, atît de lungi, întinse:
- O, draga mea, ce plăcere! Ce face Constanţa? Tot aşa de frumoasă?... Ce fericită trebuie să fie! îmi pare rău, nespus de rău că nu mai am prilejul s-o văd!...

S-ar fi putut crede că Emma Chatterley era ipocrită. Nu ascunsese niciodată că fusese împotriva căsătoriei lui Clifford cu Constanţa, precum ar fi fost împotriva căsătoriei fraţilor ei cu oricare altă femeie. Sentimentul de familie al Emmei, moştenit de la bătrînul sir Geoffrey

neştirbit, ba încărcat şi cu un exclusivism crud feminin, era pînă într-atîta identificat cu propria-i personalitate, că nu vedea pentru familia Chatterley decît o viaţă claustrată sau - în cazul cel mai rău, cînd raţiunea ar fi fost biruită - un dublu incest, fie şi cu jertfa făpturii ei. După moartea fratelui cel mare, Herbert, în război, în 1916, pentru instinctul sexual atît de conservator al Emmei, situaţia părea şi mai simplă, căci simţise totdeauna - fără să fi avut curajul să şi-o mărturisească -o preferinţă pentru Clifford, mai subtil, mai Chatterley în toată intelectualitatea lui, decît Herbert, vînjos şi roşu ca un măcelar de pe vremea lui Cromwell. Dar numai un an după moartea lui Herbert şi în ajunul plecării pe frontul francez, Clifford se căsătoreşte cu miss Constanţa, fata mai mică a pictorului bine cunoscut, membru al Academiei regale de pictură, sir Malcolm Reid. Graba fusese a lui Clifford, căci Constanţa, în 1917, la 23 de ani, avea aceeaşi graţie ca la 16 ani - niţel cam scundă, niţel cam alb-grasă, ca un măr înflorit. Fecioria Constanţei (pierdută încă în 1911, Hilda ştia) era mult mai evidentă în sfiiciunea glasului, care lupta cu o notă de voluptate ce avea să cucerească mai tîrziu toată vocea, ca o dominantă. Cine ar fi văzut-o numai o dată ar fi putut jura atunci că e blondă - deşi părul ei cafeniu bătea în negru, într-atît stăpînea în chipul Constanţei albăstrimea ochilor mari, uimiţi. Bătrînul sir Geoffrey, care avea alte păreri decît miss Emma despre puritatea familiei şi metodele de perpetuare a spiţei, l-a încurajat pe Clifford. Indemnul părintelui a fost hotărîtor, Clifford avînd totdeauna nevoie, pe lîngă a lui, de cel puţin încă o voinţă. Emma n-a fost întrebată de nimeni asupra ideilor ei cu privire la căsătoria fratelui mai mic - deşi, desigur, nu numai fratele mai mic, ci toate rudele pînă la al cincilea grad ar fi fost întrebate şi rugate să-şi dea părerea în ziua cînd miss Emma, consimţind la o atare trădare, ar fi voit să se mărite

cu un străin. Intîmplările pe vremea aceea luaseră în Anglia, din pricina marelui război, ritmul precipitat şi infernal al vieţii de pe Continent. Clifford s-a întors ciopîrţit din luptele franco-anglo-germane fără a fi izbutit înainte de plecare să lase în Constanţa sămînţa unui urmaş. Constanţa avusese toată bunăvoinţa, căci, devenită lady, ar fi fost mîndră să fie, în nobila şi vechea familie Chatterley, mamă - singura mamă. Nunta lor fusese stearpă, iar luna de miere o serie obositoare de lupte trupeşti, niţel enervante şi fără rezultat. Cu două zile înainte ca noua lady Chatterley să intre, în tovărăşia soţului pe rotile, în stăpîhirea domeniului şi a minelor de la Wragby, a fugit din locuinţa părintească la Londra. După această înfrângere definitivă, o revoluţie s-a produs brusc în felul de a judeca, dacă nu şi de a simţi, al Emmei, singura fiinţă sănătoasă din spiţa nobilului sir Geoffrey Chatterley. Ea nu şi-a schimbat felul de viaţă -ascetică în mijlocul Londrei iubitoare de plăceri - izbutind să inspire bărbaţilor din preajmă consemnul ei, ceea ce o făcea unora foarte simpatică şi altora odioasă: înger şi Monstru! Miss Emma a meditat îndelung asupra întîmplărilor din viaţa cumnatei sale, pe seama căreia avea informaţii mai amănunţite decît serviciul tehnic al poliţiei despre criminali periculoşi. Constanţa începuse a-i fi dragă - cum se întîmplă cu fiinţele diametral opuse, ale căror slăbiciuni detestabile, fără ştirea noastră, le invidiem. „Cînd cineva nu poate făptui anumite lucruri - scrisese ea odată lui sir Clifford, care-i vestea că ar putea în curînd să-i ofere un soţ demn de nobleţea ei - nu înseamnă că nu le poate înfăptui, ci că e sortit, poate fără să-şi dea seama, să făptuiască lucruri cu mult mai mari, mai grele şi mai neobişnuite". De la această înălţime sufletească era oare de mirare că miss Emma o iubea acrim pe Constanţa ca pe o soră mai mică, mai slabă, victimă a propriului ei farmec?

Ceea ce Hilda nu putea pricepe numaidecît. Ea luă cuvintele Emmei drept o politeţă - dacă nu o sadică răzbunare - şi voi să schimbe vorba. Dar cum Hilda era singura fiinţă cu care miss Emma putea vorbi deschis şi în cunoştinţă de cauză despre Constanţa, încercarea dădu greş.

— E atît de frumoasă şi de distinsă, deşi poate prea aprinsă draga de ea! într-adevăr, ar fi meritat o soartă mai bună!...

Miss Emma dorea Constanţei o „soartă mai bună" acum patru ani, cînd pămîntul desigur nu purta pe sînul lui măreţ şi indiferent multe femei atît de fericite ca doamna Mellors. Ce-ar zice miss Emma azi, cînd viaţa Constanţei e prinsă într-un vîrtej atît de neprevăzut şi hidos?...

Hilda tăcuse privind în jos şi aşteptînd un mic eveniment în salon care să le strice intimitatea şi să le despartă. Dar îi fu dat să mai audă şi altele din gura Emmei.

— Constanţa nu trebuie judecată cu asprime căci e o proastă, iar şansele vieţii noastre sînt atît de puţine încît e deajuns să lipsească acest lucru de nimic, inteligenţa potrivită la loc potrivit, ca toate bogăţiile excepţionale ale unei fiinţe să se risipească în vînt. Nu vreau să spun că idealul lui sir Malcolm Reid de a da fetelor lui o cultură temeinică şi de a le lărgi orizontul trimiţîndu-le la Dresda, la o şcoală superioară de muzică şi dans, nu era nobil. Dar Constanţa trebuie să ocrotească această nobleţe, păstrîndu-se în primul rînd pe ea. S-a lăsat pradă întîiului student care-l vorbise în pădurile din jurul oraşului despre Hegel, despre scopul fără scop al artei după Kant - şi-i cîntase la ghitară un menuet de Mozart.

In ce mă priveşte, nu pun mare preţ pe virginitate - care nu dovedeşte, în privinţa viitorului, mare lucru - dar parcă-şi are şi ea hazul ei, nu?... Şampania, din sticla desfundată cu o zi mai înainte, e mai mult limonada decît şampanie şi bărbaţii, oricît ar face pe dezinteresaţii şi idealiştii,

ştiu acest lucru!... „De unde avea Emma păreri atît de precise şi experte asupra virginităţii, se întreba Hilda în sinea ei. Era virginitatea ei oare intactă?...". Femeia care aduce în căsnicie virginitatea, continuă Emma, o virginitate reală, nu numai că zămisleşte soţului o progenitură sigură, dar îşi obţine dreptul de a-şi alege din milioanele de bărbaţi din jur pe singurul care răspunde cu armonie deplină simţirilor ei şi trage asupra soţului o poliţă morală, care va fi zestrea ei cea mai solidă şi garanţia că va fi în căsnicie cel puţin la acelaşi nivel cu bărbatul, nu o simplă sclavă fierbinte pentru serviciile de noapte. „Auzi, auzi, ce ştie să spună schimnica Emma!... gîndea Hilda. Constanţa a fost proastă: pentru două idei abstracte şi un cîntec din ghitară în pădure, i-a dat unui student german, idiot prin vîrstă, secretul ei, parola ei pentru toată viaţa, blazonul nobleţii ei femeieşti, tezaurul pe care femeia îl are şi-l cheltuieşte o singură dată, ca viaţa şi moartea. „Ce poate să ştie Emma despre ispitele care emană din tinerii germani, îşi urma Hilda comentariul mut, cînd băieţi şi fete fac excursii, rămîn cîte o noapte într-un *Wanderheim* în vîrful munţilor ca o colivie de porumbei albi între brazi verzi cu miros de smirnă, ce ştie ea", îşi zise melancolică Hilda, a cărei prostie în acea împrejurare nu fusese mai mică, deşi era cu doi ani mai în vîrstă decît Constanţa. A fost o prostie, cea mai mare pe care o putea face o fată şi care anula idealul lui sir Malcolm Reid. Căci bărbatul, urmă miss Emma, cu raţionamentul tot atît de neindurat ca sticla pisată din ochii ei albaştri, căci bărbatul care a luat pe degeaba, cu complicitatea florilor şi instinctelor, virginitatea unei fete este de-a pururi, oriunde s-ar afla în lume, stăpînul, despotul vieţii ei. Dar prin moartea defloratorului, catastrofală şi neaşteptată, e drept, Constanţa şi-a redobîndit, dacă nu virginitatea, deşi se pare că chirurgia modernă poate reconstitui artificial, o virginitate materială, Constanţa şi-a

recîştigat independenţa feminină- acea virginitate de suflet care a fost în stare să farmece chiar pe fratele meu Clifford.

Cum Hilda tăcea încruntată, neştiind dacă trebuie să-i dea dreptate sau să înceapă cu această virgină predestinată şi inviolabilă o discuţie asupra virginităţii şi semnificaţiei ei în univers, miss Emma se trase, ideologic, niţel înapoi, şoptind cu glasul ei cel mai meditativ şi înţelegător:

- Nu ştiu, poate nu mă pricep eu... O fi existînd o foame... o foame de iubire pe care o resimt, se spune, de o vreme încoace, şi copiii care sug la sînul mamei. O sete care arde nu numai gîtlejul, dar şi sufletul. O înfierbîntare a sîngelui care zămisleşte visuri, uneori hidoase, neumane şi mută în fantasmagoriile nebuniei mintea cea mai nobilă şi mai ordonată... Ceea ce nu mă împiedică să repet că sora ta a fost totuşi proastă, o gîscă, o oaie, cărora fiindu-le deodată fără voia lor foame lasă botul şi ciocul în jos şi apucă cea dintîi buruiană fără nici o alegere. Nu crezi că dacă femeile ar fi atît de inteligente ca să ştie să-şi înşele foamea şi să aştepte, pofta lor ar putea să fie mai tîrziu pentru ele, pentru copiii lor, pentru întregul univers, un neîntrerupt praznic, un banchet divin?... „Ce bine informată e asupra neo-sexualităţii această stearpă bătrînă", îşi zise Hilda în vreme ce miss Emma urma neînduplecată: Şi că greşeala iniţială a Constanţei n-a fost numai o scăpare din vedere sau o ameţeală a lucidităţilor ei feciorelnice, alterate de cine ştie ce forţă masculină excepţională a tînărului mîncător de crenvurşti din Dresda-e că admirabila noastră Constanţa face totdeauna, ori de cîte ori se află la o răscruce a vieţii, adică a sexului ei rămas, cum zic francezii, *sur la branche,* exact aceeaşi greşeală: pune mîna, fără alegere, pe ce-i iese înainte! înţeleg prea bine de ce fratele meu Clifford şi mai cu seamă sir Geoffrey, tata, au ales-o pe Constanţa ca organ reproducător seminţiei noastre cam uscate. Nu

pricep însă cîtuşi de puţin de ce a primit acest tîrg Constanţa, care ştia bine că o ameninţa de la a doua lună a căsniciei pericolul formidabil de a pierde pentru totdeauna ceea ce credea că i se oferă, căci Clifford pleca în război. Constanţa era ameninţată să rămînă - cum a şi rămas, deşi Clifford s-a întors din război - pentru a doua oară în situaţia degradantă de virgină fără virginitate. Ba şi mai rău, căci sir Clifford, înapoindu-se la Wragby cu jumătatea de jos a trupului moartă, Constanţa nu se mai putea bucura nici măcar de libertatea femeii fără bărbat, căreia tot îi rămîne, pentru simulacrul unei vieţi, prostituţia pentru prostituţie. Biata Constanţa! Zidită de natură să se bucure de toate fericirile trupeşti care alcătuiesc o durabilă căsnicie, se vedea lipsită şi de această iluzie! „Cine ar zice că această admirabilă miss Emma n-a fost niciodată măritată?" gîndi cu tot mai multă- simpatie Hilda. Mi se pare că *dumneata,* doamnă Reid, ai eliberat-o pe sărmana Constanţa de sub teroarea fizică a fratelui meu Clifford şi l-ai silit să-şi ia, pentru îngrijirea infirmităţii lui, pe doamna Ivy Bolton, soră de caritate. Cînd mi-a scris Clifford că ai venit la Wragby şi te-ai purtat cu el cu o brutalitate de student saxon („O aluzie?" fulgeră prin mintea Hildei), i-am răspuns eu, sora lui, numaidecît că din toţi trei, dumneata, Constanţa şi el, cu scaun la cap eşti numai dumneata. Sir Clifford, care nu şi-a pierdut cu totul simţul realităţii, chiar dacă şi-a pierdut sexul, i-a mărturisit Constanţei de cîteva ori că e gata să recunoască un copil al ei şi lasă la bunul ei gust alegerea bărbatului. Constanţa, gîndeam pe atunci, se va deştepta din prostie, da' de unde?... Cu trupul ei de gîscă alburie şi grasă, Constanţa nu putea fi decît tot Constanţa! Ea a întins mîna ei mică spre întîiul sex voinic care i-a trecut pe dinaintea ei şi care s-a întîmplat să fie al pădurarului, sluga soţului ei. Pe Mellors, ca să vorbim deschis, ea l-a aţîţat, cum ar fi putut aţîţa

tot atît de bine un taur sau un armăsar al domeniului. De altfel nici legătura cu Michaelis, ale cărui piese au din nou atît succes în America şi care mi-a scris nu demult că ceruse şi el mîna Constanţei pe cînd Constanţa era încă la Wragby, n-are alt caracter... Şi dacă pomenesc de el, amant trecător, e că intră în aceeaşi manieră a Constanţei! „O, ştia şi de aventura cu irlandezul Michaelis!"... se speriase Hilda şi se uitase cu ochi mari în jur, cerînd parcă ajutor, voind parcă să vadă încotro să fugă mai curînd. Din puţin s-a ţinut, urmă miss Emma, ca iubirea Constanţei pentru Mellors, pădurarul domeniului, să fie tot atît de trecătoare ca simpatia pentru scriitorul Michaelis.

Amîndoi aveau acelaşi merit, fuseseră la timp potrivit, la îndemîna Constanţei şi Constanţa îi lepădase pe amîndoi de îndată ce n-a mai avut nevoie de ei! Am vorbit odată cu doamna Flint, a cărei fermă se învecinează cu domeniul Wragby şi care umplea cu lapte în fiecare dimineaţă sticla lui Mellors, lăsată la loc anumit în marginea pădurii. Doamna Flint nu era deloc uimită de scandalul de la Wragby, de fuga Constanţei la Veneţia, de la înlăturarea din serviciu a lui Mellors şi mai tîrziu de căsătoria frumoasei lady cu pădurarul fostului soţ. Bărbatul doamnei Flint văzuse două zile la rînd pe lady Chatterley ieşind din coliba din pădure pe înserat şi îndată după ea pe Mellors, trăgînd uşa după el - amîndoi cu feţele înfierbîntate. Trei zile după aceea, lady Chatterlry n-a inai venit la colibă. A treia zi doamna Flint se pomeneşte cu lady Chatterley în vizită neaşteptată, ceea ce a făcut-o să roşească, bănuind că lady Chatterley surprinsese pe domnul Flint la pîndă. Lady Chatterly a luat un ceai, s-a jucat cu fetiţa, căreia mai tîrziu i-a dăruit o rochiţă de mătase lucrată dintr-o bluză a ei şi apoi a plecat. Doamna Flint n-a înţeles rostul acestei vizite pînă seara tîrziu, cînd domnul Flint, înapoindu-se acasă, i-a destăinuit soţiei că în marginea pădurii, destul de

aproape de locuinţa ei, lady Chatterley s-a întîlnit iar cu pădurarul şi au fost atît de ruşinaţi că nici nu s-au mai ascuns, pădurarul şi-a dezbrăcat haina şi a întins-o jos, sub un tufiş, unde a trîntit-o apoi pe nobila doamnă, ca pe o ţărancă. Ceea ce nu pricepea doamna Flint era însă foarte clar. După două ospeţe trupeşti în colibă, Constanţa nu mai avea o foame atît de cumplită încît să se ducă şi a treia oară. Se ferea chiar de Mellors de care n-o lega nici un simţămînt, nici măcar acel instinct pe care-l au şi copiii cînd îşi aleg tovarăşii de joc. Ştia însă că bărbatul aţîţat o aştepta! Trei zile n-a mai dat pe la colibă şi, ca să se ferească de ispită, de îndemnul vreunui ceas pustiu, a treia zi a plecat de-acasă şi s-a dus... la doamna Flint! Intîlnirea cu Mellors la marginea pădurii în acel amurg era întîmplătoare; pădurarul venise să-şi lase sticla de lapte goală. Şi dacă judec bine, mi se pare că tocmai această întîlnire întîmplătoare i-a dat Constanţei gustul adînc, organic, pentru Mellors, cu care mai tîrziu s-a căsătorit...

Miss Emma tăcuse, în fine! Dar nu era decît o pauză de împrospătare a forţelor.

Hilda ascultase cu resemnare aceste destăinuiri pe care n-ar fi voit să le ştie niciodată, dîndu-şi seama că ele purcedeau la Emma dintr-un simţămînt cu totul deosebit decît al bîrfelor obişnuite între femei sau fete bătrîne.

— Nu crezi că sora mea totuşi a nimerit-o mai bine cu fostul pădurar Mellors decît cu sir Clifford Chatterley, zise Hilda cu răutate.

— O, de acest lucru sînt tot atît de încredinţată ca şi Constanţa!, rîse miss Emma, arătîndu-şi dinţii albi şi lungi în chipu-i parcă lungit de ilaritate. Ţineam numai să accentuez cît de puţin a luat parte Constanţa la alcătuirea destinului ei... Nu ştiu bine de ce cred că scriitorul irlandez Michaelis i-ar fi putut fi un soţ tot atît de potrivit ca şi fostul pădurar al lui sir Clifford... Cum Constanţa n-a avut niciodată ceea ce francezii numesc *l'embarras*

du choix, poate că lui Michaelis i-a lipsit prea puţin ca s-o păstreze pentru totdeauna pe Constanţa. Pe cît îl cunosc eu pe Michaelis, violent şi totuşi prea sensibil, bănuiesc că ar fi avut poate mai mult noroc pe lîngă Constanţa dacă ar fi fost într-un fel mai delicat şi în alt fel mai nesimţitor... în definitiv, i-a lipsit lui Michaelis poate numai acel hazard care a scos-o pe Constanţa înaintea lui Mellors, în marginea pădurii, în ceasul norocos cînd trupul ei amorţit, zăpăcit, mai dezorientat ca oricînd, a putut fi în sfîrşit cucerit...

— O, miss, Chatterley, vrei să mă faci să cred că nu numai bărbaţii umblau după Constanţa, cum umblă ei după orice femeie, dar şi ea a umblat după bărbaţi, se tîngui Hilda.

— Bineînţeles, draga mea! Numai femeia înzestrată cu farmec umblă după bărbaţi. Altfel la ce i-ar folosi farmecul? Bărbaţii sînt de cele mai multe ori surzi, orbi şi nesimţitori ca lemnul. Ei au nevoie ca femeia să le arate, goală, dansul pîntecului şi să le cînte ca privighetoarea, în vreme ce ei mănîncă. Nu vreau să crezi, urmă îndată miss Emma, că n-o admir pe Constanţa, dacă n-ar fi decît pentru conştiinţa precisă pe care a avut-o ori de cîte ori i-a fost foame... Şi pentru spiritul ei întreprinzător, despre care se spune că e bărbătesc, deşi lipseşte uneori bărbaţilor tot atît de mult ca şi femeilor. Mai cu seamă pentru asta. Dacă n-aş şti-o măritată cu un bărbat ca domnul Mellors - nu, pădurarul Mellors n-a fost pădurar decît întîmplător, el e un om destul de subţire chiar în Anglia noastră, care face atîta caz de origine şi educaţie - şi dacă n-aş şti-o pe Constanţa mamă atît de fericită a doi copii, aş putea crede că destinul ei nu şi-a rostit ultimul cuvînt şi noi, cei care o cunoaştem bine, ne putem aştepta s-o vedem pornind la fapte şi gesturi, încă mai surprinzătoare...

Michaelis mi-a povestit, într-un ceas de încredere şi amintiri, multe amănunte despre

Constanţa - toate, dar toate spre lauda ei, adăugă repede miss Emma. El îşi dăduse seama, în seara cînd descinsese din automobil la Wragby, că făcuse impresie asupra castelanei. După oarecari discuţii literare cu sir Clifford, s-a urcat în camera lui şi a dormit tun. Nu şi-ar fi putut închipui că acea admirabilă doamnă, de numai 27 de ani, al cărei păr castaniu se închisese parcă anume pînă la brun ca să dea şi mai multă savoare cărnii ei albe, să n-aibă un amant la Londra, poate chiar cu încuviinţarea soţului infirm, care nu era în nici un caz idiot. A doua zi, după cafeaua de dimineaţă care se servea în cameră, Michaelis voia să plece la Sheffield să facă o preumblare cu automobilul şi, un fel de a vesti că pleacă, a trimis vorbă lady-ei Chatterley printr-un servitor, întrebînd dacă-i poate fi de vreun folos. Răspunsul frumoasei lady a fost că-l aşteaptă în iatacul ei. Din clipa aceea Michaelis a ştiut precis ce dorea doamna de la el şi ce va urma. S-a încredinţat definitiv - dacă mai era nevoie - din felul în care lady Chatterley a dus conversaţie în faţa căminului, întrebîndu-l de mamă, tată, fraţi şi punînd iar întrebarea, pe care o mai pusese în ajun, de faţă cu sir Clifford, ceea ce înseamnă că ea luase hotărîrea pe loc, fulgerător, *napoleonian,* dacă pot spune astfel: „Şi eşti singur?"; „De ce eşti atît de singur?" l-a întrebat a doua zi, în iatacul ei.

Mărturisesc că m-a interesat şi ce-a simţit Michaelis în faţa atacului deschis al unei femei care, oricît de flămîndă, nu ar fi voit să se trădeze numaidecât. Cum eu n-am de-a face cu bărbaţii decît în împrejurări care nu ating fiinţa lor intimă, am fost surprinsă şi aproape neîncrezătoare cînd Michaelis mi-a destăinuit că nu i-a displăcut să se simtă în acea împrejurare numai unealta unei femei doritoare de bărbat, ba dimpotrivă. Atacînd, Constanţa se învăluia într-un farmec de o vivacitate pe care nu-l gustase nici la femeile pentru care făcuse sacrificii mult mai simţitoare

decît osteneala de a se duce pînă în iatacul lor. Dar uneltele sînt de obicei dispreţuite. Inainte de a pleca de lîngă acea castă şi neaşteptată amantă, Michaelis a voit să arate că-şi dă seama de rolul pe care l-a jucat şi a întrebat-o: „Pot fi sigur că nu mă urăşti şi nu mă vei urî?" La care Constanţa a răspuns, senină, sigură pe ceea ce voise: „Nu, nu te urăsc. Imi placi". Ca şi în cazul lui Michaelis, pofta Constanţei pentru pădurar a fost tot atît de bruscă. Sir Clifford mi-a povestit o mică întîmplare pe care el o înţelesese de atunci, dar căreia nu-i dăduse nici o însemnătate, deşi ar fi trebuit, el, cu inteligenţa lui, să tragă toate concluziile şi să prevadă precis dincotro va veni lovitura care, doborîndu-i regina, avea să-l facă să piardă partida de şah. Inapoindu-se, într-o zi de primăvară, dintr-o preumblare prin pădure, întovărăşit de pădurar, care-i împingea căruciorul, Constanţa, care se afla cu ei, se desprinde de grup, înainte de a fi ajuns la grilajul parcului şi fuge pînă la grilaj, unde îşi întoarce faţa surîzătoare spre cei doi bărbaţi. Ce rost aveau aceste graţii de copilă? Cu Sir Clifford Constanţa întreţinea raporturi mai mult intelectuale, care nu îngăduiau, fără ridicol, astfel de gingăşii... Pentru pădurar? Voise Constanţa să facă într-adevăr graţii pădurarului?... Deşi sir Clifford a respectat totdeauna convenienţele, nu s-a putut opri să n-o întrebe de ce a fugit de lîngă el şi s-a oprit lîngă grilaj. „îmi place uneori să alerg, a răspuns rece Constanţa. Dar sir Clifford ghicise: Constanţa dorise ca pădurarul s-o vadă bine, întreagă, singură, mai de o parte. Puse însă dorinţa ei pe seama unei mici vanităţi femeieşti, care se exersase dintr-o nebăgare de seamă, în faţa unei slugi - şi n-a mai zis nimic. Sir Clifford şi-a adus aminte de această neînsemnată întîmplare mai tîrziu, în toiul verii, cînd a început să se vorbească în Tavershall de legătura tainică a pădurarului cu lady Chatterley, plecată atunci la Veneţia.

Bruscheţea şi violenţa poftelor Constanţei se trădează în primele ei gesturi. Pasiunea exagerată cu care se ocupă de fetiţa lui Mellors, pe care o găseşte plîngînd alături de tatăl ei, în pădure, nevoia de a se duce la locuinţa pădurarului, ca stăpînă, să-i transmită o poruncă şi nevoia ei subită, tiranică, de a culege narcişi din grădiniţa locuinţei lui Mellors. A fost intre ea şi pădurar o luptă amarnică - şi Constanţa a suferit nu numai jigniri pe care nu le-ar fi tolerat nici o stăpînă din partea slugii ei - refuzul categoric al pădurarului de a-i da cheia, sau a-i procura altă cheie la coliba cu fazani - dar insulte care ar fi dezamăgit, indignat şi îndepărtat orice femeie. Constanţa a îngenunchiat şi a plîns... pentru ca bărbatul acela, pentru care n-avea în definitiv nici un sentiment în afară de pofta fizică, să binevoiască a se folosi de sexul ei. Şi Constanţa îşi dă atît de bine seama că pădurarul se *supusese,* numai ca să facă pofta ciudatei lady, care ar fi putut să-şi aleagă un amant din lumea ei, încît de data aceasta pune ea întrebarea pe care altă dată o rostise Michaelis: „Nu mă urăşti?" Iar la întîlnirea următoare cînd pădurarul a început să vorbească, să-şi arate nemulţumirea că şi-a pierdut iar libertatea, că lumea de care fugea va năvăli iar, meschină şi prefăcută, asupra lui, Constanţa s-a rugat ca o biată slugă: „Nu mă respinge..." în uşa colibei lui - atît era de supusă foamei ei. Dar bărbatul, ca om, îi era atît de indiferent, încît, ca să se folosească de el, suferea orice umiliri, orice loviri, încredinţată lăuntric că-l poate lepăda oricînd nu-i va mai face plăcere. E ceea ce de altfel Constanţa a şi încercat să facă, după abia două intîlniri la colibă. Imi închipui că atunci cînd o femeie alege cu discernămînt bărbatul care s-o iubească, e mult mai mîndră şi tocmai de la el n-ar primi nici un fel de umilire. Şi în nici un caz n-ar tolera să fie văzută mică sau slabă de către bărbatul pe care l-a ales judecător al fiinţei ei celei mai intime. Dar nu pot uita, draga mea, că fără

îndîrjirea sexuală a pădurarului, părăsit după numai două întîlniri, şi mai cu seamă fără întîlnirea întîmplătoare din marginea pădurii, cînd hotărîrea şi dorinţa furioasă a bărbatului a concretizat în sfîrşit pofta pînă atunci vagă a stăpînei, legătura cu Mellors s-ar fi sfîrşit tot atît de anodin ca cea cu Michaelis. Constanţa e de trei ani soţia lui Mellors, i-a născut doi copii şi poate îi va mai naşte doi-trei şi eu aştept încă să uit acel hazard din marginea pădurii care e, de fapt, temelia fericirii lor...

Ceea ce n-am înţeles multă vreme e fuga Constanţei la Veneţia. După două luni şi jumătate de dragoste, îşi părăseşte soţ şi amant - purtare într-adevăr extravagantă. Cred că plecarea ei la Veneţia se datoreşte *neîncrederii Constanţei in ea-însăşî* - semn bun! O mărturiseşte lui Mellors şi lucrul pare de necrezut. Constanţa, care ştia ceva despre ea, în orice caz mai mult decît bărbaţii care credeau că o cunoscuseră, nu se putea bizui nici pe satisfacţiile trupului ei şi nici pe camaraderia fierbinte a lui Mellors, numai pentru că de data aceasta pofta ei ţinea mai mult decît de obicei.

Doamna Ivy Bolton, infirmiera lui sir Clifford, care se mirase şi ea de plecarea Constanţei la Veneţia tocmai cînd totul ar fi trebuit s-o reţină - farmecul şi forţa lui Mellors, dacă nu chiar dorinţa de a banaliza prin uz plăceri trupeşti de a căror eternă prospeţime avea datoria să se convingă - era încredinţată că aceasta pleca numai ca să scape de Mellors. O fi fost el excepţional în pădure sau în pat, nimeni nu se îndoieşte, de vreme ce a putut reţine o femeie ca lady Chatterley, gîndea atunci doamna Bolton, dar în societate era numai un om de rînd, servitor al lui sir Clifford - şi pentru a-şi dovedi nobleţea nimeni nu i-ar fi putut cere lui Mellors, nici chiar Constanţa, să-şi poarte, miss Emma şovăi puţin... falusul, aşa, ca un blazon. Doamna Bolton, mîndră de a fi în slujba lui sir Clifford, socialistă numai pentru că nu făcea parte din clasa nobililor, îşi închipuie că şi Constanţa

judecă de la răscrucea claselor sociale. Doamna Bolton era încredinţată că dacă se poate ierta lady-ei Chatterley de a se fi încurcat într-o primăvară în pădure cu un bărbat cu puşcă, precum atîtea nobile doamne şi chiar dudui, pentru a nu se şifona şi a rămîne demne şi inabordabile în cercul bărbaţilor distinşi, preferă într-ascuns serviciul devotat, respectuos şi expeditiv al servitorului, lady Chatterley nici n-ar fi putut concepe o căsătorie cu pădurarul soţului ei! Lady Chatterley, după credinţa doamnei Bolton, fugea la Veneţia tocmai ca să scape de insistenţa obraznică a unei slugi care nu-şi vedea lungul nasului. Prin această atitudine, doamna Bolton salva în mintea ei onoarea întregii familii Chatterley.

Era o prostie! Mellors nu era slugă, ştim toţi cei care-l cunoaştem şi vorbea în dialect tocmai pentru a nu pune în încurcătură prin situaţia lui socială voit inferioară, pe cei care, dîndu-şi seama de originea lui, ar fi fost gata să-i vorbească asemenea unui domn. Nici un pădurar în Anglia nu vorbeşte franţuzeşte, nu respectă cu atîta meticulozitate igiena trupească, nu citeşte tratate de istorie, de geologie şi literatură cu nume de autori cunoscuţi. Nici unul, afară de Mellors, nu s-a putut ridica de la o dezamăgire cn două-trei femei la un principiu de selecţionare a instinctelor, la un criteriu de judecată a civilizaţiei contemporane, la o profeţie asupra destinului oamenilor. O, nu, Mellors nu era o slugă - şi viitoarea aristocraţie a Angliei va purcede din sămînţa lui şi a celor ca el, sau se va anchiloza.

Fugind din îmbrăţişarea tare a lui Mellors, Constanţa voia să evadeze din ea însăşi. De vreme ce nu se mai putea recunoaşte în această uluitoare fidelitate faţă de trupul cu par roşu, mi se pare, al pădurarului, ea dezerta din viaţa care o înnebunise, pînă la a-i fi schimbat firea cea mai adîncă. La Veneţia, unde a simţit lămurit că poartă în pîntece fructul lui Mellors, au ajuns-o ecourile scandalului

provocat la Wragby de soţia de mult părăsită a pădurarului.

— Constanţa părea scîrbită de tot ce auzise, interveni Hilda, şi aşteptam s-o aud spunînd că nu se mai întoarce la Wragby, decît după plecarea pentru totdeauna a lui Mellors... Şi mă şi pregătisem, în caz că mi-ar fi cerut să mă duc cu ea la Dresda, la un cabinet obstetrical pe care-l cunoşteam de cînd eram studente, s-o conving să nască totuşi un copil care i-ar fi echilibrat viaţa şi s-o încredinţeze că şi sir Clifford ar fi fericit de lehuzia ei... Dar Constanţa nu mi-a spus nimic şi pe urmă a cerut tatălui meu, sir Malcolm, s-o ducă la Londra. Primise o scrisoare de la Mellors.

— O, sărmana Constanţa... Fugise din pădurea lui Mellors prea tîrziu! Căldura din ea fusese aprinsă de el. Şi altceva nu mai poate exista pentru o femeie, cînd micul ei cuptor începe să coacă pîinea vieţii, decît omul care deţine în el secretul focului. Biata Constanţa!... Fugise prea tîrziu!... Şi noi, care credeam că fugise prea devreme!...

Ironia domnişoarei Emma deşteptase pe Hilda la conştiinţa de sine. Se mulţumi să aprobe, mai cu seamă că Mellors nu-i plăcuse pe atunci, cînd ea tocmai divorţase de Lewis Grey şi, ca o amazoană cu ochii căprui, dispreţuia din tot sufletul bărbaţii, duşmani ancestrali ai femeii.

— Ai dreptate, miss Chatterley, Constanţa a fost o proastă, o gîscă, o oaie, cum spuneai. Dar oare celelalte femei de pe pămînt, chiar nobilele fiice ale Albionului, se poartă altfel decît Constanţa?... O, nu, miss Chatterley, te rog să mă crezi!... Oricît de vagă, prinse Hilda curaj, le-ar fi foamea pîntecului, nu fac nici ele prea multă selecţie, iar antenele lor feminine, invizibile, nu depăşesc cu mult lungimea braţului sau a piciorului lor. Cele mai multe cred că le sînt de ajuns antenele destul de simţitoare ale sînului. Atingerea întîmplătoare a celui dintîi bărbat într-un minut relativ prielnic le face să renunţe la orice raţiune şi să devină

„fericite". Şi mă întreb acum dacă există într-adevăr vreun ideal sexual, vreun scop intim al sexului fiecăruia dintre noi, căruia am avea îndatorirea să ne supunem şi după imperativul căruia să ne alegem, odată pentru totdeauna, camaradul de viaţă şi de pat...

— Ştiu eu ce să spun, roşi Emma. Nu mă pricep. Se pare că n-am fost născută pentru a fi iubită de un bărbat. Deşi absurd... Gîndesc însă, draga mea, că, dacă există între oameni o scară de valori măcar cît un tabel al calităţilor de cărbuni cu preţul lor, aceasta ar trebui să existe! Altfel împreunarea miliardelor de oameni e numai o farsă, iar iubirea, pe care o căutăm şi care zicem că ne deosebeşte de împreunarea elefanţilor sau a muştelor, numai o zadarnică păcăleală... Cînd o vezi pe Constanţa, întrebă ea după un scurt moment de tăcere.

— Peste cîteva zile, cred...

— Spune-i că o iubesc, o iubesc, rosti Emma pasionat, apucînd mîna Hildei şi aplecîndu-se către ea.

— Constanţa se va mira foarte mult! rîse sincer Hilda şi se lăsă trasă spre grupul celorlalte doamne care de mult începuseră, în jurul prezidentei, discuţia asupra activităţilor „Societăţii de ocrotire a copiilor ruşi".

CAPITOLUL II

Indignarea, care-i smulsese Hildei vorbe grele la adresa surorii sale aflată în dificultate şi către care o purta trenul ăsta ce părea să nu mai ajungă la destinaţie, o făcuse să-şi rememoreze întîlnirea nedorită cu Emma Chatterley. Ce lucru ciudat! După divorţul cu Lewis Grey a început să semene tot mai mult trupeşte şi la apucături cu tatăl ei, sir Malcolm, membru al Academiei regale de pictură, care avea doar ghinionul că înaintea lui lucrase un anume Rubens, pictor olandez. Cînd l-a cunoscut pe Lewis Grey, Hilda tot mai purta prin lume

imaginea doamnei Malcolm, autoritară şi severă, trăsături care-i aduseseră marile succese la întrunirile feministe dar şi viaţa amărîtă, stearpă, alături de un soţ fără idei, chiar dacă generos în simţirile lui.

Numai Constanţa rămînea neschimbată, provocînd cele mai neprevăzute scandaluri, pînă la acesta din urmă...

Şi cel puţin dacă ar fi o desfrînată, ca atîtea alte femei, cărora nu le mai ajung bărbaţii, şi care trec din pat în pat ca de pe un trotuar pe altul, dar întotdeauna cu o mare grijă pentru teatrul social. Astfel de femei se pot ivi în cercurile cele mai alese fără să se poată şopti un cuvînt de bîrfeală; rudele sînt mîndre de atîta bună reputaţie, soţii îşi pot vedea de afaceri, copiii îşi pot respecta mama, amica le iese în întîmpinare cu toată simpatia respectuoasă, iar domnii cei mai rigizi, cu cele mai înalte slujbe în stat, le sărută mînuşitele încrezători. Aceeaşi gură, care a discutat în Parlament înarmările navale şi organizarea păcii între rase, aceleaşi mînuşiţe care au desmierdat, cu un ceas mai înainte, amantul... Şi Constanţa, care nu ştia decît să provoace scandal! Un scandal monstruos! Ca acesta de acum, care făcuse să urle toate gazetele! Şi nici măcar nu se putea lăuda că ar fi eroina unei pasiuni...

La Noul St. Ives, Constanţa se retrăsese ca într-o mînăstire, mai rău ca urşii scoţieni în bîrlogul lor. La Noul St. Ives nu veneau bărbaţi, nu aveau loc sindrofii - Constanţa trăise din voia ei în acea vilă izolată, în care se mulţumise cu tovărăşia lui Mellors şi a copiilor. Hilda era sigură că în această crimă absurdă Constanţa jucase şi acum rolul naivei şi era numai o victimă!...

La numai şase ani după despărţirea de sir Clifford Chatterley, încă un scandal- şi ce scandal!... Pe lîngă care cel dintîi era numai o glumă!...

Şi totuşi fuseseră la Noul St. Ives atît de fericiţi! Căsătoria Constanţei cu Mellors se făcuse mai uşor şi mai curînd decît se aştepaseră amîndoi. Nu se putea spune că acel pădurar, care dispreţuise societatea engleză industrială şi părea că n-avea decît un ideal, să umble în lume în pantaloni roşii, era lipsit de simţ practic. Constanţa şi-l luase ca amant, un amant care la încercare se dovedise excepţional, şi se pomenise cu un soţ înzestrat admirabil pentru viaţa casnică şi creşterea progeniturii. Ca să nu-şi piardă cele cîteva mii de lire, economisite la Wragby, şi să-i rămînă mai departe în pungă mica pensie de fost ofiţer în armata Indiei, Olivier Mellors luase, îndată după plecarea de la Wragby, o slujbă la Grange, tot în Middeland, unde, dacă nu cîştiga prea mult, avea prilejul să înveţe cum se gospodăreşte o fermă.

Cînd Hilda a dus-o pe sora ei însărcinată la Edinburgh, în castelul de lîngă podul Forth, lăsat de Lewis Grey copiilor lui, Constanţa plîngea în fiecare zi, ca o proastă şi-i cerea Hildei s-o ducă înapoi la Sheffield, de unde ar fi găsit ea mijlocul să ajungă repede la Mellors, la ferma unde lucra. Constanţa era încredinţată că Mellors nu iubea copilul din pîntecele ei, că el socotea o crimă să aducă în această lume seacă, industrială, înnebunită de mania de a strînge aur, copii - care nu meritau în nici un caz această trădare şi pedeapsă, şi ea, Constanţa, voise şi voia neapărat să aibă un copil tocmai pentru că era de la Mellors, nădăjduind să-l lege de ea prin copilul lor, pentru totdeauna. Ii va ierta el vreodată că, înaintea lui, Constanţa cunoscuse alţi bărbaţi?... Bărbatul e tiran, el vrea ca toate femeile pe care le are să-l fi aşteptat virgine pînă la ivirea lui, iar după aceea, dacă plăcerea lui s-a istovit, femeile să nu mai treacă la alţi bărbaţi, ci să se usuce şi să moară, ca floarea după ce a devenit fruct, ducînd şi dincolo de viaţă, în moarte, unica amintire. Şi Mellors era bărbat întreg-şi ce bărbat! Hilda se împotrivise cu

îndîrjire, minţind ca să n-o exaspereze pe Constanţa care ar fi fost în stare să fugă într-o noapte din Edinburgh şi să plece la Grange în Middeland, pe jos - că se simte rău, şi că vor pleca amîndouă să-l vadă pe Mellors de îndată ce Hilda se va simţi mai bine. Pe la sfîrşitul lui august starea Constanţei, care se afla în luna a şasea, se înrăutăţi, astfel că nu mai fu vorba de plecare.

După excursia din timpul verii prin Italia, sir Malcolm revenise la căminul conjugal, spre uimirea celei de a doua soţii, care se aştepta, în locuinţa lor de la Aberdeen, să-l vadă abia pe la Crăciun. Aflînd dintr-o convorbire telefonică cu Hilda că nu-i e deloc bine Constanţei, sir Malcolm se urcă în primul vapor de cărbuni care pleca din Aberdeen spre Edinburgh, şi bătu, întovărăşit de Hilda, la uşa Constanţei. Era ora trei spre ziuă. Constanţa sări din culcuş, cu un ţipăt de bucurie. Credea că venise Mellors! S-ar fi putut gîndi la altcineva? Căzu la pieptul mare al lui sir Malcolm şi părul ei brun, mătăsos, acum parcă şi mai bogat, dezmierdă barba căruntă dar tot atît de deasă ca în tinereţe a pictorului. Constanţa plînse la pieptul lui, cerîndu-i, printre hohote, s-o ia de acolo.

— Ia-mă repede, tată, ia-mă de aici, nu mai pot!...

— Ia-o tată, a devenit de nesuferit, zise Hilda strîngîndu-şi şi mai bine pe trup halatul de noapte al fostului soţ, îmbrăcat în grabă la sosirea bătrînului.

— Ah! Copilele mele, ce nervi! Ce de nervi!...

Şi spre a-i da Constanţei prilejul de a se reculege, schimbă vorba, către Hilda:

— Flăcăii, sănătoşi?

— Nişte nebuni, zise Hilda. Nu ştiu cine le-a spus că mătuşa lor va naşte în curînd şi ei o roagă toată ziua pe miss Rood să nască şi ea.

Dar gîndul lui sir Malcolm era la Constanţa. Se întoarse iar către ea şi îi zise:

— Culcă-te, şi după-amiază să te pregăteşti. Plecăm cu expresul de seară la Londra.

Cuvintele şi glasul bătrînului erau atît de hotărîte, încît Hilda şi Constanţa nu ştiură ce să răspundă - deşi călătoria la Londra n-avea nici un rost, iar în starea în care se afla Constanţa, era destul de riscantă. Nici sir Malcolm nu-şi da seama de ce luase această hotărîre. Adevărul era că această atmosferă de căsnicie fără bărbaţi în care trăiau fetele lui - una cu doi fii, cealaltă gravidă în şase luni - îl exasperase.

Cîteva ore înainte de plecare, Constanţa îşi făcea bagajul ajutată de miss Rood şi încurajată de nepoţii care-şi scriau fiecare o listă de jucării. Hilda lua ceaiul în camera ei de sus cu bătrînul pictor care, întors de curînd din oraş, rămăsese în pardesiul nou, cadrilat.

Hilda zise:

— Nu ştiu dacă Londra îi va face Constanţei vreun bine. In orice caz, va fi vai de capul tău căci n-ai s-o poţi lăsa singură la hotel, în starea în care se găseşte. Ar fi mai cuminte dacă v-aţi da jos din tren la Sheffield şi v-aţi repezi cu o maşină pînă la ferma Grange...

— Ferma Grange...? se miră sir Malcolm, cu ceaşca de ceai oprită lîngă buze.

— Da, unde e Mellors...

— Ah, Mellors, suspină bătrînul, aducîndu-şi aminte că fata lui cea mică, însărcinată, are şi un bărbat. Nu, nu, mergem direct la Londra! Şi, cu o expresie care părea o împăcare a raţiunii cu fatalitatea, continuă: — în definitiv e afacerea Constanţei. Incă una din afacerile ei proaste, cum spunea o doamnă. Că l-a ales pe Mellors, o priveşte, căci la urma urmei doar ea e în măsură să judece dacă Mellors e bărbatul care nu trebuia... Dar de ce un copil, Dumnezeule, şi, mai cu seamă, de ce căsătoria?... In sfîrşit, Constanţa ştie mai bine. Tu vii cu noi, Hilda?...

— Nu, tată, nu pot să vin cu voi.

Sir Malcolm tăcu. Inţelese că şi pentru Hilda plecarea Constanţei era o uşurare de mult

aşteptată. Dar Hilda o iubea pe Constanţa căci zise:

— Insă, dacă se întîmplă ceva, îmi telegrafiezi numaidecît, da?... Bătrînul nu răspunse, mintea lui era acum în altă parte, poate la plăcerile lui de la Londra...

La Londra, desigur, dar nu la plăcerile lui, ci la sarcina Constanţei. Nici Constanţa nu ştia de ce tatăl ei o ducea la Londra, dar era încredinţată de necesitatea acestei călătorii. Se mai potoli şi dormi aproape toată nopatea, astfel că nici nu ştiu cînd trecură prin Sheffield, unde îşi pusese în gînd să se uite bine pe peron dacă nu cumva, pentru cine ştie ce treburi şi prin cine ştie ce coincidenţă miraculoasă, l-ar putea zări, la ora două şi jumătate, după miezul nopţii, pe Mellors. La Londra, Constanţa se simţi atît de bine, că se miră de ce plecase de la Edinburgh. Scrise Hildei o scrisoare lungă, plină de glume, şi îi povesti şi vizita la un medic radiolog, destul de ciudat, dar care avea meritul de a fi un vechi amic şi pasionat admirator al picturii lui sir Malcolm, căci toate sălile de lucru şi odăile erau pline numai de tablouri de sir Malcolm. Hilda, mult mai informată asupra amănuntelor vieţii tatălui ei, bănui adevărul. Sir Malcolm o dusese pe Constanţa la doctorul Heimann, englez de origine germană, ale cărui instalaţii de radiografie de la Westham erau cunoscute de toţi specialiştii. Trăia cu miss Crydon de cînd urmau amîndoi cursurile facultăţii de medicină, dar nu se căsătoreau şi nici nu înţelegeau să dea cuiva vreo lămurire asupra acestei situaţii neobişnuite. Clienţii statornici ai casei din Westham ştiau că germanul Heimann scotea din încurcătură, cu artă şi siguranţă, toate fetele şi cucoanele rămase imprudent gravide, iar aparatele de radiografie erau numai un paravan - înapoia căruia developa clişee, familiale şi amicale, cu ajutorul unui fotograf plătit cu ora, miss Crydon. Căci miss Crydon, o blondă subţire,

înaltă şi firavă ca un pai de grîu, n-ar fi pus mîna pe un forceps sau o lopăţică de raclaj s-o fi picat cu ceară. Sir Malcolm, cu totul neprevăzător în relaţiile lui amoroase, cu fete mai totdeauna neştiutoare, îşi aducea de douăzeci de ani fecioarele ruşinate, din atelierul unde pozaseră, la chirurgia lui Heimann. Pe lîngă onorariu, sir Malcolm, totdeauna fericit de rezultatul operaţiei, căci altfel avea teamă şi oroare de medicină, lăsa admirabilului Heimann cite un tablou. Chirurgul n-avea nici o pasiune pentru arte şi, cum nu cumpăra niciodată tablouri, în casa lui se aflau numai lucrări -peste treizeci - semnate de sir Malcolm Reid.

— O, sir Reid, ce surpriză! Nu te-am văzut pe aici de ... 6 luni, nu? îl întîmpină doctorul Heimann în halat alb.

Ochii albaştri ai doctorului şi buza superioară prelungă surîdeau ironic şi parcă niţeluş trivial din pricina bărbii scurte, retezate drept, ca o măturică roşie. Nu voi să privească pe Constanţa, a cărei rotunjime o ghicise.

— Da... nu... Adică, să-ţi spun drept, Heimann, nici n-am prea fost prin Londra!... Abia am plecat, se bîlbîi bătrînul pictor.

Ca să nu piardă vremea, doctorul se adresă de-a dreptul Constanţei, cam absent, gîndind probabil în ce sală s-o instaleze:

— Domnişoara nu e din Londra?... Nu face nimic... Poftiţi pe aici...

— Tu nu vii, tată? întrebă Constanţa, întorcîndu-se către sir Malcolm cînd doctorul, familiar, o luase de braţ s-o ducă mai repede.

— O, nici nu v-am prezentat, se căina pictorul cu glas mare ca să înlăture rezonanţa penibilă în acel loc a cuvîntuiui „tată". Doctorul Heimann, prezentă el, un vechi şi ilustru amic, Constanţa, hm... lady Chatterley, pentru încă puţină vreme, da, fiica mea, doctore!... Şi miss Cryton?... îmi permiţi să-i prezint omagii?...

Şi fără să mai aştepte răspuns, plecă repede, cu pas sigur, bun cunoscător al tuturor încăperilor, sălilor şi coridoarelor instituţiei din Westham.

In faţa tablourilor uriaşe, în culori depline, înfăţişînd porţiuni masive din acest univers, cîmpuri, munţi, case, cai şi femei, pe care doctorul Heimann le comenta în felul lui, cu vocabular jumătate comercial medical, a supus şi pe Constanţa între timp, discutînd estetică, la un interogatoriu clinic destul de aprofundat fără ca pacienta să bage de seamă. De aceea cînd, aducînd-o startegic pînă în faţa sălii de operaţie, doctorul Heimann întrebă obiectiv, oprindu-se: „ — Voiţi să începem operaţia chiar acum?", Constanţa îl privi cu ochii mari, bănuitori şi, înţelegînd deodată, zise cu glasul ei cel mai serios, adică mai gros şi cu acea respiraţie din adînc, grea, aproape şovăitoare, care da cuvintelor ei calda intimitate a convingerii:

— Operaţia?... Dar deloc, doctore! Mă simt foarte bine. Tata m-a adus aici la Westham numai să te cunosc şi să văd tablourile...

Constanţa înţelese că sir Malcolm voise neapărat să-i simplifice viaţa, s-o readucă la starea de liberatate în care pictorul ţinuse să-şi vadă totdeauna fetele şi voia să recurgă la acest mijloc radical, suprimarea copilului - după care ar fi urmat, mai curînd sau mai tîrziu, în chip fatal - după convingerea lui - înlăturarea acelui teribil Mellors. Ideea îi venise lui sir Malcolm la Londra, în clipa cînd coborîseră din tren, aşa deodată, amărît că trebuia şă-i ţină fiicei bolnave tovărăşie la hotel, cînd ar fi voit s-o ducă pretutindeni cu el - fata lui, favorita - la club, la teatru, la o sală de dans, cu fete şi cu mulţi băieţi disponibili. Pentru sir Malcolm Constanţa era atunci de nesuferit, odioasă, ca şi cum s-ar fi văzut pe sine în rochii de femeie însărcinat, asudat.

După două săptămîni cînd Constanţa s-a înapoiat la Edinburgh, într-o dimineaţă aurie de

octombrie, găsi o scrisoare de la Grange. înconjurată de Hilda şi de copii, care răvăşeau nenumărate cutii, pachete, coşuri şi geamantane, ea rupse înfrigurată plicul. Scrisoarea venise de mult, dar, temîndu-se să n-o tulbure iar, Hilda nu i-o trimisese la Londra, deşi ar fi trebuit, gîndea Constanţa, ca Hilda s-o vestească cel puţin de sosirea scrisorii. Mellors îi scria la 29 septembrie, exact în noaptea cînd ea trecuse cu trenul pe la Sheffield... Coincidenţa îi muşcă sufletul. Şi ea, care dormise! Constanţa citi scrisoarea în care regăsi sufletul cald, puternic, neatîrnat al iubitului ei, atît de devotat, de cînd ştia că, împotriva tuturor dificultăţilor, Constanţa va fi soţia lui. Fericită, Constanţa o îmbrăţişa pe Hilda, se juca cu copiii, dar spre seară, pe cînd luau ceaiul cu toţii pe terasa turnului - era într-adevăr o căldură grea, de primăvară tîrzie - Constanţa rămase cu ochii în ceaţa zării îndepărtate care da mării, de obicei furtunoasă, o moliciune violetă de horbotă mătăsoasă. Fără a rosti un cuvînt, ea se ridică deodată şi coborî pe scara în spirală. Hilda era aproape sigură că va aluneca şi se va rostogoli; se luă după Constanţa, făcînd un semn lui miss Rood să rămîie cu copiii pe terasă. O găsi în camera ei, căutînd în poşetă scrisoarea lui Mellors.

Constanţa aruncă o privire scrutătoare şi încruntată asupra celor patru pagini mari şi găsi rîndurile pe care le căuta.

— Ascultă, o îndemnă ea pe Hilda, gîfîind laolată:

„Locuiesc într-o casă veche, foarte convenabilă. Gazda mea este un mecanic din High Parc, înalt, cu o barbă mare şi sectant, în ce priveşte religia. Soţia lui are înfăţişare de pasăre, îi plac „rafinamentul" şi cuvintele alese; tot timpul spune: „Daţi-mi voie!" Unicul lor fiu şi l-au pierdut în război, şi de atunci e o prăpastie între ei. Mai au o neroadă de fată care-şi face studiile la o şcoală normală, iar eu o ajut cîte o dată la pregătirea lecţiilor, astfel că mă simt ca în familie."

— Da, şi ce vrei să spui cu asta? zise Hilda, nepricepînd privirea mare, albastră, speriată, a Constanţei.

— Cum, ce vreau să spun? Nu înţelegi?... Se simte „ca în familie", dumnealui. Dă lecţii unei fete. „Neroadă", e pentru mine, să nu-mi închipui cine ştie ce... Dar crezi tu că o fată, oricît de neroadă, fie şi elevă la şcoala normală, i-ar putea rezista lui Olivier? Dar tu nici nu-l cunoşti şi-l şi urăşti.

— Nu-l urăsc, dar nu-mi închipui că Mellors al tău e un asemenea exemplar masculin încît fetele mari să-şi piardă deodată orice reţinere şi să i se arunce la picioare, implorîndu-l cu lacrimi în ochi să binevoiască a le viola.

— Dacă Olivier mai rămîne multă vreme la fermă, lîngă fata aceea, îl voi pierde! Asta e sigur! Şi nu vreau să-l pierd, nu, nu!...

A doua zi Hilda a fost nevoită s-o întovărăşească pe Constanţa la Sheffield şi, în dimineaţa zilei următoare, cu un autobuz, la ferma Grange. Oricît de mare i-a fost speranţa-în anul acela-că pînă la urmă Constanţa tot va renunţa la Mellors, în timpul călătoriei, Hilda dori fierbinte ca această căsătorie să se facă repede, cît mai repede cu putinţă. Era hotărîtă să intervină chiar ea, să întreprindă ceva, să stăruiască pe lîngă sir Clifford, care nici gînd n-avea să intenteze divorţ sau s-o cumpere, în sfîrşit, pe acea Bertha Coutts ca să consimtă la despărţirea legală de Mellors: Hilda îşi dăduse atunci seama că dacă sora ei nu se căsătoreşte cu Mellors, sau dacă ea, Hilda, nu găseşte vreun mijloc să-i aducă unul lîngă altul cît mai curînd-cu toate riscurile pentru viitoarea lor căsătorie - Constanţa îşi va pierde minţile.

Dar au făcut rău că au venit la fermă: Mellors, cum credeau, nu era la cîmp, unde arătura de toamnă se făcuse de mult. L-au găsit în dosul grajdurilor, cercetînd cu Rowley, şeful fermei, treizeci de căişori aduşi din Siberia, spre a înlocui

gloabele ruinate la mină. Constanţa, zărindu-l, se lumină la faţă de fericire, căci se încredinţase, schimbînd cîteva cuvinte cu fata mecanicului care avea aceeaşi înfăţişare uscată şi amarnică a mă-sii, că n-ar fi putut niciodată *atrage* pe Olivier, prea bărbat ca să prefere o fiinţă aproape fără sex. Rowley, scund şi gras, cu capul gol, salută înclinîndu-se adînc în faţa nobilelor doamne - ştia că Mellors se va căsători cu o fostă lady - şi se retrase, între cele două surori, neştiind ce să facă, Mellors se înroşi de parcă ar fi fost surprins despuiat - ceea ce-i dădu un aer copilăros care plăcu şi Hildei.

— Ti-am adus-o, domnule, zise ea afişînd un soi de dispreţ cordial pentru amîndoi.

Mellors rîse şi voi să sărute mîna Constanţei. Dar ea îl cuprinse cu amîndouă braţele pe după grumaji şi-i sărută gura şi mustaţa, aspră de aerul de cîmp, în vreme ce căişorii, lăsaţi în pace, îi priveau cu o seninătate animală.

— Unde sînt vacile, vreau să văd vacile, se răsfaţă Hilda, apăsînd dinadins pe cuvinte pentru a obţine un cît mai firesc accent scoţian şi asta desigur pentru a-i face plăcere lui Mellors, care încă nu-şi găsise vocea, încît doar arătă cu mîna întinsă către grajdurile scunde, acoperite cu stuf, dintre salcîmii cu frunza galbenă, putreziţi de ploi. Hilda o luă drept într-acolo.

— De ce pleacă soră-ta? întrebă Olivier cînd rămase singur cu Constanţa. Ea îl privi drept în ochi, apoi şopti, cu acea voce gravă, adîncă, tulburătoare:

— Prostule!...

Olivier o privi părînd a nu fi înţeles. O căldură nouă străbătea din privirile, mişcările, atingerile ei, de cînd Constanţa era mamă. Era sentimentală, şi lui nu-i plăcea ca închipuirea să vorbească înaintea dorinţei reale a trupului. De aceea se simţi stingherit, cu atît mai mult cu cît nu voia s-o întrebe de ce a venit ca să nu fie silit să-şi

destăinuiască nemulţumirea. Se uită în jur ca şi cum ar fi căutat un loc pe unde să fugă de duşmani care l-ar fi înconjurat, apoi în jos, la picioare, de parcă ar fi căutat o piatră să se apere de cîini furioşi... Era amiaza zilei. Pămînt umed, cer albastru, moale, numai aerul era uscat de un soare galben, cu o căldură subtilă, plină de melancolie.

— Ce e acolo? întrebă Constanţa arătînd cu degetul în fundul curţii a doua. Era o claie uriaşă de coceni într-un car lat de lemn, cu oiştea scoasă şi rezemată de gard.

- Ai făcut bine că ai venit, se pomeni Mellors zicînd, în vreme ce trepea cu cizmele printr-un cîrd de gîşte care-l ameninţau cu ciocurile roşii, înălţate într-un gîgîit asurzitor:

Constanţa însă nu auzea nimic.

— Tocmai am primit de la mama, de la Tavershall, o scrisoare, spuse el, scoţînd din buzunarul pantalonilor un plic mototolit pe care-l întinse Constanţei.

Ea rămase locului, lîngă carul cu coceni şi, în loc să citească scrisoarea, privea peste gardul scund cîmpurile muncite şi răsturnate proaspăt, pînă în zare. Priveliştea pămîntului brăzdat, pregătit ca o femeie pentru naştere, o duru şi o mîngîie: Nu, nu era singură. Totul în jurul ei se împlinea spre a naşte la primăvară...

— Mama scrie că de Bertha Coutts nu voi mai auzi niciodată, o lămuri Mellors ca s-o scutească de lectură. A aflat de la proprietăreasa Berthei că s-a înhăitat cu un marinar şi că au plecat în America. Mama zice că Bertha a plecat numai ca să prelungească astfel procesul de divorţ. Proprietăreasa i-a arătat mamei o scrisoare a Berthei, în care scrie că e hotărîtă să nu mă lase în pace niciodată şi să urmeze sfatul pe care i l-a dat un avocat din Londra, să nu iscălească ea însăşi nici una din citaţii, iar după un an să denunţe falsul, astfel ca procesul să mai ţină un an, încă

unul sau doi... Un proces de divorţ poate ţine toată viaţa.
- Da? se miră Constanţa care abia auzea, de parcă divorţul lui Mellors n-avea nici o legătură cu ea.
- Da, urmă Mellors, însă mama a furat scrisoarea, închipuie-ţi!... Am trimis-o la tribunal. Notarul de aici spune că mă pot socoti ca şi divorţat. Pe sir Clifford, dacă ne va mai chinui mult, îl ucid, zise Mellors simplu, de parcă ar fi fost vorba să spargă o nucă.

Constanţa simţi în sunetul cuvintelor tot devotamentul lui, dar i se păru că Mellors, care nu era niciodată spontan, îşi ascunde lipsa de căldură din clipa aceea în preocuparea pentru alte întîmplări, din afara lor... Cuprinsă brusc de un fel de tristeţe, Constanţa îi luă mîna, iar Mellors se feri binişor, apoi se trase înapoia carului. Dădu cu piciorul de o parte un vraf de coceni care fîşîiră puternic în liniştea toamnei, ca făpturi tulburate din odihna lor. Cercetă înapoi înspre fermă. Nu se vedea nimeni. Carul de coceni îi ocrotea numai bine pe amîndoi. Mellors îi trase mîna, voind parcă să i-o sărute, dar apoi o ridică mai sus, apăsînd palma ei moale pe faţa lui aspră. Constanţa se lipi, mare şi rotundă, de trupul lui subţire, prelung, cu muşchii încordaţi de munca de peste vară şi-l sărută cu gura umedă pînă unde ajunse, la bărbie.
— Nu, nu trebuie să te culc aici jos, şopti el, cînd pulpa Constanţei se lipi de mădularul lui care se înălţa pe încetul ca trezit din somn adînc. Mellors se sfii să-i pipăie goliciunea sub rochie acum cînd o ştia alta, cînd trupul ei se schimba ca un fruct în creştere.

Constanţa simţi neplăcerea bărbatului după felul în care muşchiul viu se pierduse, topindu-se de parcă adineauri nici n-ar fi fost. Ea voi cu tot dinadinsul să se încredinţeze că puterea ei femeiască asupra lui Olivier nu scăzuse. Nu, muia ei fierbinte, moale şi mică nu-şi pierduse farmecul: mădularul care o recunoscu-căci de atîta vreme o

visa, o adăsta-se trezi drept, pentru a o întîmpina şi pentru a-i dovedi cu cît e mai mare şi cum, cînd e de veghe, degetele ei mici abia îl pot cuprinde. Aproape speriată, Constanţa îl scoase încet la lumina zilei, împrejmuit de cununa lui de păr roşcat, ca un tiran de mult obişnuit să stea în culcuşul lui de aramă, zeu de mult alungat din livezile şi cîmpiile, luncile şi bălţile peste care domnise şi care mai amintea, în clipele lui de revoltă fierbinte şi încăpăţînată, cine fusese. In liniştea ceasului de amiază părea că totul în jurul lor aţipise pentru totdeauna. Nici din preajmă, unde se simţea totuşi prezenţa omului şi a dobitoacelor, nici de departe, nu mai venea vreo larmă. Se opriseră în lume căruţele, trenurile, vapoarele, motoarele. In tăcerea adîncă, aceeaşi de acum atîtea mii de ani, mădularul bărbatului îşi reaminteşte de timpul domniei lui neruşinate şi priveşte acum cu încredere drept înainte, cu ochiul lui unic, de ciclop, uriaşul de altădată redus la această micime.

Dar aştepta o nouă chemare, hotărîtoare, sau poate o întîmplare neaşteptată, catastrofă sau victorie, care să-i dea dreptatea lui uitată, nerecunoscută. O adăstare melancolică şi stingheră ca a stelei clipind într-o depărtare nemăsurată, în întunecimi fără fund. Aştepta poate să se ivească din jur, din cîmpurile de dinainte, din locuinţele omeneşti, din staulele şi grajdurile de pe margini, toţi ceilalţi zei, fraţii lui, înşelaţi de mii de ani, ca şi el, spre a porni din nou bătălia virilităţii, domesticită pentru slujbe ascunse, pe întuneric, umilitoare şi fără urmări. Dar din jur nu venea nimeni, nu se auzea nimic. Singurătatea lui deplină în aerul toamnei de aur rece, între pămîntul negru şi cerul albastru, nostalgic, alături de claia nesigură şi aspră de coceni, cu ştiuleţii de mult jefuiţi, era acum îngrozitoare ca o înfrîngere, aşteptarea lui, ridicolă ca o prostie încăpăţînată.

- Se uită la mine', şopti Constanţa surprinsă şi încîntată, dar în adîncul ei teribil de speriată.

Mellors cuprinse femeia în braţe şi, lipind-o strîns de el, se-ntoarse şi o propti de car. Cocenii fîşîiră zgomotos. Melors se opri surprins. Dar în jur era aceeaşi nemişcare. Nici un sunet-trista încremenire a ceasului, atît de asemănător, în zilele toamnei, cu un crepuscul prelung atras pe nesimţite şi înghiţit apoi de beznele reci ale nopţii.

— Nu te mai mişca, porunci scurt şi gros glasul bărbătesc. Fu singurul glas în natură.

Cu capul răsturnat în coceni, eu mîinile şi picioarele răstignite, Constanţa nu se mai clinti. Bărbatul se făcu mai scund şi intră în femeie cu o hotărîre blîndă, o alunecare la care nu se aştepta, de-o căldură molatecă şi totuşi uniformă, ca şi cum prezenţa lui în ea n-ar fi fost aşteptată şi nici n-ar fi trezit conştiinţa Constanţei.

— Ţie nu ţi-a plăcut? întrebă mai tîrziu, obosit, bărbatul în urechea Constanţei, pe care cădea acum osteneala unei şuviţe, îngreuiată de parfumul pielii ei, un parfum nou, de viitoare mamă.

— O, ba da, ba da, suspină fericit obosită Constanţa, care simţise tot timpul acelaşi gust, fără nuanţă, niţel penibil. A fost atît de bine, minţi ea.

La plecare, zăriră în dosul gardului, în dreptul carului de coceni, un viţel care-i privise îndelung prin despicătura a două scînduri, cu ochii lui mari, umezi, nevinovaţi.

— Oh! // *a tom* vw! zise Constanţa prefăcut indignată şi cu palida albăstrime a ochilor, dilatată. Se mîngîie repede:

— Dar el nu va spune nimănui nimic!

Şi întinse mîna prin gard să desmierde ochii puri şi sublimi care văzuseră. Viţelul o rupse la fugă, cu tropot înfundat de copite mici în curtea fermei.

Hilda nu înţelese multă vreme de ce Constanţa nu voi să se mai ducă la fermă, cu toate scrisorile fierbinţi, stăruitoare, ale lui Mellors, şi nici în

urma invitaţiei lui Rowley, din ajunul Crăciunului, care o vestise pe Constanţa că ferma îi pune la dispoziţie camera cea mai luxoasă şi mai caldă şi-i împodobeşte un bogat pom de Crăciun. Constanţa pretextă la început că nu voia să îngreuieze situaţia lui Mellors în procesul de divorţ, pînă cînd Hilda îi arătă telegrama lui Mellors că divorţul fusese pronunţat pe temeiul scrisorii dispărutei Bertha Coutts şi a declaraţiilor proprietăresei ei. In ajunul Crăciunului Constanţa plînse cu lacrimi fericite şi mari pe scrisoarea lui Rowley la sfîrşitul căreia Mellors o ruga să vie neapărat. Şi Hilda tot nu înţelese de ce Constanţa nu se repede pînă la fermă, unde ar petrece atît de bine şi de unde s-ar întoarce atît de liniştită.

In aceeaşi vreme, bătrînul sir Malcolm scrisese, destul de vag însă, de la Londra, că miss Emma îi vorbise de intenţia lui sir Clifford de a cere divorţul, destăinuind că îmblînzirea mutilatului de la Wragby se datoreşte stăruinţelor neîntrerupte ale doamnei Bolton. Sir Malcolm afirma că mai senzaţională decît fuga fetei lui, Constanţa, cu fostul pădurar al domeniilor Wragby, va fi căsătoria lui sir Clifford Chatterley cu infirmiera lui, doamna Bolton!... Dar surorile n-au crezut în această glumă a bătrînului pictor, deşi, din povestirile Constanţei, Hilda îşi da seama de locul pe care acea femeie energică, demnă, cu sîni mari, îl luase încă în timpul prezenţei Constanţei la Wragby: sir Clifford se despărţise furios de Constanţa, dar dacă ar fi plecat şi doamna Bolton ar fi murit! Nu o avea sir Clifford pe doamna Bolton lîngă el zi şi noapte, oricînd, oricum, gol, ca să-l spele cu buretele şi el să-i desmiardă sînii mari; îmbrăcat, ca să joace şah, şi să pună amîndoi la cale administraţia minei şi introducerea unor maşini noi? De ce s-ar compromite sir Clifford într-o căsătorie nouă pe care toată lumea era încredinţată că n-ar putea-o satisface - cu doamna

Bolton, slujnica lui, decît tot atît de puţin ca şi cu lady Constance, pe care o iubise...

Hilda puse refuzul Constanţei de a petrece cîteva zile cu Mellors, la ferma de lîngă Sheffield, pe seama unei gelozii mocnite împotriva doamnei Bolton. Dar n-avea dreptate. Constanţa, care cunoştea orgoliul de castă al lui sir Clifford, nu putea să creadă că va fi înlocuită - şi încă fulgerător - de doamna Bolton. Abia după Anul Nou, cînd la Edinburgh sosi un leagăn de tei lucrat de Mellors şi împodobit cu frunze de stejar, de paltin şi cu coconi de brad, în desene arse cu fierul roşu, Constanţa fu cuprinsă de o furie amoroasă simţită - şi ar fi dat fuga la ferma Grange numaidecît dacă doctoriţa familiei, Grey n-ar fi prevestit-o că sarcina e la capăt şi s-ar putea întîmpla să nască pe drum. Atunci Constanţa, spre a-şi împăca dorul cu amintirea cea mai proaspătă, i-a povestit Hildei întîlnirea şi îmbrăţişarea cu Mellors în dosul carului cu coceni - teama cumplită că Mellors, găsind-o nesimţitoare din pricina sarcinei, s-ar dezgusta pentru totdeauna de ea, ceea ce Constanţa n-ar putea suporta.

Hilda, care se încredinţase de mult că pasiunea Constanţei pentru amantul ei era altceva decît dragostea obişnuită între bărbaţi şi femei, mai curînd o gravă boală sufletească, înţelese atunci purtarea din ultimile luni ale sorei ei mai mici, îi dădu chiar dreptate, căci o femeie nu trebuie niciodată să lase, bărbatului la care ţine, bănuiala că a îngăduit numai să fie folosită ca un ciorap. Dar se întrebă ce va face Constanţa cînd Mellors într-adevăr nu va mai avea pentru ea prospeţimea instinctului masculin?... Se întîmpla mereu tuturor oamenilor, căci, iubirea pe viaţă ca şi suferinţa de-o viaţă, sînt excepţii. Să fie viaţa Constanţei legată, într-adevăr, de această excepţie atît de puţin probabilă?... Dar înapoi nu se mai putea da, iar încercările de a o despărţi de Mellors, ale ei şi ale

tatălui ei, fuseseră nişte naivităţi - sau o crimă,din fericire, neizbutită.

CAPITOLUL III

Moartea lui sir Malcolm a fost unul din cele două dezastre care, ca două trăsnete prevestind vara caldă, bogată, rodnică, au premers şi vestit fericirea casnică a soţilor Mellors. Cu toate încercările Academiei regale de pictură de a arunca peste împrejurările decesului o ceaţă groasă, londoneză, adevărul morţii lui sir Malcolm a străbătut prin aceasta. Vestea din ziare că marele pictor al Angliei, cel care a reînviat epoca glorioasă a clasicismului, a murit în faţa pînzei, cu penelul în mînă, spre spaima modelului, o fată de 13 ani, luată cu voia părinţilor de pe un şlep, unde locuiau, pe Tamisa - era un eufemism. Sir Malcolm nu a murit în faţa modelului, ci peste model, într-un efort suprem care a făcut să-i plesnească o arteră în creier. La club faptul a fost dezbătut destul de amuzant şi de jignitor pentru marele decedat. Dar ştirea că un filosof francez, membru al Academiei, a decedat în acelaşi timp în Italia, nu dintr-o intoxicaţie cu ciuperci, cum se telegrafiase de la o mînăstire de maici de lîngă Palermo, ci pe sînii unei tinere mirese a lui Crist, sub candela aprinsă, într-o chilie cu miros de tămîie şi busuioc, a reabilitat oarecum imaginea din urmă a lui sir Malcolm. Şi în definitiv omul e răspunzător de ceea ce face în viaţă, nu de cum se naşte sau cum moare. Iar sir Malcolm murise ca un adevărat artist.

Constanţa a fost de aceeaşi părere. Nu se gîndise niciodată la felul în care tatăl ei ar fi trebuit să moară - fiindcă nu se gîndise niciodată că va muri - dar acum credea că, într-adevăr, nu i s-ar fi putut dori, ţinînd seama de firea lui, alt sfîrşit. O, nu, sir Malcolm Reid nu era ridicol pentru că

murise încercînd să-şi mai însuşească o fecioară, precum nu e de rîs generalul care cade pe cîmpul de luptă! Ar fi fost caraghios ca sir Malcolm să moară pictînd, iar generalul învîrtind, în camera lui cu panoplii militare, o manivelă de patefon sau condensatori de radio.

Intr-un sertar din biroul ilustrului decedat s-au găsit două plicuri mari, sigilate, pentru Hilda şi Constanţa. Aici se afla întreaga avere pe care sir Malcolm o lăsa fetelor lui, de data acesta fără vreo preferinţă: Cîte un teanc de acţiuni petrolifiere. Hilda fu emoţionată la gîndul că sir Malcolm, deşi o iubea mai mult pe Constanţa şi deşi Constanţa, prin căsătoria cu Mellors, avea mai mare nevoie de bani decît Hilda, asigurată prin averea copiilor, făcuse parte dreaptă. Moştenirea era neaşteptată. Nimeni n-ar fi crezut că sir Malcolm, atît de cheltuitor, strînsese totuşi pentru fetele lui o avere atît de însemnată şi de sigură.

Mellors avea de gînd să arendeze o fermă nu departe de Wragby, îndată după naşterea copilului. Cum de nu izbutea acest om să se rupă de împrejurimile în care crescuse, de acel Middeland, unde copilărise şi suferise? Era singura slăbiciune pe care o descoperea Constanţa, uimită, la Olivier Mellors, dar o punea mai mult pe seama dispreţului lui superior pentru restul lumii cu instinctele ei false. Proprietarul, un fost miner avar, îi cerea însă lui Mellors să rămîie şi el părtaş la exploatare, Mellors aducînd doar unelte moderne. Mellors şovăia, nu atît ca să nu împartă cîştigul, cît spre a nu avea un stăpîn ipocrit, ascuns sub o mască de asociat zîmbitor.

In Norfolk se iviseră de asemeni cîteva terenuri de vînzare, care nu slujiseră decît la păşune. Erau prea scumpe pentru el, adică pentru cît avea el şi cît îi făgăduise Constanţa. Dar după întîile tratative de la distanţă, reieşea că Mellors, după cumpărarea locului celui mai mic, care-i înghiţea totuşi capitalul în întregime, trebuia să se

împrumute pentru a-şi aduce la fermă vite şi unelte. Nu rupse tratativele înainte de a fi aflat şi părerea Constanţei, pe care o întrebă dacă n-ar prefera să trăiască amîndoi la oraş, la Edinburgh sau Londra, unde el ar putea găsi, mai curînd sau mai tîrziu, o slujbă cu salariu lunar. In orice caz, în situaţia de atunci, nu putea fi vorba de întemeierea unei ferme proprii, cel mult de o arendare, cu sau fără tovărăşia proprietarului. Mellors nu voia, pentru orgoliul lui, să dea Constanţei o nouă suferinţă prin nesiguranţa situaţiei sau dificultatea de a întemeia ceva.
Era gata să primească orice fel de muncă.

Averea lăsată de sir Malcolm rezolva această încurcătură şi cînd Mellors află că venitul Constanţei se urcase acum la aproape o mie de lire pe an, i se păru că visează. Apoi se indignă. Scrisese Constanţei pe un petec de hîftie, pe un butoi, în pivniţa de la Grange, la lumina unei luminări de seu:
„Ai făcut o greşeală că mi-ai trimis socoteala amănunţită a averii tale, ca unui notar sau judecător. S-ar putea să mă dedau la bine, dar voi avea grijă să nu devin delicat şi generos ca un boier, şi dacă voi cumpăra cu banii tăi vreun teren şi vreo casă, tot ale tale vor fi, iar mie nu-mi iau decît dreptul de a munci fără plată, ca un soţ adevărat".

Constanţa a născut greu un băiat cu ochi albaştri - Hilda îi spunea mereu Constanţei că era leit sir Malcolm sau ea însăşi, Constanţa, ceea ce era tot una - dar copilul, neîmpăcat cu legile aerului, apei şi soarelui acestui pămînt, a murit după trei zile.

Mellors, la Grange, nu bănuia nimic. Constanţa a oprit-o pe Hilda să scrie ceva sau să telegrafieze la Grange. Cînd Mellors a întrebat pe Constanţa dacă se simte bine, căci după socotelile lui copilul trebuia să se ivească dintr-o zi în alta, şi dacă n-ar trebui să vie şi el la Edinburgh, căci tot

n-aveau nimic de lucru în acea vreme la fermă, copilul era mort de opt zile.

Constanţa se trezise din letargie nu atît cu groaza de a fi născut un copil pe jumătate mort, cît cu spaima de a nu-l pierde pe Olivier. Aşa a aflat Mellors de moartea copilului, iar Constanţa s-a încredinţat că bărbatul pe care şi-l alesese era mult mai legat de ea decît îşi spuseseră vreodată.

Cu cizmele mari ţărăneşti pe covorul gros, Mellors şedea la căpătîiul Constanţei, care-i luase mîna şi o cerceta. Era tot mîna lui mică, nobilă, aspră însă de muncile de la fermă. Ochii lui Mellors făceau ocolul odăii cu mobile puţine, albe. Incerca să-i prindă sufletul, ca femeia de alături să-i fie mai familiară. Toate aveau o înfăţişare atît de nevinovată! Constanţa nu părea lehuză, ci mai curînd o domnişoară bolnavă, iar alături de ea, Mellors părea tatăl sau unchiul ei. O rază de soare, străbătînd de-a curmeziş odaia, o umplu de pacea luminoasă a unei veri înşelătoare.

— Am venit cu planurile unui loc, zise deodată Mellors tuşind fără nevoie. Nu e în Norfolk, cum voiam la început. Dar nici mult mai departe. In comitatul Cambridge. Şi pe urmă sînt numai cîteva ore de Cambridge şi Londra.

— O, mi-e egal... Cred că şi ţie.

Discuţia, pe care o începuse Mellors, suna fals.

Intre ei doi era copilul mort.

Mellors gîndea că el, desigur, era vinovat că această femeie, care purtase germenii lui şi îi hrănise cu fiinţa ei, născuse greu un copil aproape mort. Aceeaşi umilire făcuse pe Constanţa să închidă pleoapele vinete pe chipul fără sînge. Şi ea credea că momise, cu o căldură enervantă a trupului ei, pentru că venea din viciu, pe bărbatul de alături pentru a-i degrada sămînţa. Ce vină avea el, Olivier, care într-adevăr îşi părăsise liniştea pentru a urma pofta ei şi dăduse din toată esenţa lui viguroasă, păstrată atîta vreme, ca o virginitate,

pentru ea. De vreme ce ea, Constanţa, nu putuse aduce pe lume un copil întreg al acestui bărbat întreg, în stare să populeze o planetă, de bună seamă că avea un beteşug în măruntaiele ei şi era nedrept să ţie un astfel de bărbat lîngă ea... Şi au stat multă, vreme tăcuţi, copleşiţi, legaţi de complicitatea aceleiaşi crime, care nu se pedepseşte, dar încarcă pentru totdeauna conştiinţa bărbatului şi a femeii, care au voit să zămislească şi au rodit un plod mort.

Constanţa începu să plîngă, cu lacrimi mari, fără un sughiţ, fără un hohot, fără o schimonositură a feţii, doar cu o uşoară vestejire a gurii palide.

— Nu plînge, Constanţa, zise bărbatul privind încruntat în fundul pălăriei pe care şi-o mototolea cu amîndouă mîinile. Vom face alt copil...

— Nu, Olivier, murmură Constanţa, eu nu mai pot face nici un copil. Noi nu vom mai avea niciodată copii...

Dacă ar fi ştiut atunci, cînd a plîns în faţa lui Olivier, cine era copilul care murise şi de ce murise, cum a aflat mult mai tîrziu, după naşterea celorlalţi doi copii, Constanţa ar fi fost desigur mai puţin mîhnită. Dar destinul femeilor e să plîngă totdeauna pentru lucruri neadevărate.

Cînd Mellors aduse iar vorba de cumpărarea locului, Constanţa zise repede, aproape enervată:

— Ce ştiu eu? Tu eşti bărbatul. De ce mă întrebi?... Ştii bine că nu mă pricep. Fă cum crezi.

Mellors tăcu încurcat, căci moşia trebuia cumpărată cu banii Constanţei. Plata în rate, care i-ar fi îngăduit să cumpere pămîntul cu banii lui, ar fi încărcat prea mult preţul, mai cu seamă în primii ani, cînd avea nevoie să şi ă, să cumpere unelte şi vite.

— Dacă nu vrei altfel, cumpără terenul pentru mine, zise, în sfîrşit Constanţa, în cazul cel mai rău voi pierde venitul acţiunilor moştenite de la tata, pe cîţiva ani. N-ar fi pagubă prea mare. Mi-aş închipui că tata a murit cu vreo cîţiva ani mai

tîrziu, sau am fost bolnavă, sau am făcut o călătorie în Africa, în Asia... Dacă afacerile merg bine, îmi restitui venitul acţiunilor din venitul fermei, în cîţiva ani. Nici aşa nu vrei?

Mellors propuse s-o ia pe Hilda pînă la Noul St. Ives, lîngă Cambridge, şi după ce va vedea moşioara, să iscălească ea actul de cumpărare în locul sorei bolnave. Constanţa se împotrivi. Vînzătorul fu chemat telegrafic la Edinburgh - şi Constanţa deveni stăpîna unui domeniu pe care nici nu-l văzuse.

Descumpănit oarecum de uşurinţa cu care Constanţa putea plăti atîţia bani, bărbatul se simţi înstrăinat de ea - deşi fapta ei pentru el era. Atîţi bani parcă o puneau în alt plan decît al sentimentelor lor de pînă atunci... Dar Mellors îşi făgădui să se culce cu ea cît mai curînd, ca să regăsească femeia pe care o cunoştea, s-o simtă iar în puterea lui, dincolo de orice alte puteri străine, care-l umileau şi i-o furau. Instinctul îi spunea că femeia trebuie să fie săracă, să ţie de bărbatul ei cu toate rădăcinile vieţii, de la bucatele de fiecare zi şi podoabele pe care le rîvneşte, pînă la căldura trupului, cînd în casă e frig.

Ah, de ce nu e Constanţa cea mai săracă şi singură, cea mai slabă dintre femeile de pe acest pămînt, ca pasiunea care o leagă de el să nu se tragă numai din poftele trupului - poftele sînt totdeauna necredincioase - ci din însăşi existenţa ei! Ar fi plecat cu ea în Africa de Sud, sau în Australia, sau în Canada, poate numai la Londra, oraşul care, cu 7 milioane de locuitori, îngăduie să fii tot atît de singur cu femeia ta ca în şesurile din Argentina. Dar Mellors n-a avut acest noroc. Cu averea ei, pentru el fantastică, Constanţa era a lui atît cît va voi ea. Fie ca dorinţa lui după ea să nu depăşească multă vreme dorinţa de acum, destul de dureroasă şi nemărturisită. Şi iată cum, în socotelile lui, Mellors puse şi o stingere a farmecului tiranic al femeii lui... în seara cînd

cinstiră pentru noua achiziţie şi închinară în cinstea Constanţei, Mellors era copleşit de tristeţe, deşi nu lăsa să se vadă. Cu obrajii sulemeniţi ca de păpuşă, ca de femeie de stradă, Constanţa surîdea dureros, cu o gură prea înroşită, dar cu gingii şi mai palide. John şi Simon se urcaseră pe genunchii unchiului Olivier, pe care-l iubeau pentru că le vorbea serios despre cai şi nu le cerea niciodată să recite poezii. Constanţa, care sorbise numai de două ori vinul ameţitor, zise cu blîndeţe, fără a bănui că ar fi fost mai bine să-l lase pe Olivier în pace:

— Ce-ar fi să vezi şi un arhitect? Faceţi casa cum vă veţi înţelege, dar odăile de sus să fie ale mele, Olivier.

Bărbatul îi dădu jos de pe genunchi pe cei doi nepoţi şi se ridică.

— Ai dreptate, bombăni. Trebuie să caut şi un arhitect. Numai cu priceperea şi gustul meu, n-ar ieşi cine ştie ce. Şi pe urmă, dacă tot cheltuieşti atîţia bani...

Constanţa nu înţelese această înstrăinare a bărbatului, pe care-l iubea şi pe care nu-l mai putea despărţi de ea sau de avutul ei, dar vocea lui rea, încărcată de aluzii şi de o neînţeleasă ameninţare, o izbi, şi Constanţa ridică asupră-i ochii mari, uimiţi. Hilda se întreba, privind-o, cum poate fi Constanţa atît de proastă, cu iubirea ei cu tot, şi socoti că e cazul să-i lase singuri. Mai bine să se certe, să se zgîrie, ca pe urmă să se împace, decît să se despartă cu acest frig între ei. Işi luă copiii şi spuse că se duce să-i culce. Intrucît nu ştia dacă va putea să-i adoarmă curînd, căci miss Rood plecase pentru o lună la Aberdeen, la un frate paralitic, îşi luă rămas bun de la Mellors, încurajîndu-l:

— Nu uita, Olivier, că eu sînt sora Constanţei şi dacă te căsătoreşti cu ea e ca şi cum te-ai căsători şi cu mine. Socoteşte-te bine cu arhitectul ca să încap şi eu cu copiii. Ne-am înţeles?...

Şi plecă repede, trăgînd copiii după ea.

Rămaşi singuri, Constanţa se ridică şi se îndreptă către Olivier, care, nesigur, venea şi el către ea. N-a îmbrăţişat-o, tocmai ca s-o simtă mai bine dăruită lui, dar cu cîtă vigoare ar fi luat-o în stăpînire, dacă n-ar fi ştiut-o atît de slabă, neputincioasă şi şubrezită... Se mulţumi să-i destrame între degete un zuluf tremurat de lîngă tîmpla ei aproape străvezie. Cu toată dorinţa de a-şi impune bărbăţia, forţa lui, tot atît de mare ca forţa cea nouă a Constanţei, n-avu cruzimea să tortureze un trup suferind. Constanţa văzu bine că Olivier ar fi voit să rămîie la ea.

— O, cît aş vrea să te ţin la mine... Mereu! Să nu-ţi dau drumul decît ca să mă bucur că te vei reîntoarce, suspină ea şi adăugă repede, dîndu-şi seama că o deşteptare a poftelor ei ar enerva-o peste măsură, iar pe el nu l-ar mulţumi deloc:

— Du-te, du-te! In curînd nu ne vom mai despărţi nici o clipă. Mellors îşi puse pălăria pe cap şi făcu doi paşi grei spre uşă, unde se opri, privind încruntat covorul dintre tălpile cizmelor.

Constanţa avu în clipa aceea intuiţia prăpastiei care desparte inima de trup: Olivier avea nevoie, o nevoie tiranică, să rămîie cu femeia prin care el luase iar contact cu viaţa şi trebuia să se retragă, rece şi uscat, ca şi cum n-ar fi cunoscut-o niciodată. Şi totuşi, împotriva inimii lui curate, împotriva voinţei lui de fidelitate, Mellors va trebui să asalteze, la doi paşi de această casă, o femeie, cea dintîi femeie pe care ar simţi-o că nu l-ar respinge. Constanţa, cu o lipsă de orgoliu care o duru, amestecată cu o bizară plăcere, şopti în gînd privind făptura lui lîngă uşă: „Du-te, Olivier, du-te, ia-ţi o femeie pentru frigul şi singurătatea ta de acum. Şi cînd vei fi cu ea, uită cu desăvîrşire de mine, ca ceasul acela să-ţi placă deplin şi să te regăsesc cînd voi veni la tine atît de împăcat cu viaţa asta absurdă"...

De ce sta Olivier şi nu pleca?... Nu voia să se rupă de Constanţa? Ii era-teamă că în seara

aceasta, cînd fiinţa lui umilită avea nevoie de o victorie esenţială, a bărbăţiei lui, să calce jurămîntul de credinţă?... într-adevăr, era neînţeleasă neagra îndîrjire a lui Olivier de a rămîne astfel lîngă uşă, cu pălăria în mînă, cu picioarele desfăcute, privind încruntat în jos. Şi atunci trecu prin inima Constanţei un fior de foc, dar urmat de o voluptate nemaicunoscută, impulsul puternic de a-l trimite pe Olivier sus la Hilda. Doar Hilda nu-l mai urăşte de mult pe Olivier şi poate l-ar primi lîngă ea noaptea asta, numai noaptea asta, ca bietul om descumpănit să nu mai alerge pe uliţele oraşului necunoscut, asemenea unui cîine bătut şi să cadă pradă cine ştie cărei muieri ordinare, bolnave. Hilda i-ar face această bucurie lui Olivier numai de dragul ei, al Constanţei, care nu-l poate ajuta în nici un fel pe bărbatul căzut în disperare. O, Hilda l-ar primi şi l-ar ţine la ea cît ar avea el nevoie pentru ca nimic din Olivier să nu se înstrăineze, să nu se altereze, ca să rămîie de-a pururi cast, în casa lor, a celor două surori, în trupul şi sîngele lor.

— Sînt nebună, murmură .Constanţa, trecîndu-şi repede degetele reci ale mîinii stingi peste chipul înflăcărat.

Şi, venind lîngă Olivier, îl rugă cu ochii mari:

— Du-te, du-te...

Dar bărbatul nu pleca. El încă mai nădăjduia, în clipa în care trebuia să iasă din odaie, că îşi va cîştiga victoria bărbătească asupra femeii, că va pleca mîndru, întreg, fericit, bucuros de acest univers, ca omul care, ameninţat pe neaşteptate, a ucis scurt, fără remuşcări şi a trecut peste cadavru. O îmbrăţişa cu falsă încetineală, dar una din mîinile lui începu s-o caute. Constanţa se feri.

— Nu... şopti ea cu spaimă.

Dar revenind, îi sărută cu buze fierbinţi şuviţa cărămizie, ca o flacără rătăcită pe fruntea lui.

— Nu,... mai şopti. Nu pot!

Şi ca să-l mîngîie şi să-l împace, îşi scoase repede, după ce desfăcu bluza, sînii mari din cămaşa subţire şi, ridicîndu-se în vîrful picioarelor, şopti numai cu răsuflarea, din instictul care o învăţa că voluptatea, spre a fi simţită, are nevoie de tăcere, ca stelele spre a fi văzute, de întuneric:

— Sărută... Şi du-te!

Dar nu putu să rămînă multă vreme astfel, în vîrful picioarelor, cu sînii întinşi spre gura lui care nu se apropia.

Olivier puse numai mîna, ca un obraz mai mic, îndurat, şi desmierdă cele două poveri albe şi bogate, cu vîrfurile paradisiace. Aduse în sus şi mîna cealaltă, şi luă sînii în palme, ca doi porumbei, cu ciocurile mici late. In faţa acestei maternităţi, pe care oamenii au simţit-o totdeauna ca o divinitate, bărbatul se domestici, îi fu milă de durerea femeii care se supunea cu umilinţa ei cea mai umilă şi înfricoşată să nu-l dezguste. Olivier puse apoi unul din obrajii lui aspriţi de vînturi pe moliciunea de mătasă a sinilor, îi apăsă cu blîndeţe, abia strivindu-le carnea fragedă, încărcaţi şi, legănîndu-i astfel ca într-o alintare, zise:

— Aici vom pune un copil, alt copil!

Constanţa legănă şi ea, cu ochii închişi în pacea care simţea că începe să curgă în ea ca un har de mult adăstat, obrazul aspru al bărbatului.

— Dacă vom mai avea un copil; zise ea punîndu-şi la loc cu luare aminte sînii îndureraţi, să-i cînţi cu cimpoiul, ca aici, în Scoţia, auzi? Am să aduc la Noul St. Ives un cimpoi. N-ai pierdut trenul?

— Nu. Mai am unul la miezul nopţii.

— Atunci, grăbeşte-te. Poate ai să găseşti un loc mai bun, ca să dormi pînă la Sheffield.

Mellors ieşi, călcînd atent, cu cizmele lui mari pe covorul în care tălpile i se afundau.

Hilda avusese atunci o înţelegere a situaţiei care mersese pînă la profeţie. Ea văzuse bine că averea Constanţei îl înstrăinase pe Mellors. Ghicise firea dîrză a acelui bărbat, dacă nu voia să

cucerească nici rang social, nici avuţie, nu îngăduia cu nici un preţ să fie umilit, obţinîndu-le de la femeia iubită. Hilda ştia că Olivier va căuta, fie şi inconştient, o răzbunare asupra Constanţei. Care, atunci, nu-l va mai putea împăca pe deplin. Hilda bănuia că sora ei se va lăsa folosită, ca atîtea blajine soţii în cazuri asemănătoare, prin vreunul din acele şiretlicuri care alcătuiesc castele vicii ale căsniciilor fericite. Dar Constanţa intra în căsnicie, deşi cunoscuse trei bărbaţi înaintea lui Mellors, cu totul neştiutoare şi neexperimentată. Ce i-ar fi putut face Mellors?...

A doua zi dimineaţa, pe la 9, pe cînd Hilda şi copiii luau ceaiul în camera Constanţei, care vorbea mereu şi rîdea fericită, se auzi deodată soneria. Hilda sări de la locul ei, făcînd semn copiilor să n-o urmeze şi zise tare, de parcă l-ar fi văzut:

— Mellors!... într-adevăr, era Mellors.

I-a mărturisit că pierduse în ajun trenul de 11 şi de la 12 încolo nu mai pleca nici un tren. A dormit la un hotel. După tivurile roşii ale pleoapelor, Hilda înţelese că omul nu închisese ochii deloc. In vreme ce Mellors sorbea ceaiul în tăcere, Hilda îl întrebă dacă n-ar voi să se odihnească sus, în odaia ei, unde nu intra nimeni, pînă după-amiază, cînd pleca un tren pentru Sheffield. El nu răspunse de-a dreptul. Dar îi înapoie Constanţei banii, din care reţinuse ceva. Se răzgîndise, va cumpăra maşinile şi uneltele pentru fermă abia la primăvară, după ce vor fi gata toate construcţiile la Noul St. Ives...

Constanţa îl privi cu ochi mari şi nu luă banii. Omul îi puse pe masă, dinaintea copiilor, de unde-i luă Hilda care-l trase apoi de mînecă:

— Hai, să te culci. Nu vezi în ce hal eşti?...

El o urmă cu capul în jos fără să mai rostească un cuvînt. Constanţa părea să fi bănuit ceva. In vreme ce omul dormea sus, a întrebat-o pe Hilda, care se pregătea să iasă cu copiii:

— Crezi că a dormit singur azi-noapte?
— Mellors? Ce-ţi mai trece prin gînd, doar e copilul tău de ţîţă! Mai curînd ar muri, decît să sugă la o altă mamă. Nu-l vezi?... Pentru că l-ai lăsat ieri să plece... aşa, a venit azi înapoi, fără să fi putut închide ochii toată noaptea. Şi asta e rău, Constanţa!
— E atît de rău, Hilda? Că mă vrea numai pe mine, precum eu îl vreau numai pe el?
— Foarte rău! O femeie se mai îmbolnăveşte, mai osteneşte, se mai plictiseşte, cu tot aceleaşi nevoi ale soţului. Pe cînd bărbatul, nu. Ar trebui să-l dezveţi. Adică să-l înveţi să mai treacă şi pe la alte femei. Cînd îl vei primi tu, să fie un eveniment excepţional, o noapte de sărbătoare. Altfel te ruinează. Nu-l vezi?... E gata oricînd să intre în tine. Oricînd. Oricum. Un ceas după ce-ai născut. O zi după ce a murit copilul. Nici n-are altă propunere. Mănîncă, bea, doarme parcă numai ca să adune în el sămînţa pe care să vie să ţi-o verse ţie cu elan. Refuză-l o dată, şi e în stare să nu mai mănînce, să nu mai bea, să nu mai doarmă. Lewis Grey era ceva mai şubred ca Olivier Mellors şi pe urmă se cheltuia mult şi în studii politice şi coloniale, şi numai eu ştiu ce-am păţit patru ani, cît am trăit cu el. Cînd am rămas grea cu John, abia doi ani după ce l-am născut pe Samuel, toţi mă plîngeau că din nou purcesesem grea, dar eu eram fericită: luam vacanţă pentru cel puţin un an!...
— Dar eu îl iubesc pe Olivier, Hilda!

CAPITOLUL IV

Cîteva zile după plecarea lui Mellors a sosit la Edinburgh o scrisoare de la Wragby semnată de doamna Bolton. Scrisoarea purta o dată mai veche, de unde se putea trage încheierea că îngrijitoarea devotată a lui sir Clifford şovăise îndelung şi se sfătuise pesemne multe nopţi cu sine, înainte de a

o trimite. Cînd Constanţa plecase de la Wragby, lăsînd în mîna doamnei Bolton o frumuşică sumă de bani, primise în schimb făgăduiala să-i scrie îndată ce va simţi că furia soţului părăsit s-a mai potolit. Din surîsul privirilor ei, doamna Bolton lăsase atunci să vorbească şi siguranţa că ea va fi în stare să potolească pe sir Clifford şi pînă la urmă să-l înduplece chiar la o înţelegere omenească şi la un divorţ fără scandal.

In stilul doamnei Bolton era totuşi un orgoliu şi în acelaşi timp o rezervă care da scrisorii o înfăţişare atît de ciudată că, deşi cuprindea veşti neaşteptat de bune - sir Clifford consimţea la divorţ - avea ceva duşmănos. Constanţa rîse şi strigă din capul scării de lemn, răsucită, care ducea în apartamentul copiilor, pe Hilda.

— Citeşte, te rog, scrisoarea asta şi spune-mi şi mie dacă înţelegi ceva!... zise Constanţa îmînîndu-i scrisoarea bizară.

Hilda citi scrisoarea pe loc, acolo, în capul scării, dîndu-şi de o parte şuviţele nepieptănate care-i cădeau pe obraz. Apoi zise:

— Am priceput. Doamna Bolton îţi scrie în stil de viitoare lady Chatterley. Constanţa simţi cu uimire că acest eveniment o jigneşte, o umileşte, ca şi cum Wragby trebuia să rămîie de-a pururi neschimbat, aşa cum era cînd fugise ea acolo, iar sir Clifford, etern furios, suferind mereu de plecarea ei. „Nu cumva mă doare că pierd chiar ceea ce am părăsit de bunăvoie?..." gîndi Constanţa, pedepsindu-se pentru această durere imprevizibilă.

— Crezi că doamna Bolton va deveni lady Chatterley?... şopti Constanţa dezamăgită.

— Nu cred, sînt sigură, răspunse Hilda. De altfel, ce să-ţi spun? Mă cam aşteptam. De vreme ce doamna Bolton îl scaldă, îl înfaşă şi îi dă sînii să se joace, de ce n-ar cere, pentru ea, singura satisfacţie posibilă din partea lui sir Clifford: o măgulire socială?

Doamna Bolton după ce repeta în cuprinsul textului de cîteva ori, că sir Clifford acceptă orice modalitate care ar grăbi formalităţile divorţului, adăuga în post-scriptum, n-avusese probabil curaj în cuprinsul scrisorii, deşi era ideea cea mai înseninată:

„Un avocat din Chesterfield, cumnatul fiicei mele Edith, e de părere că divorţul se poate obţine în treizeci de zile, dacă soţul înaintează cererea pe motiv că soţia a părăsit domiciliul. Dar cum nu ştim dacă această situaţie v-ar conveni, sir Clifford vă roagă să alegeţi Dv. procedura cea mai convenabilă. Cu cît mai curînd cu atît mai bine."

— O, ce grăbită e!... rîse Constanţa cu răutate.

Oricum, gîndul că va fi înlocuită de doamna Bolton o jignea. Atît de uşor putea fi ea înlocuită?... şi chiar cu slujnica lui?... Dar îşi zise că nici Olivier Mellors, în ochii lui Clifford, n-avea preţ mai mare, şi atunci socoti că tot ce putea face mai drept era să se împace cu ideea, o idee care pe ea, Constanţa, nu trebuia s-o mai intereseze deloc. Dar cînd luă condeiul să răspundă, fu cuprinsă de un tremur atît de puternic, de neaşteptat, încît se ridică şi strigă din nou pe Hilda.

— Mi-e cu neputinţă să corespondez cu această doamnă Bolton, zise ea cu dispreţ, uitînd că doamna Bolton aflase înaintea tuturor de legătura lady-ei Chatterley cu pădurarul domeniului, că tăcuse, că o ajutase.

Hilda înţelese dispreţul Constanţei şi fu de părere că nici nu e nevoie de corespondenţă. Telegrafie la Wragby, doamnei Bolton, anunţînd acordul Constanţei cu orice formalitate care i-ar da liberatea în treizeci de zile.

— Fii sigură că doamna Bolton ne va trimite copie după actul de divorţ, în 29 de zile, dacă va fi cu putinţă, rîse Hilda, după ce scrise textul telegramei şi-l iscăli.

Primele acte sosiră la Edinburgh după două zile. Hilda avusese dreptate: doamna Bolton era şi

mai grăbită decît Constanţa. De atunci nimic nu s-a mai opus fericirii Constanţei.

Ferma de la Noul St. Ives, nu departe de Cambridge, era izolată ca mir-un continent nou, departe de zarve şi aglomeraţiile omeneşti. Apele rîului Ouse desmierdau un hotar al moşiei. De la St. Ives la Noul St. Ives era cincisprezece kilometri, tăiaţi de o vale lină, împădurită de curînd cu salcîmi, din pricina terenului nisipos. De partea cealaltă, marea, la Kings Lyn, era destul de departe. Nu ajungea pînă la Noul St. Ives tumultul ei, nici în nopţile vijelioase, dar tot văzduhul era impregnat de o aromă aspră care amintea varech-ul şi plantele marine putrede, primăvara, iar vara, în zilele toride, duhoarea fierbinte a unei maternităţi neîntrerupte.

Mellors a construit repede, cu o societate londoneză, în locul casei bătrîneşti de bîrne din epave marine, o vilă largă. Cele mai multe încăperi de jos dădeau spre o porţiune de peluză din grădina foarte întinsă, întinsă anume ca distanţa pînă la grajduri şi şosea să fie cît mai mare. Etajul Constanţei se prelungea spre răsărit cu o terasă de piatră, de unde se putea supraveghea, la nevoie, toată întinderea moşiei şi se înălţa la apus cu un turn de lemn greu, adus din Scoţia.

„Te aşteaptă o mare grădină, în care am ascuns un mic adăpost omenesc pentru vreme de ploaie", a scris Mellors, în mai, Constanţei.

Hambarele, surele, magaziile noi au fost construite şi cele vechi mutate de-a lungul drumului, ca o ulucă neîntreruptă, pînă la o cotitură care ducea la Sutton. Aci a găsit plantat, spre Ely, pînă în malul rîului Ouse, un rînd de plopi albi, înalţi, ca nişte străjeri rămaşi cu rădăcinile în pămînt şi încărunţiţi de secole, de pe vremea năvălirii norvegienilor. Vechiul proprietar clădise o moară de apă, care-i slujise la măcinatul porumbului pentru vite şi la udarea răzoarelor unei mici grădinarii. Dar în timpul verii apa venea

foarte mică şi moara nu mai slujea, din această pricină, de mult. Mellors construi în partea aceasta grajdurile şi înălţă un dig în rîu, pentru strîngerea apelor la nivel. Dincolo de rîu, desăvîrşise via de pe colină, începută de fostul proprietar, lăsînd neatinse, înspre răsărit, ogoarele.

Hărnicia şi entuziasmul îndîrjit ale Iui Mellors proveneau şi din dorinţa de a se ridica foarte curînd la acelaşi drept cu Constanţa. Găsise mijlocul să plătească jumătatea a doua din preţ în cinci ani astfel că nu luă decît o parte din avutul Constanţei. In zece ani Mellors nădăjduia să devie, singur, stăpînul fermei şi al femeii lui.

Mai puţin mulţumită era Constanţa care, de la început, se vedea înlăturată pe încetul nu numai din stăpînirea moşiei cumpărată şi înzestrată în parte cu banii ei, dar şi din preocupările lui Mellors. Pînă în mai, cînd avu loc căsătoria, Mellors nu-i scrisese decît de două ori, o dată pentru a-i cere bani şi a doua oară cînd i-a trimis fotografia locuinţei celei noi. Grădina era într-adevăr atît de mare că părea creată ca s-o ascundă sub palierele de trandafiri, desfăşuraţi strategic, de parcă porniseră dinspre şosea la atacul vilei cu turn. Bărbatul, de care Hilda spunea că, departe de Constanţa, se usca şi murea, cîntăreţ medieval, amant desăvîrşit, se preschimbase în zidar, horticultor, grădinar, notar, lăcătuş şi agricultor. Constanţa a fost de-a dreptul indignată cînd Olivier îi scrise, rugînd-o să amîne nunta de la 17 la 25 mai căci găsise „un grajd" de vînzare la Ipswich, - 6 iepe şi 2 armăsari.

Hilda îşi aducea totdeauna aminte de nunta Constanţei la Edinburgh ca de un şes nins pînă în zare, ca de un nesfîrşit gheţar, ca de o simfonie în alb. N-a înţeles multă vreme, de fapt n-a înţeles prea bine niciodată, de ce Constanţa a fost atît de emoţionată de nunta ei, pe care a pregătit-o cu o meticulozitate plină de nervi. Cea mai neînsemnată scăpare din vedere sau cea mai mică nepotrivire de

împrejurări, i se părea că ar dezlănţui o mare nenorocire, o catastrofă neprevăzută.

Constanţa a făcut daruri tuturor slujitorilor catedralei, a lăsat pastorului bani pentru săraci, a fost la cetitoarele vestite în cafea, în podul palmei şi în cărţi. Dacă nu s-ar fi sfiit, ar fi ţinut atunci toate posturile, ar fi împlinit toate prescripţiile religiilor şi ar fi respectat toate prejudecăţile impuse mireselor, în toate timpurile, în toate locurile.

In ziua nunţii a plouat. Semn rău?... Constanţa ar fi fost gata să creadă, dacă Olivier şi Hilda n-ar fi încredinţat-o că e semn de belşug şi bucurie. La catedrală a fost lume puţină: cunoştiinţele Hildei, cîţiva funcţionari de la primărie, croitoreasa şi trei ajutoare, care voiau să vadă rochia miresei, cîteva cerşetoare şi două perechi izolate de îndrăgostiţi. Orga a răsunat tulburătoare sub bolţi, ca un infern de muzică înălţat spre raiul din cer.

„In ce colţ rîde dracul?..." se întrebase Hilda, care dacă înţelegea şi ierta orice viciu, oricît de josnic, nu putea suferi nici un fel de mascaradă - oricît de necesară.

N-a lipsit nici masa de seară, cu invitaţi, cu spargerea rituală într-un şervet a cupei de şampanie, nici retragerea discretă a tinerei perechi, care pleca înainte de miezul nopţii, în călătorie, cu expresul.

După cîteva zile, Hilda a primit o scrisoare de la Noul St. Ives în care Constanţa îi scria că Olivier crease într-adevăr un paradis. O aştepta deci pe Hilda cu copiii, oricînd îi făcea plăcere să vie; această lipsă de dată, însemna că Hilda n-avea deocamdată ce să caute la Noul St. Ives. Viaţa cu Olivier e un vis şi amîndoi vorbesc în fiecare seară ce frumoasă a fost nunta lor la Edinburgh. De osteneala Hildei nici un cuvînt; ea n-avea nici un merit în pregătirea acelui spectacol în alb! Dar Hilda, semn bun!, să uite supărările pricinuite de nervozitatea ei, a Constanţei, căci îşi dase seama -

ah!? - pe cînd se pregătea să fie mireasă albă, de greutatea, de imposibilitatea de a fi iar virgină. Bărbaţii lasă totdeauna o urmă în femeile pe care le-au iubit, deşi regele Solomon (citise Constanţa înainte de liturghie şi pagini din Biblie??!) credea că omul trece prin femeie ca pasărea prin văzduh. Urma bărbatului în femeie e atît de trainică şi de adîncă, încît rămîne şi după ce bărbatul a fost uitat. Şi totuşi dorinţa ei, după ce cunoscuse trei bărbaţi, de a da celui de-al patrulea o iluzie de virginitate şi un ceremonial de nuntă, nu trebuia luată în bătaie de joc. Nici o căsătorie nu trebuie să se facă prea uşor, dacă voim să nu se desfacă uşor. Ah, ipocrita, toate le ştiuse! Ştiuse tot!...

Celelalte scrisori ale Constanţei deveniseră banale, cu scurgerea timpului. Zile întregi, mai tîrziu, zece-douăzeci, cu toate evenimentele lor, încăpeau într-o jumătate de pagină. Ca să umple o scrisoare întreagă, pe patru pagini, Constanţa recurgea la metoda sublimă a comentariului unor idei generale, ceea ce dovedea Hildei cît de departe, cît de înstrăinată era acum Constanţa, prea fericita Constanţa.

In legănarea trenului, Hilda gîndea şi mintea ei abia putea cuprinde fericirea soţilor Mellors, la Noul St. Ives. Căci acum, cînd erau atît de nefericiţi, scoşi din umbra unde fiecare din noi îşi consumă în pace crimele mărunte ale vieţii, aruncaţi deodată într-un scandal public, Hilda se refugiase în fericirea de altă dată a soţilor Mellors, ca într-o realitate mai adevărată şi, desigur, reconfortantă. Dar noile evenimente anulau cu desăvîrşire trecutul fericit! Aşadar totul nu e decît o sinistră tragere pe sfoară, gîndi Hilda. Natura ne îmbie cu flori ispititoare, din sînul cărora se strecoară spre gura noastră şerpi cu limbi otrăvite, îţi potoleşte setea cu apă, în care a ascuns un stilet ca să-ţi spintece măruntaiele fierbinţi, te pofteşte să iei loc în grădină, pe o bancă, dar care e coşciugul în care putrezeşte cadavrul tatălui tău.

De la Mellors, Hilda nu avea pretenţia nici unui sentiment, dar şi Constanţa uitase de Hilda. In ultimii trei ani, pînă la izbucnirea scandalului, ca un incendiu ţîşnit din pămînt, pe care tot ea, Hilda, sora uitată, se duce să-l stingă - prezenţa ei fusese nefolositoare la Noul St. Ives şi poate chiar nedorită. In primii trei ani ai căsniciei însă Hilda venise la Noul St. Ives în fiecare vară, chemată, implorată, reţinută. Apoi Constanţa devenise cu desăvîrşire de nesuferit prin muţenie. Căci fericirea nu e cîtuşi de puţin sociabilă, e chiar plicticoasă. Fericirea tace, tace, de parcă ar ascunde bine cine ştie ce taină în zalele ei de egoism. In societate, la teatru, în saloane, la alergările de cai - dacă, din întâmplare, oamenii fericiţi se arată în astfel de locuri - îi recunoşti dintr-o aruncătură de ochi. Şi sînt nesuferiţi. Surorile Reid erau fericite, fiecare într-un colţ al Angliei, şi vestea acestei fericiri nu şi-o destăinuiau. Ajungea pe calea aerului, prin fluid necunoscut, de la una pînă la inima celeilalte.

— Ce face Constanţa? auzea la Londra Hilda.

Intrebarea venea de la pictorul Duncan Forbes sau de la miss Emma.

— O, Constanţa e fericită! N-am mai văzut-o de cîţiva ani...

Mellors trecuse de la afacerile lui la afaceri publice. Partidul laburist găsea în el un bărbat înzestrat cu însuşiri care puteau ţine piept multor grupe politice şi avea meritul extraordinar că ieşise dintr-o familie de mineri. Din ziare, Hilda aflase în ultimul timp, zărind portretul cumnatului ei, că va fi numit şeful politic al regiunii Cambridge şi Norfolk, pentru populaţia agricolă.

— Ia te uită, îl privi ea cu uimire în ziar, admirînd totuşi cu melancolia ochilor care contrastau cu mustăţile roşii, mult mai lungi şi mai bine răsucite decît le cunoscuse cu cîţiva ani în urmă. Să vezi că se alege deputat! Ca mîine o văd pe soră-mea doamna ministru!

Dar îşi aduse aminte ce-i spusese miss Emma: Constanţa era o gîscă, o femeie fără ambiţie, care nu trăia decît pentru ea, pentru soţul şi copiii ei.

Intre Constanţa şi Hilda se ivise un fel de nepăsare, o răceală fără pricină şi care e cu putinţă numai între rude foarte apropiate; astfel uită unii de alţii, ştiindu-se fericiţi, fiii de taţi, fetele de mame, surorile de fraţi. Hilda nu se putea învinovăţi de lipsă de iubire pentru Constanţa. In afară de cei doi copii ai ei, Hilda socotea că mai are pe lume pe Constanţa. Trei elemente care-i dădeau siguranţă şi linişte sufletească: cei doi băieţi şi Constanţa. Nu-şi putea închipui că n-ar fi la fel şi Constanţa, deşi, de la o proastă ca ea, se aştepta, se aşteptase multă vreme, chiar după căsătoria ei cu Mellors, la un bucluc, încet-încet, în răstimp de şase ani, de cînd ţinea, netulburată, fericirea dinspre Noul St. Ives, Mellors era pe drumul care, după ce dusese la avuţie, ducea şi la nobleţe. Răceala dintre surori pornea desigur mai mult de la Constanţa care, iată, îşi aducea aminte de Hilda - ca altădată de părinţi! - numai în zilele de restrişte. Cum şi în temperamentul Hildei se schimbase ceva, - trebuia desigur să recîştige cu bărbaţii timpul pierdut fără ei - lăsa să crească nepăsarea dintre ele.

Coborînd în gara St. Ives, se învălui bine în mantilă şi, cu capul în piept, porni repede spre ieşire, de parcă s-ar fi temut să n-o recunoască cineva. Liniştită puţin de faptul că n-o lua nimeni în seamă, merse repede pînă la podul Chantrey, să-şi desmorţească trupul. Soarele răsărise, se încălzea.

In autobuz erau puţini călători, oamenii de prin partea locului fiind acum la muncile cîmpului. Hilda recunoscu pe cîrciumarul de la Noul St. Ives, domnul Carrol, care o salută cu ochi mari albaştri, strîngînd şi mai bine între cizme un butoiaş cu rom. Două femei, cu testemele colorate şi cu gurile

strînse acru, şedeau cu mîinile în poală, solemne ca la o liturghie, clătinate brutal pe la hopuri.

Domnul Carrol îşi scoase cascheta şi salută pe Hilda cu un surîs de recunoaştere, înclinind şi capul. Dar cînd începu să vorbească nu mai puse şapca în cap. Cu mina cealaltă, în care ţinea batista cadrilată, atît de obişnuită în zile de sărbătoare la Noul St. Ives, îşi şterse fruntea de o sudoare prematură.

— Doamna Hilda, dacă nu mă înşel? Vă duceţi la fermă pentru nenorocirea cu crima, desigur...

— Ce crimă, se prefăcu Hilda, speriată, a nu şti.

— Stă scris în toate gazetele, se miră cîrciumarul cu glas tare, neîncrezător. Dar cucoanele nu prea citesc gazetele, îşi aduse el aminte, cu glas mai domol. Da, la fermă, e acum tărăboi mare. D-l Mellors n-are nici o vină. Susţin sus şi tare! Altcineva a ucis. Cine?... Nu ştiu. Asta va lămuri procurorul. De aia e procuror. Dar mortul, doamnă Hilda, tot mort rămîne!

— Cum e cu putinţă?, şopti Hilda cu pieptul înecat de durere şi indignare. Pe aici, pe la dumneavoastră, oamenii pot fi omorîţi aşa, la ferma lor, şi să nu se ştie cine a omorît, se răzbună ea, învinuind întregul comitat, cu locuitorii lui blestemaţi.

Cîrciumarul tăcu, ruşinat parcă, şi lăsă iar privirile albastre, sticloase, ale ochilor mari, pe butoiaşul de rom.

Una din femei îşi stoarse glasul:

— Se mai întîmplă şi de astea!

Şi tuşi, ducînd o mînă la gura strînsă şi încreţită ca o pungă de precupeţ.

Vorbise în bătaie de joc?

Cîrciumarul ridică iar capul şi zise cu bună-credinţa naivului:

— A fost de mirare, cînd s-a aflat de mortul de la fermă. Că pe aici, pe la noi, oamenii se duşmănesc, e drept, ca pretutindeni, dar nu s-a pomenit moarte de om. A fost omorît de mult, acum vreo treizeci

de ani, băiatul cîrciumarului, de la care am cumpărat eu licenţa, dar nu în tîrgul nostru, ci la Kings Lynn, la un bal cu fete, în port. Cînd au adus mortul de l-au îngropat în Noul St. Ives, a plîns tot tîrgul.

Femeia care vorbise adineauri se întoarse din nou, grăind cuiva din văzduh:

— Aşa mor bieţii oameni pentru toate paţachinele.

Cîrciumarul îi dete dreptate:

— Aşa e! Şi fetele mari stau nemăritate!... Dar cine ar fi crezut să se facă omor la domnul Mellors?... Cînd a venit băiatul de la vacile mele şi a strigat în cîrciumă că a fost omorît Martin Dodgson, negrul de la grajdul fermei, am zis că minte. Şi l-am înjurat, după ce i-am tras şi două palme. Dar nu minţea. Atunci am trimis-o pe nevastă-mea pînă la fermă, vezi-Doamne să ceară cîteva ouă de raţă cu împrumut pentru o cloşcă, de la Mariella, stricata aia, ţiitoarea negrului. Dar Mariella era atît de zăpăcită, că i-a dat ouă de gîscă, şi se bătea cu pumnii în cap, ţipînd cît o lua gura, fără nici o teamă şi ruşine, că ea nu se lasă pînă nu l-o vedea cu ochii ei pe ucigaş în ştreang. Erau în cîrciumă la mine notarul şi un frate al lui, fierar la Hoddeham. Amîndoi au început să rîdă şi să dea din cap. „Vezi pînă unde merge politica?" mi-a zis notarul şi că el crede că tot scandalul de la fermă se trăgea din politică. Domnul Mellors candida la comună, din care pricină D-l Walter Fuller, preşedintele sindicatului muncitorilor din porturi, de la Kings-Lynn, a bătut cu pumnul în masă, de faţă cu dl. doctor Sheridan, secretarul partidului, şi a ameninţat că se retrage cu oamenii lui din partid, dacă e vorba ca tot ciocoii să vie în fruntea muncitorilor. Dar nu s-a retras.

Dl. Mellors, om bine văzut în toată regiunea, înstărit, ieşit şi el din popor, fiu de miner - nu?... Şi atunci Walter Fuller pesemne a pus la cale lovitura. Că a fost boxer. Are o falcă strîmbă şi nasul strivit de tot. Dar muncitorii din porturi ţin la el pentru că

bea zdravăn şi, cînd vorbeşte la mal, se aude pînă în ţărmul celălalt, în Norvegia.

— Cum adică a dat lovitura? întrebă Hilda, uimită de această poveste, atît de depărtată de Constanţa.

Cîrciumarul rîse.

— Foarte bine! A pus pe cineva din oamenii lui să se strecoare în fermă şi să-l ucidă pe negru. La tanc! Poftim de mai candidează în alegeri, în vreme ce în curtea dumitale se face moarte de om, iar procurorul îţi umblă prin casă!

Femeia care, alături de cea tăcută, mai vorbise, răzbi din nou:

— Parcă nu se ştie în tîrg de un an ce se petrece la fermă?!

— Ce se petrece la fermă? întrebă Hilda.

Femeia îi aruncă o privire piezişă, bănuitoare şi plină de dispreţ. Apoi, ţeapănă, întorcînd capul, se uită pe fereastra autobuzului şi bombăni:

— Parcă dumneata nu şii...

Cîrciumarul înţelese că doamna Hilda nu ştia nimic. Se mulţumi să zică foarte politicos, ca să nu jignească prin familiaritate:

— N-aţi mai fost de mult prin Noul St. Ives... De cîţi ani?

— De vreo trei ani.

— O, de atunci s-au petrecut multe...

Aplecîndu-se către Hilda şi privind-o drept, cu ochii mari albaştri, fără nici o strălucire, şopti:

— Martin Dodgson n-a fost omorît de oamenii lui Walter Fuller. Tot de la fermă e ucigaşul...

— Şi dumneata cine crezi că poate să fie?... întrebă Hilda de-a dreptul. Cîrciumarul rămase cu gura şi ochii holbaţi.

— E... eu? bîigui.

— Da, zise simplu Hilda. Cine crezi dumneata, că l-ar fi putut ucide pe negru?... Cine avea nevoie să-l ucidă pe negru?... Mellors, în nici un caz. Constanţa nu e în stare să ucidă un ţînţar. Avea duşmani, negrul, prin Noul St. Ives? Nu e oare cu putinţă ca acel negru să se fi sinucis?...

Cîrciumarul şi cele două femei rîseră deodată, ca de-o glumă de mare haz. Cînd încetară, rămase numai rîsul şoferului care se amuzase şi el de presupunerea Hildei.

Indignată, Hilda izbucni:

— Şi cine e acest negru de la fermă? De unde venea?

— De unde a venit nu se mai întoarce, dădu din cap cîrciumarul cu filosofic Şi chiar dacă s-ar întoarce, ar fi neom. Mai bine c-a murit. Că bărbatul fără... Să nu mai vorbim.

— Nu înţeleg, zise Hilda, privindu-l drept în ochi.

Şi atunci se întîmplă ceea ce Hilda n-ar fi bănuit niciodată. Dintre cele două femei, cea care tăcuse tot timpul izbucni deodată, cu glas ascuţit, spre a spune crudul adevăr, o îngrozitoare necuviinţă:

— Pentru că mortul a fost găsit, stimată doamnă, cu p... în gură. Tăiată.

— Da? făcu Hilda, complet blocată, incapabilă de orice altă reacţie decît această silabă nătîngă.

Prezenţa cîrciumarului, a şoferului o făcu să renunţe la orice comentariu, luîndu-şi o înfăţişare jignită şi demnă. Privi multă vreme, pe fereastra autobuzului, desfăşurarea cîmpurilor crude.

Nu mai vorbea nimeni. Autobuzul duduia cu bubuituri surde pe drumul bolovănos.

Şi deşi o nouă conversaţie cu domnul Carrol nu-i făcea nici o plăcere, întrebă:

— Şi de unde era acel negru? Ceea ce n-o interesa cîtuşi de puţin.

— De unde să fie? răspunse cîrciumarul, ridicînd ochii de pe butoiaşul de rom. Din ţara negrilor, din Havana, din Mexic, de pe acolo... Se pricepea la cai, asta da!...

— Şi n-a mai găsit Mellors alt om priceput la cai în toată Anglia? Era nevoie să aducă un negru din America?...

Se făcu iar tăcere. Nimeni în autobuz nu ştia să răspundă. Hilda îşi dădu seama că vorbise prea

mult, se enervase şi îi păru rău că nu tăcuse cu desăvîrşire.

Şoferul întoarse puţin capul, nu atît ca să se uite la clienţii din autobuz, cît spre a trimite glasul într-acolo, glas de bas nedormit:

— Martin Dodgson a fost trimis de domnişoarele Boleyn, dansatoarele oacheşe din New-York, care au fost acum doi ani la fermă, la doamna Constanţa. Au fost cu toţii...

— Care toţi?...

— Toţi Boleyn. Vreo şapte sau doisprezece, nu mai ştiu cîţi. Mulatri. Adică tot un fel de negri. Sîngele lor apă nu se face. Cînd s-a plîns Mellors că n-are om la cai, musafirii, gata, cum au ajuns în America, l-au trimis pe Martin Dodgson.

Domnul Carrol dete din cap, bombănind:

— Aşa noroc zic şi eii!...

Cîrciumarul şi femeile coborîră în tîrg. Hilda, care avea de gînd să oprească autobuzul la poarta mare a fermei, se răzgîndi. Coborî la începutul ulucilor, stropiţi de petalele albe de salcîm. Merse repede pe trotuarul pavat cu cărămizi de-a lungul ulucilor. Cînd intră pe portiţa mică, fu izbită de tăcerea care domnea. Era obişnuită să fie întîmpinaţi, ea şi copiii, de lătrăturile voioase ale căţelei Flossie şi ale buldogului din lanţul de pe sîrma care străbătea cuprinsul întregei curţi, de larma de la grajdurile depărtate, de la magazii, de la moara de apă, de strigătele de pe ogoare...

O tăcere de locuinţă pustie. Obişnuită cu rîsetele Constanţei, ale copiilor, lipsa zvonului familiar o izbi dureros. Niciodată aleea de la portiţă pînă la peronul vilei nu i se păru atît de lungă, într-adevăr un sfert de kilometru. Atîtea peluze, şi flori, şi chişcuri, între copaci roditori, voise Mellors să aibă ca pază a fericirii lui cu Constanţa! Speriată de tăcerea sinistră care o asalta nevăzută, Hilda începu să alerge, îi veni să ţipe şi se opri gîfîind la peronul înalt.

N-avu curajul să intre. Se uită în jur să afle o făptură omenească, să audă un glas, un cuvînt. Nimeni. Ascultă cu spaimă. Departe, spre răsărit, la malul rîului, se vedea roata morii învîrtindu-se încet. Un slab ecou al apei care cădea încerca din cînd în cînd, vag, mai departe parcă decît era în adevăr, adîncimile tăcerii.

Hilda sună. Ii deschise Mellors. Dormise. Se cunoştea după trăsăturile feţei boţite, după părul, şi mai roşcovan, răvăşit. De cînd nu-l mai văzuse, Mellors i se păru Hildei mai înalt, mai gras, mai îmbătrînit.

— Unde e Constanţa? Ce face Constanţa?... întrebă la mirarea mută a bărbatului, care nu se aşteptase s-o vadă.

Lăsă capul în jos, încruntat şi arătă cu degetul gros al mîinii drepte, peste umăr, spre scara largă de lemn cioplit, care da în apartamentul Constanţei. Cînd Hilda, care se repezise iar, gîfîind, puse piciorul pe întîia treaptă, glasul - răguşit, furios, al lui Mellors o ajunse din urmă:

— A înnebunit de tot! Vezi că vrea să plece! Deschide-i capul! Ajunge!... Ultimul cuvînt fusese aproape un strigăt. Işi dădu seama şi, aruncînd din pragul biroului din stînga o privire încărcată de ură spre scară, adăugă repede, cu glas mai scăzut: — Dacă doarme, n-o deştepta. N-a închis ochii de vreo două nopţi.

Şi voi să plece. Dar Hilda se întoarse şi, la început şovăind, merse deodată grăbită spre el. Il privi drept în ochi, cu vechea ei luciditate şi zise şuierînd fără voia ei cuvintele printre dinţi:

— Ce-aţi făcut aici? De ce l-aţi omorît? Cine l-a omorît?...

— A?... Văd că ştii,... zise Mellors. Rîse. Apoi căscă şi se întoarse.

In capul scării se ivi Constanţa. Era în costum de călătorie, dar fără pălărie, scundă, proaspătă, parcă mai proaspătă şi energică decît era în firea ei, pe care Hilda o ştia atît de savuros şi de molatic

feminină. In mîna dreaptă înmănuşată ţinea un plic închis. Numai părul brun era în neorînduială, ceea ce da ochilor mari, albaştri, atît de mari acum, probabil şi din cauza spaimei, o nuanţă de nebunie, pe care gesturile şi ţinuta ei hotărîte o dezminţeau.

— O, Hilda, suspină Constanţa, cu glasul muiat deodată, şi se repezi s-o îmbrăţişeze.

Hilda se lăsă îmbrăţişată, fără a răspunde. Intrebă iar, privindu-i pe amîndoi:

— Ce s-a întîmplat?... Cine a omorît? De ce-aţi omorît?...

Căci Hilda era încredinţată, cercetîndu-le figurile, că amîndoi omorîseră pe negrul Martin Dodgson, Mellors şi Constanţa, prin bună înţelegere şi acum, cînd cadavrul se afla întrei ei, se urau.

— Eu nu l-am omorît, zise Constanţa oarecum stereotip, fără nici o intonaţie, ca cineva care ar fi repetat aceste cuvinte de nenumărate ori.

— Poate crezi că l-am omorît eu?... zise Mellors cu glas subţiat.

Tot chipul lui era acum un rîs sfidător, care-i destinse trăsăturile îmbîcsite de somn. Rîse cu rîsul fals de-adineauri. Apoi zise furios, precis, definitiv:

— In noaptea aceea dumneaei nu dormea, şi arătă pe Constanţa.

Constanţa rîse strident. Voi să spuie ceva Hildei, dar se întoarse iar către soţul ei, care-şi păstra liniştea cu îndîrjire vădită:

— Şi crezi cumva că Martin Dodgson a fost omorît de insomnia mea? Şi continuă, adresîndu-se Hildei: Copiii, la Tavershall, el, plecat la Kings Lynn, numai eu, în camera mea, şi Mariella în turn, singure în toată vila, e de mirare că n-am putut închide ochii? Eram singură.

Apoi tăcu. Tăcură toţi. De parcă ar fi înţeles mai tîrziu, deodată, Mellors se întoarse către Constanţa.

— Nu erai singură! răcni el, cu o încăpăţînare care se mai exersase, căci era sigur pe sine, lovind cu pumnul în aer, ca într-o masă nevăzută, nu, nu erai singură! Nu erai singură! Nu erai singură!... urma el să răcnească gesticulînd.

Constanţa respira greu, ca şi cum s-ar fi silit peste puterile ei să vorbească. Se silea într-adevăr să vorbească foarte repede, căci i se părea că, cu cît va fi spus mai curînd Hildei ce avea se spus, cu atît sufletul ei s-ar fi liniştit.

— Deasupra mea, în odaia de lemn din turn, era Mariella, croitoreasa noastră, Mariella Pinner. Asta înseamnă, pentru el, că nu eram singură!...

— Nu erai singură! Nu erai singură! Mariella e prietena ta. Eu am fost totdeauna împotriva ei. Tu mi-ai adus-o în casă, tu!

— Ce vrei să spui cu asta! Nu cumva îţi închipui că dacă Mariella... Discuţia derivă în ciorovăială cu amănunte enervante pentru Hilda care, oricum, nu înţelegea nimic. Ea înainta spre Mellors şi întrebă, cu glas foarte scăzut, dar nu mai puţin limpede:

— După părerea ta, Constanţa l-a omorît pe negru?... Crezi asta?...

— Cum să cred această absurditate?... Nici nu poate fi vorba!... Dar mă enervează cînd o aud spunînd că în noaptea crimei a avut insomnie pentru că era singură şi ştiu bine că nu era, pentru că Mariella...

Mellors vorbea aiurea. Era cu desăvîrşire dezorientat şi, din pricina amănuntelor, nu izbutea să ajungă la o singură idee limpede şi cuprinzătoare. Un om asasinat în casă, nu e puţin lucru.

— Tu crezi că negrul a fost omorît de Mellors?... se întoarse Hilda către Constanţa.

Constanţa rămase pe gînduri, ca şi cum trebuia să cerceteze acum o nouă realitate. Apoi răspunse, cu o linişte care, faţă de nervozitatea de adineauri, dovedea cît era de încredinţată de ceea ce spunea:

— Olivier?... Olivier l-a găsit abia dimineaţă pe negru, întins pe terasă într-un lac de sînge şi cu ... carnea aia în gură. Olivier a venit repede şi mi-a spus speriat că Martin Dodgson e mort.

— Şi cine bănuiţi că l-ar fi putut omorî pe negru?...

Soţii se priviră, :ntrebîndu-se mut, cu aceeaşi spaimă pe care şi-o cunoşteau şi o vedeau de douăzeci şi patru de ore unul în ochii celuilalt, singurul lucru care părea să-i mai unească.

— Cineva trebuie să-l fi omorît!... zise Hilda. Nu l-a omorît cumva croitoreasa voastră?... Ce fel de femeie e ?... A fost ceva între ea şi negru?... Afară de Constanţa, numai ea se afla în casă?... întrebă repede Hilda.

Nu primi nici un răspuns.

Oftînd greu, Mellors zise, în sfîrşit, privind cu ochi mari un punct de pe covor

— In casă, în noaptea aceea, era numai Constanţa care, precum spune, nu putea dormi, iar în camera din turn, Mariella... Dar de unde să ştim dacă n-a fost şi altcineva? Tocmai acel cineva care l-a omorît pe negru... zise Mellors şi ridică spre Hilda priviri neconvinse.

— Nu cumva negrul ar fi putut fi omorît de croitoreasa voastră, de acea Mariella?...

Căci nu putea crede că o biată croitoreasă să fie în stare să omoare un bărbat zdravăn, cum înţelesese că era negrul Martin Dodgson şi să se dedea după aceea la cruzimea a-i tăia sexul şi a i-l vîrî între dinţii încleştaţi de agonie.

Soţii Mellors tăceau. Constanţa îşi potrivea cu o mînă înfrigurată părul în neorînduială. Mellors izbucni, mai tare decît era nevoie:

— Nu, nu!... Mariella nu omoară! Cel mult bea, dar şi atunci...

— Atunci nu mai înţeleg nimic, zise Hilda, întorcîndu-le spatele şi ridicînd braţele disperată, ca şi cum ar venit din Edinburgh anume ca să-l afle ea pe criminal.

— Şi unde e mortul? întrebă Hilda.

Mellors ridică privirile, arătînd, cu o mişcare a capului, spre terasa de deasupra lor, într-o parte.

— Cum, a rămas acolo? se sperie Hilda, la gîndul că leşul negrului e atît de aproape.

Constanţa dădu lămuriri cu glas repezit:

— Trebuie să vie procurorul de la Cambridge. Şi o comisie. Nu ştiu de ce n-au venit încă pînă acum. Primarul a spus că nu se mai amestecă şi... să nu clintim cadavrul din loc.

— Am pus oameni din curte de-au aruncat cîţiva saci goi peste el. Ce era să fac? adăugă Mellors.

Se lăsă o lungă tăcere.

Mellors încercă să aducă lucrurile în făgaşul obişnuit, arătîndu-se interesat de amănunte practice.

— Ce e de făcut cu pastorul Knight, zise Constanţa.

Ar trebui să-i vorbeşti mai stăruitor. De trei ani ne pisează cu morala lui meschină şi ne mănîncă piersicile din grădină, şi acum, cînd avem nevoie de el...

— Ce-l priveşte pe pastorul Knight tot buclucul ăsta, zise cu durere Constanţa. Iţi vin nişte idei!...

Mellors se întoarse către Hilda:

— Mortul trebuie îngropat, nu?... Mai curînd sau mai tîrziu. Procurorul va face procesul-verbal, ca orice procuror, şi mortul va trebui îngropat. Cred că n-o să ne pedepsească să-l păstrăm toată viaţa acolo sus, pe terasă... Şi ca şi cum ar fi fost cu Hilda din totdeauna într-o mare prietenie, îi vorbi foarte de aproape, şoptit, ca o preţioasă mărturisire: Crezi că pastorul Knight se împotriveşte să-l îngropăm pe negru în cimitirul din Noul St. Ives? Spune că nu e creştin...

— Nu e creştin? se miră Hilda fără să ştie de ce.

— Nu. Pastorul Knight zice că nu e creştin, că nu s-a spovedit niciodată ca ceilalţi oameni de la fermă şi avea pe uşa odăii lui un tub de tinichea, cu semnul ovreilor.

Hilda se întoarse către soră-sa:

— Da, Constanţa?... Negrii sînt mozaici? E adevărat?...

Constanţa nu răspunse. Privea cu luare-aminte prin perdeaua fină, care aburea uşile mari de afară. Făcu doi paşi într-acolo, nesiguri, ca în vis, şi zise, mai mult pentru ea:

— Mi se pare că vin...

Mellors şi Hilda se apropiară şi ei.

Veneau autorităţile. Cinci domni în pardesie negre, dintre care unul, în fruntea grupului, cu joben scund, negru şi baston lung, cu mîner de argint. Cel din urmă purta o geantă sub braţul drept şi şchiopăta.

Formalităţile au fost scurte.

Pe terasă, unul din domni s-a aplecat asupra mortului şi a dictat domnului şchiop, care scria cu un stilou de aur, în termeni medicali, cum presupunea el că a avut loc asasinatul cu custura, forma rănii... Custura, bine învăluită într-o bucată de pînză, apoi într-un ziar vechi, a fost luată de domnul cu joben scund.

In faţa leşului, Mellors a povestit desfăşurarea evenimentelor şi s-a tras un pas înapoi cînd a arătat cum a descoperit mortul, ca şi cum atunci îl descoperea pentru întîia oară. Şchiopul a scris repede, cu stiloul de aur pe hîrtia aşternută pe geantă şi proptită de genunchi. Domnul cu joben a ascultat, cu capul gol, ştergîndu-şi din cînd în cînd sudoarea şi privind pieziş la negrul uriaş devenit vînăt.

Chemată de unul dintre domni, Constanţa veni repede pe terasă. Era palidă. Cu ochii foarte albaştri. Din obicei, a surîs domnilor, care n-au binevoit să răspundă. Liniştită, Constanţa a răspuns la întrebarea domnului cu jobenul scund în mînă, că nu ştie nimic. Hilda, întrebată şi ea, a declarat că sosise în vizită la sora ei, cu o jumătate de oră înainte de anchetă şi amîndouă au de gînd

să plece la Edinburgh, îndată după încheierea formalităţilor, adică, peste cîteva minute.

Croitoreasa Mariella Pinner nu era în odaia ei şi nici pe undeva, în fermă. Dispăruse îndată după crimă, strigînd în curte că va afla ea cine l-a ucis pe Martin Dodgson. Intrucît familia ei, adică mama, două surori şi un frate, locuia la St.Ives, domnul cu capul gol a şoptit ceva celorlalţi domni, pregătindu-se de plecare. Făcură toţi cîţiva paşi către scara care da în curte. Inainte de a pune piciorul pe întîia treaptă, magistratul se acoperi şi, sucind cu greutate gîtul, se mai uită o dată la mort.

CAPITOLUL V

Mariella Pinner a fost arestată a doua zi.

Nu era prea greu de înţeles că ea-l omorîse pe Martin Dodgson. Autorităţile se informară amănunţit. Din felul ei de viaţă, din relaţiile pe care le avusese cu negrul de la fermă, din caracterul ei extravagant, reieşea destul de limpede, chiar pentru persoane mai puţin experte că Mariella Pinner îşi ucisese amantul.

Pricina crimei era mai greu de stabilit şi autorităţile nu se îndoiau că asasina va face singură, după demoralizarea care urmează totdeauna primelor cercetări, mărturisiri complete.

Fată a unui fochist de la moara din St. Ives, Mariella Pinner, după moartea tatălui în incendiul morii, era singura susţinătoare a familiei. Cele două surori mai mari îmbătrîniseră în casă, în aşteptarea unor logodnici, iar singura lor zestre fusese virginitatea păstrată cu o străşnicie nedezminţită. Fochistul îşi crescuse fetele în belşugul primilor lui ani de muncă, atunci cînd salariul era încasat în întregime de doamna Pinner şi cheltuit numai în casă. Părinţii nu se gîndiseră că va veni odată vremea ca şi fetele să fie scoase din casă şi puse la muncă alături de băieţi, în loc să fie ferite de asprimile vieţii. Cînd fochistul a început

să lase jumătate din salariu la cîrciumile din St. Ives, era prea tîrziu ca fetele cele mari să mai fie date la meserie. Mariella, care avea treisprezece ani şi se bătuse pînă atunci cu haimanalele tîrgului mai cumplit decît băieţii s-a dus la o croitorie de dame, la Cambridge. S-a înapoiat după două luni acasă, cu obrajii şi mîinile zgîriate, cu trupul ei subţire numai vînătăi, cu buzele uscate şi buboase ca de friguri lungi. Ingrijorat de viitorul copilei lui, fochistul o bătu ca un tată, dar, înainte de a o duce înapoi la croitorie, a pierit în incendiul morii. A rămas acasă unde, începînd prin a coase rochiile de doliu ale familiei, a trecut la cusătoria de rufe, mai uşoară, pentru vecini, şi la croitoria de copii. Pe fratele ei mai mic, Charlie, cocoşat, Mariella, singura din familie în stare să umble prin St. Ives şi să înfrunte oamenii, l-a dat la o potcovărie.

Cînd Pastorul Knight a recomandat-o Constanţei, Mariella era destul de cunoscută la St. Ives, ba chiar bine cunoscută. Căci, fără să bage de seamă cînd se făcuse schimbarea, Mariella devenise femeie de plăceri uşoare, ispitită la început de banii bărbaţilor - cîştigul unei singure nopţi întrecînd uneori munca de trei luni cu acul, şi apoi de setea propriului ei trup. Cînd Mariella a venit la St. Ives, pastorul s-a felicitat pentru buna lui idee. Ajuta unei făpturi pierdute să-şi mîntuiască trupul şi sufletul în atmosfera înălţătoare din casa soţilor Mellors, în gînguritul nevinovat al copilaşilor lor, şi oferea doamnei Constanţa o lucrătoare ieftină, tînără şi dezgheţată cu care din cînd în cînd se mai putea întreţine şi o conversaţie.

Constanţa a fost uluită cînd pe peronul vilei s-a ivit Mariella în tovărăşia pastorului surîzător, gras, scund, negru, ca un corb gata să desfacă aripile şi să-şi ia zborul. De sub o pălărie, care fusese foarte cochetă cu cîţiva ani în urmă, se scurgea părul ca un fel de mătasă a porumbului, o gură prelungă surîdea umed, fără să arate dinţii, iar

ochii mari, albaştri ar fi fost singurul lucru frumos din acea chip veştejit înainte de vreme, dacă albul lor n-ar fi fost întîi spart şi apoi turnat, mucilaginos, între pleoape. Cînd asculta, Mariella părea dusă pe altă lume, iar privirile se pierdeau în propriul lor albastru, ca într-un extaz.

Mellors tocmai trecea spre grajduri, venind din tîrg. Mirat de prezenţa pastorului, pe care nu-l putea suferi, dar pe care-l tolera în preajma Constanţei, se apropie. Cînd zări fata, crezu că pastorul cere milă pentru acea orfană. Se opri din drum şi îşi făcu de lucru lîngă un parapet de trandafiri, cu un foarfec gros de grădinărie pe care-l purta în buzunarul de sus al vestei. Dar fata prinse agitaţia abia bănuită din spatele ei şi se întoarse. Cînd zări pe Mellors, făptura ei se preschimbă deodată, ca sub putere unei vrăji. Statura ei se subţie parcă şi mica pelerină de pe umeri, deşi niţel decolorată, dobîndi o graţie de floare şi de menuet. Ochii albaştri, beţi şi lunatici pînă adineauri, cîştigară o conştiinţă de sine care depăşea inteligenţa obişnuită, cuceritori mai cu seamă prin suprema lor siguranţă. Şi în toată făptura astfel metamorfozată aceeaşi graţie bolnăvicioasă, care, în mod paradoxal, părea să-i dea viaţă.

Schimbarea bruscă a Mariellei atrase atenţia Constanţei şi, întorcînd capul, îl zări pe Mellors. Constanţa uitase şi-i plăcu mult, că bărbatul ei era în stare să provoace asemenea schimbări.

Dar îi plăcu şi Mariella. Cînd află din discursul şoptit smerit al pastorului că această copilă întreţine de mult, din fragedă copilărie, cu munca mînuşiţelor ei, o mamă bătrînă, un frate infirm şi două surori de o virtute neîndoielnică, Constanţei îi păru că angajarea Mariellei era sinonimă cu o faptă bună, creştinească. Mariella a lucrat şase zile la fermă dar n-a isprăvit. Braţele ei, neobişnuit de lungi şi care-i dădeau uneori, cînd din nebăgare de seamă, le întindea prea mult, o

înfăţişare animalică, ceva de gorilă delicată, străluceau ca un joc de petale de aur, căci mîinile ei subţiri, nervoase, vorbitoare, erau într-adevăr ele însele nişte bijuterii vii.

A doua săptămînă Mariella n-a mai fost chemată la fermă, deşi Constanţa îi făgăduise. Apoi a descins la fermă „banda neagră" şi Constanţa a uitat cu desăvîrşire de Mariella. De cîteva ori, întovărăşind „banda neagră" în automobilul american cît o arcă a lui Noe, la Londra şi o dată pîna jos, la Canalul Mînecii, Constanţa trecea la dus şi la înapoiere prin St. Ives, fără ca o singură dată să-i fi venit în minte Mariella. Insă în plină iarnă, în ajunul Crăciunului, cînd îi dădu în gînd lui Olivier să facă un mic teatru copiilor, Constanţa îşi aminti de fată. Numai ea era în stare să lucreze repede şi cu gust nişte costumase de bal mascat.

Şoferul trimis la Noul St. Ives se întoarse fără nici un răspuns. La locuinţa domnişoarei Mariella nu găsise decît pe bătrîna cu cele două fete mari. Mariella era la Cambridge sau poate la Londra sau poate la... dracu! Nu se mai arătase pe acasă de vreo două luni şi nici bani nu mai trimisese. Familia era disperată şi furioasă. Grăbit de părerea de rău a Constanţei, Olivier se duse la pastorul Knight. Acesta îl sfătui pe Mellors să nu destăinuiască nimic prea distinsei doamne din ceea ce va afla de la dînsul. Mariella, care căzuse în ghearele desfrîului, părăsise familia lăsînd-o în cea mai neagră mizerie, şi n-ar fi de mirare să zacă ea însăşi în vreun spital. Chiar dacă, învinsă de mizerie, s-ar mai întoarce la.St. Ives şi ar veni la vilă să ceară de lucru, ar trebui alungată numaidecît.

Mellors se văzu silit să-i mărturisească Constanţei adevărul: Mariella era ceea ce se numea o „femeie pierdută".

— Foarte bine, pierdută, pierdută, dar unde? se indignă Constanţa ca şi cum Olivier era vinovat de

dispariţia Mariellei şi de „pierderea" ei. Soţul ridică din umeri şi ieşi din casă.

In primăvară, cînd Constanţa renunţase la Mariella şi nu credea s-o mai vadă vreodată şi cînd la Noul St. Ives erau aşteptate din nou surorile Boleyn - aşteptare care s-a dovedit zadarnică - veni o scrisoare de la St. Ives: Mariella scria Constanţei că e liberă şi că ar trece pe la fermă dacă n-ar fi aflat că pastorul o defăimase. Toată iarna lucrase la un restaurant de noapte din Londra, dar acum e prea obosită ca să se mai întoarcă acolo şi ar fi bucuroasă dacă doamna ar avea să-i dea de lucru pentru copii, sau pentru ea însăşi. Căci ea, Mariella, nu poate sta cu mîinile în sîn la St. Ives; e obişnuită să facă totdeauna ceva, să se mişte, să lucreze.

Luptînd cu două femei de serviciu să pună în ordine şi să împodobească odăile rezervate celor două-dansatoare, încredinţată că vor veni, îşi zise ca va scrie numaidecit la St. Ives Mariellei, deşi, dacă plecau copiii la Tavershall, croitoreasa n-ar mai fi avut ce face la fermă. Constanţa uită însă a doua zi şi pe Mariella şi scrisoarea ei, pe care o lăsase pe masa din hol ca pe o notă de la modistă sau o factură de la vreun magazin din Cambridge. Scrisoarea o găsi Mellors.

Fără să mai întrebe de Constanţa, porunci şoferului care se ducea cu un camion la Cambridge, ca la întoarcere să oprească la St. Ives şi s-o aducă pe domnişoara croitoreasă.

Cînd sosi Mariella, pe înserat, cu faţa boţită si părul acoperit de praful drumului, Constanţa n-o recunoscu. Abia după ce Mariella surise cu ochii ei mari, albaştri, iluminaţi deodată de toată inteligenţa lor, Constanţa dădu un mic ţipăt de bucurie şi o întîmpină cu braţele deschise.

Mariella fu reţinută la vilă toată primăvara, toată vara. Cam pe atunci sosi la fermă şi negrul trimis din America - parcă anume pentru a cuceri şi fixa locului inima zburdalnică a Mariellei.

Constanţa simţi îndată amestecul culorilor, auzind adesea noaptea din iatacul ei cum se strecura negrul pe terasă şi de aici în odaia din turn a croitoresei.

— *„O! Angliei Nouă patrie a negrilor!..."* fredona Constanţa ironic pe o melodie cunoscută, trecînd a doua zi pe lîngă maşina de cusut a Mariellei. Mai bine de un an a ţinut această legătură.

Mellors nu putea crede, oricum ar fi răsucit tîlcul întîmplărilor, că Martin Dodgson a fost omorît de Mariella, deşi firea ei îl surprinsese întotdeauna şi-l speria acel amestec de idioţie, inteligenţă fermecătoare, delicateţe bolnăvicioasă şi vulgaritate crasă. Ar fi alungat-o de multe ori pe croitoresă la St. Ives, unde ar fi putut lucra tot atît de bine ca şi la fermă, dacă nu s-ar fi temut de supărarea Constanţei. El simţea că de la ivirea croitoresei plutea în vilă, la fermă, pretutindeni, un fel de beţie, un spirit de putreziciune şi crimă, încît îşi căuta de lucru pe afară, pe la moară, pe la vite, pe la grajduri, şi de multe ori rămăsese să doarmă în cîmp cu paznicii. Şi totuşi nu, nu Mariella îl ucisese pe negru!...

Spre uimirea Hildei, de aceeaşi părere era şi Constanţa, care aştepta cu nerăbdare încheirea cercetărilor judiciare - negrul fusese îngropat lîngă roata morii - şi eliberarea Mariellei, ca să poată pleca mai curînd la Edinburgh.

Constanţa scrisese din ziua sosirii Hildei la Noul St. Ives o scrisoare lungă la New-York, surorilor Boleyn. Le chemase?... Voia să se ducă la ele? Hilda se mirase că sora ei scria unor persoane îndepărtate despre o întîmplare atît de cumplită, cînd ea, Hilda, era alături, gata s-o scoată din această mocirlă. Nici autorităţile din Cambridge, după siguranţa lor din primele zile, nu păreau mai lămurite. Ce destăinuia în gura mare, cu glas isteric, criminala, n-avea nici o însemnătate. In astfel de împrejurări, femeile vorbesc aiurea.

Negrul fusese amantul croitoresei. Legătura începuse de mult, chiar de la venirea la grajdurile dlui. Mellors. Croitoreasa nu nega. Pusă în faţa acestui adevăr, ea a recunoscut fără nici o teamă şi fără nici o ruşine, ca şi cum nu bănuia că această mărturisire era un început de dovadă, care se ridica împotriva ei. Intrebată în ce împrejurări şi de cînd devenise amanta victimei, a răspuns cu obrăznicie:

— In împrejurările în care toate femeile obişnuiesc să devină amante... Ameninţată cu pedeapsă pentru lipsă de respect faţă de Justiţie, Mariella a declarat cu simplitate că a devenit amanta lui Martin Dodgson sau mai exact Martin Dodgson a devenit amantul ei, în seara cînd ea, Mariella Pinner, sosea după o lungă absenţă la ferma Mellors.. Se întîlnise cu Martin pe terasă; el venea din iatacul doamnei, unde dusese un vas cu flori, iar ea, Mariella, voia să urce în odaia ei, în turnul de lemn.

La întrebarea Preşedintelui, dacă n-a simţit nici un dezgust la privirile pofticioase ale negrului, Mariella a răspuns:

— Deloc. De altfel el nu mi-a aruncat nici o privire pofticioasă, pentru că nici nu ştia cine sînt. Probabil că i-am displăcut. Nici nu mă spălasem şi eram plină de praf, cu o nenorocită de pălărie turtită în creştetul capului. Nu prea sînt elegantă de felul meu. Venisem cu un camion...

— Atunci *dumneata* l-ai sedus pe Martin Dodgson? a subliniat, întrebînd judecătorul.

Cineva din apropierea judecătorului a rîs. Ceilalţi judecători surîdeau. Hilda era indignată de neruşinarea croitoresei. Mellors, încruntat, încerca parcă, să descifreze ceva în fundul pălăriei. Numai Constanţa privea cu ochi mari şi asculta cu atenţie ca şi cum nu cunoştea pe nici unul din ei, iar omorul s-ar fi făptuit nu în casa ei, ci aiurea. Rîsul neaşteptat o făcu pe Constanţa să tresară şi să se uite înjur. Auzi de departe, de foarte departe, răspunsul ascuţit al Mariellei:

— Da. Eu l-am sedus. Era mai uşor. Dacă i-aş fi plăcut eu lui şi ar fi voit să mă seducă, ar fi fost poate mai greu. Pentru că aşa e femeia, domnule Preşedinte, ştiţi foarte bine. Cînd nu vrea, nu vrea. Poţi să-i dai femeii bani oricît de mulţi, şi chiar s-o ameninţi cu moartea. Un chelner de la restaurantul de noapte din Londra s-a aruncat de la etajul al 3-lea în stradă şi a lăsat o scrisoare spunînd că se omoară din pricina mea, că am primit în odaie pe alţii şi pe el nu. Eu nici nu bănuiam... E adevărat că a venit o dată şi l-am dat afară; era dimineaţa pe la 5 şi mă culcasem căci eram ruptă de oboseală. Mi-a părut rău de el, că era băiat bun şi foarte tăcut. Dar de unde era eu să ştiu că dacă nu-l primeam avea de gînd să se omoare?

Preşedintele întrebă cu acea bunătate sub care ascundea cunoscuta lui severitate, încredinţat că toţi oamenii sînt criminali şi numai o infimă parte ajung să-şi primeacsă pedeapsa meritată:

— Şi a putut să-ţi placă dumitale, persoană tînără şi atît de drăgălaşă, un... un negru?

Cît ţinuse procedura citirii actelor, Mariella şezuse copleşită de un fel de nesimţire care părea să-i fi încurcat chipul într-o expresie confuză, vecină cu stupiditatea.

„Ce idioată!..." gîndi Hilda, privind-o cu ciudă.

Nu îndrăznea, în starea de nervi în care o bănuia pe Constanţa, s-o întrebe sau s-o certe că a putut tolera în casa ei, în apropierea ei şi a copiilor, un asemenea monstru de imbecilitate.

La întrebarea Preşedintelui, cum i-a putut place un negru, Hilda auzi deodată cu surpriză răspunsul Mariellei, rostit doar prea strident, dar admirabil, căci l-ar fi dat chiar ea însăşi.

— Chestie de gust, domnule Preşedinte. Martin Dodgson mi-a plăcut tocmai pentru că era negru. Au fost bărbaţi cărora le-am plăcut şi eu, şi eu sînt uneori mai dezgustătoare decît bietul Martin.

Preşedintele stărui, înfăţişînd o altă latură a ideii lui:

— Dar ar fi trebuit să-ţi fie frică să rămîi în aceeaşi odaie singură cu un... negru. Un om negru e ca o fiară, nu?...

— Da, răspunse Mariella ridicîndu-se încet, încordată ca la un joc, gata să sară de la locul ei între magistraţi, la cel dintîi semn. Chiar mi-a fost frică, şi m-am mirat că am avut curajul să-l chem pe Martin Dodgson în odaia mea din turn, îngăduindu-i, cînd am sosit, să-mi ridice de pe terasă şi să-mi aducă geamantanul pe care-l lăsasem anume să-mi scape din mînă... Frică da, mi-a fost. Dar frica m-a făcut să-l aştept cu şi mai multă plăcere în noaptea dintîi, deşi eram atît de ostenită.

Un magistrat cu ochelari puse o întrebare, care părea că-l torturează de mult:

— Dacă zici că negrul nu te-a plăcut, atunci cînd v-aţi văzut întîi pe terasa vilei, cum de a primit să vie la dumneata?

Mariella nu văzu pe magistratul care-i pusese întrebarea, dar auzise cuvintele. Cercetîndu-i pe toţi, le vorbi:

— Un bărbat nu refuză niciodată. Dumneata ai refuza? Rîseră două avocate.

Hilda era cît pe-aci să se minuneze de inteligenţa Mariellei, care exprimase părerea tuturor femeilor, cînd o auzi vorbind:

— Pe urmă mi-a părut rău că-l chemasem. Am început să tremur de spaimă cînd i-am auzit paşii grei urcînd treptele. Din săliţa care dă pe terasă pînă la odaia din turnul de lemn sînt nouă trepte în spirală. Le-am numărat cu glas, în vreme ce Martin Dodgson urca, mai mult spre a-mi potoli frica. Dar parcă şi mai mult mă îngrozeam. Cînd am numărat treapta a noua, am sărit din pat în mijlocul odăii şi m-am repezit la uşă. Am proptit-o cu umărul. Tocmai atunci abătut şi el. A bătut încet, cu sfială, ca o şoaptă pe întuneric: toc... toc... Apoi numai o dată, şi mai încet, toc... Dacă nu deschideam atunci Martin Dodgson ar fi plecat. Eram sigură. Şi deşi

mi-era atît de frică, încît aş fi ţipat dacă ar fi încercat să deschidă uşa, am crăpat-o niţel... în depicătura uşii i-am văzut albul ochilor şi al dinţilor. M-a cuprins un tremur atît de puternic, încît n-am mai putut ţine uşa si am fugit. Cînd a intrat, adus de spate, căci pragul de sus era scund pentru făptura lui, rîzînd cu ochii şi gura şi parcă cu părul creţ, în inele mici, ca piperul, tîrînd mîinile, lungi pînă dincolo de genunchi, eu am răcnit cu plapuma vîrîtă în gură, privindu-l îngrozită...

Acelaşi magistrat cu ochelari, care mai intervenise adineauri şi care credea că Mariella povesteşte evenimentele din noaptea în care l-a ucis pe negru, întreabă:

— Dacă spui că ai răcnit, chiar cu plapuma în gură, cum de n-a auzit nimeni? Doamna Mellors, bunăoară, care locuia dedesubt, la o distanţă de numai nouă trepte...

— Mă mir şi eu că nu s-a auzit. Poate n-am răcnit prea tare... Preşedintele aduse iar discuţia la nivel:

— Aşadar în noaptea aceea ai răcnit şi de spaimă mare l-ai dat pe Martin Dodgson afară...

— Nu, nu l-am dat afară, se împotrivi Mariella. Cum era să-l dau afară, cînd eu îl chemasem?... Era al meu, al meu! Voia mea! Cîştigul meu! Am ţipat atunci pentru că aşa sîntem noi, femeile, sperioase, chiar din pricina noastră. El a rămas pe loc în mijlocul odăii şi lumina-i cădea drept pe faţă. N-a mai surîs, cînd a băgat de seamă cît mă speriasem. E drept că aş fi urlat la el să plece, dacă aş fi putut să-mi smulg ghearele din plapumă, de la gură, şi nu mi-ar fi clănţănit dinţii. Şi deşi bărbaţii pe care-i chem, pe urmă nu vor să mai plece, chiar de-aş fi pe moarte, o, pe Martin Dodgson dacă l-aş fi rugat, el ar fi plecat, căci era un om blînd. Ar fi fost în stare să se lase să moară de foame, dacă ar fi trebuit să dea altuia bucăţica lui de pune. Cînd a văzut că dîrdîi în pat şi mă uit la el cu groază, n-a mai înaintat spre mine şi nici nu m-a dezgolit cum

ar fi făcut alţi bărbaţi care cred că sînt în stare cu amorul lor fierbinte să lecuiască femeile de orice spaimă, de orice rău şi chiar de dureri de dinţi. Martin Dodgson a rămas locului, sub becul din mijlocul tavanului. Apoi a vîrît încet mîna în buzunar şi a scos un pacheţel de ciocolată, cu înveliş alb de zinc. Hîrtia o rupsese mai demult, pesemne că voise să mănînce, fusese împiedicat de ceva, şi uitase. Mi-a întins docolata cu învelişul care sclipea, dar mîna lui n-a ajuns pînă la mine. Şi-a rămas cu mîna întinsă căci nu cuteza să mai facă nici un pas către pat. Şi atunci m-am liniştit. Un bărbat, oricît de mare şi oricît de negru, dînd întinde femeii o bucăţică de ciocolată de departe şi nu se repede cu dinţii asupra ei, nu-i aşa? asta înseamnă că nu vrea să-i facă nici un rău. Şi cum sta sub lumină, faţa lui nu mai mi s-a părut atît de neagră. Era cafenie şi cu buzele palide, ca de foame. Un biet om căruia îi era foame şi întindea altuia bucăţica lui de ciocolată... Dar, cum v-am spus, domnule Preşedinte, tot mi-a fost frică, totdeauna mi-a fost frică de Martin Dodgson şi cred că tocmai pentru asta am vrut să fie al meu - să fie a mea puterea lui în lumea asta în care sînt atît de slabă. Niciodată însă, domnule Preşedinte, n-am avut curajul, cînd eram singură cu el, să-l las să stingă lumina...

Un hohot puternic de rîs zgudui magistratura. Preşedintele se ascunse după o batistă cu care-şi tampona fără nevoie fruntea, nasul şi bărbia. Serios, foarte serios, ca şi cum numai el îşi da seama de gravitatea mărturisirilor Mariellei, rămase numai magistratul cu ochelari.

Cu toate aceste dovezi indirecte, Mariella Pinner putea să scape, dacă nu putea fi silită, printr-un mijloc oarecare, să mărturisească săvîrşirea crimei. Preşedintele se lovea, în sistemul lui logic, mai cu seamă de faptul că negrul nu fusese asasinat în odaia Mariellei, ci pe terasă. Cercetările făcute de poliţia locală, cîteva ore după

crimă, în odaia din turn, n-au dat de nici o urmă, Mariella fusese, în noaptea aceea, singură. Mai mult, în patul ei nu dormise nimeni, pe nicăieri, nici un semn ca negrul ar fi trecto pe acolo. Şi chiar presupunînd că această croitoreasă desfrînată şi inconştientă ar fi fost în stare, după înfăptuirea crimei, să puie iar toate lucrurile din odaie în ordine - iar un negru uriaş nu putea fi ucis cu o custură ordinară, fără oarecari violenţe - nu s-au găsit urme de sînge nici pe treptele de lemn. Era deci evident că, dintr-o pricină deocamdată nelămurită, el fusese omorît pe terasă.

Preşedintele părea a fi găsit în ultimele cuvinte ale acuzatei explicaţia faptului. El zise cu obişnuita-i blîndeţe, care ducea drept la spînzurătoare:

— Fiindu-ţi frică de Martin Dodgson, evitai, desigur, să rămîi cu el singură pe întuneric...

— Da.

— Pe terasă însă, în aer liber, nu-ţi mai era atît de frică...

Mariella stătu o clipă pe gînduri, ca şi cum n-ar fi înţeles cuvintele Preşedintelui. Apoi răspunse tare, aproape strigînd, cu aceleaşi cuvinte pe care le repeta de cîteva zile:

— Eu nu l-am ucis pe Martin Dodgson, nu! Nici pe terasă şi nici în altă parte. Eu nu l-am ucis pe Martin Dodgson!

Martorii, doi grăjdari, ajutoarele lui Martin Dodgson, şoferul, spălătoreasa, cele două bucătărese ale fermei, cîţiva oameni din tîrg, cîrciumarul, soţia lui şi în sfîrşit pastorul Knight au dat îngrozitoare amănunte asupra moravurilor Mariellei Pinner. Croitoreasa a ascultat cu mirare, ca şi cum n-ar fi fost vorba de ea. N-a negat nici unul din faptele care îi îngreuiau situaţia şi strîngeau fiecare, cu cîte un centimetru, ştreangul pe care Preşedintele îl şi vedea de gîtul monstruoasei femei. Viaţa Mariellei Pinner devenea, cu amănuntele care se desfăşurau în

auzul tuturor, un basm de-o imoralitate halucinantă. Deşi faptele în sine, luate în parte, n-aveau nimic excepţional - cărei femei nu i-a plăcut un bărbat sau chiar mai mulţi? - în totalitate şi mai cu seamă, prin caracterul lor de iureş speriau ca ceva neomenesc. Cine ar fi zis că acea fiinţă fragilă, copleşită de toate umilinţele sărăciei, muncind din greu pentru un şiling, osîndită să poarte pe umerii ei şubrezi povara unei familii, să-şi fi păstrat totuşi întregul egoism, toată vivacitatea sexului ei? O asemenea panteră ar fi trebuit să aibă şi înfăţişarea bestială a poftelor ei. Mariella, dimpotrivă, părea o copilă de 17 ani, neizbutind să ajungă niciodată femeie pe deplin, ca acei copii care au crescut înalţi mai mult cu chinină şi nu li s-a stîrpit malaria din sînge. O adiere mai puternică de vînt, ar fi putut-o lua pe Mariella pe sus, iar cine s-ar fi răstit la ea, ar fi făcut-o să plîngă numai prin lovitura glasului, într-un dans de fete din clasele din urmă ale unui liceu, Mariella ar fi putut fi luată drept o elevă, ceva mai înaltă.

Frenezia Mariellei trecuse prin partea bărbătească a Noului St. Ives, ca un lup flămînd printr-o turmă de mieluşei. S-ar fi spus că acea copilă, cu părul cînepiu, cu faţa boţită şi somnolentă cînd n-o interesa nimic, căuta în bărbaţi un mister, o idee, un leac pentru vreo maladie, nedumerire sau bănuială, ca o fiară bolnavă din junglă, bătînd tufişurile şi bălţile după buruiana care să-i aline şi apoi să-i înlăture tainica suferinţă.

Mariella respira în faţa judecătorilor şi acuzatorilor, un aer de puritate. De obicei astfel de fete au o înfăţişare elocventă, inclusiv conştiinţa definitivei lor căderi şi mizerii. Bărbaţii fermei de la Noul St. Ives, nu izbutiseră deloc să lase vreun semn asupra făpturii sau sufletului Mariellei, şi cum treceau pe rînd, speriaţi, sub privirea ei rece, albastră, păreau mai curînd ei cei istoviţi, pentru

totdeauna şi cu şira spinării ruptă de dragonul nevăzut al sexului ei.

— E atît de îngrozitoare?... întrebă Hilda pe Constanţa, care părea a nu fi deloc impresionată de cruzimea croitoresei.

Constanţa răspunse mai tîrziu, cînd Hilda nici nu se mai aştepta.

— Ingrozitoare? O, cîtuşi de puţin... O stîrnesc ăştia, arătă Constanţa pe cei trei magistraţi, Mariella e blîndă, încîntătoare ca... Ar fi vrut să spună „ca un copil", dar se răzgîndi. Şopti repede, cu acea impetuozitate care da vocii ei grave şi mai multă intimitate: Dacă ai şti cît mă doare că va trebui să mă despart de ea!...

Presupunerea că Mariella ucisese din gelozie, a căzut numaidecât, Mariella n-avea de ce să fie geloasă. Dimpotrivă, negrul ar fi avut toate motivele să sufere din pricina amantei lui şi dacă ar fi ţinut într-adevăr la ea ar fi trebuit el s-o ucidă. Preşedintele arăta custura, scrutînd cu ochi de psiholog chipul acuzatei. Mariella rîse tare, rîs fals şi răspunse Preşedintelui care ţinea mereu custura cu vîrful în sus ca un argument ascuţit:

— Eu n-am umblat niciodată cu un astfel de cuţit. Nici n-am băgat vreodată de seamă că Martin Dodgson să poarte acest cuţit la el. Poate, cînd se dezbrăca, se ferea să-l văd. De aceea se şi dezbrăca totdeauna cu spatele la mine. Şi pe urmă nu ştiu cum vă închipuiţi că aş fi putut să-i smulg custura din cureaua pantalonilor; Martin era mult mai puternic ca mine. El era în stare să oprească din goană, numai cu un braţ, armăsarii de la fermă... Apoi Mariella zise ceea ce - în sfîrşit - gîndiră cu toţi: Mai curînd ar fi putut Martin Dodgson, dacă m-aş fi încăierat cu el, să mă ucidă el pe mine.

Magistratul cu ochelari puse o nouă întrebare:

— Şi nu ţi-a trecut prin minte niciodată - gîndeşte-te bine! - să-l ucizi pe Martin Dodgson?

Mariella cugetă îndelung. Căută în ea cea mai ascunsă sinceritate. Preşedintele ţinea mereu în sus

custura care ucisese.

— Ştiu şi eu? se auzi ca un murmur glasul Mariellei. Ba da, zise deodată tare. Il uram, îl uram de moarte pe Martin, pentru că nu era gelos! Şi pentru că nu venea în turn la mine, decît atunci cînd îl chemam eu. Şi uneori nici atunci. Intr-o asemenea situaţie l-aş fi omorît! Dar nu, nu cu cuţitul. Mai curînd cu mîinile mele... După o scurtă pauză, cu glas mai potolit, Mariella mărturisi aproape cu ruşine: Dar dacă Martin Dodgson ar fi urcat cele nouă trepte şi ar fi intrat în vîrful picioarelor, ca de obicei, în camera mea din turn, ştiu bine că nu l-aş mai fi omorît...

Toţi cei de faţă suriseră.

Preşedintele lăsă jos custura. Vraja ei nu mai avea nici o putere.

Medicul legist atrăsese atenţia în raport asupra caracterului bestial al crimei. Pîntecele fusese despicat de jos în sus, ceea ce presupune că asasinul era de o forţă cel puţin egală cu a negrului, dacă nu mult superioară- căci trebuie să fi avut loc o luptă corp la corp înainte de a-i fi putut smulge negrului custura de la brîu. Crima fusese nepremeditată. Altfel asasinul ar fi venit înarmat şi în orice caz ar fi întrebuinţat o armă mult mai sigură decît un cuţit ordinar.

Toate aceste împrejurări nu îngăduiau o hotărîre pripită. Şi cum între timp agenţi de-ai poliţiei cercetau în taină prin împrejurimile fermei să afle amănunte asupra felului de viaţă al victimei, şi a celor care veniseră în atingere cu el, dacă se afla cumva în Noul St. Ives vreun om care îl ura pe negru, din pricina Mariellei sau a slujbei lui la fermă, procesul tot s-a prelungit. Croitoreasa a fost pusă în libertate. Nu pentru că magistraţii se încredinţaseră de nevinovăţia ei, dar pentru că nădăjduiau să afle mai curînd în chipul acesta o dovadă hotărîtoare.

Hilda credea că după închiderea anchetei, Constanţa va stărui să plece cît mai curînd din vila

de la Noul St. Ives unde un om fusese ucis. Dar Constanţa parcă aştepta cu totul altceva. Hilda puse la început această apatie pe socoteala zguduirilor nervoase, a istovirii sufleteşti, şi o lăsă în pace. Incercă s-o ocupe cu lucruri mărunte din vilă sau din fermă, cu întîmplări din Londra, de la Edinburgh, dar Constanţa nu mai lua seama la nimic, de parcă asculta ceva din lăuntrul ei...

Nici Mellors nu părea să dea mai multă atenţie Constanţei. Era şi pentru el absenţa ei ceva atît de firesc? O singură dată, după ce intrase şi ieşise de cîteva ori din iatacul soţiei, zise cu glas ridicat ca o ameninţare, că vrea să vîndă ferma, să se mute cu toţii în Australia, în Noua Zeelandă, în Canada, oriunde, departe de aceste locuri şi de aceşti oameni blestemaţi. Cele două surori tocmai luau ceaiul. Constanţa nu răspunse, ceea ce însemna că nici această idee extraordinară n-o surprindea. Soţul, cu mîinile în buzunar, în mijlocul încăperii, aşteptă cîteva clipe în tăcere răspunsul care i-ar fi redat din nou un echilibru. Apoi, abătut, plecă, de parcă ar fi fost insultat. Constanţa nici nu se uită după el, ci, atentă la gura ceainicului, turnă şi în ceaşca ei, după ce umpluse ceaşca Hildei.

— Constanţa, îi zise Hilda a doua zi dimineaţa, intrînd vijelios în iatacul ei, aici nu se mai poate sta! Vrei să înnebunim cu toţii?... Peste o oră plecăm la Edinburgh. Telegrafiem la Tavershall să iasă copii înainte la gară, la Sheffield. N-am putut închide ochii toată noaptea! Nici Mellors, cred. L-am tot auzit ieşind, înapoindu-se, ieşind iar... Tu n-auzi nimic?

— Ba da. Dar ce pot să fac?... răspunse Constanţa, ridicînd ochii de pe un teanc de scrisori şi fotografii pe care începu să le strîngă.

— Să plecăm, asta e! Trebuie să plecăm de aici!

— De ce? Nu trebuie să plecăm deloc. Şi, pe urmă, le aştept pe surorile Boleyn. Sau măcar o telegramă de la ele. Dacă n-aş fi aici, el ar fi în stare să rupă telegrama, scrisoarea şi să le arunce

în foc. Mi se pare că această casă nu e numai a lui, ci şi a mea - dacă nu chiar numai a mea. Cine ştie cîte scrisori mi-a rupt pînă acum!

Era o răutate. Hilda n-o credea. Mellors nu era omul care să se apere în viaţă cu astfel de mijloace sărace şi inutile. Ca soţul nu-şi pierduse judecata sănătoasă, nici puternicul lui sentiment pentru Constanţa, Hilda s-a putut încredinţa peste cîteva ore, la masă, cînd Olivier a sprijinit din toată inima propunerea Hildei:

— Da, cred că e tot ce ai putea face mai bine, Constanţa. Du-te cu copiii la Edinburgh.

Peste două zile a sosit la Noul St. Ives de la New-York o scrisoare de la Judita Boleyn, care întreba - cum de bănuia?... dacă Martin Dodgson e în viaţă şi o înştiinţa că ar fi cu putinţă să se îmbarce foarte curînd pentru Europa, avînd intenţia să discute la Paris un angajament cu un teatru de pe Champs Elyses. Dar nu era nimic sigur şi plecarea familiei Boleyn din America ţinea încă de cîteva împrejurări...

— Nu, nu vor veni anul acesta, fu de părere Olivier.

Constanţa primi să plece la Edinburgh. Aşa că surorile se hotărîseră să părăsească ferma în aceeaşi noapte. Insă, îndată după-amiază, un băiat de la primărie veni cu o notă telefonică pentru dl. Meilors. Olivier se afla în garaj cu şoferul, pregătind amîndoi automobilul care trebuia să ducă doamnele pînă la gară, la St. Ives.

Mellors se repezi la primărie, de unde se întoarse peste cîteva minute. Il chema la Cambridge, urgent, Preşedintele comisiei care anchetase asasinatul de la fermă. Constanţa îşi privi soţul cu acea rece absenţă, mai crudă decît ura, a ochilor ei albaştri, pe care Hilda începuse s-o cunoască. Dar întrucît era vinovat bietul Mellors de această nouă încurcătură? gîndi Hilda. In orice caz, lucrurile se vor aranja repede...

Totuşi, la Cambridge, în atmosfera solemnă a sălilor de tribunal, unde aerul, devenit timpul însuşi, părea a fi rămas neschimbat de cincisprezece veacuri, situaţia lui Olivier Mellors se agravase. Ancheta luase o întorsătură neprevăzută. Dacă Olivier Mellors nu va fi în stare să dea lămuriri mulţumitoare, procesul se va redeschide. Şi un proces redeschis poate să însemne orice.

CAPITOLUL VI

Mariella Pinner făcuse mărturisiri neaşteptate, spre ziuă, la un bal de la St. Ives, unde fusese atrasă, curtată şi îmbătată într-un chioşc din curtea hotelului de doi tineri care s-au dat drept şoferi din Londra. Fuseseră doi agenţi ai poliţiei din Cambridge. Toată scena, precis stenografiată, se afla în mîinile Preşedintelui.

Hilda, ruşinată şi îngrozită, dădu fuga la Londra şi se întoarse în aceeaşi zi în automobil cu avocatul ei, Mac Ewen, la Cambridge, să lămurească odată pentru totdeauna această anchetă - şi să-i pună capăt.

— Dacă-i mai las multă vreme singuri, exclamă indignată Hilda, vor fi duşi toţi la spînzurătoare, şi Mellors, şi Constanţa, şi copiii, şi bona, chiar şi caii de la fermă!... Poate şi eu... Nu e nimeni vinovat, maestre, nimeni! Acel idiot de negru, dacă nu s-a omorît singur ca să-i nenorocească pe toţi, trebuie să fi fost omorît de vreun duşman din Noul St. Ives care-l pîndea de mult - dacă nu de vreun alt negru din America, venit anume să-l ucidă!... se tîngui Hilda în automobil.

Mac Ewen, cu capul rotund, puhav şi palid, îşi potrivea din cînd în cînd ochelarii, semn obişnuit de meditaţie adîncă, dar nu cerea nici o lămurire asupra procesului. Era mai îngrijorat de faptul că nu cunoştea personal nici pe Preşedinte nici pe

procuror, iar singura persoană din Cambridge care i-ar fi putut da o mînă de ajutor, profesorul de matematică de la Colegiu, vechi camarad de şcoală, era plecat în Italia. Asasinarea unui negru jignea Dreptul, desigur, dar sentimentul rasei să n-aibă nici o valoare? Şi cum nu se ştia cine a ucis, toată problema era să nu se ştie nici de aici înainte!

De aceea Hilda, căreia nu-i trecuse niciodată prin minte că maestrul Mac Ewen e de gen masculin, fu uimită de întrebarea destul de delicat şoptită, deşi nu vedea nici o legătură între răspunsul aşteptat şi proces.

— Scumpă doamnă Reid, ai avut vreun amic vreodată la Cambridge? Cuvîntul „amic" i se păru prea tare, de aceea se grăbi să atenueze: Vreau să spun ţi-a făcut curte vreun tînăr?... Mi se pare că ai trăit în timpul războiului la Cambridge, iar sora dumitale a fost cunoscută de primul ei soţ tot la Cambridge... Şi cu ce se ocupă acum fostul dumitale adorator?...

„A lua pe cineva la sigur înseamnă a-l scuti de torturile îndoielii şi a cîştiga un timp preţios" - era o veche maximă a maestrului Mac Ewen.

— O, Mac Ewen, îţi arde de glume?... îi strigă Hilda în ureche şi-l ciupi de braţ.

— In orice caz, dl. Mellors ar fi făcut mai bine să-l dea pe negru afară din serviciu, cu cîteva perechi de palme suplimentare, decît să-l ucidă... bombăni Mac Ewen. Nu vezi, din punct de vedere etico-social, în ce hal am ajuns?... Să nu te miri dacă mîine-poimîine o să ni se interzică să mai tăiem miei sau să mai frigem pui de găină!...

Maşina săltă, zguduindu-l puternic.

— Pentru un negru! Poftim, pentru ce trebuie să ne pierdem noi vremea şi să ne zdruncinăm sănătatea!...

Hilda îl apucă de braţ şi îi strigă din nou în ureche:

— Maestre, nu spune prostii! E şi negrul un om... Şi nu Mellors l-a ucis. Pricepi?...

— Pricep. Noi pornim de la acest principiu, firește, deși în procesele de asasinat nu se știe niciodată unde ajungi, de la orice principiu ai porni.

Hilda ar fi regretat că l-a luat pe Mac Ewen, dacă n-ar fi știut din cîte încurcături se pricepe să-și scoată clienții acest bătrîn șiret, cu înfățișare de idiot
obez.

Mellors n-a fost arestat, dar a fost rugat de autorități să rămînă la Cambridge.

Maestrul Mac Ewen a simțit că-i fuge terenul de sub picioare. Nici Constanța, nici Hilda, amîndouă delicioase eroine ale petrecerilor din Cambridge, în 1915, cînd au ispitit noua generație masculină proaspăt ieșită de pe băncile școlilor, n-aveau prieteni influenți. Camarazii tinereții lor muriseră în război sau emigraseră. Din Cambridge de altădată nu rămăseseră decît pietrele - pavajele și zidurile - fără amintiri, fără simțiri, și cu oameni străini. Tot situația politică a lui Olivier Mellors părea să fie scutul cel mai solid al libertății lui.

— In definitiv la ce e bună politica, dacă nu să ocrotească pe cetățeanul îndemnat să guste și el din viață, să facă și el cîte o beție, o escrocherie sau o crimă? Oamenii cinstiți n-au nevoie de nimic, ca morții, îl încuraja maestrul Mac Ewen pe Mellors, îndemnîndu-l să scrie un bilețel numaidecît președintelui clubului din Londra.

Trei scrisori de recomandație au venit în același timp în ajutorul lui Mellors, una de la Ministerul de Justiție, una de la club și a treia de la Ministerul de Interne, secția siguranței politice. Toate trei recomandau o aspră vigilență și o strictă aplicare a legilor, iar cetățeanul Olivier Mellors să fie cercetat cu toată imparțialitatea.

Această neobișnuită atenție a autorităților din Londra spre a se face dreptate lui... Martin Dodgson, a silit pe procuror, un individ care purta

cioc şi mustăţi Napoleon III, să procedeze foarte circumspect. Făcuse un stagiu în India şi rămăsese de atunci cu un mare respect pentru autoritatea de la centru. Nu, Mellors n-a fost arestat şi, pînă la dovezi, - se putea pune oare temei pe declaraţiile unei croitorese cu dublă profesie, din care una greu de mărturisit, în stare de beţie la ora trei dimineaţa? - nu s-au redeschis nici procedurile...

Care, desigur, trebuiau să se redeschidă. Cînd?... Rămînea de văzut... In nici un caz, înainte de hotărîrea Ministerului de Justiţie căruia, dacă afacerea devenea gravă, urma să i se înainteze dosarul.

Maestrul Mac Ewen a bătut, seara, după ora zece, la uşa doamnei Hilda Reid şi i-a înmînat copia documentului, stenograma de la cheful şi balul din St. Ives. Hilda dădu fuga pînă la uşa Constanţei cu documentul în mînă, dar se opri şi se întoarse încet. Nu, nu! Era mai bine să citească întîi singură... Cine ştie ce minciuni şi ce orori mai destăinuia acea bestie de croitoreasă!...

Hilda voi să citească întreg documentul, dar nu avu răbdare; se repezi cu ochii ageri ca doi ogari, mai cu seamă la pasajele subliniate cu roşu de maestrul Mac Ewen.

Intrebată de cei doi „şoferi" ce are de gînd să facă de aci înainte de vreme ce acum, după asasinarea negrului şi amestecul ei în această crimă, nu se va mai putea duce la Noul St. Ives, Mariella Pinner răspunde:

. — Ce am de gînd să fac? Nu am de gînd să fac nimic. Aştept. Familia Mellors are nevoie de mine - şi încă ce nevoie!... Pantaloni fără buzunar se poate? Căsnicie fără nevastă, se poate? Nu se poate!

— Cum asta?

— Foarte bine. Sînt ţiitoarea dlui. Olivier. Dacă mai staţi pe aci, o să vedeţi cum vine automobilul de la fermă să mă ia pe sus - repejor, repejor!

— Iţi place dl. Mellors?... Vlăjganul ăla de cocă?...

— Cine ţi-a spus că e de cocă?... Are una pe atît, cît braţul. Ia scoate-o pe-a ta.
— Fugi de-aci! Vrei să ne vadă lumea?...
— Care lume?... Că nu se uită nimeni încoace... Aici, sub masă. Stau eu aşa ca să nu se vadă. (Agentul se supuse.) Şi asta zici tu că e p...? Hi! Hi! Dacă ar fi să trăieşti de pe urma ei, ehei, bibicule ai muri de foame!... Dar pe-a ta? Arat-o şi tu! Celălalt „şofer" trece în locul camaradului şi arată şi el.
— Aţi putea să vă duceţi amîndoi să vă aruncaţi în Ouse! Nu faceţi două parale!...
— Dacă-ţi plăcea dl. Mellors, de ce trăiai cu negrul?...
— Mellors nu-mi plăcea. El rămînea la mine puţin, un ceas, cel mult două, pe urmă pleca. Dar mă lăsa deşelată. Umblam ca bătută a doua zi şi şchiopătam de amîndouă picioarele. Ce era să fac?... Omul suferea. Nu se mai putea apropia de nevasta lui, care-l amenințase că fuge.
— Tu de unde ştii?
— El mi-a spus. Nu m-am gîndit niciodată să-i iau doamnei Constanţa bărbatul, şi pe urmă el prea umbla încruntat. Simţeam că era prea tare. Bănuiam că era singurul bărbat din fermă cu care n-aş fi putut face ce vreau, şi care ar fi fost în stare să mă bată şi chiar să mă ucidă. Mi-era groază - groază amestecată cu dezgust, deşi e atît de frumos şi atît de trist. Imi plăcuse de el de cînd venisem prima data la fermă. Mi-era necaz pe el, pentru farmecul lui liniştit. „Ah, de-aş pune odată mîna şi pe tine, îmi ziceam. De te-aş vedea gemînd cu mustaţa între fustele mele!" Cînd trecea pe lîngă mine, în grădina cu chioşcuri din faţa vilei, ridicam ochii de pe maşina de cusut şi-i strecuram două priviri ca un suspin, ca o rugăminte după un somn bun şi lin. Dar ştiam bine că dacă s-ar fi apropiat atunci de mine şi ar fi cutezat să-mi apuce un sîn, aş fi răcnit şi aş fi fugit ca de şarpe. O, mi-era groază de el! Şi-l uram pentru că simţeam că nu-l

voi putea înfrînge niciodată. Dacă l-aş fi lăsat să vie peste mine, după ce s-ar fi sculat, ar fi scuipat şi ar fi plecat încheindu-se la pantaloni, cum fac bărbaţii care urinează lîngă un gard. Nici nu s-ar mai fi uitat la mine. Simţeam totuşi că-mi da ocol, cînd lucram în iatacul cucoanei. Cînd treceam prin curtea fermei şi mă îndreptam spre odaia lui Martin Dodgson, căutătura lui mă urmărea de departe, de la seră sau de la grajduri şi-mi ardea ceafa, braţele goale, coastele. Odată am rămas singură cu el, în toată vila. Cucoana plecase cu dansatoarele oacheşe la Londra. Imi lăsase vorbă să-l servesc eu la masă. Nu pricepeam deloc cum de-l lăsa doamna Constanţa atîtea zile pe domnul Olivier, numai cu mine. Avea încredere în mine, de bună seamă. Dar cum se îndura să-l lase pe soţ?... Şi cum de o lăsase el să plece, cum de primise atît de uşor să sufere de lipsa ei?... Soţii trebuie să umble împreună de vreme ce aşa au fost sortiţi. Unul fără celălalt sînt neisprăviţi, nefericiţi. Doamna Constanţa a lipsit multe zile. Nu ştiu ce a făcut domnul Olivier singur în acele zile calde. Că de mine nu s-a atins. Şi-a gătit singur bucatele şi singur a luat masa. Spunea că era obişnuit, că aşa trăise pînă la patruzeci de ani, cînd a cunoscut-o pe doamna Constanţa. Mi-era milă de el. Martin Dodgson nu venise încă la fermă.

— Ei, şi te-a călcat dl. Mellors?

— De unde?... Nici pomeneală! Tot în odaia lui de jos, de lîngă birou se culca... începuse să-mi fie necaz. Băgasem de seamă că se ferea din drumul meu şi nici nu voia să încrucişeze ochii cu mine. Dar m-a găsit dereticîndu-i odaia, odată, la amiaz. Cînd l-am auzit intrînd, n-am vrut să mă întorc. Eram aproape sigură că-i voi simţi îndată răsuflarea fierbinte în ceafă. Şi m-am aplecat mult deasupra patului, silindu-mă să potrivesc marginea cearşafului, tocmai lîngă covoraşul din perete.

— Da, şi pe urmă?

— L-am auzit pe dl. Olivier umblînd prin altă odaie. Apoi şi-a luat o puşcă din perete şi a ieşit. Şi-a fluierat în curte căţeaua Flossie şi nu s-a mai întors la vilă pînă tîrziu noaptea. Eram furioasă. De atunci l-am lăsat dracului. Mi-am zis că i-o fi făcut doamna Constanţa farmece...

Am tras în doi ani mai pe toţi bărbaţii fermei în mine. Cred că domnul Mellors ştia. Totdeauna mi se părea că ochiul lui pîndeşte sau urechea lui ascultă, cînd mă aflam cu cîte unul pe undeva, prin clăile de pe cîmp, prin fînul din pod, prin iesle, sau pe mormanul cald de bălegar din dosul grajdului. In ultimul an însă, cînd simţeam că nu mai puteam trăi fără Martin Dodgson, că-l pierdeam fără să ştiu de ce, că-mi scăpa printre degete, pe dl. Olivier l-am bănuit toată vremea pe urmele mele. Eu şi Martin Dodgson în odaia din turn l-am auzit adeseori pe trepte, noaptea. Martin se oprea, asculta...

Nu cred că Martin Dodgson să fi ştiut cine umbla pe scările de lemn şi asculta poate la uşă. Martin Dodgson nu-mi vorbea niciodată de nimeni şi de nimic. Poate mă dispreţuia. Poate mă ura. Poate nu eram pentru el nimic. Multă vreme nu l-am mai putut aduce pe Martin Dodgson la mine în turn. Ca să scape de mine, îmi făgăduia că va veni, căci îl ameninţasem odată că mă voi ucide... El nu era alb, Martin Dodgson era negru şi de aceea nu putea suferi gîndul să poarte în cîrcă toată viaţa, ca un leş, amintirea femeii care s-ar fi sinucis din pricina lui. Eu l-am aşteptat nopţi întregi în iarna din urmă şi de cîte ori trecea crivăţul şuierînd peste terasa acoperită de zăpada, mi se părea că Martin îşi scutură cizmele şi acum-acum voi auzi paşii lui pe scările de lemn, ciocănitura în uşă, şi voi vedea chipul lui oacheş cu buzele şi gingiile palide, într-un început de surîs. Dar nu venea. De sărbătorile Crăciunului am plîns toată noapte singură. Unde era Martin?... In noaptea Anului Nou eram sigură că va veni, deoarece îmi spusese chiar el. L-am

aşteptat cu friptură bună şi vin negru. N-a venit. Am aflat mult mai tîrziu că în noaptea Anului Nou, Martin Dodgson fusese la Cambridge, cu un prieten, tot negru, unde petrecuse. Mă hotărîsem să-l aştept, fără să-i mai cer să vie în odaia mea din turn şi pîndeam pe undeva un bărbat alb, frumos şi tînar, pe care să-l bag rob la mine, să-l scald dimineaţa în lapte de măgăriţa ca pe împărătesele din vechime şi să-l arăt lîngă mine, pretutindeni. Şi fără să rostesc vreun cuvînt, Martin Dodgson să citească în ochii mei: „Sînt fericită, Martin, pentru că pe mine mă dezmiardă în tot locul şi în tot ceasul acest dulce Făt-Frumos-din-Crin". Nădăjduiam că din gelozie şi din preţul pe care l-aş fi redobîndit în ochii lui prin dorinţele altui bărbat, Martin Dodgson va reveni. Era întîiul bărbat de care mă legasem şi care mă părăsea înainte de a-l fi aruncat eu de pe mine. Cum să fi răbdat? Cum de căzusem atît de jos, încît să iubesc? Pentru că nu venea tînărul şi frumosul meu mire, cu care aş fi putut umili şi aduce pe negru după mine ca pe un căţel flămînd cu limba scoasă, m-aş fi mulţumit şi cu un bărbat mai în vîrstă, dar nobil sau cu avere, un stăpîn, în faţa căruia negrul să fie silit să-şi scoată şapca şi să-şi plece în jos albul smerit al ochilor lui de slugă. Dar n-am avut nici acest noroc. M-am pomenit cu dl. Olivier în odaie la mine după miezul nopţii, furios şi încruntat de parcă venise să mă omoare. Nu duhnea nici a vin, nici a rom, aşa cum crezusem după tulburarea ochilor, dar mîinile-i ardeau cumplit pe făptura mea din pat.

„Iţi dau bani mulţi", mi-a şoptit cu răsuflarea grăbită, de parcă tot mai fugea, deşi sta locului, aplecat asupra mea şi îmi căuta trupul sub plapumă, cu mîinile, la întîmplare, fără să se oprească undeva. Eu, care ştiam ce voia, am început să ridic cămaşa la bărbie fără să mai întreb... „Mulţi bani, îţi dau mulţi bani", şoptea mereu. Pesemne că mă uitasem la el speriată, că el

socotea de mare nevoie să mă împace mereu cu făgăduiala de bani. „Iţi dau bani mulţi, bani mulţi, Mariella", bîiguia şi, cînd mîna lui stîngă a nimerit sub mine, şi-a tras-o repede în sus, de parcă ar fi dat cu degetele în foc. „Mulţi bani... Mariella, mulţi bani", şoptea tot mai aproape de capul meu. Cînd m-am întors pe-o coapsă către el, dînd de o parte plapuma şi încercînd să surîd, el, în loc să se dezbrace, m-am pomenit că-mi apucă amîndouă mîinile, le stînge într-ale lui de parcă mă ruga să-l scap dintr-o năpastă, dintr-un pericol de moarte - şi pune un picior pe celălalt, răsucindu-se ca oamenii cărora le vine să urineze deodată-şi se împiedică cu mari dureri. Apoi n-am mai înţeles ce spunea, încleştînd fălcile, cuvintele ieşeau din gura lui zdrobite şi stîlcite. Vedeam bine că nu mai era vreme să-l dezbrac, şi abia am izbutit să mă strecor din pat afară şi să-l trag către mine. Dl. Olivier, cu fălcile încleştate, albea... Abia l-am deşteptat la viaţă, frecîndu-i faţa şi pieptul roşcovan cu zăpadă trasă de pe marginea ferestrei pe care am lăsat-o deschisă. Cînd şi-a revenit în fire, nu şi-a adus numaidecît aminte ce se întîmplase. Eu îmi scosesesm cămaşa mînjită de pe mine, şi o întinsesem pe marginea patului... A venit şi a doua seară. A venit şi a treia seară. A dormit la mine aproape o lună, în fiecare noapte, cîte două-trei ceasuri, pînă spre ziuă. Cum se strecura din iatacul doamnei la mine, nu ştiu, că parcă nici nu se ferea. Nu cutezam să-l întreb, dar îmi închipuiam că doamna Constanţa avea somnul greu.

De la o vreme abia mai umblam. Abia mai dam la maşină şi mă tot opream din lucru. Şi doamna Constanţa îi spunea dlui. Olivier să cumpere altă maşină de cusut.

— Doamna Constanţa avea, te pomeneşti, şi ea vreun amant!

— Amant, doamna Constanţa? N-o cunoaşteţi! Şi, apoi, amant la Noul St. Ives? Se vede că n-aţi trecut niciodată pe-acolo... Doamna Constanţa ţine

la bărbatul ei mai mult decît la copii, ceea ce nu mi s-a mai întîmplat să văd, de mi se părea uneori că nu e în toate minţile sau copiii nu sînt ai ei. Pe la Noul St. Ives să tot vrei să-ţi iei un amant şi n-ai de unde. Bărbaţii din partea locului sînt mai idioţi şi mai urîţi ca vitele bătrîne, iar o cucoană de gust s-ar uita mai curînd la taurii şi armăsarii din fermă. Doamna Constanţa, nu se prea mişca de la Noul St. Ives; iarna trecută cu plecarea dansatoarelor oacheşe, a fost la Londra, dar s-a întors numaidecît. Mă miram totdeauna de ce-şi mai făcea rochii, atît de multe şi atît de frumoase. Cînd a lipsit trei săptămîni de la fermă, în toamna pe care a petrecut-o la Londra, cu surorile Boleyn, îi scria domnului Olivier aproape în fiecare zi şi îi telegrafia să vie şi el. Dar domnul Mellors nu putea lăsa ferma pe mîna slujitorilor, tocmai în vremea cînd se strîngea recolta.

— Eşti tu atît de sigură, Mariella, că toate acestea sînt adevărate?

— Auzi! Cum să nu fiu sigură, dacă trăiam de atîta vreme în vilă? „Nenorocirea Constanţei şi a mea, îmi spunea uneori dl. Olivier foarte mîhnit, e că nu-şi ia un amant...".

— Atunci de ce nu-şi vedea dl. Mellors de nevastă? Ce căuta la tine?

— Dar tu ce cauţi, zevzecule, aici, lîngă mine?... N-are şi el dreptul, lingăule, el, care e domn, să se culce cu o muiere? Hai sictir, puşlama! Nu pune mîna!... N-auzi să nu pui mîna?

— Te-ai îmbătat, Mariella. Dar să nu-ţi pară rău. Numai că o guriţă atît de mică şi gingaşă ca a matale n-ar trebui să rostească măscări. Se urîţeşte!

— A-a-aoleo!... Vorbeşti de măscări. Ştii tu măcar ce sînt alea măscări? Păi, tu chiar cînd ai spune „trandafir" sau „luceafăr" sau „coraliu" tot măscări sînt, iar eu cînd ţi-aş spune, dacă mi-ai fi drag, toate mascările din lume, cuvintele ar fi frumoase şi curate ca domnişoarele gătite de bal.

— Şi domnul Mellors ce zicea cînd auzea din gura ta asemenea vorbe?
— Nu le auzea. Căci nu i le spuneam decît atunci cînd era nevoie. Eu îl primeam pentru că nu-l primea doamna Constanţa. Nu-l mai primea de vreo doi ani, spunea dl. Mellors, doamna plîngea la pieptul lui, şi nu-l putea primi. Ce ştiţi voi, idioţilor, de suferinţele secrete ale unei nobile doamne?... Căci fără mine nu ştiu ce-ar fi făcut şi nu ştiu dacă fericita lor căsnicie nu s-ar.fi stricat demult...
— Şi negrul ce zicea?
— Ce să zică? Nici nu ştia.
— Dl. Mellors ţi-a poruncit, desigur, să nu-l mai primeşti pe negru...
— O, dacă Martin Dodgson ar mai fi venit... Dar el n-a mai venit. *(Strîm-bătură de plîns).* Nu, n-a mai venit. *(Plîns cu hohot şi sughiţ).* Dacă ar fi venit... cum aş fi putut să nu-l primesc? Şi acuma a murit! *(Plîns disperat. Apoi deodată se potoleşte, îşi şterge nasul şi vorbeşte mai departe, ca o litanie aplînsului de adineauri).* Dacă dl. Olivier ar fi ştiut că, de atîtea ori, cînd îl aveam peste mine, închideam ochii, mă agăţăm de umerii lui şi plîngînd îmi închipuiam că e Martin Dodgson... Ca să-mi uşurez sufletul de minciuna asta, gîndeam că domnul Mellors joacă poate aceeaşi comedie ca şi mine şi se slujea numai de carnea mea fierbinte, dar în sufletul lui de bărbat tot pe doamna Constanţa o dezmierda.
— Bravo, Mariella, eşti o fetişcană vitează...
— Şi în definitiv de ce nu te mai voia negrul, dragă? El n-avea ochi să vadă că nu erai de lepădat şi toţi flăcăii din judeţ s-ar fi ţinut ţanţoşi după tine?
— Vorbeşti ca un nătăfleaţă! Dacă Martin Dodgson mă cunoscuse şi nu mai afla nimic, de ce să se mai fi ţinut după mine?... Odată rumegă boul paiele, pe urmă umblă după fîn proaspăt prin livadă. Am încercat să-l atrag cu bani. Nu să-l

cumpăr, ci să-i dau, prin banii mei, încredinţarea că, la o adică, dacă m-ar lua de nevastă, aş putea trage şi eu la greu, ca să ieşim la un liman. Am adunat ban pe ban. M-am dus în boxa lui din grajd, cînd îl ştiam singur, şi l-am întrebat dacă are de gînd toată viaţa să rămînă grăjdar şi vizitiu la Noul St. Ives, şi dacă nu s-ar simţi mai fericit să aibă şi el grajdul lui de cai, să fie stăpîn, nu slugă. A rîs pentru că din banii pe care-i arătasem nu putea să cumpere nici o iapă cumsecade, necum să devie stăpîn pe un grajd cu iepe multe, şi doi-trei armăsari, cum avea domnul Mellors. Dar cum să aduni atîtea zeci de mii de lire, de la nişte ţopîrlani din Noul St. Ives, ca să fac din bietul Martin Dodgson un domn în ţilindru şi monoclu, proprietar de herghelii de cai în Cuba. Era o nebunie, ştiam bine!... Dar iubirea mea pentru el nu era nebunie?... Ce taină ascundea în pielea lui de cafea, în ochii lui de bou blînd, în mîinile lui lungi, cu palma albă, de nu izbuteam să-l aflu odată şi să-l arunc de la mine, ca un lacăt descuiat şi stricat?,.. Dar şi nebuniile v-auziţi voi? - îşi au înţelepciunea şi norocul lor, căci era cît pe aci să-l dobîndesc pe Martin Dodgson...

— Cu banii? Să-l faci să te iubească pentru bani? Să umble în tine după bani? Ptiu! Ce scîrnăvii aţi mai fi fost şi tu şi el!

— De ce?

— Ai fi fost pentru el numai o găleată.

— Ce ştii tu mă neisprăvitule? In măruntaiele mele, tot peste suflet dădea, căci eu sînt numai suflet. Aşa să ştii!... La Noul St. Ives am învăţat să fac baie în fiecare zi. Crezi că trupul mi-l simţeam curat? De unde! Trupul mi-l simţeam curat şi cînd eram murdară, sau nu-l simţeam de loc. Sufletul mi-l simţeam curat, mă, sufletul, atît de curat că de aceea poate am fost în stare să-l iubesc pe Martin Dodgson. Ce erau altceva fiinţa lui sau măruntaiele mele, care-l doreau, dacă nu suflete care se pipăiau ca să se recunoască? Pe mine, mă, hoit, nu mă are

nimeni, dacă nu vreau eu... Martin ar fi găsit, în măruntaiele mele vii, bucuria cea mai înaltă, de om neatîrnat, de stăpîn cum nu fusese neam de neamul lui, cum nu sperase niciodată să fie - în această lume de robi... Crezi, mă, că era puţin? Ai găsit tu în ibovnica ta ceva mai mult? Soru-ta e în stare să dea bărbatului care o cercetează, ceva la fel? Ce taci? Răspunde! Răspunde, parşivule! Ce tot rîdeţi?...

— Rîdem de comedia de la fermă. Bravo, Mariella! Straşnic îi mai jucai pe toţi! Şi doamna? Ea nu bănuia nimic, nu da nici un semn?...

Mariella tace o vreme, bea, iar tace. Pe urmă scutură din cap ca şi cînd ar vrea să alunge măcar o parte din gîndurile care o bîzîie ca un roi de albine.

— Doamna Constanţa?... Nu ştiu din ce pricină, doamna Constanţa s-a sculat într-o dimineaţă cu dosu-n sus că nimic nu-i plăcea şi n-o împăca. Mie mi-a smuls o pereche de pantaloni de banchet ai băiatului ei mai mare, Roddy, pe care-i dam tocmai la maşină şi i-a călcat în picioare. Bucătăresei i-a măsurat laptele şi a certat-o că fură din bucate şi, deşi nu se amesteca niciodată în gospodăria fermei, înainte de amiaz, cînd trebuia să vie şi dl. Mellors de la Cambridge, a intrat în garaj şi a cerut soţiei şoferului socoteala benzinei pe luna trecută. Cînd s-a auzit şi clacsonul automobilului, unul din grajduri a voit să dea fuga să deschidă poarta mare. Doamna Constanţa nu ştiu ce căuta tocmai atunci la cai. L-a oprit, şi a poruncit lui Martin Dodgson, care nu făcea niciodată astfel de treburi, să se ducă el să ridice în braţe poarta de lemn şi să deschidă stăpînului. Negrul s-a făcut palid ca albul ochilor şi buzele groase, vinete, parcă şi mai groase şi mai vinete, au început să-i tremure. A încercat de cîteva ori să bîiguie ceva, dar n-a izbutit. Din şosea trompeta chema mereu, enervată, să vie cineva să deschidă poarta. Unul din grăjdari a voit iar să dea fuga, uitînd porunca stăpînei. Dar s-a oprit la

jumătatea pasului, înlemnit de privirea doamnei. In prag s-a ivit, din şirul de odăi al slujbaşilor fermei, soţia şoferului, care nu ştia de ce sună mereu trompeta în drum şi nu se duce nimeni să deschidă. Au surzit cu toţi? Martin Dodgson a surîs cu capul plecat, dar a fost mai mult un rînjet, şi s-a dus cu pasul lui larg, domol, spre poartă. Cînd a intrat automobilul, el a salutat adînc, scoţînd şapca pînă la piept fără a ridica ochii la dl. Mellors care-l privea cu uimire. Am pîndit pînă după miezul nopţii în turn să se stingă toate luminile din fermă, m-am strecurat în grajd şi am trecut de-a lungul cailor care mă priveau cu un ochi, pînă la uşa lui Martin Dodgson. Am bătut încet, cu un deget. Mi-era sufletul la gură şi de pocnetele inimii urechile surde. Martin Dodgson a deschis uşa. Nu se aştepta să mă vadă, dar nu m-a dat afară.

— Ai văzut-o?... am încercat să-l aţîţ, aşezîndu-mă lîngă el pe marginea patului, în fumul pipei lui. Şi-a bătut joc de tine! Ai ajuns de rîsul grăjdarilor!...

El m-a privit amarnic cu coada ochiului şi a supt din pipă cu sete. Pe urmă l-am rugat încet, fără lacrimi şi fără vreo tiranie sentimentală, să părăsim numaidecît ferma, pentru demnitatea lui. Cu aproape o mie de lire cît aveam - minţeam: aveam numa trei sute - am pleca amîndoi în America, unde am cumpăra pămînt şi ar înjgheba el o fermă sau o plantaţie de trestie de zahăr sau numai o crescătorie de porci... Martin s-a ridicat de lîngă mine, a umblat prin odaie, fumînd şi otrăvind aerul, fără să rostească un cuvînt. Simţeam că începe să fie al meu. Numai cu gîndul, cu socoteala minţii, dar îl simţeam venind spre mine!... Mi-am dat seama că dacă aş fi rostit atunci un singur cuvînt nepotrivit, aş fi stricat totul. Am stat pe marginea patului, tăcută ca o umbră, supusă ca o slugă, o biată inimă care bătea în tăcere pentru el, în aceeaşi încăpere cu inima lui. Martin Dodgson s-a apropiat şi punînd o mînă pe umărul

meu, în vreme ce-şi scotea din gură pipa cu cealaltă, zise cu accentul lui stricat: „Du-te, Mariella de te culcă, pipa mea e prea tare pentru tine. Du-te. Şi... aşteaptă-mă la tine mîine seară, tot ca acuma, după miezul nopţii. Vreau să mă gîndesc bine. Ce-au să zică domnii şi domnişoarele Boleyn, care m-au trimis aici Ia fermă, cînd vor afla că am plecat, aşa, fără nici o pricină serioasă şi fără să le spun lor un cuvînt?..." „Dar te-au jignit aceşti oameni fără inimă, te-au călcat în picioare, Martin. Tu n-ai nici o demnitate?" El s-a mai gîndit o clipă, apoi a zis: „Poate că nu, Mariella. Eu sînt un negru. Demnitatea noastră, a negrilor, se numeşte supunere... Mă gîndesc însă că poate nu mai vrea doamna Mellors să ţie un negru la fermă, şi atunci într-adevăr n-aş mai avea de ce să rămîn aici".

Cînd am plecat, a mers alături de mine prin grajdul lung, abia luminat, pînă în curte. Am privit stelele, cum stăm alături de el, şi am gîndit în mine: „Dacă nu vrea să-l mai ţie doamna Mellors... Martin e al meu numai dacă nu vrea să-l mai ţie doamna Mellors..." Nu ştiu ce s-a întîmplat a doua zi. Din odaia doamnei Constanţa, unde lucram, am auzit înainte de amiaz, în biroul de dedesubt, glasul tîrît, de bas, al lui Martin, ca un mormăit de urs cuminte, apoi multe fraze rostite foarte repede şi cu necaz de dl. Olivier. N-am putut înţelege un singur cuvînt. Doamna Constanţa lucra lîngă mine la o broderie de batistă şi pentru că ascultam fără să dau la maşină, luînd aminte cu gura întredeschisă pentru a auzi mai bine, ea a grăit tare, indignată, parcă anume ca să tulbure tăcerea şi să nu prind nimic din discuţia dl. Olivier cu Martin. „Nu înţeleg cum de s-a legat Olivier de negrul ăsta, de parcă i-ar fi frate! O să ni se urce în cap! De l-ar da afară, ştiu că mi-ar părea bine!...". Uitînd că ea stăruise pe lîngă dl. Olivier să-l primească pe Martin Dodgson, atunci cînd le trebuise un om priceput la cai şi dl. Olivier ezita să

aducă un negru la fermă. Pe Martin Dodgson l-am aşteptat în noaptea aceea pînă la ziuă. Nu m-am dus la el, deşi inima îmi da brînci şi coborîsem de două ori scările de lemn, în picioarele goale, trecînd prin săliţă, pe dinaintea iatacului doamnei Constanţa, pînă am simţit muşcătura rece a ţimentului terasei. Dar m-am întors, plîngînd fără glas, cu noduri în gît, în odaia mea. Era mai bine aşa, Martin Dodgson nu trebuia să simtă că-l urmăresc cu atîta înverşunare, că aş putea vreodată să-l copleşesc. N-a venit nici a doua, nici a treia seară şi numai o dată întîmplător m-am încrucişat cu el pe peronul vilei. Nu i-am spus şi nu mi-a spus nimic. L-am cercetat din ochi, întrebătoare, dar n-a înţeles. Uitase... A trecut vara, a trecut toamna şi iarna, începea să se desprimăvăreze cînd am izbutit să-l atrag într-o noapte în odaia din turn. In braţele mele el părea mai curînd că aşteaptă şi vrea să audă altceva... „De ce n-ai venit, astă-vară, să fugim în America?... am gemut, luîndu-i bărbia în amîndouă mîinile. Acum ai fi fost şi tu stăpîn, om bogat!...". El a rîs cu poftă: „Ce-mi trebuie mie avere, Mariella?.,. mi-a zis. Nu e toată ferma asta ca şi a mea?..." Il pierdusem. Il pierdusem pentru totdeauna, căci peste cîteva săptămîni a fost... *(hohot nestăpînit deplîns)* a fost omorît...

Hilda se opri din lectură. Ii ajunsese şi-i prea ajunsese... De altfel, Mariella Pinner n-a mai declarat nimic. A plîns ca o bicisnică. Unul din „curtezanii" Mariellei a încercat s-o potolească, şoptindu-i ceva la ureche, dar Mariella, care a înţeles pesemne greşit, i-a plesnit tînărului o palmă de a răsunat toată grădina.

El a plecat furios, hotărît să pună capăt mascaradei şi să aducă de la poliţia din St. Ives sergenţi care s-o aresteze. Cînd s-a înapoiat în grădină, cu trei poliţişti, n-a mai găsit pe nimeni. Camaradul era în hotel unde-şi spăla fata sfîşiată de unghiile Mariellei. Incercase s-o violeze?... Greu de presupus. In orice caz nimeni, afară de el

şi Mariella, nu ştia precis ce se întîmplase. Cînd au sărit chelnerii şi patronul să-l scape din ghearele ei, era prea tîrziu. Au smuls-o ca pe o scorpie de pe el.

CAPITOLUL VII

Hilda nu mai suferea de mult de „moralitate", nici de ideea abstinenţei ridicată la principiul divin şi nu mai credea nici măcar în selecţiunea sexuală pe bază de clasă socială. In teorie. Practica însă o dezgustase în asemenea măsură, încît voi să-şi scuze repulsia pe motive de igienă. Ce amestec, Dumnezeule, în acea fermă în care ar fi jurat că domnea cea mai pură fericire casnică!... „Slugă la slugă trage!", îşi zise de cîteva ori Hilda, simţind că vechea ură împotriva lui Mellors, care-i sedusese sora mai mică, se reaprindea cu aceeaşi violenţă ca la întîia lor întîlnire.

Dar cea care pornise întîi la atac şi sedusese pe pădurarul fostului ei bărbat, fusese Constanţa, nu-i aşa?, iar Mellors n-avea în înfăptuirea acestei căsnicii nici un merit, adică nici o vină, depinde cum o iei. Hilda nu era, judecind bine, prea supărată pe Mellors că-şi înşelase nevasta în chip nedemn - ce lipsă de recunoştinţă pentru tot ce făcuse Constanţa pentru el! - dar de ce tocmai cu Mariella Pinner?... De ce tocmai cu croitoreasa soţiei lui, sub acelaşi acoperiş cu credinţa, cu puritatea casnică a Constanţei?... Nu-şi putea găsi, dacă nevoia de a schimba femeia era atît de tiranică, vreo amantă mai... puţin murdară, în orice caz mai... puţin apropiată de nevinovaţii lor copilaşi?...

Cu toată furia care n-o lăsase să doarmă, Hilda îşi păstrase destulă luciditate ca să-şi dea seama cît erau de naive şi de caraghioase învinuirile pe care le arunca în capul bietului Mellors. „Tot ce făcuse Constanţa pentru el"... Ce făcuse Constanţa pentru

el?... Işi lăsase un bărbat lipsit de sex pentru un bărbat excelent, căruia îi aducea în căsnicie, în locul cuvenitei virginităţi, amintirea a cel puţin trei bărbaţi străini, toţi cu mîna pe falusul lor victorios. Banii investiţi în fermă, Constanţa îi primise de mult înapoi şi se aflau la băncile din Londra, unde-i strînsese sir Malcolm Reid cu mult mai puţină osteneală, desigur, decît Olivier Mellors. Şi de ce ar fi fost mai nepotrivită Mariella, decît oricare alta?... Faptul că era muierea tuturor bărbaţilor din fermă, nu dovedea nimic. Mellors nu umbla, la adică, după moralitatea Mariellei, ci după micul ei sex - şi depărtarea mai mare sau mai mică de iatacul pur al Constanţei, nu scădea şi nici nu agrava necredinţa soţului.

Nefiind în stare să aducă vreo învinuire serioasă cumnatei ei, Hilda rămase totuşi supărată pentru că prin legătura lui cu Mariella erau tîrîţi într-un proces infamant, într-o crimă trivială, abjectă, amîndoi - şi el şi Constanţa. Căci Constanţa, nu mai încăpea îndoială, va afla în curînd că sub acoperişul casei ei fusese înşelată fără nici o teamă, parcă anume - şi tocmai cu acea Mariella, de care Constanţa nu voise şi nu voia nici acum să se despartă.

Vise scîrboase şi sinistre, amestecate cu idei şi hotărîri teribil de raţionale, o purtaseră pe Hilda pe apele lor dezgustătoare în ultimele trei ceasuri ale nopţii, şi o lăsară, în pragul zilei următoare, ca pe o femeie bolnavă într-o lume pe care n-o recunoştea...

Maestrul Mac Ewen o linişti întrucîtva, vestindu-i că arestarea Mariellei dovedea precis intenţia autorităţilor de a nu se atinge - cu toate destăinuirile croitoresei - de dl. Mellors. Cel puţin, deocamdată. Dar acest „deocamdată" era un cîştig preţios - şi pînă la o hotărîre gravă, ca aceea a arestării dlui. Mellors, se puteau întîmpla încă multe. Curaj! Speranţă şi curaj!... Orice s-ar întîmpla, omul nu trebuie să-şi piardă speranţa şi

curajul. Speranţa e totdeauna un beneficiu, curajul totdeauna o avuţie, amîndouă gratuite, şi deci o forţă împotriva realităţilor evidente.

Dar Hilda auzea numai sunetele fără să înţeleagă sensul pălăvrăgelii matinale a maestrului Mac Ewen. Au luat împreună gustarea în hotel - şi Hilda văzu tot timpul în aer, în fundul farfuriilor şi ceştilor, oriîncotro- întorcea privirile, capul nevinovat al Constanţei, cu ochii ei albaştri, curaţi, mari, uimiţi.

— Cum să-i spun, dragul meu? Cum să-i spun că acea copilăroasă Mariella e o... o tîrfă ordinară şi...

— Eşti obligată să-i spui?... întrebă tainic şi potolitor maestrul. Va afla. Şi după ce va afla, îţi va rămîne dumitale numai grija de a o mîngîia şi a-i arăta că există multe soţii pe lumea asta care sînt înşelate în chip nedemn, sub acoperişul conjugal. Poţi cita nume, oricît de multe nume. N-ai idee cît consolează în nenonrocire, nenorocirile asemănătoare întîmplate altora.

După plecarea lui Olivier Mellors, înovărăşit de maestrul Mac Ewen la tribunal, Hilda a urcat repede la Constanţa, care nu voise să mai părăsească odaia.

Discuţia între cele două surori a început greu, deşi Hilda încercase să-şi ia un aer de nepăsare surîzătoare. Propuse chiar Constanţei să iasă amîndouă să cerceteze cîteva modele de pălării. Constanţa-i răspunse însă altceva, urmărindu-şi propriile gînduri:

— Hilda, nu ştiu de ce, dar simt că nu pot pleca la Edinburgh cu tine. Prefer să mă întorc la fermă. Şi cum nu e prea plăcut acum acolo, n-am curajul să te reţin. Procesul lui Olivier se va încheia peste o zi, două cel mult. Mîine soseşte şi dr. Sheridan, din Londra, care ţine mult la noi şi cunoaşte pe toţi magistraţii din Cambridge. I-a telefonat aseară la 11 lui Olivier. Toată chestia asta a început să mă enerveze... Tu, dacă vrei, urmă Constanţa, vorbind niţel mai repede şi cu vocea ei de alto mult mai

ridicată ca de obicei, poţi pleca. N-are nici un rost să mai pierzi vremea pe aici. La vară poate că...

Şi tăcu, dusă pe gînduri.

Hilda ghici: Constanţa voia să-i spună că la vară îi va scrie să vie cu copiii îa Noul St. Ives, ca pe vremuri, dar se oprise pentru că nici Constanţa nu se mai putea hotărî să rostească tare o minciună atît de grosolană. Dar Hilda o iubea prea mult pe sora ei ca să nu-i ierte această nevinovată minciună... O duru însă răceala Constanţei şi dorinţa ei, subînţeleasă că, în această împrejurare anume, în care era vorba de viaţa ei, a Constanţei, ar fi fost mult mai bine ca Hilda să fie departe. Dar aceasta nu se dădu bătută cu una, cu două şi nu consimţi la vremelnica învrăjbire sub care, desigur, se ascundea adînc, străină de orice mizerit, vechea, frumoasa iubire a celor două surori. Incît îşi luă inima-n dinţi şi se hotărî să vorbească. Dar, fie că se gîndise prea mult cum s-o facă şi dacă s-o facă, fie de emoţie şi surescitare, vocea ei răsună fals, ca-ntr-o melodramă proastă.

— Olivier te înşeală, Constanţa. Olivier - ea-i zicea de obicei Mellors- te înşală în chip nedemn, sub acoperişul casei voastre.

— Mă înşeală?... bîigui Constanţa aproape fără glas, oarecum mirată. Dar Hilda bănui, desigur fără nici un motiv serios, că mirarea Constanţei era pricinuită mai curînd de faptul că auzea aceste cuvinte din gura ei, decît că.era înşelată de bărbatul căruia îi aparţinea cu trup şi suflet.

— Da, urmă Hilda, cu un ton categoric, te înşeală, şi dacă vrei să ştii cu cine, să-ţi spun tot eu: cu Mariella, această creatură abjectă, care v-a adus pînă aici! Şi n-a fost numai amanta lui Olivier, s-a tîrît în acelaşi timp cu toţi grăjdarii, şoferii şi haimanalele din St. Ives, pentru că Mariella aia e o ...

Lăsînd capului aplecarea obişnuită pe umărul drept, Constanţa întoarse încet spatele şi, cu o batistă la ochi, se îndreptă spre perdelele ferestrei

care da în stradă, unde plînse încet, îndelung, cu umerii uşor cutremuraţi.
Hilda rămase locului.

Nu mai înţelegea nimic. Crezuse că destăinuirea ei va dezlănţui furtună dînd Constanţei acel aer de nebunie şi rătăcire pe care-l avea totdeauna în clipele grele ale vieţii, ca în seara cînd a fugit de la Wragby cu automobilul, sau ca în ziua nunţii... N-ar fi fost mirată dacă biata Constanţa s-ar fi hotărît pe loc la o despărţire de Mellors, deşi ar fi fost spre răul ei, căci Hilda ştia ce însemna Mellors pentru Constanţa! Şi cînd i se dezvăluia o asemenea infamie a soţului, de parcă nici n-ar fi fost vorba de ea, de soţul ei, de tatăl copiilor ei, Constanţa, iată, căzuse într-o lină melancolie şi plîngea liniştită ca pentru o frumoasă amintire... Şi ea, care se tot gîndise, ce va trebui să facă pentru ca s-o potolească!

Constanţa i-a destăinuit atunci Hildei, cu vechea sinceritate în ochii ei parcă şi mai mari, cu glasul tremurînd la început de puţină sfială - căci Hilda era totuşi sora ei mai mare - că ea, Constanţa, ştiuse tot.

— Ştiai că trăia cu Olivier şi n-ai dat-o pe uşă afară pe netrebnică! strigă Hilda plină de indignare.

Da, Constanţa ştia - ştia pentru că ea-l îndemnase pe Mellors să se urce în odaia din turn a croitoresei.

Cum de ajunsese sora ei în această situaţie, Hilda n-a priceput bine nici după ce Constanţa i s-a spovedit cu acea simplitate a ei de parcă privindu-se în oglindă, s-ar fi descris sieşi. N-a priceput mai cu seamă cum de a consimţit să trăiască mai departe cu Constanţa un soţ care, atunci cînd trebuia să se urce în patul soţiei, ea îl ducea de mînă să se culce cu o slujnică. In ce căsnicie s-au mai petrecut vreodată astfel de orori?... Ce nebunie a mai fost şi asta?... Cum de a ajuns în acest fund de infern tocmai ea, Constanţa, care nu fusese în

stare să înţeleagă nici un fel de perversiune, Constanţa, menită să fie cea mai simplă, cea mai fericită soţie şi mamă de pe pămînt?...

— Aţi luat şi morfină?... Aţi slujit şi liturghii negre?... V-aţi flagelat şi v-aţi lins sîngele unul altuia?...

— Nu. Eu nu ştiu,... a bîiguit Constanţa.

Ca o fecioară să nu îngăduie nici unui bărbat să se apropie de ea, iar în noaptea nunţii, măritată cu sila să-şi mutileze sau chiar să-şi ucidă mirele, Hilda mai auzise. Nu-şi închipuise însă că ar putea exista femei - şi încă femei de temperamentul simplu, puternic şi frust al Constanţei - care, la numai trei ani după o nuntă măreaţă, urmată de două ori de rod, să se retragă din iubirea soţului ca de sub lama cuţitului şi să ameninţe, la cea dintîi încercare de apropiere a soţului respins, cu fuga în lume!...

„Năroada asta de soră-mea e mult mai complicată decît ne închipuiam tata şi cu mine", gîndi Hilda, privind scrutător în ochii albaştri, umili, ai Constanţei, care vorbea acum cu un glas îndurerat şi scăzut. Căci Constanţa era de mult, de mai de mult decît bănuia Hilda, împăcată cu această „complicaţie" - şi care nu era mai complicată decît simpla ei existenţă pe pămînt.

După nunta de la Edinburgh, în care Mellors a crezut tot atît de mult ca şi Constanţa - ea se îmbrăcase în alb cu cea mai bună intenţie şi voise cu îndîrjire ca solemnitatea să fie impresionant de virginală - în expresul care-i legăna, ducîndu-i spre Cambridge, mirii s-au simţit străini. Constanţa a privit la mîna lui pe un genunchi - ce mare era! Olivier avusese o mînă mică în pădurea de la Wragby. Mîinile lui, în ultimul an, munciseră. Osteneala mîinilor fusese pentru Constanţa. N-aveau drept la iubirea ei, la şi mai multă iubire? Şi în vreme ce pieptul Constanţei se umplea din nou de căldură, simţind alături de ea, în acest univers friguros, ostil, vulgar, un bărbat care trăia numai

pentru fiinţa ei, Olivier era torturat de gîndul că ar trebui să facă soţiei, acum, după nuntă, o bucurie deosebită - şi nu ştia cum. Ochii lui, în care scăpărau adesea mici cîntare fără milă, nu lipsite de ascuţişul ironiei - aceasta independenţă şi surîsul sarcastic cuceriseră întîi pe Constanţa - se făcuseră mari de nedumerire, dîndu-i în clipa aceea o înfăţişare de soţ prost. Dar după ce Olivier propuse Constanţei - şoptit şi căutîndu-i mîna- s-o ducă întîi la Paris şi mai tîrziu la Noul St. Ives, el îşi redobîndi vioiciunea şi surîsul.

— O, nu, şopti Constanţa care ar fi dorit să ajungă de la Edinburgh la Noul St. Ives repede, cum intri dintr-o odaie în alta; chiar această neînsemnată călătorie cu trenul o supăra, o înstrăina. Dar ea preţui gîndul lui Olivier. O, nu, mai zise o dată şi privindu-l îi surise cu iubire. Iţi mulţumesc, Olivier. Dar vreau să ajungem acasă cît mai repede.

Olivier se simţi măgulit de preferinţa Constanţei. Era a lui, era femeia lui, cu toată făptura ei gingaşă, întreagă, atît de familiară.

Constanţa n-a voit să rămînă nici la Cambridge, cînd au coborît din tren în zorii zilei, deşi cearcăne vinete îi subliniau albastrul fierbinte al ochilor, iar glasul ei dobîndise din oboseală o răguşită voluptate. N-a voit să se oprească un ceas nici la St. Ives, să guste un pahar de bere cu Olivier, la „hotelul" cu restaurantul de lîngă pod. Ea voia să ajungă la ferma lor, pe care o cunoştea din scrisori şi fotografii, şi în care, cu închipuirea, locuia încă înainte ca vila să fi fost terminată de-a binelea.

Lunca din vîlceaua care desparte St. Ives de Noul St. Ives înverzise, înmugurise. Fără a mai cere îngăduinţă, şoferul din Cambridge opri, împodobi radiatorul cu o cunună de smicele şi oferi tinerei doamne pe cea mai subţire, mai mlădioasă şi mai verde.

— Să ştii că a ghicit, zise Constanţa lui Olivier şi rîse, răcorindu-şi fierbinţeala buzelor cu verdeaţă proaspătă.
Automobilul urca în şuier costişea, prin luncă.
— Ce a ghicit?... întreabă Olivier cu o sclipire de ironie.
— Că sînt mireasă, avu Constanţa curajul să rostească, şi îşi ascunse obrazul la pieptul soţului.

Primul lucru pe care Olivier Mellors s-a grăbit să-l facă ajungînd la fermă, a fost - dînd din mers, de la poartă, cîteva porunci slugilor, - s-o ducă pe Constanţa, fermecată de vilă, înăuntru, să deschidă întîia uşă la stînga, aproape întunecoasă căci erau obloanele trase şi pe un pat de campanie, deşi Constanţa era cu voal, cu pălăria în cap, şi cu mînuşi, să pună stăpînire pe ea.

Au dormit cîteva luni în acelaşi pat de fier, cu saltea de paie şi pături de lînă grosolană, din odaia de jos, care da în biroul lui Mellors. Dar în mai, după cîteva drumuri la Cambridge şi la Londra, vila era complet mobilată, gospodăria rînduită. Constanţa se simţea atît de bine, încît i se părea că trăia aci, la Noul St. Ives, de mulţi, mulţi ani şi avu nevoie de un efort de imaginaţie ca să se revadă în casa de la Wragby unde trăise totuşi patru ani, sau la Edinburgh, unde petrecuse, acum de curînd, o toamnă şi o iarnă întreagă.

Olivier ştia că niciodată Constanţa nu dusese o viaţă cu lume prea multă în jurul ei, dar nu-şi putea închipui că s-ar mulţumi numai cu el, cu cele cîteva slugi de la grajduri şi ogoare, cu tablourile - cele mai multe ale lui sir Malcolm, solemne, - de pe pereţii încăperilor. L-a adus în casă pe pastorul Knight, i-a poftit o dată pe sir Mathew Wesley, cu soţia, fetele şi ginerii de la Ipswich - care s-au ocupat cu toţii în timpul vizitei mai mult de cai - şi chiar pe Rowley, fermierul de la Grange, care se însurase şi el de curînd cu o văduvă scundă ca un scaun. Dar după astfel de vizite Constanţa se simţea atît de istovită, încît soţul renunţă la rolul

de „furnizor de mondenitate", lăsînd relaţiile cu restul oamenilor pe seama gustului Constanţei sau al hazardului. Olivier îşi rezervase - în caz de pustietate desăvîrşită la Noul St. Ives - călătoriile în străinătate despre care ştia că-i fac plăcere Constanţei. Vor călători, deci - cu Constanţa alături, Mellors s-ar fi simţit oriunde, şi la Tombuctu, ca la el acasă - şi poate mai tîrziu vor veni şi copiii, sublimă metodă de a izgoni singurătatea şi de a călători stînd pe loc, născocită de Dumnezeu pentru soţii fericiţi.

Constanţa era însă atît de ocupată de casa şi bărbatul ei, că străinii care treceau pe la fermă şi întîrziau - de nevoie sau poftiţi - la vilă, nu făceau decît s-o încurce şi să tulbure unicul, puternicul, exclusivul ei simţămînt. Zilele i se păreau, cu grijile şi preocupările atît de serioase ale lui Olivier, numai timp furat nopţii...

Dar odată cu noaptea începea domnia ei.

Nu se mai auzeau nici roata de lemn de la moară, nici cascada apelor prin scocurile lungi, pînă la răzoarele de legume şi flori, grăjdarii nu mai răcneau unul la altul de la un capăt al curţii la celălalt, buldogul uriaş nu mai lătra zornăind spre poartă belciugul care alerga pe sîrmă şi care se ţinea printr-un lanţ lung de belciugul de la gît, ori de cîte ori voia cineva să intre în fermă. Olivier nu mai pleca pentru ore întregi la vie, sau mai departe, pe ogoare, dincolo de Ouse, părăsindu-şi soţia, îndurerată că preocupările l-au rupt cu desăvîrşire de ea.

A amurgit. Lumea fără margini s-a strîmtat şi fiecare vieţuitoare îşi simte mai aproape sufletul. S-au aprins felinarele. Nu se mai aud nici glasurile paşnice, domestice, ale vitelor. Un fum subţire, iute, de bălegar care ardea în dosul grajdului, să alunge ţînţarii de la iaz, s-a risipit - odată cu ivirea stelelor. Aerul se schimbă - e noua respiraţie a noului cer.

— Olivier, se aude întrebător în toate camerele, în curte, în grădină, pe terasă, glasul Constanţei, Olivier! Olivier!...

Constanţa, care vorbeşte cu o mică piedică în respiraţie, neînsemnată, dar destul de marcată ca să dea glasului o caldă hotărîre şi un accent, dobîndeşte odată cu venirea nopţii o volubilitate neobişnuită, o frenezie verbală, care o face să pună mici hohote în toate tăcerile, un şir nesfîrşit de silabe, ca o ciripire de pasăre cu guşa gravă, prin toate ungherele, cuvinte de înţelegere şi conversaţie fără răspuns meselor, scaunelor, căţelei Flossie, uşilor, paharelor, furculiţelor, vinului.

— Olivier! Olivier! Olivier!...

Nu acest nume, unul oarecare, ci glasul femeii, care-l aruncă întrebător în noapte, pune stăpînire pe tăcuta întindere a proprietăţii, ca un semn, ca un motiv muzical al noului imperiu, melodie dusă de efluviile nopţii pînă departe, la mare, pînă sus la sclipirea stelelor - stăpînirea deplină în întuneric a geniului femeii.

— Olivier! Olivier! Olivier!...

Unde e Olivier? De ce nu vine Olivier? Ce face Olivier? Ah, acest Olivier!... Lucrurile ascultau, înţelegeau, ştiau, şi în tăcerea lor vorbeau în acelaşi timp şi ele cu glasul volubil şi puternic al Constanţei. Olivier! Olivier! Olivier!... chemau toate lucrurile din jur cu glasul Constanţei.

Şi, deodată, vrăjit de timbrul vocii femeieşti greu de sensualitatea chemării, din cine ştie ce prăpastie a nopţii, primejdie a nevăzutului, tiranie a neştiutului şi nefiinţei, glasul bărbătesc rostea potolit, împăciuitor, în stare să liniştească oceanele: „Da... Sînt aici!"

Noaptea devenea reală, palpabilă- realizată din misterele care o urziseră pe încetul. Bărbatul se ivea, aevea. Glasul femeii nu se mai răzvrătea în căutare, peste lume. Dar întrebarea ei, fără să fi pierit cu desăvîrşire, se auzea mereu ca un ecou în

toate tăcerile, ca o sete de viaţă pe care nimic n-o mai putea stinge şi stîrpi.

In primul an chioşcurile grădinii din faţa peronului nu fuseseră încă ridicate, iar palierele de trandafiri agăţători erau încă sărace de tulpine şi cu flori minuscule. Familia Mellors lua masa pe terasă şi uneori Constanţa se oprea cu furculiţa în aer, ascultînd. Olivier, cu mintea încă la treburile gospodăreşti de peste zi, întreba:

— Se aude ceva, la poartă?

— O, nu!... Dar nu ţi se pare că plutim?... Aici, sus, înconjuraţi de întuneric, sub stele - mi se pare că trebuie să aud în jur şi murmur de ape...

Deşi Mellors avea odaia lui alături de birou, la parter, după masa de seară el trecea în iatacul Constanţei de unde nu mai pleca. Ceasornicul din vestă, lăsat pe noptiera din odaia de jos, aştepta pînă dimineaţa, cînd Mellors, înainte de a pleca la treburi, trecea iar pe acolo să şi-l ia repede, ca un vinovat.

Ideea a fost mai puternică decît realitatea. Olivier era pentru Constanţa întîiul bărbat pe care-l cunoştea şi căruia i se da cu sfîşierea întîilor pudicităţi. „A biruit vreodată realitatea halucinaţia vreunei femei?" se întreba Olivier, în vreme ce Constanţa, ruşinoasă ca o mireasă, îl ţinea la uşă, ca să nu fie de faţă cînd se dezbrăca. Şi cînd Olivier intra cu cizmele lui grele de fermier în iatacul soţiei, cu mîinile întinse prin beznele subţiate de luciul nopţii de afară, bîjbîind pînă la ea - Constanţa simţea cum inima începe să-i bată în piept, în artera de la gît, în timpanele urechilor, cu atîta putere, de parcă se apropia un mire necunoscut, pentru întîia oară. Degetele soţului, uluit de fantasmagoriile pudice ale soţiei, nimereau la întâmplare făptura Constanţei - şi el se oprea. Pin geamătul scurt al femeii îşi dădea seama de frica ei absurdă, şi atunci vorbea cu jumătate de glas, dezmierdător, s-o împace.

In tot timpul zilei, Constanţa umbla fericită prin odăi ocupîndu-şi mintea şi mîinile cu lucruri mărunte, cîntînd melodii foarte vechi, pe care socotea că le uitase. Scotea singură la ferestrele de sus ale vilei pernele, cearşafurile iubirii ei, bătîndu-le cu pumni mici şi palme voioase în soare şi aer curat. Fata în casă, o ţărăncuţă trimisă de pastorul Knight şi care n-a rămas în serviciu decît o vară, privea la cuconiţa ei şi, zăpăcită, nu ştia ce să facă cu mîinile neocupate. Constanţa o trimetea să dea ajutor la bucătărie — şi rostea această poruncă tot în melodia pe care o cînta. Salvele de palme minuscule de la ferestrele vilei - perinele bătute *allegro şi fortissimo* -încetau uneori brusc, precum şi cîntecul. Mellors, de la moară, de la grădinărie sau de la grajduri întorcea capul spre vilă să vadă ce se întîmplase şi o zărea pe Constanţa cu şuviţele brune în laţ de mătase, aplecată foarte atent peste cearşaf sau faţa de perină. Dar după un minut ajungeau iar pînă la el aplauzele matrimoniale şi melodia de violoncel a glasului ei.

Constanţa umbla uneori fără nici un ţel prin odăile vilei, tot mai supărată că Olivier e la treburi şi întrebîndu-se dacă va veni vremea ca bărbaţii şi femeile să nu se mai despartă niciodată pentru nici o pricină. Ii părea rău că nu-l putea purta pe Olivier în ea, făptura lui bărbătească topită în carnea ei femeiască, asemeni acelor flori care au într-un singur potir şi însemnul masculin şi însemnul feminin.

Se simţea nedesăvîrşită fiind numai femeia, şi fără Olivier era parcă lovită de un beteşug, aşa cum, de-adevăratelea, era lovit de un greu beteşug sir Clifford Chatterley. Constanţa era atît de însufleţită în vremea primelor luni de căsnicie, că ar fi voit să fie tot timpul cu Olivier - nu ca acum, pe jumătate cum era, cu măruntaiele şi sufletul ei femeiesc goale, stinghere.

I s-a întîmplat de cîteva ori - căci uitase de la o vreme de orice cuviinţă - să facă şi astfel de nebunii: să-l ia pe Olivier de la birou, unde scria o factură urgentă, în vreme ce autocamionul încărcat duduia la poartă, şi, pentru că nu mai aveau vreme să ajungă în iatacul ei, să-l tragă în odaia alăturată, unde totuşi se simţea străină - şi oftînd ca de o mare mîhnire să-l ia în braţe. Mai palid deodată, dar vesel - deşi tot timpul continuase în minte, fără ştirea Constanţei, calculul facturii care aşteptase neisprăvită pe masă - Olivier da fuga apoi în birou. La timp potrivit, căci tocmai intra şoferul să ia factura. Alteori Mellors se pomenea cu fata în casă a Constanţei după el, departe în cîmp, unde supraveghea o însămînţare de mei - plantă delicată - că doamna îl roagă să vie numaidecît la vilă pentru ceva foarte grabnic. Din gura ţărăncuţei, în vreme ce el fugea peste răzoare şi brazde să ajungă mai repede la vilă - de la Constanţa se putea aştepta la orice!... - afla că în lipsa lui sosise factorul, lăsase două scrisori şi un ziar şi numaidecît după aceea doamna, speriată, a strigat-o şi a trimis-o după domnul Olivier. Cu răsuflarea tăiată. Mellors era încredinţat că va găsi vila în flăcări sau vestea vreunei nenorociri: moartea Hildei, înecul copiilor ei, falimentul băncii sau ceva şi mai îngrozitor, dincolo de orice imaginaţie. Bărbatul urca scara pe terasă ca să ajungă mai de-a dreptul în iatacul Constanţei... Veniseră într-adevăr două scrisori pentru Mellors, îi spunea soţia, una de la seminţeria Bohies & Land din Cambridge şi alta, pentru Constanţa, de la o casă de mode din Edinburgh. Şi un ziar, *Muncitorul agricol* Constanţa însă-l chemase pentru altceva: să-l întrebe dacă n-ar prefera la dejun salată de boeuf cu muştar, cu muştarul în maioneză...

— Numai pentru atît?... întreba Mellors, bucuros şi dezamăgit în acelaşi timp că nu se întîmplase nici un dezastru.

— O, nu, şi pentru asta, Olivier!... suspina Constanţa, cu ochii beţi deodată de un somn greu, peste crepusculul cărora lăsa pleoapele încet - şi se lipea de el.

Apoi, apucîndu-l de amîndouă marginile hainei, îl trăgea în iatac, îmbrăcat cum era şi cu cizmele înnoroiate, în patul ei mare şi adînc - singurul loc, cum zicea, în care se simţea într-adevăr la largul ei.

Neavînd curajul să mărturisească deschis că se prosteşte, Constanţa a scris pe vremea aceea Hildei o lungă scrisoare asupra inutilităţii eforturilor omeneşti... Scrisoarea fusese provocată de o supărare a lui Olivier. Avuseseră pentru cîteva zile la vilă pe dr. Sheridan, şeful contenciosului electoral din Londra al partidului poporului, roşcovan ca Mellors, dar încărunţit, înalt, osos şi cu gesturi energice: cu o singură mişcare scurtă a palmei în văzduh, orizontal, suprima o idee, un guvern, un continent, o planetă. în prima seară a vizitei preţiosului musafir, masa a fost servita în hol, cu uşile deschise către parfumul teilor şi trandafirilor agăţători din grădină. Se servise păstrăvi - din iazul fermei - în vreme ce în aparatul de radio sălta o serie de alămuri sincopate din Londra. Aducea bucatele şoferul, preschimbat pentru cîteva zile în valet, între păstrăvi şi friptură era prevăzută o pauză, din care pricină doamna s-a ridicat şi a dispărut ca o bună gospodină înspre bucătărie. După cîteva minute apăru iar şoferul şoptind domnului două cuvinte. Domnul se scuză, se ridică şi trecu în birou şi de aci în odaia sa, unde dete peste Constanţa, cu ochii mari şi respiraţia grea aşteptîndu-l.

— Oh, dragul meu, te superi?... Te vreau, Olivier! Te vreau atît de mult! şopti ea sfioasă şi pasionată. Nu trebuie să pierdem această fericire!... Hai, vino, vino repede!...

Dr. Sheridan privise un timp, singur în hol, tablourile solemne ale lui Malcolm Reid şi începu

apoi să fredoneze împreună cu jazul londonez, ciocnind ritmurile cu dunga cuţitului în pahar. Era o melodie, într-adevăr, destul de vorbitoare...

După ce şi-a condus pe la miezul nopţii musafirul la culcare, Olivier i-a declarat Constanţei că purtarea ei a fost incalificabilă, că Sheridan ghicise, desigur ce făcuseră la trei paşi de el, după neorînduiala părului Cbnstanţei, după faţa lui înflăcărată, după pudra pusă cu nemiluita să acopere roşeaţa obrajilor ei şi...

Constanţa a rămas o clipă uluită, replicînd apoi, cu o indignare bine jucată:

— Şi mă rog frumos, el de ce nu se însoară? Să-i fie învăţătură de minte holteiului... Şi, la urma urmei, n-avea decît să-şi aducă la Noul St. Yves amanta sau... Eu nu ştiu să fac politică. Prefer să te iubesc! Şi aplecîndu-se către obrazul lui Olivier, şopti: „Eu ştiu să iubesc", cu atît mai subtilă graţie, că respiraţia ei însufleţi şi înnobila banala expresie.

Fusese în acel an o vară copleşitor de caldă, uneori cu nori grei care treceau spre răsărit şi miazănoapte, fără să se descarce în fulgere şi ploi, lăsînd în văzduh o beţie prelungită. Copacii făcuseră frunze mari şi groase, încărcate de un parfum pe care în alţi ani îl aveau în scurtă vreme numai florile. Cu o ramură bine înfrunzită de tei într-un vas de pe măsuţa de toaletă, a cărei oglindă, mare, ovală, răsfrîngea imaginea dublînd-o, Constanţa îşi îmbălsăma iatacul şase nopţi. In patul adînc al soţiei, lui Mellors i se părea că se afundă în mormînt de regi egipteni.

— Ne îmbălsămăm din viaţă, spusese el o dată, cu o vagă durere de cap. Constanţa lupta de mult împotriva legilor minţii lucide. Nemulţumită, chemase într-ajutor parfumele şi magnetismul nopţii, căci nimic mai mult ca luciditatea n-o despărţea de adevăratul ei suflet. Cum ducea o viaţă aproape claustrată, mişcîndu-se prea puţin, dormind mult, hrănindu-se cu o poftă nestinsă, se

îngrăşase. „Sînt vulgară!", zicea rîzînd şi servindu-se din unele bucate cu degetele, căci i se păreau astfel mai savuroase. Trupul ei gol în fotoliu - ziua era cald şi rochiile ca şi cămăşile păreau să n-o mai cuprindă, împrumutase ceva din voluptatea nudurilor lui Renoir. Cînd Mellors o surprindea astfel, voind să treacă spre terasă sau de pe terasă în biroul de jos, îşi dezmierda mîna sau mustaţa aspră de ceafa ei răcorită de o brumă de sudoare acrişoară, - şi nu mai pleca.

Dacă o ducem tot aşa, o să ne prostim cu totul, bombănea încruntat într-o dimineaţă Mellors, punîndu-şi gulerul la oglinda ovală din iatacul Constanţei. Părea să se adreseze propriei imagini pe care şi-o descoperise în oglindă, dar nici Constanţei nu i-ar fi stricat să audă.

— Mi-eşti drag, mi-eşti drag, Olivier, suspină Constanţa, cu glasul obosit, încărcat de dulcea răguşeală a voluptăţii nebiruite, fără să fi înţeles ce spusese soţul, dar socotindu-se datoare să fie totdeauna prezentă şi să-i răspundă.

— Te-am chinuit mult, nu?... rosti soţul acelaşi gînd cu alte cuvinte.

— O, nu, Olivier... Eu nu mă simt cu adevărat pe mine decît în culmea forţei sau la capătul istovirii mele. Astfel mă simt altcineva, care mi-e indiferent şi aproape străin.

Curînd Constanţa deveni de o pasivitate cumva maladivă, zăcea pînă la amiaz în acelaşi fotoliu, în care Mellors o lăsase răstrunată, goală, dimineaţa. Abia auzea ce i se spune şi nu cerea nimic. Chipul ei, cu trăsăturile simetrice, graţioase şi totuşi nu lipsite de forţă, dobîndise un soi de placiditate, mai curînd absenţă decît oboseală, iar ochii ei albaştri - o aberaţie fixă şi totuşi activă. Olivier ar fi adus de la Cambridge, în cîteva ore, pe doamna Burnell, doctoriţa căsniciilor şi a naşterilor fericite şi care ajutase de curînd soţiei fermierului de la Ely - dar şovăia. Ii era teamă să n-audă pe doamna Burnell, duşmană înnăscută a

bărbaţilor, strigîndu-i de la obraz, fără ruşine: „Ce-ar fi, domnule Mellors, să mai pleci vreo două săptămîni de acasă...?"

Constanţa a fost totuşi în stare, pe cînd luau masa pe terasă, într-o seară odihnitoare, să-l iniţieze şi pe Mellors în cea mai nouă filosofie a ei.
— Te-ai gîndit vreodată, Olivier, că Universul e numai o creaţie a dorinţelor noastre?... In ceasul în care n-am mai dori nimic, toate în jurul nostru s-ar şterge ca năluci, iar lumea ar dispărea ca un vis de ceaţă...

Mellors caută în platoul de la mijlocul mesei, nu găsi şi mai ceru cîteva ridichi de lună.
— Extraordinar, cînd le cultiv, n-am niciodată destule ridichi la masă, îşi exprimă şi el filosofia lui.

Constanţa şi-a revenit la viaţă pe încetul. Pe la sfîrşitul verii, înainte de strîngerea recoltei, Olivier a fost silit să plece de la vilă şi să lipsească numeroase zile - deşi Constanţa, înainte, nu se putea lipsi de prezenţa lui mai mult de cîteva ore. Banca din Londra, unde se aflau banii soţiei, făcuse o propunere ciudat de avantajoasă. In locul dobînzilor mici, se oferea doamnei Constanţa Mellors un pachet de acţiuni noi - în 1925 toate afacerile erau în creştere - care trebuia să aducă un venit mult mai însemnat. Mellors a discutat cu amicul său politic, dr. Sheridan. Secretarul partidului l-a prezentat pe fermierul de la Noul St. Ives dlui. Maugham, fost tinichigiu, un ins uscat, mic şi ruginit ca un burlan vechi, sortit să fie ministrul de finanţe al Angliei, cînd partidul ar fi venit la putere. Domnul Maugham i-a spus dlui. Mellors deschis că nimeni nu oferă un cîştig mai mare fără vreun interes care trebuie ghicit. El nu era ghicitor. In afaceri însă există o lege sigură: numai riscurile mari dau cîştiguri mari. El nu vedea, în 1925, care putea fi riscul de a preschimba un capital depus cu dobîndă fixă, pentru un pachet de acţiuni cu un venit triplu. Un

singur sfat îi putea da, pentru că dl. Mellors era membru al partidului, aliat preţios mai cu seamă pentru că se trăgea dintr-o familie de proletari şi era totuşi om bogat: să ceară un loc în consiliul de administraţie al băncii. In felul acesta ar putea supraveghea însuşi capitalul soţiei şi ar putea vinde acţiunile înainte de ivirea unei panici la bursă. Mellors s-a întors la fermă, unde a discutat cu Constanţa, deşi aceasta n-avea nici o idee financiară, s-a înapoiat iar la Londra, a mai discutat cu dr. Sheridan şi cu doi membri ai consiliului de administraţie al băncii şi, cînd a revenit la Noul St. Ives să ia o hotărîre în bună înţelegere cu Constanţa, a găsit-o şi pe Hilda cu copiii. Ea avea o părere: Constanţa să-şi retragă imediat banii de la bancă şi să-i depună la alte două-trei bănci, care nu fac emisiuni noi şi n-au nevoie de capitaluri. Constanţa n-a priceput nimic din această năstruşnică idee, care nu făcea decît să complice şi mai mult relaţiile ei cu universul de dincolo de Noul St. Ives, iar Mellors a izbucnit într-un hohot de rîs care a silit şi pe copiii Hildei să rîdă laolaltă cu el. Apoi, pe neaşteptate, a sosit o scrisoare de la Londra. Mellors era înştiinţat că cererea sa are multe şanse de a fi împlinită la adunarea generală din ianuarie viitor, va fi propus ca cenzor-supleant, cu drept de a iscăli bilanţul. De obicei nu se făceau contra-propuneri. In orice caz, pentru a-şi crea mai dinainte o atmosferă priincioasă, era îndemnat să preschimbe, de pe acum, în acţiuni ale băncii, capitalul depus, ceea ce i-ar îngădui, pe lîngă beneficiul moral mai sus amintit, să se bucure şi de dividendele anului în curs. Pînă atunci Mellors nu preţuise banii sau onorurile sociale - căci nu le avusese. Acum, cînd se iveau la îndemînă, le dispreţuia prea mult ca să nu pună mîna pe ele şi să mai îngăduie să fie vreodată dispreţuit de ele. Constanţa, care renunţase să vadă limpede unde erau cîştigurile şi

unde erau riscurile în propunerea băncii, băgă de seamă nervozitatea şi îndîrjirea ascunsă a soţului.
— Dacă vor să te pună în comitet şi să-ţi sărute mîinile, nu înţeleg, Olivier, de ce mai stai pe gînduri?... Dividende sau dobînzi nu e acelaşi lucru?... Şi parcă dividendele sînt mai mari.
— Da, dar va trebui să mă duc la Londra, să verific acte şi bilanţuri, să iau parte la şedinţele consiliului de administraţie, să mă pronunţ asupra diferitelor afaceri ale băncii - banca are afaceri şi în Australia, mi se pare...
Era tocmai ceea ce încînta şi irita vanitatea nouă a lui Mellors.
— Foarte bine! Admirabil!... Şi nu crezi că ar trebui să vie odată, la conducerea afacerilor din Anglia, şi bărbaţi ca tine?...

Constanţa voia să spună bărbaţi voinici, harnici, sănătoşi ca Mellors, nu stîrpituri chele...
— Tu ce zici?... o întreabă Mellors pe Hilda, ca să aibă două încuviinţări şi el să se poată oferi victimă supusă a destinului.

Hilda gîndi o clipă, dar, în loc să răspundă, se repezi strigînd la John, băiatul cel mic, care prinsese într-un chioşc un pui galben de găină şi-l strivea de frică să nu-l scape.

Nebunia socială a lui Mellors nu ţinu mult. După o noapte de nesomn urmată de ridicole vise - se văzuse cu joben şi mînuşi albe coborînd dintr-un landou la Buckingham Palace - se pierdu cu desăvîrşire - cîteva săptămîni între ogoarele, oamenii şi vitele lui, fără să se mai gîndească la banca din Londra şi consiliul ei de administraţie.

Pe la sfîrşitul lunii septembrie, primi înştiinţarea că în adunarea urgentă extraordinară a fost ales cenzor-prim. Constanţa l-a trimis numaidecît la Londra să preschimbe depozitul în acţiuni, căci ea n-ar fi îngăduit o singură clipă ca acei domni să fie mai generoşi decît soţul ei.

CAPITOLUL VIII

Constanţa purcese grea cu băiatul cel mare, Roddy. Cînd Mellors s-a înapoiat de la Londra, solemn ca niciodată, căci fusese onorat de cîţiva din cei mai de seamă acţionari ai băncii cu o mulţime de beţii elegante la diferite cluburi, a găsit-o pe Constanţa într-o disperare tumultoasă. Dar fusese numai o criză nervoasă. După o scurtă epocă de prostaţie în care parcă îmbătrînise, soţia îşi reveni şi-l puse pe Olivier la supraalimentaţie, socotindu-l anemiat. Constanţa trecu atunci şi prin alte mici manii, pe care Mellors - mai cu seamă cînd nu erau pe spinarea lui - le satisfăcea cu zel. Odată cu venirea ploilor şi a nopţilor lungi, Constanţa nu mai fu în stare să sufere nici un zgomot. Slujnicile umblau acum prin casă în papuci de pîslă. Nemulţumită, Constanţa se refugia în iatacul ei, unde se baricada ca împotriva unor duşmani fără iertare. Mellors ajungea la ea cu ocoluri mari prin grădină, urcîndu-se pe terasă şi bătînd la uşa mică din săliţa care da în baie şi de aici în iatac. Constanţa deschidea uşa de la baie crezând că e servitoarea - şi cînd îl vedea pe Olivier, făcea ochi mari, speriaţi, de parcă i s-ar fi năzărit deodată un asasin sau o gorilă. In luna a treia a sarcinii, Constanţa şi-a revenit la firea ei blîndă, pofticioasă de bucate bune, iubitoare de bărbat, fericită că nimic nu-l mai smulgea pe Olivier de lîngă ea, afară la fermă sau la Londra.

Atunci, pe cînd purta pe Roddy, Constanţa l-a golit în sfîrşit pe Olivier de orice mister. Că ea rămăsese încă pentru el o taină atrăgătoare, se îndoia: în orice caz punea devotamentul şi credinţa lui faţă de ea pe seama acelui instinct esenţial, deşi puţin cunoscut, care schimbă pornirea sexuală, necredincioasă din fire, într-o supunere la cămin, într-o mulţumire sigură şi odihnitoare, în acel instinct al vetrei în jurul căreia trebuia să se ivească, pe rînd, copiii. E un instinct mai mult

bărbătesc şi Olivier, - Constanţa ştia de mult - era bărbat. Lipsită acum de dorinţe, Constanţei i se deşteptase imaginaţia. Ar fi fost în stare să iscodească ea, cu toată candoarea, acele excepţionale perversiuni, dacă n-ar fi existat de cînd lumea.

Olivier a fost astfel surprins - deşi a mărturisit tot - cînd Constanţa l-a întrebat pe neaşteptate dacă a avut relaţii cu colonelul din Indii care-l luase sub ocrotirea lui şi-l făcuse locotenent. Constanţa avea oroare de ideea că bărbaţii ar putea trăi între ei şi credea că n-a întîlnit încă niciodată un asemenea bărbat. Mellors a recunoscut că bătrînul colonel din Indii ţinuse mult la el, dar nu, n-a avut relaţii sexuale cu el.

Constanţa a avut mai tîrziu curajul să-l întrebe pe Olivier dacă nu-i era dor de Bertha Coutts măcar aşa, în unele clipe, oricît de rar... Olivier şi-a privit soţia încruntat, indignat. Constanţa ştia ce amintire odioasă îl lega de întîia lui soţie, care izbutise să-l dezguste de femei într-atît, încît la început fusese vulgar şi cu Constanţa, în pădurea de la Wragby, la colibă, unde totuşi soţia lui sir Clifford Chatterley venise să i se dea. Ce i se năzărise Constanţei, aşa deodată, în puterea nopţii, cu trupul depărtat de al lui, să-i pună în pat o întrebare atît de penibilă?

— Ce ţi-a venit cu Bertha Coutts?... Nu vrei să mă laşi s-o uit de tot?...

— De tot nu se va putea s-o uiţi, pentru că ţi-a făcut-o pe Connie, şi fetiţa e a ta... Am dat astăzi peste un teanc de scrisori vechi pe care nu ştiu de ce le păstram. Am recitit cîteva. Am găsit şi scrisoarea lui sir Clifford cînd eram la Veneţia şi în care-mi scria de scandalul pe care-l provocase Bertha Coutts la Tavershall, bîrfindu-te pentru că nu voiai s-o primeşti înapoi. Bertha Coutts te învinuia prin tîrg că erai un monstru. Cred că singurul din toată regiunea care nu s-a speriat şi indignat a fost sir Clifford, căci îmi scria cu acel

prilej că dacă un bărbat vrea să-şi încalece femeia, cum spunea Benvenuto Cellini, în felul italian, de ce să n-o facă? El zicea că e o chestie de gust. Dar mărturisea, că nu te credea în stare de astfel de isprăvi. In orice caz el era sigur că Bertha Coutts te învăţase... E adevărat?

Olivier n-o ştia pe Constanţa atît de preocupată de detalii, mai ales în chestiuni care n-o priveau direct, întîmplările petrecute cu atîţia ani în urmă... Şi mai cu seamă ce cîştiga evocîndu-le?...

— E adevărat, bombăni Olivier în întuneric şi, luînd mîna Constanţei de pe coapsa lui, o puse alături. Discuţia nu-i plăcea. Tăcea, încărcat de toate vechile resentimente, resuscitate.

Constanţa înţelese că trebuie să-l împace şi, ridicată în cotul stîng îşi apropie buzele fierbinţi de urechea lui, fierbinte şi aceasta, pornind la o lungă şi bizară mărturisire şoptită:

— Ştii, iubitule, asta s-a întîmplat înainte de a te cunoaşte, cînd eram atît de abătută de singurătate. Intr-o zi, privindu-mă în oglindă, am făcut o descoperire extraordinară. Mă uitam la trupul meu şi mi se părea veşted, ca al unei femei la capătul vieţii. Eram atît de disperată, că n-aş fi înţeles de ce mai trăiesc, dacă n-aş fi zărit rotunjimile, nevinovate, întregi: numai în ele mai era puţină speranţă! Mai tîrziu, cînd am voit, cu tine, să-mi însufleţesc trupul, am plîns odată sub tine, simţind cît rămîn de străină încercărilor tale de a aprinde în mine o dorinţă. Gîndeam să nu mai vin pe la colibă, unde mă desfăceam în zadar pentru tine. Dar mi-ai trecut încet mîna peste şale şi ai coborît-o, lunecînd încet, mai jos, tot mai jos, şi am simţit atunci cum toate măruntaiele mi se încălzesc şi încep să mă bucur că trăiesc. Şi niciodată nu te-am simţit mai aproape, mai al meu, de parcă ne aveam de mult şi ne cunoscuserăm din copilărie, ca atunci cînd mi-ai zis, pipăindu-mi amîndouă rotunjimile: „Ce frumoasă eşti, ce minunat de frumoasă." Am

simţit atunci că *trebuie* să am încredere în tine, *numai în tine,* bărbatul care-mi pipăise toată făptura.

Bărbatul gemu doar, neştiind ce-ar trebui să spună însă Constanţa nu-i dădu răgaz, cu răsuflarea întretăiată, aplecată toată peste el:

- Nu trebuie să te gîndeşti acum la Berhta Cutts şi să mă urăşti ca pe ea. Tu erai atunci mai prost decît ea, ea ştia mai multe decît tine. O, mult mai multe... Dar de unde era să afli tu ce tainice şi ruşinoase sînt rotunjimile femeii, poate pentru că nimic nu le ocroteşte şi au o slujbă atît de smerită în iubire. Iţi mai aduci aminte? în colibă, goi amîndoi, la Wragby, după ce ne-am jucat în ploaie, mi-ai zis: „Dacă n-ar fi să trăiesc decît zece minute, numai ca să-ţi mîngîi c... şi să învăţ a-l cunoaşte, aş socoti c-am trăit o viaţă întreagă..." Dar ai uitat! ai uitat!

Bărbatul gemu din nou, îndepărtîndu-se cu brutalitate de trupul ei, îşi vîrî capul în pernă, în ideea de a o face să înţeleagă că doreşte să fie lăsat în pace, că doreşte să doarmă şi, în curînd, dormeau amîndoi, unul cu spatele la celalalt, neştiutori unul de altul, duşi ca doi soţi fericiţi.

In căsnicie intrase atunci o trivialitate infernală, o luciditate drăcească, pe care n-o prevestise nimic din firea Constanţei şi pe care Olivier o suporta cu rînjet.

Naşterea copilului a risipit această atmosferă din căsnicia Mellors. Ca s-o înlocuiască îndată cu una de spital. Soţul se lovi de pachete de vată, de tampoane, feşe, instrumente chirurgicale, cutii de aluminiu cu feluri ciudate de foarfeci şi grătare.

Dorea să se încredinţeze că e mîndru de a fi tată, dar glasul tainic, „glasul sîngelui", nu voia deloc să vorbească în el. Se simţea mai aspru, mai rău, mai zgîrcit, şi mai amarnic la cîştig.

In aceiaşi iarnă, Mellors fu chemat de cîteva ori la Londra, la banca Anglo-Indiană, de consiliul de administraţie din care făcea parte, spre a iscăli

cîteva documente, un bilanţ limpede ca un pahar cu apă şi echilibrat ca o balanţă de spiţer. Cu acest prilej văzu şi pe doctorul Sheridan, ocupat pînă peste cap cu pregătirile unei alegeri parţiale pentru Cameră. Mellors ieşi zăpăcit de atîtea discuţii din birourile aglomerate ale partidului; s-ar fi zis că nu fabrica şi nu ogorul, ci politica ar crea mijloacele de trai cele mai sigure şi mai îmbelşugate. Luă parte la cîteva întruniri din cartierele muncitoreşti şi ale hamalilor, şezu tot timpul alături de doctorul Sheridan şi nu înţelese de ce atîţi oratori repetau de atîtea ori aceleaşi idei. Domnul Preşedinte al partidului i-a strîns mîna ca unui vechi prieten. Dar ce rost avea toată această vorbărie? Pentru ce asudau şi răcneau aceşti oameni serioşi, ore întregi, în faţa unei gloate care nu ştia decît să urle şi să bată din palme? Ce-ar folosi acestor vorbitori atît de instruiţi să cucerească buna opinie şi votul unor naivi din marea insulă care e Anglia, şi care prin tot ce o caracterizează, prin tot ce are mai multă nevoie, depinde de alte continente?... La propunerea de a candida la alegerile comunale de la Kings Lynn, pentru început, Mellors s-a tras un pas înapoi, s-a uitat în ochii doctorului Sheridan, ca şi cum acesta i-ar fi cerut punga sau viaţa, şi a fugit la Noul St. Ives în aceeaşi zi, fără să lase vreun răspuns la clubul partidului. Simţea că „prietenii", de la bancă, din partid, vor să-l momească, să-l rupă din pămîntul roditor pe care-l simţea sub picioarele lui, la Noul St. Ives, atît de credincios, atît de sigur - etern. Ce vor face englezii cînd toate debuşeele din lume se vor emancipa, cînd uzinele nu vor mai avea unde exporta? Nu vor fi siliţi să se întoarcă toţi, buluc, la pămîntul pe care l-au părăsit de veacuri?... Acel ceas de pedeapsă cerească îl va găsi pe el, Olivier Mellors, cu soţia şi copiii lui, pe pămîntul fecund, statornic, neatîrnat de nici o politică, de la Noul St. Ives.

La începutul lui iunie a sosit la Noul St. Ives Hilda cu copiii şi au rămas pînă în toamnă, la culesul primilor struguri din via fermei. Căsnicia intrase în al treilea an şi Constanţa era însărcinată din nou. Hilda a voit s-o ducă numaidecît la Londra, dar Constanţa s-a împotrivit cu blîndeţe:

— O, nu, Hilda, vreau să am mulţi copii! Simt că nu voi fi niciodată îndeajuns mamă!...

— „Nu voi fi niciodată îndeajuns mamă", o îngînă Hilda. E frumos într-un roman sau într-un film de propagandă, dar în viaţă, în viaţa ta?...

Cînd a născut-o pe Ana, Constanţa avea 33 de ani şi, deşi la această vîrstă femeile nu mai nasc atît de uşor - Constanţa născuse totdeauna cu ajutorul instrumentelor chirurgicale, n-a mai fost nevoie de nici un medic. Ce mister făcuse ca Ana cea mică şi roză, cu zulufi rari şi alburii ca de oaie de Merinos, să găsească în pîntecele mamei zăgazurile rupte, pietroaiele date la o parte şi să alunece în viaţă şi lumină, ca pe un tobogan, într-un ţipăt de viteză?...

Apariţia luminoasă a Anei a schimbat sufletul casei şi l-a înzdrăvenit, parcă numai prin prezenţa ei, şi pe Roddy. Cînd a dat frunza, Mellors s-a fotografiat cu amîndoi copiii în braţe, la bîlciul de la Ely, iar Constanţa, alături de ei, avea o înfăţişare de slugă supusă şi devotată. Fericitul tată a comandat douăsprezece fotografii, dar neavînd cui le trimite, le-a vîrît în sertarul biroului, între scrisori de afaceri şi facturi.

In vara acelui an, Hilda o găsise pe Constanţa mult mai schimbată: dacă nu în rău, în orice caz, nici în bine. Nu era tristă, dar cădea adesea într-o stare de posomorala meditativă şi zăcea aşa îndelung, ca de o amorţeală. Nu era tristă căci, din cînd în cînd, făcea şi cîte o glumă, se însufleţea în prezenţa nepoţilor Samuel şi John, care-i fuseseră dragi întotdeauna, părea chiar dispusă să intre în

jocul lor, cînd îi vedea intrînd pe poarta fermei, ca nişte adevăraţi gangsteri, cu cîte un pistol cu capse în mînă. Pe proprii ei copii, pe care şi-i dorise atîta, îi contempla cu un soi de mefienţă, uneori nici nu-i suporta prin preajmă, strigînd la bondoaca miss Kate, bona lor, să-i ducă în altă parte la joacă. Roddy avea un chip rotund, cu pielea de culoarea aristocratică a fildeşului, cu ochi codaţi, o mică zeitate orientală, frumuseţe alcătuită din nemişcare, tăcere, şi o mîhnire parcă fără leac, îşi spunea Hilda. Ana era şi ea la fel de tăcută, parcă fără glas, dar ce culori, în ochii ei albaştri, ce iubire, în zulufii ei de mătase aurie, mai uşori şi mai luminoşi decît lumina însăşi!...

— Curios, draga mea, spuse într-o zi Hilda, lăsînd broderia pe genunchi, nici Roddy, nici Ana nu prea seamănă cu voi; ba, aş zice că nu seamănă deloc, nici cu tine, nici cu Olivier... Poate că seamănă cu mama lui...

— I-am cumpărat de la bîlciul din Ely, răspunse Constanţa brutal, fără să-si ridice privirea de pe lucrul ei şi fără să surîdă. Sînt totuşi fericită, urmă, după un timp. Ce m-aş fi făcut, dacă i-aş fi născut gemeni şi lipiţi? Sau cu capete de monştri, s-au mai văzut cazuri...

— Ce idee, Constanţa, strigă Hilda, oripilată. Au totuşi un aer care mi-e foarte cunoscut, dar nu ştiu de unde, încercă ea, cu timiditate, s-o abată pe Constanţa de la gîndurile ei negre.

— Cum adică, nu ştii de unde, se revoltă Constanţa, ridicînd ochii ei albaştri, scăpărători acum de a mînie inexplicabilă. Seamănă cu Michaelis, nu vezi?

Hilda o privi consternată. Incapabilă de orice replică, rămăsese mută, judecîndu-se cu asprime în sinea ei că deschisese o asemeanea discuţie.

— Nu l-am mai văzut pe Michaelis de vreo patru ani, o auzi pe Constanţa reluînd, de astă dată cu glasul ei modulat grav. Mi se pare că e în America. Dar pesemne că l-a ţinut minte carnea mea. Nici

un bărbat nu trece fără să lase urme, Hilda, sînt sigură. Copilul care a murit la Edinburgh a fost poate al lui Hans Schultz- ţii minte? - de la Academia din Dresda.

Semnul lui a aşteptat prea mult în mine, mai bine de zece ani, şi n-a mai avut destulă putere să trăiască. Şi-a lăsat urma lui şi Michaelis, pe care la început l-am iubit. Roddy şi Ana sînt, în acest fel, copiii lui, nu mai încape nici o îndoială. Anei i-am dat ceva, foarte puţin, şi din familia noastră: lumina pielei şi a părului.

Constanţa ridică de pe broderie ochii mari, albaştri şi privi drept înainte un punct fix în văzduh. Dar văzduhul se tulbură pe încetul de un abur cenuşiu. Constanţa căută în poşetă şi îşi duse batista la ochi. Plîngea. Un plîns paşnic, fără nici o zguduire a trupului mut, numai cu lacrimi, al sufletului.

— Cum să fi stîrpit ţinerea de minte a trupului meu? zise Constanţa, cu luciul frînt al lacrimilor în ochi. Bietul Olivier, bietul de tine, jeli ea mai departe, făcînd abstracţie de prezenţa Hildei, ai să creşti copii străini, crezînd că sînt ai tăi...

Hilda tăcea, căci ştia că nici un cuvînt n-ar fi scos-o pe Constanţa din această idee fixă. Doamne, ce putea să-i treacă prin cap, se îngrozi Hilda privind-o, neputincioasă, pe nefericita ei soră.

Hilda ştia că aşa judeca numai mintea prea lucidă a Constanţei. Dar nu inima. Căci a surprins-o de cîteva ori absurd de ruşinată în faţa copiilor ei, încît îşi zise că nu se poate ca între mamă şi copii să nu existe o înţelegere şi o cunoaştere mai adînci decît le putea pricepe inteligenţa - şi deci şi o iubire despre care Constanţa nu avea curajul să vorbească.

Pe nesimţite, cum trec ceasurile şi se scurg zilele, soţul îi deveni de nesuferit. Luat cu grijile fermei, cu solemnităţile băncii din Londra, preocupat de corespondenţa importantă şi secretă care-i sosea de la clubul partidului, Mellors îşi pierduse surîsul ironic al ochilor, acea fineţe a gurii, care o cuceriseră pe Constanţa. Devenise şi el solemn, important, gras şi greu. Dar soţul era

prea legat de femeia lui ca să nu simtă cum Constanţa fugea tot mai mult din viaţa lui. Socotindu-se vinovat căci, copleşit de atîtea treburi, nu mai avea poate nici el simplitatea de suflet şi libertatea cu care ieşea în pădurea de la Wragby întru întîmpinarea Constanţei, îi propuse o călătorie mai lungă pe mare, în sudul Franţei sau în Italia şi se istovi în atenţii şi gingăşii intime care-l făceau, dimpotrivă, şi mai nesuferi! Se prostise?... Constanţa era sigură. Căci ar fi fost de dorit ca Olivier să-şi dea seama şi să îngăduie o oarecare distanţă între ei, să mai adie vînturile lumii care purifică, înnoiesc şi împrospătează.

— Soţia în concediu, frumos titlu de operetă!... zise grav Olivier, cînd Constanţa îl rugă, ruşinată, prieteneşte, să doarmă în camera lui de lingă birou, o vreme.

El nu s-a supus.

— Nu, Constanţa, căci fără tine nici n-aş putea dormi! Mai curînd aş pleca de la vilă!...

Constanţa n-a stăruit. A plîns într-ascuns - de mila lui? de mila ei? - nu ştia bine. L-a suportat de cîteva ori, fără să murmure, cu ochii închişi, cu dinţii strînşi. Dar cînd şi-a dat seama că această oarbă supunere o umilea, o exaspera, i-a venit un gînd odios: să se mutileze. Apoi s-a gîndit să fugă la Hilda. Dar era Hilda un refugiu sigur? Căci în starea în care se afla Olivier - exasperat şi el de palciditatea mortuară, urmată de nervii dezlănţuiţi ai unei soţii pe care n-o mai recunoştea - s-ar fi ţinut după ea pînă la capătul lumii, nu încăpea nici o îndoială!...

Cînd, pe neaşteptate, Mellors a priceput fără nici o explicaţie. Săptămîni de-a rîndul nu s-a mai urcat în iatacul ei. Constanţa începuse a-i surîde şi el îndrăznea uneori să pună mîna pe umărul ei gol. Dar la gîndul că s-ar putea întîmpla ca bărbatul care aştepta un singur cuvînt, un semn oricît de vag, s-o ia pe sus, Constanţa regreta surîsul, nu ştia cu ce cuvînt rău să tulbure pacea dintre ei, ca

bărbatul să se retragă. Cu un gest îşi elibera umărul, îl acoperea repede şi pleca de lîngă soţul uluit.

Intr-o seară de bună dispoziţie nesperată - în care Olivier, de prea multe ori dezamăgit, abia mai credea - Constanţa, la masă, pe terasă, l-a întrebat:

— Şi cu cine mă înşeli, Olivier?... Doresc de mult să-ţi cunosc amanta!

Şi rîse.

Soţul o privi scurt, cu ochii micşoraţi de parcă voia să se ocrotească de o batjocură, apoi întoarse capul încet şi, uitîndu-se departe, dincolo de felinarul care scapără somnoros pe vîrful morii, arăta palma stîngă pe care o strivea încet de parcă apuca ceva.

Constanţa fu atît de dezgustată că buna dispoziţie îi pieri dintr-o dată, se ridică şi plecă repede în iatacul ei, unde se încuie.

CAPITOLUL IX

Nu, Constanţa nu s-a hotărît atît de uşor să i-o dea pe Mariella. Urmărită de privirile jalnice ale lui Olivier, auzea paşii în birou, în odaia de dormit, pe scări. Il simţea pe săliţă, sau în odaia învecinată unde locuise Hilda, şi nu mai putea auzi, seara, clipocitul apei în baia de alături, ca să nu-l vadă în închipuire, gol, masturbîndu-se.

De la o vreme luase, ca fetele mari, obiceiul de a citi romane. O pasionau. Toate romanele apărute la Londra, la Berlin şi la Paris circulau, ca fiinţe vii, prin iatacul Constanţei. Zgomotele din afară, mai puternice în fermă spre seară, înainte de tăcerea deplină a nopţii, o deşteptau ca dintr-o beţie cu nălucile iubite ale unui vis de haşiş. Brusca slujnicile care cutezau s-o tulbure - deşi ar fi fost mai vinovate dacă n-ar fi smuls-o pe doamna pentru cîteva clipe din halucinaţia cărţilor în realitatea vulgară.

A fost epoca cea mai dezorientată din viaţa Constanţei, care cunoscuse destule răscruci. Simţea toată descumpănirea ei, dar nu avea putere să se elibereze şi nici măcar să se întrebe cum va scăpa. Nu aştepta nimic. Nu voia nimic Să se despartă de Olivier i se părea o nebunie - fără să ştie de ce. Să trăiască, aşa cum trăia, era o absurditate. Şi totuşi absurditatea dura... După patima lecturii ar fi căzut oare ca unii oameni nemulţumiţi de viaţă şi lipsiţi de curajul de a se sinucide -la alcool? Poate. Poate ar fi trecut la morfină, rar şi puţin la început, apoi tot mai mult, pînă la o doză mare, într-un revărsat disperat de zi - o doză definitivă.

Atunci s-a ivit la ferma din Noul St. Ives „banda neagră", „tribul negru". A rămas la vilă numai o lună, luna septembrie. La începutul lui octombrie au plecat aşa cum veniseră, toţi deodată. Vila a rămas, după zarva atît de voioasă a creolilor, pustie ca o sală după bal.

Acel puternic şi nobil simţământ care o smulsese pe Constanţa din cripta cu idei de la Wragby şi o dăruise unui bărbat de pădure gingaş şi robust, fin *şi* totuşi plin de seva pămîntului, - numai în cinci ani să se istovească, după ce se degradase pînă la sarcasm şi la ură? Trecerea tumultoasă a creolilor prin Noul St. Ives a fost însă mîntuitoare. Olivier şi Constanţa au reînviat, de parcă ar fi trecut prin ei o adiere magică şi puternic aromată din jungla tropicală. Constanţa, mai cu seamă, ale cărei lecturi prelungite îi tăiaseră sîngele şi o anemiaseră de parcă s-ar fi lăsat suptă de o mie de ventuze, şi-a redobîhdit culoarea obrajilor, freamătul nărilor, scăpărarea privirii. O, inima era tot moartă, dar nu se putea ca acest val de viaţă, care o izbise deodată, să nu desmorţească iar simţirea ei pentru Olivier, altădată atît de vis.

Soţul vedea cu uimire ce frumoasă, ce cuceritoare, ce virginală devenea soţia lui. Efluviile care emanau din fiinţa ei îl ajungeau din

urmă pretutindeni, pe ogoare, în birou, şi mult mai departe, la Londra, de unde nu ştia cum să se întoarcă mai curînd acasă. Constanţa îi era recunoscătoare că nu încerca s-o siluiască. Era încredinţată că numai în această deplină libertate se va putea apropia din nou de Olivier, cu toată prospeţimea de altădată.

Intr-o după-amiază călduţă, care prevestea căldurile apropiate ale verii, în acea linişte deplină, netulburată de nici un ecou, şi de care plantele au nevoie spre a creşte, Constanţa a plecat în cîmp după soţul ei. Era sigură că în împrejurări asemănătoare celor de la Wragby, cînd s-a dus la coliba din pădure să i se dea, pofta ei pentru Olivier se va isca din nou, asemenea unei scîntei miraculoase, trupul ei se va aprinde iar - spre a nu se mai stinge niciodată.

L-a căutat la grajduri, unde Martin Dodgson a salutat-o cu smerenie, dar nu l-a găsit. Nu l-a găsit nici la moară, la roata care mîna apele între răzoarele grădinăriei. La terenul viei, pustiu ca la începutul lumii, a rupt o frunză acră-amăruie şi a mestecat-o între dinţi. A privit zările îndelung, absentă, şi i-a părut atît de bine că e singură, încît a rămas acolo - nici nu şi-a dat seama cît - şi s-a rupt locului numai c-o sforţare de voinţă.

Constanţa s-a înapoiat la vilă dezamăgită, dar nu pentru că nu-l întîlnise pe Olivier ci pentru că singurătatea cîmpurilor e totdeauna melancolică. Cu cît mai agitată, mai energică, mai sălbatică e pustietatea pădurilor! Cum de n-are ferma de la Noul St. Ives o pădurice, măcar pe jumătate cît cea de la Wragby, cu o colibă, cu cîteva bibilici şi fazani...

— Te-am căutat prin fermă toată după-amiaza, zise Constanţa lui Olivier seara, la masă, pe terasă, în lumina sfeşnicului ocrotit, care pîlpîia între ei. Şi Constanţa se roşi deodată.

— Da, ai fost şi pe la grajd, se bucură Olivier. -Da.

— La grajd am fost şi eu, pe urmă am plecat la circiumă, la domnul Carrol, să-mi trimeată plugul lui pe o zi. L-am găsit acolo pe Walther Fuller, de la Kings Lynn şi am mai discutat puţină politică. Martin Dodgson nu ţi-a spus nimic?... El ştia unde sînt.
- Nu l-am întrebat. Nu ştia că te caut.

De atunci Constanţa nu l-a mai căutat pe soţ prin fermă, încredinţată că simţămintele de la Wragby numai Wragby le-ar putea reînvia. Dar chiar repetată la Wragby, iubirea, aşa cum s-a petrecut acum cinci ani, toată această întîmplare frumoasă ca o închipuită poveste n-ar părea acum decît o comedie banală, o imitaţie sinistră.

In timpul verii, pe cînd Mellors aştepta ca soţia să se pîrguiască din nou ca o narazmă mustoasă din care să muşte cu sete, Constanţa slăbea iar, măcinată de suferinţe despre care ea însăşi nu ştia nimic. Trecerea adierilor tropicale prin ea n-o lăsase să moară cu desăvîrşire, dar fuseseră prea scurte ca s-o învie cu desăvîrşire. Constanţa era o fantomă vie în vila de la Noul St. Ives, o nălucă activă - răsculată deodată de o gelozie bruscă, furioasă.

Se ţinu pe urmele lui Mellors să-l surprindă la vreo femeie în fermă sau în tîrg. Pusese şoferul să-şi spioneze stăpînul la Cambridge şi la Kings Lynn, unde-l chemau în ultimul timp afacerile politice ale partidului şi zelul doctorului Sheridan. La Londra era urmărit de trei detectivi care n-au putut transmite doamnei de la Noul St. Ives decît o notă de cheltuieli.

Olivier era incapabil să-şi înşele soţia. Era un bărbat iremediabil credincios. Cu soţi de un asemenea caracter, căsniciile se preschimbă fatal în infern. Deşi nu-şi mai putea suferi soţul, gelozia Constanţei nu era mai puţin sinceră. Libertatea lui o chinuia, ca şi cum fura un drept al ei. După ce a renunţat la detectivi, Constanţa şi-a iscat torturi din propria ei imaginaţie, îl arunca pe Olivier în

braţele a diferite femei, închipuite sau cunoscute - odată şi l-a închipuit în pat cu Hilda! - îl certa pentru întîrzieri cu totul neînsemnate sau pentru că schimbase, după ce plecase de la fermă, ordinea treburilor de la Cambridge. Il urmărea ea însăşi, cînd era bine încredinţată că plecarea soţului nu se justifica prin nimic serios, pînă la Londra. Apoi se înapoia disperată la Noul St. Ives, plîngînd amarnic o dezamăgire pe care o credea înşelare.

I-a controlat banii din portmoneu, i-a socotit timpul şi distanţele, iar nepotrivirea unui sfert de ceas se preschimba pentru sufletul ei într-o catastrofă. Olivier nu mai cuteza să părăsească ferma, iar cînd plecarea devenea iminentă, îi propunea să-l însoţească. Dar Constanţa ştia că aceste propuneri erau interesate: îşi zicea ea, o lua, doar ca să nu mai fie bănuit.

Pierzînd orice speranţă de a-l prinde asupra faptului, - Constanţa şi-a căutat o împăcare, o mîngîiere tot în sufletul ei torturat. Scria lungi scrisori în America surorilor Boleyn pe care le poftea mereu la Noul St. Ives şi punea pe Olivier să scrie cu mîna lui un rînd, două, de invitaţie la sfîrşit. Şi pînă la sosirea răspunsului, Constanţa sta mai mult în iatacul ei, străină de tot ce se petrece înjur.

Disperat de starea soţiei, ocupat pînă peste cap de treburile fermei, Mellors i-a scris Hildei, care nu mai dăduse pe la Noul St. Ives de vreo doi ani. Dar n-a venit nici un răspuns. Scrisoarea a primit-o la Edinburgh miss Rood şi a păstrat-o pînă la Crăciun, cînd s-a dus cu copiii s-o întîlnească pe doamna la Londra. Şi atunci a fost, desigur, prea tîrziu ca Hilda să mai răspundă lui Mellors la o scrisoare din care, în fond nici nu pricepuse mai nimic. Constanţa se afla şi ea atunci pentru cîteva zile la Londra şi n-avea deloc înfăţişarea catastrofală şi sinistră, cum pretindea dl. Mellors în stilul lui solemn de soţ îngrijorat.

Cu ivirea iernii, viaţa devine în toate căsniciile mai intimă - şi oricît ar fi vrut Constanţa să nu se bage de seamă, mîhnirea lui Olivier molipsea toată vila. Il auzea adesea urcînd pe la miezul nopţii scările: Olivier trecea spre odaia copiilor, să-i vadă dormind. Apoi îl auzea coborînd, parcă mai încet, mai greu... Cît va dura oare răbdarea bărbatului?... Cînd va intra oare, furios, în iatacul ei cald, s-o scoată de acolo şi s-o arunce în întuneric, în frig?...

Olivier a urcat odată foarte tîrziu, scările. Trecuse de miezul nopţii. A întîrziat în odaia copiilor parcă mai mult ca altădată apoi Constanţa l-a auzit coborînd încet, ca de obicei. Dar numai cîteva trepte. Căci s-a oprit o clipă şi a urcat înapoi. Cu blîndeţe, încercînd parcă să ştie dacă va fi auzit, iar nu ca să intre, Olivier bătu de două ori cu un deget în uşa Constanţei.

Soţia, cu inima muşcată de o rea presimţire, a coborît din pat unde citea şi i-a deschis. Olivier, încruntat, înainta încet în odaie, prevăzător, dar nu închise uşa după el. Se duse de o închise Constanţa, care rămase astfel, mult mai scundă decît o ştia Olivier, cu spatele spre uşă, cu faţa către el, care cu statura-i viguroasă, acoperea, aproape în întregime fereastra din fund. Zise fără glas:

— Ce înseamnă asta? Ce ai de gînd să faci cu mine?...

Constanţa nu răspunse. Un val fierbinte i se urcă în obraji, lacrimi, care nu puteau izvorî deodată. Ii înţepară ochii - o, cu cît era mai nefericită decît bărbatul întunecat şi iurios din faţa ei!

Olivier repetă, acum cu pumnii strînşi:

— Ce ai de gînd? Spune, ce ai de gînd? Constanţa ridică din umeri şi începu să plîngă încet. Băibatul se tîngui şi el, ridicol:

— Nu mai pot... Ce vrei să fac?... Sa mă încurc cu slujnicile din St. Ives? Cu tîrfele de la Cambridge?

Constanţa plîngea în tăcere.

In faţa acestei femei zdrobite, pe care n-o înţelegea, dar a cărei prăbuşire lăuntrică era vădită, voi deodată să plece. Ca să-şi dea mai multă voinţă se încheie la haină, fără nevoie. Făcu doi paşi spre uşă, puse mîna pe clanţă, aşteptînd ca ea să se dea la o parte pentru ca el să poată ieşi.

— De ce nu te duci la Mariella? zise în sfîrşit soţia, privindu-l curajoasă, drept în ochi.

Constanţa îşi înghiţi lacrimile şi zise cu glasul ei cel mai adînc, privindu-l, ca Olivier să vadă cît e de sinceră:

— Du-te dragul meu, du-te la Mariella. Te aşteaptă. I-am spus de multe ori să te primească dacă te vei duce la ea.

Ideea îi venise pe loc, fireşte că nu discutase aşa ceva cu Mariella.

Mellors îşi aminti toate încercările fetei de a-l duce în ispită, dar pe care el nu le luase în seamă, neavînd nici un gînd să-şi înşele soţia - şi nici într-un caz cu croitoreasa casei. N-o crezu pe Constanţa şi bănuind un adevăr mult mai adînc, întrebă scurt:

— Ce ai de gînd?... Vrei să pleci?...

— O, nu, răspunse blajin Constanţa. N-aş putea pleca niciodată de aici.

— Vrei să te desparţi de mine?... mai întrebă Olivier ca şi cum n-ar fi auzit-o.

Constanţa tăcu, apoi răspunse:

— De ce?... Nu mi-ai făcut nici un rău. Nu ştiu dacă aş putea trăi fără tine. Şi pe urmă aş putea pleca fără Roddy şi fără Ana sau cum te-aş putea lăsa fără ei? Nu, Olivier, noi sîntem căsătoriţi pentru toată viaţa.

Soţul, lîngă uşă, tăcea, simţind că un vîrtej îi ia minţile. Ar fi voit s-o cuprindă în braţe pe Constanţa, a cărei inimă o simţea bătînd în acele cuvinte, arît de simplă, atît de cuminte. Dar se reţinu şi se propti cu mîna de perete.

— Noapte bună, Constanţa, şopti. Şi voi să iasă.

Dar Constanţa îl apucă deodată de mîneca hainei şi-l trase în baie, unde nu ardea nici o lumină şi unde pătrundeau abia cîteva luciri din lumina ocrotită de pe măsuţa de noapte din iatac. Soţul crezu că femeia avea de gînd să i se dea - deşi nu înţelegea de ce-l trăsese în baie - şi îmbătat deodată de aroma făpturii ei pe care o recunoscu, mîinile lui înfrigurate pipăiră pe întuneric carnea moale pe sub cămaşa subţire. Dar Constanţa se feri cu cealaltă uşă pe care o deschise spre săliţă, şi cu mîna liberă îl împinse afară.

— Du-te, şopti ea, gîfîind ca de un mare pericol care i-ar fi ameninţat pe amîndoi, dacă el nu s-ar fi dus. Du-te sus, spune-i Mariellei că-i dai bani, că-i dai bani mulţi... Auzi? Bani mulţi...

Constanţa nu-şi închipuise că zgomotele din odaia Mariellei se vor auzi în iatacul ei atît de clar. Sau se auzeau atît de clar pentru că le asculta?

La început au scîrbit-o, apoi au enervat-o. A băgat de seamă, în nopţile următoare, că pîndea anume să ghicească momentul cînd Olivier se urca în patul fetei - şi mintea Constanţei dobîndea apoi pentru tot restul nopţii o luciditate atît de vie, încît a doua zi dormea istovită, pierdută. Insă noaptea următoare sta din nou la pîndă.

Constanţa era mulţumită că nu se înşelase asupra Mariellei şi îi dăduse soţului o femeie în loc, care să-l împace - şi care l-a împăcat cu adevărat un an şi mai bine. Cugeta adesea, pe cînd, cu ochii deschişi, asculta, cu buzele arse, întredeschise, geamătul uneori, în tăcerea deplină a nopţii, gîfîitul adînc, nesupravegheat, al bărbatului ei.

Tinea Constanţa să ducă mai departe această căsnicie monstruoasă, în care Mariella avea rolul cel mai de seamă? Putea Constanţa să mai rămînă cu Olivier, avînd între ei, toată viaţa, imaginea negrului asasinat întins pe terasă?

Ingrozită de ultimele întîmplări din viaţa sorei ei, Hilda se aştepta acum de la ea la orice...

Oricum, gîndea Hilda, la Noul St. Ives, Constanţa nu mai putea rămîne. O va lua la Edinburgh, de unde vor pleca apoi la mare, undeva, în Sud. La toamnă, Constanţa se va înapoia la fermă, cu copiii, şi poate că această năpraznică întîmplare, cu negrul şi croitoreasa, o va domestici, o va mai potoli, şi-şi va relua viaţa fericită în sfîrşit, iar în patul matrimonial, alături de Olivier. Bietul Olivier! Victimă a iubirii conjugale... Nu, el n-are, într-adevăr, nici o vină!

De s-ar isprăvi odată procesul! Dar se va isprăvi atît de curînd? Şi s-ar putea vreodată mărturisi judecătorilor tot ce ea, Hilda, ştia de la Constanţa şi care dovedea adevăratul caracter - atît de puţin pasional - al legăturii lui Mellors cu croitoreasa?

— Să vezi că idioţii ăia - judecătorii, procurorii, grefierii - care începeau toţi, pentru Hilda în cuvîntul *ăia* - au să-l scoată pe bietul Mellors asasin al negrului, zise Hilda maestrului Mac Ewen, care bătuse la camera ei şi intrase fără să mai aştepte răspuns. Unde e Mellors? L-au arestat!... exclamă Hilda cu jale şi spaimă.

— Nu, nu l-au arestat, ridică mîna stingă maestrul şi-şi puse cu dreapta geanta groasă pe măsuţa de toaletă a Hildei, lîngă pudriera deschisă.

- Slavă ţie, Doamne! Aşadar nu l-au arestat?

- Deocamdată. Ţi-am explicat, mi se pare, doamnă Reid, valoarea lui „deocamdată" în justiţie. Ai luat masa? Eu mor de foame! De ce nu mi-ai spus că vine şi doctorul Sheridan? Dar, în sfîrşit... S-ar putea să vie numai ca să afle că am izbutit, cu un ceas mai devreme, să provoc închiderea dosarului.

In timpul mesei, Mac Ewen, în elementul lui, parcă şi mai gras - atins adesea de chelnerii care treceau fulgerător ca nişte uriaşe lăcuste negre prin restaurantul hotelului - i-a istorisit Hildei cum au decurs evenimentele la tribunal. Bănuiala care apăsa asupra lui Mellors era foarte gravă. Intrucît domnul fermier nu-şi găsise o amantă mai

ispititoare decît în persoana croitoresei soţiei, această Mariella, îndrăgostită pînă la isterie de Martin Dodgson, se înţelegea de la sine că singura persoană, căreia îi folosea dispariţia negrului, era domnul fermier.

Logica e, uneori, categorică.

El a atras autorităţilor atenţia că dl. Mellors ar fi putut foarte bine să-l îndepărteze pe negru, concediindu-l din serviciu. Aşadar, negrul nu putea fi victima dlui. Mellors. Argumentul destul de puternic al maestrului Mac Ewen a convins numai pe jumătate.

— Probabil că sînt oameni care preferă să ucidă, comentă el, oprindu-se din mestecat. Domnii magistraţi se întîlnesc adesea cu inşi din această categorie. Norocul lor! Noi, ceilalţi, cunoaştem oameni ca dl. Mellors, care, în loc să ucidă, preferă să concedieze. Le-am spus-o. De altfel negrul trebuia chiar să plece...

— Şi cînd îi vor da drumul lui Mellors?...

— Cred că pe la trei patru, după-amiază. S-a telegrafiat la Kings Lynn domnilor din comitetul politic, care desigur vor declara că dl. Mellors a petrecut noaptea cu ei, încît dl. Mellors, chiar dacă ar fi voit, n-ar fi avut posibilitatea temporală să ucidă pe Martin Dodgson la ora la care se dovedeşte prin procesul-verbal al poliţiei că a fost asasinat. E clar, nu?

Hilda însă nu mai asculta.

— Constanţa e singură? întrebă ea deodată. Mac Ewen ridică ochii şi furculiţa.

— Probabil... Nu ştiu.

— Ai trecut pe la ea? I-ai spus ceva?...

Hilda se ridică repede de la masă şi se îndreptă spre camera Constanţei să-i împărtăşească numaidecît cele aflate de la Mac Ewen. Dar la ascensor - care era sus şi deci Hilda trebuia să aştepte-se răzgîndi. Se întoarse în restaurant şi, punînd mîna pe umărul ca un munte al avocatului, şopti:

— Dragă Mac Ewen, o întrebare...
— Da, cu plăcere...
— El, Mellors, a recunoscut la tribunal că Mariella i-a fost amantă?...
— Fără nici un ocol. De la întîia întrebare. A mărturisit fără nici o ruşine, absolut fără nici o ruşine! Am rămas îngrozit. Noroc că sora dumitale n-a fost de faţă...

Sosirea doctorului Sheridan a produs oarecare zarvă.

Avocatul partidului venise cu maşina lui. Constanţa l-a prezentat Hildei, dar avocatul a luat-o pe Constanţa numaidecît de o parte, ca şi cum Hilda ar fi fost o străină, şi i-a cerut, înainte de a se duce la tribunal, cîteva informaţii. Constanţa i-a vorbit repede şi amestecat de nenumărate împrejurări şi amănunte de la Noul St. Ives, despre starea disperată a bietei Mariella, care e absolut nevinovată şi trebuie eliberată numaidecît, precum şi de perfidia poliţiei care a îmbătat-o spre a o trage de limbă şi acum o torturează cu propriile ei declaraţii.

Doctorul Sheridan a oprit-o cu gestul lui categoric.
— Mulţumesc, a zis, zîmbind cu politeţe rece. Şi salutînd scurt, a părăsit odaia, fără a-şi mai lua rămas bun de la Hilda.
— Şi crezi că acest agent electoral va izbuti să stingă focul? Mi-e teamă că mai rău îl va aţîţa, rîse amar sora cea mare. Şi aprinse, enervată, o ţigară.

In aceeaşi seară Constanţa primi o telegramă, care trecuse mai întîi pe la Noul St. Ives: Georges şi Judith Boleyn au acostat şi vor fi a doua zi la Londra. Constanţa izbucni în rîs, alergă prin odaie cu telegrama strînsă la piept apoi, căzînd într-un fotoliu, începu să plîngă atît de zgomotos, că plînsul deosebea de rîsul de adineauri decît printr-o uşoară răguşeală a vocii.
— Sînt salvată, o, sînt salvată, striga ea printre hohote de plîns.

Cum adică, salvată? De ce? De cine? Hilda o privea uluită, neînţelegînd nimic. Cine e oare această femeie, pe care Hilda o socotea sora ei, mai apropiată de ea chiar decît Samuel şi John, cei doi copii pe care i-a zămislit?... Ce vrea această fiinţă, cu nervii ei exasperaţi - şi ce caută ea, Hilda femeie în toată firea, în această nebunie trivială, dezgustătoare, absurdă? Dar un rest de iubire şi teama de a nu făptui fără voia ei o nedreptate Constanţei, o reţinu să nu fugă numaidecît, înapoi, la Edinburgh...

De ceea ce Hilda se temea în acea după-amiază, n-a scăpat. Afacerea s-a complicat: Mellors a fost reţinut la tribunal şi nu mai putea părăsi clădirea. Deocamdată. „Deocamdată", gîndi Hilda, primind vestea de la doctorul Sheridan.

Mariella Pinner era mai vinovată decît credea Constanţa. Doctorul Sheridan îi citise doamnei Mellors ultima declaraţie a croitoresei - şi nimeni nu avea dreptul s-o pună la îndoială, afară numai dacă o comisie de legişti n-ai socoti-o pe Mariella Pinner nebună. Exasperată de anchetă şi probabil încredinţată că mărturisind ultimul amănunt pe care-l ţinea ascuns, va fi eliberată, croitoreasa a declarat şi subscris că ea l-a mutilat pe negru - dar după ce l-a găsit mort, întins pe terasă, căci în noaptea aceea îl aşteptase pînă la revărsatul zorilor. Il văzuse pe Martin Dodgson ieşind din săliţă şi bănuia că negrul fusese în baie sau în iatacul doamnei Mellors.

Nu voia să afirme ceea ce nu văzuse şi nu credea că negrul ar fi fost amantul doamnei Mellors, iar soţul, surprinzîndu-i spre ziuă, l-ar fi ucis pe Martin Dodgson. Nu, Mariella Pinner nu credea că doamna Mellors a fost amanta lui Martin Dodgson. Cînd l-a văzut repezindu-se din săliţă pe terasă, negrul avea înfăţişarea unui om beat şi abia se ţinea pe picioare. Se lumina tocmai de ziuă. Doborîtă de durere, Mariella Pinner nu l-a mai urmărit pe negru cu privirea, ci s-a aruncat cu

capul în perne, să-şi înăbuşe plînsul, să nu răcnească de furie şi disperare. Nici la moartea tatălui sau a mamei ei n-a plîns ca atunci. Apoi s-a ridicat şi, pentru că se luminase de-a binelea, s-a hotărît să coboare, să aştepte pînă s-o deştepta doamna Mellors, să-i spună că ea pleacă, pleacă pentru totdeauna de la fermă. Dar cînd a ajuns în săliţă, a văzut întins pe terasă cadavrul lui Martin Dodgson şi alături de el o custură pătată de sînge. Ingrozită, Mariella Pinner a rămas locului. O clipă i-a fost milă de bietul Martin Dodgson, apoi s-a simţit cuprinsă de o furie atît de cumplită împotriva lui, că s-a repezit la el, de parcă negrul murise anume ca să scape de ea. Vorbise cu el în ajun, la grajduri, unde-l găsise stînd abătut. Martin Dodgson întrebase trist: „Nu ţi-e ruşine cu mine, Mariella, cu un negru?... In America au să rîdă toate femeile albilor de tine, că ai luat un negru..." Căci Mariella Pinner adunase bani ca să plece cu Martin Dodgson. Şi, în ceasul acela de tristeţe, negrul a fost foarte blînd cu ea, au stat amîndoi de vorbă multă vreme, iar cînd Mariella Pinner a plecat, Martin Dodgson i-a făgăduit să vie în noaptea aceea la ea, şi atunci vor lua o hotărîre, hotărîrea cea mare. Şi uite-l că zăcea mort, cu pîntecele despicat, cu faţa rînjită de durere, cu ochii daţi peste cap... Bănuise Martin Dodgson că va fi ucis? Căci prea fuseseră amare, în ajun, bunătatea şi blîndeţea lui. Inseamnă că o minţise, o înşelase cînd îi făgăduise să vină în noaptea aceea la ea, să hotărască plecarea lor, a amîndurora! Avusese alte gînduri şi o minţise ca să scape de ea! Ticălosul de negru! Fiară mincinoasă! Cine l-a ucis, bine a făcut! A răzbunat-o pe ea şi a curăţat pămîntul de o miazmă... Nu numai Martin Dodgson, ci toţi negrii trebuie ucişi şi ea ar fi gata să înceapă masacrul oriunde, dacă i s-ar îngădui şi i s-ar pune un cuţit în mînă. Zărind custura lîngă mort, a ridicat-o şi, cînd s-a pomenit aplecată toată peste pîntecul lui despicat, mintea i-a fost luată ca de un vîrtej şi,

smulgînd mădularul negrului, care o otrăvise cu iubire şi care o părăsea cu duşmănie, fugind pentru totdeauna în moarte, l-a retezat şi, neştiind ce să facă cu el, i l-a vîrît între dinţi: „Satură-te, satură-te de ea, că o păstrai ca pe ochii din cap. Mănînc-o, să nu ţi-o mai ia nimeni!" Mariella Pinner a auzit apoi glasuri în iatacul doamnei Mellors, nu ştie ale cui anume, dar i s-a părut că sunt glasuri multe, ca ale unei gloate furioase şi atunci, speriată, a aruncat custura lîngă mort şi a fugit în odaia ei din turn, unde s-a încuiat.

Ca şi cum toate aceste mărturisiri îngrozitoare n-o priveau deloc, surîzînd fals politicos, Constanţa se scuză:

— Imi dai voie, doctor Sheridan?... E ceva urgent. Am uitat să telegrafiez la Londra unor prieteni care tocmai au sosit din America.

Şi lăsînd-o pe Hilda şi pe doctorul Sheridan uluiţi se aşează la măsuţa din faţa oglinzii şi mîzgăli repede cu un creion cîteva cuvinte pe o foaie de hîrtie. Apoi sună, înmînă servitorului hîrtia, prevestindu-l:

— Urgent, auzi, urgent!

Inapoindu-se către cei doi, le surîse, gata acum să asculte oricît şi orice ar voi să mai spună.

Doctorul Sheridan schimbă vorba.

— Mai lucraţi, doamnă Mellors, cu banca Anglo-Indiană? Am citit zilele trecute că e vorba de o mare prefacere, o schimbare a consiliului de administraţie, mi se pare...

— Da, se miră Constanţa. Olivier nu mi-a vorbit nimic.

— De banca Anglo-Indiană îi arde lui acum? zise Hilda cu asprime.

Acţiunile băncii scăzuseră cu vreo două puncte, ceea ce nu era extraordinar. Extraordinar era faptul că o seamă de bănci şi societăţi industriale se clătinau, scuturate de un cutremur economic fără precedent şi care se va întinde în curînd pe toată suprafaţa pămîntului.

— Ce ar fi să vindeţi acţiunile, pînă nu scad mai mult, zise doctorul Sheridan, temîndu-se că a fost totuşi prea crud.
— De ce nu vorbeşti cu Olivier în această chestiune?... îl întrebă Constanţa cu o graţie plictisită.
— Exact. Va trebui să vorbesc mîine cu Olivier... Şi doctorul Sheridan îşi încreţi fruntea de pe acum pentru convorbirea de a doua zi.

La plecare, şopti Constanţei lîngă uşă:
— Fii fără nici o teamă, doamnă Mellors.
— Teamă de ce?...
— Mîine de dimineaţă vei fi chemată la procuror pentru lămuriri. Croitoreasa a declarat că a văzut în dimineaţa asasinatului pe Martin Dodgson ieşind de la dumneata. Nu mă îndoiesc că vei risipi această isterică nălucire a depravatei.

In orice caz, pentru că nu putem şti cît va ţine procedura, n-ar fi rău să luaţi oarecari măsuri...
— Măsuri, pentru ce?
— Pentru cazul cînd veţi fi arestată. O, nu vă speriaţi! La închisoare au stat şi reginele Angliei... rîse doctorul Sheridan. Sînt sigur că totul se va aranja în cîteva zile, mai şopti el, de data aceasta sumbru.

Hilda, care se apropiase, auzi „arestată" şi întrebă sfidător, ca şi cum doctorul Sheridan ar fi ordonat arestarea Constanţei:
— Arestată? Şi dumneata crezi că nu e o pedeapsă destul de mare că va fi confruntată cu acea Mariella Pinner?...

Doctorul Sheridan, cu amîndouă braţele larg desfăcute şi cu umerii ridicaţi, mimă o mască de resemnare, neputinţă şi umilinţă, nefirească la acest om, hotărît şi pururi de veghe. Gestul lui zicea: „E vina mea, pot eu schimba ordinea morală a acestui univers?".
— Dar Constanţa e nevinovată, doctore Sheridan! Toate procedurile astea ale dv. sînt oribile şi justiţia dv. o tortură inchizitorială. Constanţa e

nevinovată! Nu vedeţi în ce hal aţi adus-o? Vreţi s-o omorîţi de tot? Atunci omoriţi-mă şi pe mine!

Tîrziu, în noapte, în holul hotelului, doctorul Sheridan a avut o convorbire amănunţită cu maestrul Mac Ewen, asupra cazului Mellors. Erau de aceeaşi părere - ceea ce i-a măgulit pe amîndoi. Nu mai încăpea îndoială că negrul Martin Dodgson fusese asasinat „în familie" - de Olivier Mellors sau de Constanţa Mellors. Dovada pe care o va face Olivier Mellors, că în noaptea crimei fusese la Kings Lynn, îl va scoate desigur de sub acuzaţie, deşi era prea puţin sigură ora cînd s-a comis asasinatul.

Pentru a spinteca un om, nu era nevoie de o oră, cîteva secunde erau deajuns. Dar, salvîndu-se, Olivier Mellors lăsa asupra soţiei lui toată greutatea acuzaţiei, deoarece era bine stabilit că Martin Dodgson, după mărturisirile slujbaşilor de la fermă, se dusese în ajun la vilă, unde fusese chemat de doamna Mellors, iar a doua zi dimineaţa ieşise din iatacul sau din baia ei, după declaraţiile Mariellei Pinner. Maestrul Mac Ewen era încredinţat că negrul fusese ucis de Olivier Mellors, care-şi surprinsese probabil soţia spre ziuă cu Martin Dodgson. Şi cum Mellors nu purta revolver, l-a spintecat cu custura pe care a găsit-o asupra negrului, în lupta corp la corp care trebuie să fi avut loc. Dacă Mellors n-ar fi izbutit să pună mîna pe custură, l-ar fi spintecat Martin Dodgson pe Mellors.

Dimpotrivă, doctorul Sheridan era încredinţat că negrul fusese ucis de doamna Mellors. Astfel de femei, cu glas de *viola d'amore,* scunde, cu ochii albaştri, niţel imbecilizaţi cînd nu scapără de vreo dorinţă neruşinată, sînt capabile de toate crimele. Doctorul Sheridan nu se putea însă fixa asupra adevăratei cauze a crimei. A fost negrul amantul doamnei Mellors şi, ameninţînd că va divulga secretul lor, soţia îngrozită l-a asasinat?... L-a urmărit femeia cu dorul şi, neizbutind să-l seducă,

i-a poruncit printr-o slugă - de la fermă să vie la vilă, unde, exasperată, l-a tăiat?... Ceea ce doctorul Sheridan nu pricepea însă cîtuşi de puţin era naivitatea bietului Olivier, căruia nu i-a lipsit totuşi niciodată simţul realităţii. A, doctorul Sheridan uitase: Olivier era soţul doamnei Mellors şi, cînd e vorba de soţiile lor, soţii sînt cei mai fanatici imbecili. Era de necrezut, dar poate adevărat: Mellors nu admitea în ruptul capului că Martin Dodgson petrecuse noaptea în iatacul soţiei sale, de unde Mariella Pinner l-a văzut ieşind în zori de zi. Mellors însă era sigur că Mariella Pinner a avut în dimineaţa aceea o halucinaţie.

Maestrul Mac Ewen asculta abătut. Procesul lua o întorsătură periculoasă, compromiţătoare - la asta nu se aşteptase. Era ameninţată, în frumoasa ei existenţă, admirabila familie Mellors. De ce? Pentru că un negru fusese asasinat pe terasa vilei şi familia era acuzată - de cine? - de o croitoreasă depravată şi năucită. Nu se putea găsi nici un mijloc pentru a înlătura ştreangul de la gîtul unor persoane atît de onorabile, care fac cinste marii familii engleze?

Maestrul Mac Ewen luă iniţiativa unei metode noi de apărare, deşi rolul de seamă - şi cel mai greu - cădea pe umerii doctorului Sheridan. La Noul St. Ives s-a pus, prin moartea negrului Martin Dodgson, o problemă naţională - la care e interesată de altfel întreaga moralitate a familiei, a civilizaţiei albe. Nu credea doctorul Sheridan că aici ar putea interveni - fireşte discret - guvernul sau cel puţin ministrul de Justiţie în persoană?... Olivier Mellors era pe deasupra un excelent membru al partidului...

Doctorul Sheridan rămase o clipă pe gînduri, îşi privi colegul ca şi cum s-ar fi temut deodată că nu vorbise serios, şi răspunse cu un uşor oftat:

— Dacă ai face politică, maestre, ai şti că membri proeminenţi ai partidului care-ţi dau mîna cu entuziasm şi cordialitate chiar în clipa în care ieşi

de la closet sau fără să te cunoască deloc, după ce intră în guvern, aparţin naţiunii. Abia mai au timp să-şi vadă copiii, să-şi primească soţia şi nu-şi mai aduc aminte de nici un club... Pe ministrul Justiţiei n-am izbutit să-l văd nici eu, secretarul electoral al partidului. I-am scris în chestia Mellors iar el mi-a trimis vorbă prin şeful de cabinet: „Dacă Mellors e nevinovat, să fie numaidecît eliberat".

— E ăsta un hatîr?... se miră maestrul Mac Ewen, şi rîse.

— Incontestabil. Cîţi oameni nevinovaţi stau închişi pentru că - fiind închişi - nu sînt în stare să-şi dovedească nevinovăţia. Iar dovezi nesigure de vinovăţie se pot aduna oricînd, oricît de multe... Dacă Mellors ar fi nevinovat, l-aş elibera numaidecît. Fără nici o întîrziere. Politica serveşte întotdeauna Justiţia. In unele ţări mai mult, în altele mai puţin.

Cei doi avocaţi au căzut de acord să susţină punctul de vedere cel mai simplu şi firesc. Deoarece Mariella Pinner a declarat nesilită că ea mutilase cadavrul negrului Martin Dodgson, de bună seamă că tot ea l-a ucis, din gelozie sau din sete de răzbunare pentru refuzul lui, iar mărturisirea că l-a văzut pe negru ieşind din apartamentul doamnei Mellors e numai o invenţie interesată a vinovatei, explicabilă. In afară de Mariella Pinner, nimeni n-a spus că l-a văzut pe Martin Dodgson ieşind de la doamna Mellors. Au declarat alţii, desigur, că l-au văzut pe negru intrînd în vilă, de unde nu s-a mai înapoiat, dar pentru ce au fost inventaţi avocaţii, dacă nu ca să-şi apere clienţii?

Cînd s-au despărţit, doctorul Sheridan, care băuse whisky şi îşi înflăcărase şi mai mult pieliţa roşie a chipului prelung, osos, a şoptit maestrului scund şi gras, încruntat, ca un monument moale:

— Iţi mărturisesc, maestre, că dacă n-ar fi fost vorba de prietenul meu Olivier Mellors, nici nu m-aş fi vîrît în această afacere, eminamente murdară.

Am impresia că sînt un medic care spintecă un abces monstruos - şi mîinile-mi put de-mi vine să leşin. De aceea am şi fugit în tinereţe de medicină. Am nasul prea fin şi iată, am dat peste o coptură şi mai cumplită, a oamenilor prea sănătoşi. N-am - ca să fiu sincer şi să mă duc să mă culc cu sufletul împăcat - nici o încredere în această Constanţă Mellors. O cunosc mai demult. Odată, la vila ei de la Noul St. Ives, a fost în stare, în timpul mesei, să-l ridice pe bărbat-său şi să-l tragă în camera alăturată, lăsîndu-mă singur, cu tacîmurile dinainte. De atunci, de cîte ori o văd, tot mi se pare că o să ia un bărbat de lîngă mine şi o să treacă cu el în camera alăturată...

— Nici soru-sa nu e mai bună, bombăni maestrul Mac Ewen, gîndindu-se la cît rău face Hilda, cu felul ei de viaţă, noţiunii de familie în societatea engleză. Fetele pictorului Reid... zise ridicînd privirile spre chipul doctorului Sheridan, ca şi cum numele pictorului ar fi explicat tot. Şi cu capul în piept se îndreptă spre scara largă de piatră albă ce ducea spre camera lui. Pendula bătu, în tăcerea holului pustiu, ora 3.

CAPITOLUL X

In camera goală a Hildei, micul deşteptător de argint, de care nu se despărţea în nici o călătorie, bătu şi el ora trei, dar îşi asculta singur ecoul fiindcă Hilda se afla în camera Constanţei, pe care nu se hotăra s-o părăsească. Aflase din mărturisirile ei că Martin Dodgson fusese într-adevăr în iatacul ei în noaptea crimei. Hilda ştia acum tot. Tăcea îngrozită. Şi ceea ce era de neînchipuit, Constanţa voia să facă această mărturisire în faţa procurorului! Nu-i mai era ruşine de nimeni? N-o mai interesa nici Mellors, nici casa de la Noul St. Ives, nici copiii?... Doamne, de s-ar lumina mai curînd de ziuă! Hilda

nu avea curajul să părăsească odaia surorii ei şi nu ştia dacă se temea de propria-i singurătate, sau de singurătatea în care ar lăsa-o pe Constanţa.

Ce va mai ieşi de aici şi, mai cu seamă, cum va ieşi Constanţa din această infernală întîmplare? Hilda nu ştia. Nici nu voia să se mai gîndească... O clipă i-a trecut prin minte să se ducă numaidecît la maestrul Mac Ewen, să-l trezească din somn şi să-l întrebe ce e de făcut - căci Constanţa avea de gînd să mărturisească a doua zi procurorului, tot, tot!... Noroc că tatăl lor, sir Malcolm Reid, a închis ochii din vreme, să nu mai apuce şi această năpastă -să-şi vadă fata în faţa procurorului şi poate chiar în ştreang pentru un asasinat trivial!...

Şi toate s-au tras numai de la acea bandă de creoli, opt inşi, care au venit să tulbure liniştea căminului de la Noul St. Ives! Dacă Hilda înţelesese bine, „banda neagră" s-a ivit pe drumul ce duce de la Sutton la Cambridge, pe dinaintea fermei de la Noul St. Ives, într-un amurg ploios de septembrie. Dincolo de apele rîului Ouse, în zare se deschidea sub nori o privelişte de lagune cereşti în culori degradate spre vînăt, din inima topită ca băltoacă de sînge a soarelui apus. Ciudat alai!... Ploaia stătuse şi copacii îşi scuturau, cu picături grele, cîte o frunză galbenă, demult nesimţitoare. Constanţa privea de pe terasă, dintre două butoaişe de leandru, la automobilul din drum, lung cît un vagon, de culoarea argintului vechi, dar acum pătat şi batjocorit de noroaie şi zgîrieturi, înţesat de bărbaţi şi parcă şi de femei. Două perechi de cai jigăriţi de plugărie, înhămaţi la automobilul fantastic, se opriseră cu botul întors către poarta mare de lemn a fermei, gata să tragă înăuntru, la adăpost. Mellors fusese chemat afară din birou de soţia şoferului, plecat dis-de-dimineaţă cu maşina la Londra, unde dusese pe doctorul Sheridan cu cinci membri ai comitetului politic din Kings Lynn. De la volan se dădu jos un domn înalt, cu puţin pîntec totuşi, într-un lung impermeabil, de

culoarea prafului, şi în loc de caschetă de automobilist sau de basc, cu o pălărie tare, cum se purta pe la 1880 şi se mai poartă şi azi prin unele orăşele din Statele-Unite. Constanţa l-a văzut dînd mîna cu Olivier. Străinul avea un chip măsliniu şi Constanţa a fost surprinsă de strălucirea albului ochilor. Cerea probabil o piesă de automobil sau chiar automobilul fermei, să poată ajunge mai curînd la Cambridge. Mellors îi răspunse pesemne că nici şoferul, nici maşina nu erau la fermă, salută scoţînd cascheta şi, întorcînd alaiului spatele, voi să intre în curte.

Dar în clipa aceea sări din grămada înghesuită în automobil, pe partea cealaltă, o doamnă sau domnişoară, foarte înaltă, de aceeaşi culoare măslinie şi cu albul ochilor tot atît de strălucitor ca ai domnului cu pălărie tare de adineauri, care se urcase din nou la volan să mîie caii. Domnişoara oacheşă zărise peste uluci, chioşcuri şi parapetele de trandafiri agăţători ai grădinii, pe Constanţa, între leandri, sus, pe cerul vînăt şi sîngeriu. Tînăra făptură măslinie dădu fuga pînă la şanţul drumului, în virful picioarelor, ca într-un scurt dans frenetic, şi, ridicînd mîna dreaptă deasupra capului, mişcă degetele prelungi şi vii către acea zeiţă a ploilor. Creola purta un costum de automobilistă, cu ochelarii ridicaţi pe frunte şi o eşarfă lungă, cadrilată în roşu, în jurul gîtului. Ceea ce a încîntat-o şi a cucerit-o numaidecît pe Constanţa, a fost surîsul - un surîs lung, pînă aproape de urechi, totuşi cordial, cu dinţii mici albi, curbă de fildeş pe faţa de ciocolată.

— Ce vor saltimbancii ăştia?... întrebă Constanţa, trecând repede pe lingă Olivier, care se luă după ea, neavînd cînd să răspundă.

Figura Constanţei se luminase de o bucurie copilărească. Olivier, dezobişnuit de mult de astfel de înfăţişări, se simţi mai binevoitor cu străinii care izbuteau numai prin prezenţa lor să-i înveselească într-atît soţia.

Creola ieşi în întîmpinarea Constanţei şi lipsi puţin să n-o îmbrăţişeze pe necunoscuta doamnă. Ii plăcuse carnaţia Constanţei şi mai cu seamă ochii albaştri, îndrăzneţi. Dacă n-a luat-o în braţe, e că se sfiise de prezenţa bărbătească a lui Mellors.

— Judith Boylen, se înclină ea şi-şi oferi iar surîsul cuceritor.

— Surorile Boleyn?... întrebă mirată Constanţa, deşi nu vedea nicăieri pe cealaltă dansatoare din grupul atît de celebru de cîţiva ani în America, popularizat de reviste în ultimul timp şi în Anglia.

— Da, surorile Boleyn, dădu din cap Juditha, fericită că a fost recunoscută, şi-şi menţinu surîsul. Eu sînt Boleyn cea mare, Judith cea neagră. Boleyn cea mică, blonda Clarisse, e aici în automobil. Zace. Are temperatură. Şi surîsul dansatoarei se închise, ca să se deschidă însă în acelaşi timp, parcă mai cald, muiat de o mică tristeţe, în ochii ei negrii, codaţi.

In fundul automobilului, între doi tineri identici şi la chip şi la costumul de automobilişti, acoperită pînă sub bărbie de un pled gros şi cu caschetă trasă pe sprîncene, sta mult pe spate o copilă cu ochi verzi şi gene lungi, cu obrajii palizi, dar cu buze groase, roşii de parcă sîngele ar fi voit să mistuie şi pielea lor subţire. Incercă să surîdă doamnei străine, care se apleca înspre ea în automobil cu atîta dragoste şi atîta graţie, dar schiţă doar o strîmbătură de durere şi, ruşinată, închise ochii. Tinerii automobilişti din faţa copilei şi încă unul, de la volan, îşi scoaseră caschetele, salutînd fără să primească răspuns.

— Olivier, strigă indignată Constanţa, e cu neputinţă să lăsăm copila asta să plece mai departe, cu caii,... ca şi cum Olivier ar fi fost de altă părere!

El pofti pe toată lumea înăuntru, după ce porunci grăjdarilor să deschidă porţile şi îndemnă el însuşi gloabele, potrivind bine întoarcerea lor

spre podeţ. Alaiul intră în curte, în vreme ce un grăjdar fugea cu cîinele de lanţ spre moară.

In mijlocul curţii, Mellors se explică amănunţit şi cordial faţă de cei şase domni creoli pe care, din pricină că erau în costume de automobilişti identice, nu-i putea deloc deosebi unul de altul. Dacă n-ar fi purtat pălărie tare, n-ar fi ghicit care dintre ei e domnul cu care dăduse mîna şi vorbise întîi. Domnul Boleyn, domnul Georges Boleyn - cu pălăria tare - ceruse domnului Mellors automobilul fermei, fără să destăinuiască şi împrejurarea gravă că una din domnişoarele Boleyn era bolnavă. Cum automobilul fermei era plecat la Londra...

Abia la masa de seară, pe terasă, cînd domnii creoli au apărut în costume de rigoare, ca la dineurile de la Chicago, Mellors a făcut într-adevăr cunoştinţă cu ei: Mathias, John, James, Rudyard, Bernard şi fireşte - Georges Boleyn. Judith era mai greu de confundat cu fraţii ei, iar blonda Clarisse zăcea în iatacul Constanţei, unde a luat mai tîrziu, sub supravegherea Judithei şi a Constanţei, un ceai amar. Din pricina Clarissei, a cărei febră crescuse de la 37° la 39°, Juditha şi Constanţa au părăsit masa numaidecît, trecînd în odaia bolnavei şi lăsînd pe domni singuri.

Mellors s-a străduit să fie mereu atent să nu încurce numele fiecăruia dintre cei şase fraţi Boleyn şi mai cu seamă spre a-i recunoaşte şi a doua zi. Fraţii şi surorile Boleyn, îl lămuri dl. Georges, nu alcătuiau o singură trupă de artişti, cum crezuse Mellors. De altfel nici nu erau toţi de faţă. Unul din fraţi, Bernard, a rămas în America. Mama lor era în Cuba, la Santiago, cu fraţii şi surorile ei, negri de care n-ar fi voit să se despartă nici după moarte. Prin această trăsătură de caracter, Mellors a trebuit să recunoască adevărul rostit de dl. Georges Boleyn - singurul vorbăreţ dintre fraţi - că negrii nu se deosebesc cîtuşi de puţin de albi, cînd e vorba să păstreze obiceiurile

străvechi, oricît de absurde. Bătrîna a preferat să se despartă de copiii ei decît să plece din Santiago. De altfel nu şi-a prea iubit copiii, făcuţi cu un englez, fugit din patrie de la vîrsta de 18 ani, deoarece copiii ei nu erau negri de tot. Toate surorile negre, măritate cu negri, o fericeau că se căsătorise cu un alb, deşi se ştia că Arthur Boleyn fugise din Anglia pentru fapte care se pedepsesc cu spînzurătoarea şi nici nu mai putea scoate capul între albi pe vreun continent. Arthur Boleyn trăise din această pricină, cum începuse, din piraterie împotriva albilor şi - cînd nu se mai putea altfel - din asasinate în Mexic. In magherniţa părintească din Santiago, copiii s-au jucat multă vreme cu şepci de ofiţeri englezi, cu pălării de cucoane, cu pumnale şi bonete de marinari de toate
neamurile. Intr-o bună zi, mama şi copiii au băgat de seamă că Arthur nu se mai întorsese cam demult de pe mare... Şi nu s-a mai întors niciodată. Copiii erau mari. Au înţeles.

După o clipă de tăcere, Georges Boleyn a urmat:

— Noi, copiii creoli, am crescut într-o ciudată stare sufletească. Mama nu ne iubea şi prefera să fim fericiţi departe de ea. Pe tata nu-l puteam iubi noi, pentru că-l ştiam scăpat din ştreang, ameninţat să încapă oricînd iar cu capul în laţ. De multe ori, la Santiago, mă întrebam, singur pe ţărmul mării, pentru fraţii şi surorile mele, ca cel mai în vîrstă, ce căutam noi pe lume?... Dar m-am încredinţat mai tîrziu - a urmat dl. Georges trăgînd din ţigarea foarte lungă şi subţire de foi - că şi în familiile albilor se întîmplă astfel de nepotriviri, încît unii copii îşi blestemă părinţii care i-au zămislit... încă o asemănare fundamentală, dacă nu mă înşel, între albi şi negri.

Mellors a fost surprins de simplitatea cu care acest mulatru îşi destăinuia tragedia sîngelui, la un ceas leneş, de după masa de seară, unui străin pe

care-l cunoscuse întîmplător şi din casa căruia a doua zi va pleca pentru totdeauna.

Constanţa şi Juditha au revenit pe terasă tocmai în această clipă de tăcere.

— Doarme, şopti Constanţa, mîine va fi sănătoasă!

— Febră mare? întrebă repede Mellors, temîndu-se deodată, acum cînd Roddy şi Ana se înapoiaseră bronzaţi de soare de la Tavershall, să nu se incuibe în casă vreun morb molipsitor. Febră mare? întoarse el întrebarea şi către Constanţa.

— O, da, mare, făcu Juditha. De mîine dimineaţă, cum va ieşi soarele, îi va trece. N-o mai aduc pe Clarissa în Anglia!... De cînd am acostat, de cîte ori plouă Clarissa e în febră. Nu ştiu ce să mă fac... Aş vrea să dansăm la Paris. Dar de acum înainte nici la Paris nu e mai cald ca la Londra! Va trebui să plecăm pe coasta Mediteranei. Ba, nu, acolo sînt prea multe femei şi, vai femeilor nu le plac dansurile femeilor...

Constanţa rîse. Spuse că trebuie să fie, după credinţa ei, foarte interesantă viaţa dansatoarelor, un neîntrerupt joc de copii în faţa altor copii, în acest imens parc care e pămîntul. Dar ea nu înţelegea cum de nu le lipseşte surorilor şi fraţilor Boleyn căminul, locul unde, după ce au străbătut toate drumurile pe apă şi pe uscat, să se întoarcă toţi ca la o mamă, să doarmă fiecare în patul lui. Şi după ce şovăi cîteva clipe, Constanţa zise rîzînd:

— Şi eu am învăţat dansul, am vrut şi eu să dansez pe scenă, dar pe urmă m-am măritat.

— Da, se miră cu plăcere Juditha şi bătu din palme.

— Dar cînd mă gîndesc că ar fi trebuit să pribegesc pe toate drumurile şi să nu fi avut pe Roddy şi pe Ana...

Mellors crezu că trebuie să îndulcească asprimea mărturisirilor Constanţei, afirmînd pentru musafiri:

— O, Constanţa, e numai chestie de obişnuinţă...

— Noi ne simţim bine oriunde, zise o voce de bas din grupul celor trei creoli adunaţi lîngă Mellors. Toate sălile de teatru şi mai cu seamă cabaretele sînt la Shanghai ca şi la San-Francisco, la Helsingfors ca şi la Buenos-Aires, la fel. Cînd ascultă cîntece sau cînd cîntă, toţi oamenii sînt la fel. Altminteri am fi fluieraţi şi n-am fost încă fluieraţi nicăieri de nimeni niciodată.

In capul scării, se ivi grăjdarul şi se opri respectuos, cu ochii la dl. Mellors, salutînd stîngaci, cu o mînă spre capul descoperit. Avea amîndouă mîinile prinse.

— Ah,!... suspină tare Juditha, ridicîndu-se-de la locul ei.

Constanţa făcu ochii mari. Grăjdarul strîngea sub braţul stîng o jivină monstruoasă, iar în dreapta purta o vieţuitoare în lanţ, care voia să i se urce în cap.

— Trebuie ca să...? bîigui grăjdarul spre toţi cei de faţă, neştiind ce să spună şi ce să facă.

Adusese aligatorul Judithei şi maimuţoiul Clarissei. Ce rău trebuie să-i fi fost într-adevăr Clarissei dacă a uitat de Jack! Unul din tinerii creoli luă maimuţoiul pe umăr şi îi sparse cîteva nuci. Juditha vorbi aligatorului, strîn-gîndu-l cu iubire la piept, într-o limbă inexistentă, din silabe îmbinate anume pentru el. După ce se zbătu de cîteva ori, nevoind să mănînce frunzele salatei crude din palma Judithei, care-l certă în franţuzeşte, aligatorul se potoli, nimerind locul cel mai sigur, recunoscîndu-l - cu labele de dinainte pe sînul de mătase şi cu botul sub guşa dansatoarei.

— M-am regăsit, murmură Juditha, adresîndu-se Constanţei, ca şi cînd i-ar fi încredinţat un mare secret.

— Vezi, o învinui Constanţa, arătînd aligatorul cu un deget - căci n-ar fi cutezat, din spaimă şi dezgust, să-l atingă niciodată - dacă ai avea copii, n-ai mai ţine la piept această jivină. Şi ai sta acasă, la Chicago.

Juditha se repezi indignată:

— Ce, el nu e copil?... Pentru că nu vorbeşte?... Şi nu e copilul meu pentru că nu l-am făcut eu?... Toţi puii pămîntului, împreună cu Alick, sînt copiii mei. O, dacă m-ar putea iubi un pui de jaguar!... Nici unul din bărbaţii pe care i-am întîlnit şi mi-au plăcut - *etj'en vu de toutes Ies couleurs,* în cele cinci continente! - nu mi-a cerut să-i fac un copil. Nu, nici unul, deşi mulţi au mărturisit că n-am o înfăţişare prea hidoasă şi nu s-ar îngrozi deloc dacă unii copii ai oamenilor ar avea chipul şi făptura mea. Ei bine, vă dau cuvîntul meu de onoare, *nici unul,* nu mi-a cerut un copil înţelegeţi? Din cîţi admiratori şi adoratori am avut, *nici unul!*

Mellors schimbă vorba:

— Şi dansaţi toţi în grup? sau fiecare în parte?

— O, nu, răspunse Juditha, fărîmiţînd în palmă foaia de salată şi punînd-o sub botul lunguieţ al aligatorului. Numai eu şi Clarissa dansăm.

Mellors nu-şi putea închipui - dar nici nu voi să mai întrebe - ce fac ceilalţi, îşi zise însă că profesia lor nu trebuie să fie prea departe de a sorei mai mari.

— Dar trebuie să fiţi obosiţi, copii, exclamă Constanţa, de parcă ar fi cunoscut de cînd lumea această bandă de saltimbanci. Olivier, vrei tu să-i duci la culcare?...

Se ridicară.

Juditha se duse cu Constanţa.

Georges consimţi să mai aştepte pe terasă. El urma să doarmă în odaia de jos, a lui Mellors, iar Mellors pe divanul larg din birou.

După ce distribui pe cei cinci creoli în două camere, Mellors se întoarse pe terasă. Domnul Georges, singur, fuma o nouă ţigară lungă şi subţire de foi. Nu era grăbit să se culce. Nici Mellors, să doarmă în vecinătatea acestui negru necunoscut. Işi aduse o nouă cană de bere şi turnă musafirului un nou păhărel de lichior.

— Iţi închipuiai că sînt dansator şi eu, surise mulatrul în umbră.
— De ce nu, răspunse cuviincios Mellors. E o meserie.
— Nu oricine poate fi dansator. Se cer însuşiri speciale. Eu - şi dl. Georges îşi pipăi reverul hainei ca şi cum ar fi căutat acolo un ac - sînt croitor. Practic croitoria.
— Tot o artă, îl încuraja Mellors şi bău din cana cu bere.
— E o artă nefericită, rîse cu tristeţe domnul Georges. Ca toate artele care au nevoie de gustul altora... Şi nu toţi au gust sau măcar o intuiţie... La croitor omul vine cu gustul lui - pe care-l impune croitorului. De aceea, scîrbit cu desăvîrşire de clienţi, de o vreme nu-mi mai îmbrac decît fraţii şi cîţiva prieteni care au încredere în mine. Dacă nu ţi-ar displace, aş fi bucuros, iubite domnule Mellors, înainte de a părăsi Anglia, să-ţi las drept amintire un costum croit de mine, pentru fermă, pentru oraş sau pentru societate, cum doreşti.
— Mulţumesc. Vom mai vorbi. De altfel nu mă preocup de vestmintele mele...
— Ştiu. Am văzut numaidecît. Tocmai de aceea...
— Ceilalţi fraţi sînt tot aşa, ca şi dumneata, artişti? Intonaţie în care încăpeau toate aluziile...
— Intr-adevăr, zise mulatrul, toţi sîntem aproape artişti. Nu ne ocupăm decît cu ceea ce credeam că am putea face foarte bine - mai bine decît ceilalţi. Mathias, John şi James, cei trei cîrni, care au stat lîngă dumneata, sînt gemeni şi nu ştiu dacă ar fi în stare să facă altceva decît să cînte la banjo. Te pricepi la muzică?
— Eu sînt crescător de cai şi cultivator de ridichi de lună, se scuză Mellors înainte de a bea iar din cana cu bere.
— Voi pune pe gemeni mîine dimineaţă să cînte la banjo, aici, pe terasă. Au să danseze fără voia lor şi caii şi ridichile! Rudyard, băiatul mai oacheş, care şedea lîngă mine, e profesor de franceză la New-

York, în Harlem. Şi-a pus în gînd ca în zece ani să înveţe franţuzeşte pe toţi negrii din Harlem. E încredinţat că adevărata nobleţe e în creier şi în suflet, nu în piele. I-a intrat lui în cap că în ziua în care toţi negrii vor putea vorbi franţuzeşte, vor fi la acelaşi nivel de civilizaţie cu albii.

— Parcă mai aveţi un frate la Chicago, dacă am înţeles bine...

— Reggie?... Sigur că-l avem pe Reggie!... Campion de tenis - deocamdată al regiunii de Sud. S-a antrenat toată vara pentru concursul de toamnă, de la Los Angeles. De aceea nici n-a venit cu noi în Europa. Peste două săptămîni o să audă la radio toată lumea: „Regginald Boleyn, campion de tenis al celor două Americi". Pe noi, din familie, ne dispreţuieşte în bloc: croitori, dansatoare, profesori şi ţambalişti. Nu recunoaşte decît o artă: mingea şi racheta. De altfel, după el, tenisul e o artă universală. Sistemele şi constelaţiile din univers tot tenis joacă. O oarecare simpatie, o vagă iubire, are pentru Juditha... Dar o acuză şi nu-i iartă că-i e soră. A, am uitat, avem şi un poet în familie. Da! Văzuta-i o umbră mai la o parte, cam înspre Juditha, este Bernard. El nu vorbeşte cu nimeni şi toată ziua umblă între nălucile pe care sufletul lui neliniştit le-a iscodit peste noapte. A publicat nişte poezii teribile - la Chicago, fireşte. Unii au spus că, pentru crimele care se petrec în acele poeme, Bernard Boleyn ar trebui urcat pe scunul electric. Alţii însă l-au asemuit - am citit şi eu în reviste - cu Walt Whitmann, un Walt Whitmann trist şi amar. Vrei să-l silesc să ne recite cîteva poezii mîine dimineaţa la cafeaua cu lapte?

— Nu mă pricep la versuri, bombăni în întuneric glasul fermierului.

— Nici eu. Dar numai aşa, ca să vezi că versuri ca ale lui nu s-au mai pomenit - şi ce e mai trist pentru el, Bernard nici n-ar fi în stare să facă altceva!

Şi după o clipă de tăcere, domnul Georges, ridicîndu-se repede şi pipăind reverul hainei, zise:
— Mi se pare că s-a cam răcorit, domnule Mellors. Noi, croitorii, sîntem teribil de friguroşi.

Coborîră de pe terasă.

In odaia lui Mellors, cu amîndouă uşile, care o despărţeau de birou, deschise, Georges Boleyn se plimba în papuci, fără haină şi vestă, cu amîndouă degetele groase ale mîinilor spînzurate de bretele. Intins pe divan, cu braţele sub cap, Mellors îl asculta. „Mintea şi sufletul acestui mulatru nu sînt de dispreţuit, gîndea el, dar de ce e atît de nesuferit cu gestul lui de a-şi pipăi reverul hainei, chiar după ce a lepădat haina, cu rîsul lui subţire, modulat, de femeie?"

— M-ai întrebat cît cîştigăm, parcă?... aţîţă discuţia domnul Georges. Mellors tăcu o clipă, dar îşi zise că în nici un caz mulatrul nu-l va lăsa atît de curînd să doarmă.

— Da, grăi Mellors, adică vreau să spun că artele sînt absolut necesare oamenilor aşa ca o cultură de mei, bunăoară, sau un butoi de vin...

— Ai perfectă dreptate, domnule Mellors. Ce poate să cîştige un poet? Desigur că nimic. Şi într-adevăr, poetul Bernard Boleyn nu cîştigă nimic, dar absolut nimic. Pentru el, ca individ conştient că aparţine unei societăţi, unei familii, e un dezastru. De aceea poate e aşa de tăcut şi dacă nu i-am da noi, el nu ne-ar cere niciodată nimic. Şi nici n-ar avea nimic Ar pieri sub poduri, ar muri pe o bancă, în zori de zi, într-o grădină publică. La fel ca Edgar Poe. Cît poate să cîştige un bun jucător de tenis?... De asemenea nimic. Şi fiind silit să călătorească în toate colţurile Americii, cheltuieşte, fără să cîştige, mai mult decît cheltuim fiecare din noi, cei din familie, care cîştigăm. N-aş putea să spun că Mathias, John şi James nu cîştigă bine, dar au şi ei maniile lor. Aşa, bunăoară, în fiecare an, cumpără trei papagali, cei mai frumoşi şi mai scumpi papagali care se oferă în Statele-Unite. Din

fericire, de doi ani n-au mai cumpărat, s-au declarat mulţumiţi cu cei trei papagali din urmă, de la Chicago, pe care i-au învăţat să cînte din guşă ca din banjo. Dar şi aici se ascunde un mare pericol, de care, în afară de mine şi Clarissa, nu ştie precis nimeni din familie: Mathias e şi compozitor! Ceea ce n-ar fi prea rău. Unii compozitori de operete şi de jazz cîştigă într-o vară sau o iarnă mai mult decît a cîştigat Wagner toată viaţa cu toate Walkiriile lui. Dar Mathias are un suflet foarte pios şi nu compune decît psalmi şi liturghie pentru orgă. Cine cumpără azi muzică bisericească? Dumneata ai plăti vreun şiling pe o partitură a psalmului regelui David cu „Din adîncul sufletului meu strig la tine, o, Doamne?... Eu nu dau un cent! Dar, în sfîrşit, să nu mai vorbim. Pînă s-o da Mathias pe faţă că e un inspirat al Sf. Duh poate că Reggie va ajunge campion al lumii şi va acoperi el deficitul din dezertarea lui Mathias. Veniturile cele mai importante le aduc deocamdată familiei tot Sisters Boleyn. Trebuie să recunosc! Din acest punct de vedere, ele sînt în fruntea familiei. Numai eu ştiu cîte facturi false a trebuit să scriu, cîte minciuni să iscodesc şi de cîte ori să fur de-a dreptul din poşetele lor, ca să pot pune ceva de o parte pentru asigurarea familiei. Banii de la Londra şi Paris sînt mai spornici decît cei din America. Sîntem de un an acţionari la o Societate de aur, dar cu acţiuni destul de puţine. Ne-am cumpărat o maşină lungă, să încăpem toţi şi acum călătorim prin Anglia.

— Dumneata nu cîştigi nimic, întrebă Mellors, privind în tavan.

— Cum să nu cîştig? Fără mine ar fi avut familia vreo acţiune? Ar fi avut vreun ban la Credit Lyonnays din Paris? Ar fi avut automobil?... Ar fi dormit astă seară într-o vilă atît de încîntătoare ca aceasta, a fermei din Noul St. Ives?

„Ce parazit..." gîndi Mellors şi se răsuci pe locul lui, voind să se culce. Dar era cu neputinţă,

acest croitor, cu cap teoretic, avea o adevărată manie a elocinţei!

— Eu sînt Directorul General al Societăţii Boleyn, urmă domnul Georges. S-ar părea că nu fac nimic şi trăiesc ca un parazit, cînd, de fapt, te rog să crezi, domnule Mellors, eu fac totul. Inţelegi... Totul. Era o vreme, da, într-adevăr, cînd Societatea Boleyn se afla într-o stare jalnică. Acţiunile ei nu făceau două parale. Plecasem, adică de fapt fugisem, cu fraţii şi surorile, de la Santiago, într-o barcă de pescari şi am acostat pe nimerite, la coasta mexicană. Clarissa avea numai cinci ani şi plîngea mereu. Cînd ne-am aşezat la Chicago, eu aveam şaptesprezece ani şi nu ştiam cum se ţine un fier de călcat în mînă. Dar în şase luni aveam croitoria mea, în cartierul fabricilor de conserve - şi dacă cineva ar cerceta fotografiile de pe vremea aceea s-ar încredinţa că măcelarii din Chicago au fost acum douăzeci de ani cei mai eleganţi bărbaţi din America de Nord. Mai tîrziu, după ce copiii au crescut şi au început să cîştige şi ei, am căzut la patima artei - boala familiei Boleyn. Acum nu mai lucrez decît pentru prieteni, ca amintire. Dar nu renunţ la cupitură. Imi dau bine seama cît de gingaş, din punct de vedere comercial, e trio de banjo Boleyn, cît de nesigur viitorul rachetei lui Reggie. Şi Juditha cît va mai putea dansa? Clarissa e blondă pentru că are numai şaisprezece ani. A şi început să i se înnegrească pielea, iar părul să devie lucios şi încreţit ca bobul de piper. Nu, Sisters Alb şi Negru, surorile Boleyn, nu vor mai putea multă vreme apărea cu gloria de acum. Aurul minelor se istoveşte şi el, iar băncile sînt pîndite de faliment. Ce măsuri să iau împotriva destinului, ca să ocrotesc cît mai bine preţioasa familie Boleyn? Sînt nopţi cînd, gîndindu-mă, în vreme ce fraţii şi surorile dorm fără grijă, îmi vine să înnebunesc şi să urlu. Nu, împotriva destinului, domnule Mellors, cred că nu e nimic de făcut. M-auzi, domnule Mellors?... Ai adormit?...

— Nu, nu, domnule Georges. Te ascult. Apoi, după o clipă de tăcere:
— Mă surprinde familia dumitale. Noi, în Anglia, sîntem ceva mai egoişti... Aş vrea să te întreb ceva, pentru că tot sîntem la taifas şi tot discutăm lucruri intime: nu vezi salvarea familiei Boleyn într-o serie de căsătorii? In Anglia, în Europa, chiar şi în America, sistemul e normal, metoda e foarte practicată. Juditha, Clarissa, ar putea face excelente partide, mai cu seamă în situaţia de acum. Nu mai vorbesc de ceilalţi fraţi, cu excepţia poetului care ar putea, la rigoare, să-ţi ajute dumitale la croitorie.

Domnul Georges se opri în faţa oglinzii, unde se măsură de sus pînă jos, îşi căută reverul absent al hainei şi-şi reluă plimbarea.
— E curios, zise, că niciodată n-am discutat între noi căsătoria ca un port de acostare şi siguranţă. Poate pentru că ar fi trebuit să ne despărţim - şi acest lucru ni s-a părut tuturor intolerabil. Dar îmi dau seama că în această aversiune a noastră faţă de căsătorie e ceva fals, ceva anormal. Juditha suferă cumplit că n-are un copil, iar Clarissa se îndrăgosteşte pînă şi de domnii cu părul alb, care-i sărută mîna şi îi aduc elogii. De mine să nu vorbim, pentru că nu simt nici o atracţie către femeie. De altfel am avut dovezi că dispreţul e reciproc. Eu am fost, în familia mea, din copilărie, mai mult mamă - şi precum vezi mamă am rămas.

A doua zi, cînd d-l Georges Boleyn a deschis ochii, Mellors era de mult pe cîmp. De dincolo de moară, dintre aracii viei care-şi scosese din noapte la soare ţîţele de razachie şi tămîioasă, privirile lui Mellors erau trase înapoi de scăpările colorate ale familiei Boleyn, adunată pe terasă şi făcînd, împreună cu Constanţa, o larmă asurzitoare care ajungea pînă în cîmp. El încercă să deosebească făptura Constanţei dar nu izbuti. Era una din acele dimineţi de septembrie, cînd soarele, la orizont, uriaş, îmbrăţişează într-o lumină portocalie

intensă, dar dureroasă, pămîntul pe care în curînd îl va părăsi. Nu, nici în această lumină blîndă şi atît de limpede, Mellors nu putea s-o deosebească pe Constanţa între făpturile voioase de pe terasă. Deşi nădăjduia într-o înviere a soţiei lui, prin bucuria pe care i-o iscau aceşti oameni nepoftiţi, era mîhnit. Porni spre hotarul de miazăzi al viei, unde lucrătorii săpau un beci, dar cînd fu să coboare treptele, îl ajunseră din urmă, de la vilă, sunete de banjo în ritm larg, întovărăşite deodată de alte sunete, mai groase şi repezi. Mellors se opri şi fu cît pe-aci să privească iar spre terasă. Dar se răzgîndi. Coborî spre pămînt, în întuneric.

Constanţa însă era fericită. Intr-o singură noapte, Juditha şi Clarissa i-au devenit atît de prietene, de parcă se cunoşteau dintotdeauna. Mellors, chemat de pe cîmp la gustarea de dimineaţă, le-a găsit tutuindu-se. Juditha a venit spre el şi i-a scuturat pămîntul galben care-i mînjise, cînd coborîse în beci, umărul stîng.

— Extraordinare sînt femeile astea, vin tocmai din America să te scuture de pămînt, rîse Mellors silit, dînd mîna cu domnul Georges şi ceilalţi cinci fraţi.

Clarissa lua gustarea la măsuţa copiilor şi părea o soră mai mare a acestora. Acum la lumina zilei, în jurul mesei încărcată cu toate produsele fermei: ouă, unt, jambon, lapte, miere, pîine de secară, şi toate fructele de toamnă, Mellors îşi identifică musafirii cu mai multă uşurinţă. Cei trei banjoişti cîrni, care mîncau aplecaţi peste faţa de masă ca nişte buldogi, erau greu de deosebit între ei. Intr-adevăr, model de gemeni! Cum de-i recunoştea Constanţa, îndemţându-i ca pe vechi cunoştinţe, pe numele mic.

— Domnule Mathias, ai gustat din miere? Domnule John, de ce nu mănînci ouă de raţă, peste un ceas vei plînge iar de foame! Hai, domnule James, încă un pahar de lapte! Pentru a treia oară, nu? Bravo! Asta înseamnă că-ţi place ferma noastră...

Intre farfurii şi ceşti, Juditha îşi hrănea aligatorul. Sălbăticiunea se simţea bine în tovărăşia oamenilor, a căror privire o căuta adesea, pe rînd, în ochii celor de faţă.

Pe domnul Rudyard, profesorul de franceză, Mellors l-a ghicit numaidecît. Era mai înalt ca fraţii lui, în loc de pulover colorat şi pantaloni albi purta un smoching cam uzat, iar faţa oacheşă, prelungă, sta înţepenită ca la o conferinţă. Cînd surîdea însă, arătîndu-şi dinţii albi de-o neobişnuită perfecţie, se lumina deodată de o copilărie surprinzătoare. Toţi aveau nuanţe din acest surîs - surîsul Boleyn. Mai greu i-a căzut la suflet lui Mellors bietul Bernard! Poetul, nu?, care sta în spatele Judithei, ca umbra ei, de parcă fără talia ei zveltă şi umerii ei, n-ar fi fost niciodată destul de ocrotit. Purta şi el un pulover dungat albastru pe alb şi pantaloni albi. Nici unuia nu-i sta bine în acest început de toamnă costumul de vară; era o sfidare, şi o farsă parcă destul de nepotrivită la gesturile şi figurile atît de neprefăcute ale tinerilor creoli. In costumul întîrziat de vară, bietul Bernard, cu faţa lui torturată ca o prăbuşire de terenuri, era şi mai fals şi mai ridicol, lui căruia nu-i venea vestmîntul vărătec, nici vara.

Mellors se simţi dator să-l încurajeze:

— Ţi-a plăcut şunca?

Şi fără să mai aştepte răspuns, îi trecu toată farfuria din mijlocul mesei, în care mai erau cinci felii mari, bine afumate.

Poetul îi aruncă o privire disperată, pe care Mellors o interpretă just: de recunoştinţă, şi poetul se puse îndată - căci surîse - pe linia generală a familiei... Dar numai pentru cîteva secunde. Păcat!

— Şi acum, Bernard, se întoarse Juditha pe jumătate către el, dar privind conspirativ la Constanţa, care-i servea pe banjoişti, acum e rîndul tău, hai, Bernard!...

— Olivier, n-ai auzit nimic? întrebă Constanţa, aruncînd soţului o privire şi întorcînd iar faţa

iluminată către banjoişti. Domnii Mathias, John şi James au executat azi o matinată la uşa domnişoarei Ana şi a domnului Roddy!
— Nu s-au speriat? făcu mirat Mellors care-şi cunoştea odraslele.
— Dimpotrivă, le-a plăcut atît de mult, că nici n-au voit să se mai spele, rîse Constanţa.
Dar se opri scurt.
Poetul cu glas de bas somnoros începuse să recite. Privea în jos:
Unde fuge fata subţire şi goală?... Din testemelul roşu scăpară zulufii negrii. Urechile mici aud cum strigă din zare Numele ei, glasul ei:
— Lucielle! Lucielle!
De cînd era mică-şi aude numele de lumină.
Dar de la optsprezece ani, ispita e prea mare.
Unde fuge fata goală şi subţire
Cu condurii roşi?...
Ochii ei de vis văd glasul care-o cheamă:
— Lucielle! Lucielle!
In marginea pădurii aşteaptă o groapă. Privighetorile dau glas alb frunzişului verde. Unde fuge fata cu zmeura sînilor roşie Şi petecul negru cu smîrcul neuscat al trupului alb?
Va-ngenunchia în noapte pe marginea gropii Şi sabia din lună îi va reteza capul. Privighetorile vor tăcea, apoi vor şuiera: Lucielle! Lucielle! Lucielle! Lucielle!
Toţi au aplaudat, afară de Mellors. Chiar şi copiii de la măsuţa de alături, ca s-o imite pe Clarissa, fiinţa superioară care era stăpîna maimuţoiului Jack.
— Nu mă pricep la poezie, a zis Mellors privind drept în ochi pe poetul care surîdea ca să nu se dea faptei lui o însemnătate disproporţionată. Poate că aş înţelege, urmă Mellors, viziunea dumitale, dacă aş citi stihurile scrise limpede pe hîrtie. Dar am văzut odată în ziarul meu agricol un articol de critică în care se dovedeşte că poezia nici nu trebuie înţeleasă.

— Intocmai, îl susţinu poetul.

Şi îi păru rău de ce spusese. De aceea surîdea mereu, ca o împăcare cu dl. Mellors.

— Aşa că am renunţat, se completă fermierul. Dacă aş mai fi avut vreme, poate că... Munca pămîntului e mai grea şi mai tiranică decît oricare alta şi te prinde bine de mîini, şi de picioare, şi de cap şi nu-ţi mai dă drumul. Imi spun însă, ca să mă îmbunez, că au poate şi lăptucile şi bălegarul poezia lor...

Domnul Georges mărturisi că el de asemenea nu citeşte decît ziarele şi, din ziare - ca să fie sincer - numai reclamele şi articolele referitoare la dansul surorilor Boleyn.

— Mi se pare, urmă domnul Georges, că mania asta de a citi poezii şi romane a fost iscodită de oamenii care nu-şi trăiesc viaţa din cine ştie ce pricini, sau care, eliberaţi de grijile vieţii, nu mai au ce face. Cînd se va trăi mai mult, mai adevărat, se va citi mai puţin, sînt sigur!...

Juditha tuşi atît de tare că toţi întoarseră capul către ea. Constanţa îi arătase Judithei în ajun rafturile cu romane din iatacul ei şi îi destăinuise cîtă fericire găsea în paginile lor. Georges, presimţind o gafă, fără să creadă că o făptuieşte chiar el, zise cu glas şi mai ridicat:

— Nu ştiu de unde a mai luat Bernard al nostru, care, slavă Domnului, n-a mai trăit în belşug şi la odihnă, apucătura asta de solemn rentier şi de cucoană neocupată, să-şi treacă zilele cu literatura! Eu, în locul lui, m-aş da în scîrciob, dacă m-aş simţi poet, sau aş alerga pe cîmp cu cercul.

Juditha izbucni, mutînd aligatorul în braţele poetului:

— Vorbeşti prostii, Georges! Literatura e preocuparea supremă a sufletelor alese.

Toţi rîseră: Juditha vorbise dogmatic, ca un pastor prost.

Purtînd pe umăr maimuţoiul care privea curios în jur ca un om mic pururi uimit, Clarissa se

apropie de masa persoanelor mari ţinîndu-i de mînuţe pe Roddy şi Ana. Mellors fu izbit de înfăţişarea misterioasă a tinerei dansatoare pe care o vedea acum, întîia oară, de aproape. Blondă şi cu pieliţa obrazului niţel cafenie, cu ochii reci, vineţi, dar cu surîsul fermecător, fierbinte, al familiei Boleyn, Clarissa era ca o insulă nordică, vara, cînd nici pămîntul nu răzbate în întregime de sub zăpezi şi nici zăpezile nu pot acoperi cu albul lor tot pămîntul. Să fie sufletul Clarissei tot atît de îndoielnic? Dar Clarissa nu înceta să surîdă.

Roddy şi Ana voiau să-i arate caii şi Clarissa întrebă dacă e voie,

— Desigur că e voie, răspunse Constanţa care nu credea că s-ar putea refuza ceva familiei Boleyn. Miss Kate, du-te şi dumneata şi nu lăsa copiii prea aproape de cai!

După plecarea repezită a domnişoarei Kate pe urma copiilor, ale căror glasuri se auzeau în curte, ceea ce nu se mai întîmplase poate, niciodată, Mellors întreabă pe Juditha, gîndind tot la Clarissa:

— Nu faceţi nimic ca acest copil să nu mai sufere?... Constanţa vorbi şi ea ca o mamă, pasionat:

— Juditha, crezi că ar strica s-o pui pe Clarissa la o cură sistematică de chinină? Dacă zici că a rămas cu febra asta de cînd era mică, din Cuba, cînd zăceaţi toţi de malarie...

Juditha ridică spre cer albul ochilor ei comic disperaţi, îi răsuci ştrengăreşte asupra lui Mellors, a cărui crustă de politicoasă nepăsare îşi pusese în gînd s-o sfărîme ca să mai poată veni şi altă dată la Noul St Ives şi oftă, arătînd cu degetul pe domnul Georges.

— Nu, zise dl. Georges, aprinzîndu-şi una din ţigările subţiri şi lungi de foi. Chinină? Nu, asta niciodată! Cel puţin atîta vreme cît sînt eu capul familiei. Mă împotrivesc combaterii aşa-ziselor maladii molipsitoare, bacteriene, de fapt maladii miraculoase, cu care ne-am fi putut atît de bine

îmbogăţi sîngele. Ce admirabilă, ce aristrocrată e o tuberculoză delicată, suportată pe picioare, ce uşi de muzică, ce intuiţii şi voluptăţi intelectuale n-a deschis - şi cîte nu s-ar putea face, de atîtea ori! Dar noi, oamenii, am uitat că ne tragem tot din bacterii şi acum ne-am pus să le distrugem. Tot astfel am uitat că sîntem animale. In loc să ajungem la o înţelegere cu rechinii, cu tigrii, cu balenele, îi ucidem. Nu, nu, fără chinină!... zise domnul Georges, ridicînd deasupra capului mîna stingă cu ţigara, în vreme ce cu dreapta căuta, la reverul hainei, cu enervare, acul inexistent. Cine ştie ce va scoate odată Clarissa din febra ei!

Dar surîsul lui fu atît de copilăresc, atît de încîntător, că Mellors crezu că domnul Georges glumeşte şi, politicos, zîmbi şi el.

— Voiţi să mai cîntăm, întreabă unul din cei trei banjoişti cu capetele de buldogi.

Cine vorbise oare - Mathias? John? James?

— O, cît despre mine... făcu Mellors, bonom şi totuşi jignitor, către toţi trei. „Sînt negri!" gîndi el, socotind că banjoiştii voiau să cînte spre a-şi plăti în acest fel adăpostul şi ospăţul.

— Voim să ştim dacă v-ar interesa să auziţi un cîntec din Cuba, al femeilor negre din lanurile de tutun. Nu se cîntă încă la nici un cabaret, şi nici noi nu-l vom cînta decît prietenilor, surise către Mellors banjoistul din mijloc.

„Totuşi sînt albi!" se corectă cu bună-credinţă Mellors, dîndu-şi seama de delicateţea intenţiei.

Şi cîntară, în vreme ce Juditha, ajutată de Constanţa, pregătea o nouă farfurie de lapte cu salată pentru Alick. In liniştea toamnei, în lumina de sfîrşit de planetă, care plutea obosită, melancolică, molipsind copacii, pînă în zare, cei trei fraţi n-au avut nevoie să cînte prea tare. O uşoară atingere a coardelor deştepta sunetul plin de făptura prelungă de lemn lustruit şi tot cîntecul a fost, cu accentele cele mai tari, mai mult presupus, o miniatură în care au încăput hectare de tutun,

marea albastră de jur-împrejur şi un alai de femei, ciucite fiecare lîngă o buruiană arătîndu-şi ţîţele negre şi dinţii albi, cîntînd.

După o mică pauză, cîntă numai unul din banjoişti - parcă cel mai înalt şi mai tras la faţă. Apoi se întovărăşi cu glasul, care vibra o singură notă, nesfârşită, înaltă, ca un îndepărtat şi prelung strigăt de ajutor al unui suflet în disperare.

„Cîtă poezie! gîndi Constanţa şi privi pe cei trei oacheşi banjoişti cu dragoste. Dar dacă i-aş lua în patul meu, gîndi ea cu sinceritate, nici ei, nici muzica lor, după aceea, nu mi-ar mai place".

— Tot un cîntec despre negrii din Cuba, întreabă cu glas învăluit Constanţa, temîndu-se parcă să nu altereze cu prezenţa ei suferinţa tragică a muzicii de adineauri.

— O, nu, zise sfios tînărul care cîntase. Şi surîse.

— E un psalm al regelui David, lămuri Juditha.

— Atunci muzica e *de dumneata,* îşi aduse Mellors aminte. *Dumneata* eşti atunci Mathias Boleyn!

Rîseră toţi.

— Imi pare rău că domnişoara Ana Mellors nu e mai mare, grăi sacadat şi cu o încercare de umor Rudyard Boleyn, ridicîndu-se în fracul lui solemn. Aş fi fost fericit să-i dau prima lecţie de franceză!...

Rîsul, deslănţuit adineauri, crescu acum şi mai înalt.

— Timpul nu e pierdut, zise Mellors, care vedea în Rudyard pe cel mai folositor din această inutilă familie de mulatri.

— Ana va fi încîntată, mai cu seamă dacă vei veni la lecţie şi cu Jack, îi şopti aproape la ureche Constanţa.

Coborîră toţi în curte, unde domnul Georges explică ceva şoferului lîngă motorul dezvelit al uriaşului automobil adus în ajun cu caii.

Constanţa era fascinată. Pentru nimic în lume n-ar fi crezut că Juditha, Glarissa, Georges, Mathias, John, James, Rudyard, Bernard, oameni

atît de fermecători, veniseră la fermă întîmplător şi într-un chip atît de comic, de neverosimil, abia aseară. Şi la gîndul că vor pleca, vor pleca acum, peste o jumătate de oră, cît avea nevoie şoferul să desfunde filtrul de benzină şi să schimbe o bujie, şi vor pieri pentru totdeauna în lumea miraculoasă din care veniseră, Constanţa îşi simţi inima muşcată de o disperare nemaicunoscută. Ii venea-ce absurd! - să-l alunge pe şofer, care se afera pe lîngă automobilul acela atît de mare, să strige la Olivier - că nu trebuie să-i lase pe Boleyn să se ducă. Instinctul o îndemna să plece cu ei, să plece numaidecît, - departe de această casă în care îi sug viaţa un bărbat şi doi copii, cu dreptul şi iubirea lor!... Dar simţămîntul că toată răzvrătirea ei era în zadar fu atît de lucid şi de puternic, că furia fu biruită pe dată şi simţi cum i se umplu ochii de lacrimi.

Cu aligatorul în braţe, pe care i-l lăsase Juditha ca să vadă şi ea motorul, Constanţa, descumpănită, îşi aruncă privirile în jur, mai mult spre a-şi ascunde ochii. Rudyard crezu că înţelese ce voia Constanţa şi, apropiindu-se, cu surîsul lui atît de cald, în fracul lui atît de solemn, îi luă din braţe mica bestie care adulmeca văzduhul, nemulţumită că nu găsea carnea Judithei.

Constanţa se duse repede spre vilă, ca şi cum ar fi fost strigată de cineva de acolo. Nimeni nu luă seama la ea. Cînd ajunse pe peron, de unde nu mai putea fi văzută, căci o ocroteau chioşcurile, se opri şi, cu fruntea pe uşa închisă, plînse încet, fără revoltă, fără înţeles...

Se rupsese, în vreme ce lacrimile curseseră, de fericirea ei, de miraculoasa prezenţă a fericiţilor Boleyn. Constanţa era din nou singură, aşa cum fusese pînă la apariţia lor la fermă. Făcuse iar un pas înapoi în viaţa ei. Pasul cel mai greu. Acum chiar de-ar sta locului se vor depărta ei. Intrînd în vilă şi urcînd încet scările spre iatac să-şi refacă figura, gîndind, căuta să afle de cine din familia

Boleyn îi părea mai rău, ca şi cum şi-ar fi pipăit un braţ lovit să vadă unde e durerea mai mare şi ce loc trebuie mai bine ferit. Dar pe ea o durea la fel toată făptura, tot sufletul. O vrăjise, o încîntase, o răpise tot tribul, spiritul Boleyn, cu surîsul lui atît de luminos, şi chiar Georges, cu aerul lui muieresc şi vorba lui îngîmfată. Surorile Boleyn erau celebre în toată lumea, farmecul lor fusese adjudecat în cinci continente. Nu toţi spectatorii erau amatori de dans, dar cine-şi putuse refuza voluptatea de a vedea pe Juditha şi Clarissa, surorile Negru şi Alb, flori ale tropicelor, intrate numai prin puterea frumuseţii şi parfumului lor în civilizaţia plină de prejudecăţi a albilor? Nu era de mirare că şi ea, Constanţa, fusese îmbătată de farmecul lor molipsitor. Dar Constanţa opusese o rezistenţă pentru că Juditha şi Clarissa erau femei ca şi ea? - şi din această pricină surorile căzuseră şi ele îndrăgostite de Constanţa, această frumoasă doamnă, izolată într-o fermă engleză, fiinţă atît de sensibilă şi totuşi atît de stăpînă pe sine. Deşi Constanţa ştiuse de la început cine erau, şi le primise în casa ei tocmai pentru că erau surorile Boleyn, ea nu luase cunoscuta poză, jumătate de generozitate, jumătate jignitoare, cu care celebrele dansatoare creole fuseseră de atîtea ori primite în cercurile alese din America şi Europa. Constanţa, ajutată şi de împrejurarea că una din surori fusese bolnavă şi zăcuse în patul ei, le vorbise de la început cu acea firească lealitate şi simplitate, ca unor surori, şi le socotise odată pentru totdeauna artiste mari, celebre, şi deci deasupra oricăror altor măguliri.

In vreme ce Constanţa urca scara spre iatacul ei, încet, cu mici suspine, care uşurau lacrimile neplînse, Juditha, lîngă motorul automobilului care începuse a dudui, îşi aduse deodată aminte de ea şi o căută cu privirile negre, isteţe şi albul lucitor, uimită, în jur. Unde dispăruse? Şi îi păru deodată şi ei nespus de rău că va trebui să se despartă de

Constanţa. Se gîndi să-i propună lui Georges să renunţe cu toţii la restul călătoriei prin Anglia, la cele două - trei comitate din Sud precum şi la ţara Galilor şi să rămînă pînă la sfîrşitul vacanţei, adică începutul lui octombrie, la Noul St. Ives. Ceea ce dorea Juditha era destul de ciudat... Georges ar fi avut dreptul s-o întrebe: De aceea se adunaseră laolaltă toţi cei din familia Boleyn şi cheltuiseră atîţia bani venind în Europa, ca să se înfunde într-o fermă oarecare, cu gîşte, legume şi copii? Dar nu la uimirea lui Georges se gîndea Juditha, cît la figura lui Olivier Mellors - pe care simţea că nu-l cuceriseră nici ea, nici Clarissa, nici nimeni dintre băieţi - cînd ar afla că tribul Boleyn a hotărît să nu mai plece, ci să-şi încheie vacanţa europeană la ferma din Noul St. Ives. Nu, nu, oricît îi părea de rău, n-avea dreptul să mai rămînă, şi mai cu seamă că nici Constanţa nu-şi arătase o cît de vagă dorinţă ca familia Boleyn să rămînă la vilă încă cel puţin o zi...

— Trebuie să plecăm, zise Clarissei, care se apropia cu tragicul ei surîs blond, după ce motorul pornise.

— Plecăm chiar acum, nu, zise Clarissa, nerăbdătoare.

Juditha se încruntă fără voie. Puse pe umăr aligatorul cu botul neliniştit şi gîndi deodată că ar mai fi un mijloc să n-o piardă de tot pe Constanţa. Să silească familia Boleyn să rămînă la Cambridge sau la Londra - prin orice mijloc de-ar fi să-şi inoculeze în sînge barilii paludismului sau tifoidei, de-ar fi să danseze la vreun teatru împotriva programului stabilit de Georges.

— Mă simt atît de obosită, şopti Juditha ca spre a pregăti stratagema.

— Obosită, se miră Clarissa, ai o înfăţişare atît de proaspătă, de vie, eşti ca Reggie după tenis!...

— Da, se miră Juditha şi îi întoarse spatele.

Surîzînd cu toţi dinţii şi în ochi cu toată forţa ei de seducţie, se îndreptă spre Mellors, care venea

cu capul în jos dinspre poartă.
— A pornit motorul, plînse ea alintîndu-se şi luîndu-l de braţ.
— A pornit, într-adevăr, se bucură Mellors, excesiv de politicos.
— Imi pare atît de rău că trebuie să plecăm de aici, e atît de frumos! Şi Constanţa mi-e atît de dragă! Şi dumneata, da, şi *tu*...
— Luaţi-o şi pe Constanţa, zise Mellors privind-o pe Juditha drept în ochi, încredinţat că făcuse o glumă excelentă, dar simţind deodată o muşcătură în inimă.

Să rămînă fără Constanţa?

— O, nu, de luat nu ţi-o luăm, îl dezmierdă Juditha cu glasul ei şi cu o privire codată.

Mellors, recunoscător, îi răspunse cu o privire blajină şi cu un început de surîs.
— Dar, făgăduieşte-mi, urmă Juditha, c-ai să vii la Londra măcar o dată sau de două ori pînă la sfîrşitul lunii. Ştii că am de gînd să dansez la Londra?... Pentru dumneata şi Constanţa! Pentru *tine*... Vino să mă vezi!
— Venim, făgădui Mellors trist, simţind cît era el de prisos.
— Veniţi? întrebă Juditha iar, să se încredinţeze mai bine. Atunci mă duc să-i spun şi Constanţei, şopti ea fierbinte în obrazul lui Mellors.

Şi, lăsîndu-i în braţe aligatorul, se repezi spre vilă.

Pe umărul Clarissei Jack ţipa înfiorător, ţinînd în fiecare labă cîte o felie de măr, înconjurat de miss Kate cu Rody şi Ana, cu cîte o felie de măr şi ei, ca să mănînce cu toţii deodată. Jack era furios că nu-i dăruiau şi felia lor.

„Odată cu plecarea bandei negre, toată fericirea asta a familiei mele va dispărea!" îşi zise cu disperare rece Mellors. Ce morb ciudat îi infectase familia, de nu era în stare să-l afle, de nu putea s-o lecuiască singur...

Sub automobil, cu faţa în sus, Georges şi unul din banjoişti cercetau măruntaiele de fier şi răcneau unul la altul.
După ce se privi în iatacul ei în oglindă, Constanţa îşi mai şterse o dată ochii, faţa, cu puful de pudră şi îşi redobîndi ritmul egal al respiraţiei. Cu buzele palide, cu buclele brune lucind de o graţie obosită, cu faţa aprinsă de lumina de incendiu a apusului de soare, în loc să iasă pe terasă, cum avusese de gînd, se pomeni în holul mic de sus.

Urcă trei trepte şi intră pe săliţa care da de-a lungul odăilor de musafiri spre odaia din fund a domnişoarei Kate. In penumbră nu băgă de seamă silueta care se îndrepta spre ea, din capătul coridorului. Era Bernard, care se retrăsese în odaia lui, şi acum cobora să vadă automobilul, al cărui motor se auzea pînă sus. Intîlnirea fu atît de neaşteptată că şi Constanţa şi Bernard se opriră stînjeniţi, neştiind ce să-şi spună. Intîi se reculese Constanţa, care rîse fals, dar amabil, din adîncul guşii. In penumbră fu cuprinsă deodată de un simţămînt ciudat, pe care nu-l mai cunoscuse, în faţa acestui tînăr alcătuit din atîtea fragilităţi, a cărui frumuseţe era torturată, tragică, al cărui suflet fără ocrotire era în stare să sufere exasperat oricînd, numai din închipuirile lui. Constanţa fu deodată însufleţită de un instinct de fiară, în clipa care premerge atacului împotriva unei vieţuitoare mai slabe. Ea se simţi puternică, atît de fericită de forţele încordate în făptura ei, gata de săritură şi muşcătură. Se strădui să nu facă nici un gest, ca nemaicunoscuta vrajă să nu se istovească. Instinctul Constanţei nu voia să ucidă, să distrugă, ci mai curînd, să încorporeze acea gingaşă făptură dinaintea ei, să-l ocrotească de lumea din afară pe acest ins fără apărare. Dorea, ca o mamă de canguri, să-l ascundă în ea ca într-un uter paradisiac, în extazul nesfîrşit de a purta în sine o făptură pe care o poseda numai prin forţa dorinţei ei. Ochii şi obrajii Constanţei se încărcaseră de

acel fluid greu şi fierbinte, care vorbeşte atît de categoric, împotriva tuturor cuvintelor de teamă şi ruşine pe care le-ar fi rostit. Dar ea tăcea. In faţa acestui tînăr, asupra căruia s-ar fi aruncat, sălbatică, la cea dintîi încercare a lui de a scăpa, Constanţa se întreba, abia recunoscîndu-se, cînd se mai încărcase, în faţa cărui om, de aceste forţe nebănuite care îi creau acest sentiment de victorie.

Hans Schultz îi zămislise un suflet măgulit; el ştiuse numai să plîngă smerit, cu capul în mîinile ei. Clifford Chatterley îi dăruise un suflet vanitos ca al domnişoarelor care primesc la bal un premiu de frumuseţe sau de eleganţă. Mai puternic a fost instinctul pe care i-l dezlănţuise Olivier Mellors, dar atunci Constanţa fusese numai o femeie învinsă şi desfăcuse cu atîta umilinţă, ca bătută, făptura ei dinaintea lui. Cu atît mai preţios era acest sfios şi neocrotit Bernard Boleyn, care-i schimba simţirile, sufletul, toată fiinţa! Inima Constanţei bătu în aceste cîteva secunde cu o emoţie pe care n-o mai resimţise niciodată. Acest tînăr fragil îi zămislea o lume nouă, de forţă, de îndrăzneală, de risc, de care el nici nu-şi dădea seama! Constanţa sorbea aerul din dinţii strînşi, auzindu-şi, fericită şi ruşinîndu-se totuşi, şuierătura respiraţiei.

— Ştiţi că motorul a început să meargă, şopti Constanţa deodată, gîfîind, ca şi cum numai acest motor o interesa şi ea venise anume sus, ca să-i aducă neaşteptata veste.

Bernard, care ca şi fraţii lui, ascundea sub aere sfioase un curaj uneori destul de sălbatic, surîse...

Ochii lui, pe terasa vilei, urmăriseră de cîteva ori mişcările Constanţei şi totdeauna i se păruse că această femeie se va arunca deodată asupra unuia din fraţii Boleyn, pe care parcă-i adulmeca, dîndu-le ocol. Dar cînd ochii lui se întîlneau cu ai Constanţei, ea îi surîdea prietenoasă, sinceră, cu o plăcere nemăsluită, aproape castă, ca unui vechi prieten.

— Am auzit şi eu motorul, zise Bernard.

Tînărul fu cuprins deodată de teamă că s-ar putea înşela luînd acum în braţe femeia ispititoare din faţa lui, şi s-ar dovedi doar un negru ticălos şi murdar. Constanţa, care-i ghici şovăiala, gîndi cu părere de rău că tinerii au cîteodată astfel de delicate prejudecăţi...

— Mi-a plăcut foarte mult poezia dumitale, Bernard, bîigui Constanţa simţind că-i fuge terenul de sub picioare, că-şi pierde forţele şi că victima îi va scăpa. Vrei să-mi reciţi şi alte poezii, şopti ea şi mai fierbinte, deşi locul era cu totul nepotrivit.

— Dacă ţineţi atît de mult, vă pot da caietul. Dar mi se pare că vom pleca şi nu veţi mai avea timp să citiţi, zise Bernard foarte serios. In orice caz...

Făcu un pas înapoi, deschise uşa camerei şi-i făcu loc Constanţei să treacă. Dar în lumina neaşteptată care pătrundea din odaie în săliţă, ea se feri cu teamă:

— Nu, nu, nu,... şopti, cu acel glas înfricoşat care ar fi dat unui bărbat experimentat îndrăzneala să pună mîna pe femeia din faţa lui.

Bernard nu înţelese, nu stărui, intră în odaie singur, scoase dintr-un geamantan un caiet cu scoarţe de multe ori răsfoite, reveni, închise uşa fără intenţia de a readuce neapărat penumbra. Cînd întinse caietul, el nu mai vedea mîinile mici care trebuiau să-l apuce.

— Poftim, zise.

Constanţa se simţi străbătută de un fior pînă în creştet unde rămase palpitînd ca o stea de halucinaţie, şi îşi zise că acum va lua în mîini, nu caietul, ci obrazul oacheş al tînărului şi-l va pune pe dogoarea obrazului ei. Caietul căzu jos, fîşîind.

— O, făcu Bernard, supărat de stîngăcia lui şi se aplecă să-l ridice.

Dar Constanţa îl urmări, sigură că acum, orice s-ar întîmpla, nu-i va mai scăpa, şi cum tînărul se va ridica, simţi pe gura lui uscată un sărut

fierbinte, repede dat repede luat, dar el nu putea şti că numai din pricina respiraţiei femeii care era prea grăbită şi prea scurtă în clipa aceea. Constanţa era sigură că tînărul Bernard o va lua în braţe, o va zdrobi cu gura lui tînără, o va lipi de perete, şi îi fu frică de această recădere în posesiunea bărbatului. Dar Bernard nu înţelese prea bine... Crezu că femeia îl dezmiardă şi-l sărută pentru sensibilitatea care făcuse din el cel mai slab dintre Boleyni, cum fraţii şi surorile lui îl sărutau şi dezmierdau oriunde, ca pe un etern copil. Femeia îi fu recunoscătoare pentru această nepricepere. Şi simţind cum îi revin puterile sălbatice, victorioase, de adineauri, înfrigurată, îi apucă mîinile, şi îi şopti în obraz:

— Mulţumesc, Bernard, mulţumesc, n-am să te uit, nu, n-am să te uit. Cînd după cîteva secunde intră în iatacul ei, găsi pe Juditha care tocmai intrase - şi amîndouă priviră cu uimire caietul de versuri din mîna Constanţei. Constanţa îl aruncă pe pat şi mergînd spre surîsul cel mai fin al frumoasei creole, mărturisi:

— Juditha, îmi pare atît de rău că plecaţi, ah, trebuie neapărat să plecaţi?

— Trebuie, *my lady...* Dar am vorbit cu sir Mellors: Veţi veni la Londra! Dansez. E sigur!...

— Acum, în septembrie?...

— Ce-mi pasă, dansez pentru tine. Impresarii mei cîştigă bani în orice lună! Nu-i aşa că vei veni? Vei veni?...

Ultima întrebare fu rostită c-o absenţă surprinzătoare.

Drept orice răspuns, Constanţa o îmbrăţişa. Dar Juditha nu-i răspunse cu aceeaşi căldură, şi Constanţa simţi.

Juditha cugeta că această perfidă englezoaică, cu toate aerele ei de mironosiţă, intrase în mai puţin de 24 de ore în familia ei şi răpise - ce intuiţie! ce siguranţă! - pe Bernard, cel mai slab şi poate cel mai preţios Boleyn.

CAPITOLUL XI

Juditha a dansat într-adevăr la Londra. Fără Clarissa. Şi într-un fel s-a resimţit. Spectatorii au crezut că dansatoarea e sau obosită sau dispreţuitoare. N-aveau de unde să ştie că Juditha se identificase într-atît cu sora ei, încît dansul, la începutul spectacolului, fără Clarissa, fu prea simplu, asemenea unei melodii fără acompaniament. Dar ce melodie! Din întunericul lojei sale, avînd în stînga pe Mellors, în spate pe Georges şi cu cei trei banjoişti - Rudyard era bolnav la hotel, iar Bernard... unde era Bernard, la Londra? - Constanţa trăia, cu inspiraţia aproape oprită, revelaţia unui trup smerit, de lut ars, cum era al Judithei, pus în slujba unei simţiri care se desfăşura, zbuciumîndu-se, şi a unei agonii. Spectatorii, atraşi de reputaţia de music-hall a numelui Boleyn, s-au pomenit în faţa unei tragedii pe care o jucau braţele, gleznele, trupul şi chipul atît de vorbitor al creolei, dusă fatal de vraja în aparenţă simplă a cîtorva ritmice lovituri de tobă. Amatorii de amante exotice au rămas cu desăvîrşire decepţionaţi. Cum să te joci cu acest trup de profetesă neagră! Cum să te culci cu un asemenea destin?... Cel care a spus că dansul e numai o expresie erotică, a fost un imbecil, iar antreprenorii de balete lascive, nişte cretini care exploatează doar lascivitatea trupului. Nici Constanţa nu putea crede că acea făptură ale cărei gesturi vorbeau din timpuri şi exprimau sufletul rătăcitor între latitudini, era Juditha, Juditha, cu surîsul încîntător, cu ochii codaţi din colţul cărora strecura cîte o privire atît de amuzant ştrengărească, Juditha care bolborosea ca o mamă fericită cînd strivea frunze de salată în ciobul cu lapte al lui Alick sau muşca din pară cu toţi dinţii sorbind mustul ca un animal însetat. Constanţei îi

era acum ruşine că schimbase cu această fiinţă aleasă, deţinătoarea unor taine atît de zguduitoare, cuvintele banale dintre oamenii obişnuiţi, la masă, dintre femei înainte de a se culca!...

După ce Judilha a încheiat întîiul dans, spectatorii au tăcut, încremeniţi pe locurile lor de halucinaţia poveştii înfăţişate de dans pe care n-o puteau crede încheiată şi din vraja căreia nu se puteau smulge, încît Juditha crezu că va fi fluierată. Tot astfel crezu şi domnul Georges care, îngălbenind deodată în fundul lojei, începu să aplaude frenetic, spre a da curaj celor nehotărîţi şi a intimida pe cei care ar fi voit să fluiere. Dar sala izbucni într-un ropot de aplauze, ca o grindină violentă pe o seră uriaşă. Prăbuşită ca peste un mormînt cu care ar fi voit să se identifice, Juditha nu se mai ridică. Era mica ei şarlatanie de cabotină. Ştia că astfel prelungea emoţia, ca o notă ultimă de vioară care nu voia să se piardă de tot după ce gemuse, se zbătuse cu toate coardele. Aplauzele răpăiră şi mai puternic, de parcă ţineau să încarce toată atmosfera sălii cu răsunetele lor, încît să rămînă acolo multă vreme şi după ce palmele ostenite se vor fi oprit. Ridicîndu-se, cu capul încă plecat, Juditha se trase înapoi pînă la perdeaua neagră din fund, abia cutezînd să arate un lung şir de dinţi - zîmbetul Boleyn, atît de timid, atît de neînsemnat faţă de ceea ce vorbise făptura fetei în cuprinsul vast al scenei spre care, ridicată acum în picioare ca un monstru răzvrătit, toată sala voia, aplaudînd, s-o ia cu asalt.

Cînd reîncepu dansul, Constanţa gîndi cîtă severitate şi renunţare, cîtă stăpînire de sine, tortură şi flagelare erau în acel trup oacheş care se silea să exprime cîteva instincte ale existenţei, fără nici o trivialitate, aproape imaterial, - numai dintr-o algebră de mişcări. Constanţei îi fu ruşine de făptura ei, atît de hrănită, îmbăiată şi odihnită, pe care o măgulea şi dezmierda de atîţi ani cu toate voluptăţile, suferind că nu-i poate da mai mult,

socotindu-se nedreptăţită pentru tot ce nu-i mai da...

In vreme ce Mellors, în automobilul mare al familiei Boleyn, a doua zi, aştepta cu cei trei banjoişti, cu Georges şi cu Bernard, Constanţa urcă scările hotelului cu Clarissa să spună un cuvînt bun lui Rudyard, bolnav şi rămas în grija Judithei.

— O, noi sîntem opt fraţi, îi zise Constanţei profesorul suferind, lipsit de solemnitate, întins în pat şi cu o şuviţă neagră atîrnînd disperată pînă la coada ochiului stîng. Aşa că în familie e totdeauna cîte unul bolnav. Acum e rîndul meu, nu, Juditha?...

— Nu, acum e rîndul lui James! Dar James ne trage totdeauna chiulul: el nu se mai îmbolnăveşte de vreo doi ani niciodată, zise Juditha intrînd după un paravan unde fierbea o buiotă.

In timp ce Clarissa se ducea după soră-sa, Constanţa fără a mai adăsta ca „neagra albă" - cum i se zicea în familie Clarissei - să fi pierit, se aplecă peste bolnav şi îi sărută blajin tîmplă, pe locul unde şuviţa atingea coada ochiului. Mîna ei dreaptă îi sprijini obrazul, de parcă s-ar fi temut să nu fugă.

— Acum ai să te faci bine, îi şopti Constanţa.

Ochii bolnavului, înecaţi deodată, cu toată febra lor, în cerul nesfîrşit de albastru al ochilor Constanţei, se întunecară de o boală şi mai grea. Dar pînă la urmă ochii ei tot îi smulseră surîsul pe care-l aştepta, voluptatea ei - surîsul Boleyn.

Clarissa, după paravan şopti repede Judithei, cu o mînă pe umărul ei, fericit speriată:

— Judi, mi se pare că lady Constanţa l-a sărutat pe gură pe Rudyard!

— Nu-i nimic, răspunse Juditha, turnînd din buiotă într-o ceaşcă şi privind cu atenţie apa. L-a sărutat mai înainte şi pe Bernard. Au mai rămas, Mathias, John, James, Georges şi fireşte, Reggie.

Dar Reggie e cam departe şi cam încrezut. Nu cred să se lase prea uşor sărutat de o mamă cu copii.

Peste trei zile s-au înapoiat la Noul St. Ives şi ultimii Boleyn: Juditha, Clarissa şi Rudyard, ceva mai palid ca de obicei. L-am găsit la fermă bolnav - cum se şi cuvenea - pe Georges. Mathias, John şi James jucau tenis, pe terenul unde fusese mei, cu Constanţa care-l anexase şi pe Georges, palid de febra ciudată a familiei, de parcă ar fi băut acid sulfuric. Juditha a fost încîntată de sportul nou, care o cucerise pe Constanţa. Căci oricum, Constanţa era prea scundă şi prea grasă pentru o fostă elevă a Academiei de dans din Dresda. Şi prea nesigură în culoarea obrajilor. Juditha îi şoptise de cîteva ori la ureche tainice sfaturi şi reţete femeieşti, după care primise răspunsul oftat al Constanţei:

— La ce bun, Juditha?...

Cum de nu se gîndise atunci Juditha la tenis?... Admirabil sport: pune în mişcare toţi muşchii, cere un maximum de efort pentru un minimum de rezultat, iar pentru Constanţa era o adevărată introducere la dansul pe care, după credinţa Judithei, n-ar fi trebuit să-l părăsească niciodată.

— Ai băgat de seamă ce zveltă a devenit Constanţa, se înălţă glasul Judithei.

Aceste cuvinte rostite la masă, în chioşcul întîi din faţa vilei, erau adresate lui Mellors care, mestecînd, privea încruntat, în farfurie. El ridică încet capul şi primi ocheada băieţească a Judithei, ca pe o acuzaţie.

— Şi e meritul dumitale, făcu ironic Mellors, care ştia cu cîtă grijă cumpărase Constanţa la Londra, singură, mingile şi rachetele.

— E meritul meu, se ridică în picioare, înălţînd o mînă, James. Eu i-am dat întîia lecţie!

Şi James se aşează la locul lui, continuînd să mestece. Juditha aruncă o privire Constanţei care se întoarse către Mathias, compozitorul, ca şi cum ar fi voit să-i spună ceva. Dar fu numai un mijloc

spre a-şi ascunde roşeaţa care-i trecu peste obraji ca o umbră trandafirie. „Şi James, gîndi Juditha. Cu James e grav. Dacă l-a sărutat şi pe el, Constanţa a încurcat-o, James o să-i ceară să se culce cu el!".

Adevărul era că James, de la întîia lecţie, o sărutase pe Constanţa, ceea ce o indignase, deşi ea fusese aceea care îl chemase, cu priviri neîndoielnice.

Clarissa trecu de partea Constanţei.

— Meritul e tot al Constanţei, pentru că ea m-a întrebat de mult dacă e greu jocul de tenis, dacă Reggie e într-adevăr atît de priceput în bătaia mingiilor şi mi-a spus că ar fi foarte curioasă să cunoască jocul, ca să-şi dea mai bine seama.

— Intr-adevăr, aşa ţi-am spus, Clarissa? Am şi uitat, rîse Constanţa, dar obrajii ei se aprinseră de o dogoare atît de vie, încît Juditha ar fi putut jura că îl sedusese şi-l sărutase şi pe Reggie - care era totuşi dincolo de ocean.

Juditha nu s-a mulţumit cu jocul de tenis. A urcat-o pe Constanţa pe armăsarul negru, Vivien, şi ea s-a aruncat din fugă pe o iapă murgă.

— Să ai aceşti cai şi să-ţi laşi nevasta în odaia copiilor, monstrule!, îi strigă Juditha lui Mellors, aruncîndu-i o privire asasină de pe înălţimea iepei, în vreme ce un grăjdar ducea de căpăstru înainte, pe cîmp, armăsarul care purta cu gingăşie, ca şi cum era conştient de preţioasa povară - de teamă, entuziasm şi fericire, a Constanţei.

După cîteva lecţii de tenis şi de călărie, Constanţa a pus mîna şi pe Mathias, care o evita cu un instinct de găină urmărită de vulpe. Compozitorul oacheş n-avusese încă prilej să-i cînte Constanţei de unul singur din melodiile lui - căci banjoiştii, John şi mai cu seamă James, se aflau totdeauna prin preajmă cu banjourile la îndemînă. După o pîndă destul de înverşunată, Constanţa a izbutit să-l atragă odată pe Mathias în baie, unde l-a surprins la timpul potrivit. Flăcăul

tocmai se încheia la bretele. Dar furia Constanţei a fost atît de vie, respiraţia, atît de fierbinte şi ochii ei albaştri iluminaţi de o fericire atît de îndrăzneaţă, încît Mathias n-avu timp să-şi dea bine seama. Se pomeni luat de două braţe moi, lipit de sînul alb ca laptele şi înecat deodată într-o mireasmă femeiască dulce pe care căldura făpturii ei o subtiliza pînă la poezie şi amintire. O, Mathias, cu sufletul lui religios şi smerit, n-ar fi voit să supere niciodată pe nimeni; nici pe fermierul de treabă, Olivier Mellors, furîndu-i nevasta, nici pe Constanţa, pentru care el, Mathias, era o pricină de asemenea extaze. Dacă ar fi înlăturat-o atunci, cînd ea îl îmbrăţişa pătimaşă, s-ar fi simţit tot atît de ridicol ca Iosif care a respins-o pe doamna Putifar, şi Mathias, creolul, suferea orice, numai ridicolul, nu. Sigură de pradă, Constanţa îi cuprinse obrajii în palmele mici şi se înălţă în vîrful picioarelor. Ii sărută odată gura şi încă o dată bărbia, ca unui copil. Insufleţit brusc şi el de un curaj extraordinar, cu amîndouă mîinile rămase libere, Mathias apucă sînii fără ocrotire ai femeii - şi strînse.

— O, mă doare, gemu ea şi îi aruncă o privire recunoscătoare, de învinuire.

Peste o jumătate de oră, la jocul de tenis de pe cîmp, Constanţa alerga după zborul mingiilor, cu racheta întinsă, fără să-l mai bage în seamă pe Mathias care privea, nu vedea nimic, şi nu putea uita.

„Am fost ridicol", îşi zise Mathias. Trebuie să fi fost nemaipomenit de ridicol!

Şi la cel dintîi prilej părăsi jocul.

Nu se mai arătă în grup, la tenis sau la călărie, multe zile. Constanţa îl vedea mai cu seamă la masă, şi prezenţa lui o surprindea plăcut.

In ziua în care s-a dat lupta pentru campionatul de tenis al Americii, Mellors era plecat la Londra, la adunarea de toamnă a Consiliului de administraţie. Luase şi copiii,

urmînd ca peste cîteva zile să vie şi Constanţa cu „banda neagră" şi să plece cu toţii la mare. Căci era o vreme într-adevăr miraculoasă. Domnul Georges a aflat din ziare ora campionatului, îndată după plecarea lui Mellors. Era furios. Cu siguranţă că la Londra se aflau telegrame de la Reggie...

Toată familia Boleyn a pîndit la aparatul de radio, în picioare, în jurul cutiei misterioase, retransmisia jocului. Pentru că nu se auzeau decît semnalele slabe de telegrafie fără fir ale vapoarelor de pe Ocean, domnul Georges a trimis pe James şi Mathias cu automobilul la Londra, după telegrame. Bernard, bolnav în camera lui, aştepta să-i aducă vestea Clarissa, dacă a biruit Reggie. Căci el se îndoia - şi avea motivele lui să se îndoiască.

După plecarea celor doi, a început limpede, retransmisia... Georges era disperat. S-ar fi repezit călare pe urma celor plecaţi să-i întoarcă înapoi, dar nu se îndura să se rupă de lîngă aparat, unde lua pe o bucăţică de hîrtie însemnări atît de grăbite de mersul jocului, că mai tîrziu nu le mai descifra nici el. Din cei trei banjoişti gemeni rămăsese în vilă numai John, atît de asemenea la înfăţişare ca Mathias şi James, că biata Constanţa îl deosebise la început de fraţii gemeni numai prin timbrul de tenor al vocii, ceilalţi doi fiind mai mult baritoni. Tocmai cînd lupta era în toi şi Juditha cu aligatorul lipit de sîni, somnolent, asculta palidă şi cu albul ochilor mărit, cu gura întredeschisă, aproape fără respiraţie, Constanţa se strecură în biroul lui Mellors. Nu băgă nimeni de seamă. Numai Juditha avu un gînd îndepărtat, ca o amintire: „De ce a plecat Constanţa?..." Şi mult mai tîrziu, în timp ce aparatul pîrîia înfundat de aplauzele de peste Ocean, pentru o lovitură magistrală - a lui Reggie?... a californianului înalt cît o prăjină, Bill, adversarul lui Reggie? - Juditha a cugetat şi mai îndepărtat, ca în vis palid: „De ce a plecat Constanţa?" Apoi a uitat cu desăvârşire de ea. Juditha era acum la mii de kilometri de Noul St.

Ives, în mulţimea care urmărea, peste Ocean, lupta rachetelor şi a mingiilor.

Constanţa căută ceva pe biroul lui Mellors, apoi în sertar- şi în vreme ce mîna răsfoia hîrtiile dinăuntru, ochii se furişară lăturalnic spre grupul Boleyn din hol, strîns în jurul aparatului de radio. La mijloc, Georges, în mîini cu carnetul şi creionul, la stînga Juditha, lîngă ea, cu capul în piept, încruntat, Rudyard, în dreapta, Clarissa, c-o mînă pe umărul lui John, care privea în fund, spre scara care da spre etajul de sus. Constanţa văzu profilul de gravură de bronz al lui John, cu buzele cam umflate, ca ale unei crude zeiţe feniciene - şi fu izbită pentru întîia oară de asemănarea lui cu Clarissa, blonda cu pielea umbrită. Aşa cum sta, John, dacă ar fi întors foarte puţin, nebănuit de puţin capul, ar fi putut vedea pe Constanţa, dreaptă în fundul biroului, cu ochii mari, hipnotici, asupra obrazului lui. Constanţa era încredinţată că această chemare mută, dar atît de vie, va ajunge pînă la John şi, înainte ca ceilalţi să prindă de veste, John va întoarce şi el capul, o va zări, va înţelege, se va dezlipi de grup şi va veni plutind cu gura lui către gura ei. Dar John n-auzea, nu simţea nimic. Constanţa era atît de umilită şi de furioasă că efluviile făpturii ei nu puteau, cu toată dorinţa cu care le încărcase, să-l mişte cît de puţin pe tînărul, pe care de atîtea minute îl vrăjea cu ochii ei mari albaştri, încît simţi că-i vine să plîngă. In tăcerea în care grăiau numai greierii electrici ai aparatului de radio, pocnetul tamponului răsturnat de pe birou şi căzînd pe parchet, fu atît de zgomotos, că toţi Boleynii ar fi trebuit să întoarcă privirile spre Constanţa. Dar aproape în acelaşi timp, cu diferenţa unui fragment de secundă, izbucni un ropot de aplauze şi de strigăte minuscule. Bill? Reggie?... Lupta ajunsese la un punct culminant şi grupul celor din jurul aparatului de radio încremenise. Constanţa era cît pe-aci să se aplece să ridice tamponul, să-l pună la loc şi să treacă în

odaia de dormit a soţului, ca să-şi potolească, nebănuită de nimeni furia şi durerea. Şi înainte de a pleca, mai aruncă o dată ochii, încărcaţi cu acea dorinţă supremă de la care începuse disperarea, spre buzele de copil pofticios ale lui John Boleyn - şi tînărul simţi. Intoarse capul spre biroul unde, cu privirile halucinate, ca o întrupare vie a dorinţei şi a spaimei, sta, dreaptă şi nemişcată, Constanţa. John întrebă cu figura, ridicînd de tot pleoapele de peste ochii lui încărcaţi de somn şi vis, precum şi sprîncenele atît de negre, atît de subţiri pe fruntea oacheşă, palidă. „Ce e?" zicea tot chipul lui de fildeş viu. Şi cînd văzu că, fără a da vreun răspuns, Constanţa fuge şi piere în odaia alăturată, John se strecură de sub mîna neştiutoare a Clarissei, în vreme ce maimuţoiul Jack privea în toate părţile cu ochii zbîrciţi ca un jucător de cărţi nedormit. In vîrful picioarelor, tînărul se luă pe urmele femeii care dispăruse atît de ciudat. O găsi în odaia de dormit, înapoia uşii deschise, care astfel o ocrotea. Sfiala Constanţei fu destul de vorbitoare după ce, aruncîndu-i o privire galeşă, genele se lăsară cu umbra pe obrajii ei încinşi. John, care avea delicateţea lăuntrică a lui Mathias şi forţa proaspătă, agresivă a lui James, se uită înjur, repede şi foarte atent. Privi o secundă patul care chema, dar care din nenorocire se afla în dreptul uşilor deschise. Intinse amîndouă braţele să închidă uşile, hotărît să ia apoi numaidecît femeia în braţe - a lui toată. Dar Constanţa îl opri. Ochii ei, şi mai albaştri şi mai speriaţi, gura ei puţin ţuguiată, tot trupul ei ridicat în vîrful picioarelor, rostiră neauzit: „Nu". Constanţa nu voia ca el să închidă uşile. Atunci ce voia Constanţa?...

Patul şi chemarea lui erau absurde, penibile. Constanţa văzu această nedumerire în chipul răvăşit de poftă contrariată al flăcăului şi, ca o fiară cu experienţele făcute, folosi această clipă de slăbiciune a victimei. John nici nu-şi dădu seama cum se produse atacul, că se pomeni încolăcit,

încălecat de braţele şi picioarele femeii, fără putinţă de scăpare. S-ar fi rostogolit jos, cu ea deasupra sau dedesubt, dacă prin atacul ei brusc, Constanţa nu l-ar fi proptit între perete şi una din uşi. John, deşi uluit, copleşit, îşi dădu numaidecît seama că locul fusese ales anume. Constanţa îi sărută ochii, nasul, obrajii, bărbia şi iar ochii, gura, cu gura ei devenită deodată vie şi iute ca de năpîrcă muşcînd, apoi sărută gura lui puternică, plină, cu gura ei care voia să fie tot atît de puternică şi mare, şi care rămase totuşi mai mică, mai moale, mai slabă... Ca după o răzbunare prea multă vreme aşteptată, cu capul pe pieptul lui, Constanţa izbucni într-un hohot înăbuşit de plîns.

— Reggie!... strigă deodată proaspăt, subţire şi voios glasul Clarissei şi numaidecît se auziră paşii ei duduind mărunt pe scări, în sus.

Fuge să ducă lui Bernard vestea victoriei.

Juditha veni plîngînd, cu ochii mari deschişi, urmată de Georges, spre Constanţa, care îşi ştergea ochii cu gesturi mici, repezi, înaintînd din birou urmată de John, palid ca hîrtia, cu părul răvăşit şi albul ochilor tulbure de sînge.

— Eram sigur, zise, în sfîrşit, Georges, respirînd adînc cu o mînă pe inimă. Mă duc la Bernard să-i dau însemnările, să redacteze el desfăşurarea luptei. Bravo, Reggie! Nu va mai avea nevoie de noi! Judi, să-i telegrafiem? Nu se poate să nu-l felicităm! Cine merge cu mine la Londra?

Şi privi în jur, la cei de faţă.

In răstimp, difuzorul, care era încă plin, ca un stup de viespi, de zvonul haotic al cîmpului de joc, începu să se potolească. Semnalele de telegrafie fără fir se iviră iar, ca pete de sunete. Deodată zvonul spori ca la apropierea unor valuri înainte de a se sparge de digul de piatră, dar în locul bubuitului final, se făcu tăcere deplină. Un glas vorbi repede, cu tremur de emoţie solemnă. Glasul vestea oficial victoria lui Reginald Boleyn, amintea succesele lui trecute, şi destăinuia că face

parte din cunoscuta familie de artişti Boleyn, că era al şaptelea fiu şi preferatul frate al celebrelor Juditha şi Clarissa Boleyn, care se aflau în acel moment în Europa. „Campionul american al rachetei, D-l Reginald Boleyn va rosti cîteva cuvinte la microfon", se auzi, la sfîrşit, repede, în difuzor.

In capul scării, radioasă, se ivi Clarissa. In locul roşeţei de adineauri, pielea obrazului ei se făcu iar pămîntie, încît părul blond, în zulufi scurţi, şi sprîncenele aproape albe, păreau acum false şi lipite.

— Clarissa, repede, vorbeşte Reggie, o strigă Juditha, care-şi răcorea dogoarea obrajilor adiind palma dreaptă, cu degete atît de nefiresc de lungi, ca un evantai.

Georges umbla prin hol încruntat, cu mîinile în buzunar, ca în ajunul unei catastrofe. Cînd ajunse în faţa lui John, îi strigă şuierînd printre dinţi cu ură, de parcă John ar fi fost vinovat:

— Unde sînt Mathias şi James? Cine dracu i-a trimis la Londra? (El Georges, îi trimisese.) Ce nevoie aveau să plece la Londra? Cum nu s-au gîndit că Reggie va telegrafia după luptă, şi nu înainte! Admirabilă logică, dar acum fără nici un folos.

Constanţa îi şopti, cu respiraţia egală şi în ochi cu o mulţumire care cucerea:

— O, domnule Georges, înseamnă te rog pe o bucată de hîrtie cuvintele lui Reggie, le vor citi şi ceilalţi cînd se vor întoarce la fermă. John, scrie dumneata, se întoarse ea nepăsător rugătoare către gura pe care adineauri o sărutase cu patimă.

— Eu, se miră John de simplitatea cu care-i vorbea Constanţa. Era încredinţat totuşi că peste un ceas o va lua cu el pe cîmp.

In capul scării se ivi şi Bernard, palid, ţinîndu-se de balustradă. Coborînd, se scuză, apoi zise:

— In orice caz trebuie să vorbească şi Reggie la microfon, aşa se face totdeauna după o luptă

sportivă. A vorbit? Nu încă?... Atunci îl voi auzi şi eu...

Nici Clarissa nici Georges nu se gîndiseră să-l aducă jos pe bietul Bernard, care fusese totuşi mai aproape de ei decît Mathias şi James... Se repeziră spre bolnav să-i ajute să coboare, afară de Constanţa care-l privi crudă, cu ochii micşoraţi. Poetul avusese un gînd frumos de frate: adusese cu el fotografia lui Reggie şi o puse în rama difuzorului. Alături de ceilalţi Boleyn, adunaţi în faţa fotografiei care dobîndise acum un înţeles atît de deosebit pentru ei, privi şi ea cu luare aminte la acest Boleyn, penultimul. Un tînăr creol de statura Judithei, cea mai înaltă din familie şi cu înfăţişare mult mai aristocrată. Reginald Boleyn era subţire ca un plop tînăr, cu braţe şi picioare lungi, cu chipul prelung, ca de ogar. In fotografie purta pantaloni albi, un pulover cu dungi albe şi ţinea în mîna dreaptă o rachetă pe care o sprijinea în vîrful degetelor mîinii stîngi. Surîdea. Surîs Boleyn. Ochii mari, negri, grei de un somn pasionat. Ochii flăcăilor Boleyn. Buze subţiri, subţirele. O greşeală a camerei fotografice, sau buze subţiate de un prelungit efort de inteligenţă şi de voinţă? Constanţa simţi instinctiv, în acest Boleyn, floarea supremă a familiei. Fetele, care păreau cele mai izbutite, nu erau totuşi desăvîrşite. Juditha, cu toate aerele ei ştrengăreşti, era prea artistă şi-şi purta parcă sexul nevăzut ca un stigmat, iar Clarissa nu izbutise să amestece în ea rasele decît provizoriu. Dacă Reggie ar fi fost cu fraţii şi surorile lui la Noul St. Ives, o, nu, pe el Constanţa n-ar fi avut curajul să-l atace!

Zvonul difuzorului încetă aproape de tot. „N-aş avea curajul să vă vorbesc şi să vă mulţumesc pentru..." grăi deodată răguşit şi nesigur un glas pe care-l ondula de la o zare la alta un val nevăzut. Apoi nu se mai auzi nimic. Georges întinse mîna spre condensator crezînd că e de vină aparatul. Dar glasul se auzi iar, de data asta limpede, din ce în ce

mai puternic - vocea lui Reggie, devenită de un volum fantastic, deşi articulaţiile silabelor rămîneau line şi delicate, ca ale unui fin instrument, perfecţionat pînă la limită, „...dacă n-aş fi încredinţat că voi izbuti curînd să aduc în dar Americii campionatul de tenis al lumii." Aplauze şi urale. Vocea lui Reggie, scăzînd iar la proporţii omeneşti: „...Şi vă rog să-mi daţi voie să rostesc cîteva cuvinte pentru familia Boleyn, care poate ascultă acum, în Europa, vocea mea. Hallo, Judi! Hallo, Georges, Mathias, John, James, Rudyard! Hallo, Clarisse!... Am cîştigat familiei Boleyn campionatul făgăduit. Sîntem chit, nu?... Boleyn, la revedere!..." Aplauze frenetice. Glasuri răzleţe intonează cu entuziasm, imitînd sunetul banjoului, un cîntec negru, sincopat.

Georges, în mijlocul familiei, dansează cu mîinile ridicate şi cu gîtul bine vîrît între umeri, după ritmul difuzorului. Dar cîntecul e prea scurt şi el rămîne să danseze mai departe, cîteva minute singur. Apoi se opreşte, se uită cu ochi mari la toţi şi îi îmbrăţişează pe rînd. Pe obrajii lui puhavi curg lacrimi. Fericirea îl îmbătrîneşte. Nu pare fratele mai mare, ci mai curînd tatăl fraţilor şi surorilor lui. Cînd ajunge la Constanţa se opreşte, necutezînd, şi ca să dea emoţiei o înfăţişare comică se repede şi sărută în bot ultimile vlăstare ale familiei Boleyn: aligatorul din braţele Judithei, şi pe Jack, părosul din braţele Clarissei.

- Şi eu?... se tîngui Constanţa.

Toţi rîseră. Georges se apropie solemn, puse în pămînt un genunchi ca la teatru şi voi să-i sărute mîna. Dar Constanţa cu un ţipăt mic, feri amîndouă mîinile la spate şi apucîndu-i, o secundă după aceea, capul cu palmele care îmbrăţişaseră şi pe ceilalţi flăcăi ai familiei Boleyn, îi sărută creştetul cu părul creţ.

Aligatorul se deşteptă în sfîrşit şi el şi ridică botul spre guşa dansatoarei. Jack, pe umărul Clarissei, înţelegînd că în familie e veselie, începu

să se scarpine frenetic şi să cîrîie cît îl ţineau puterile.

Constanţa a trăit apoi la mare, în tovărăşia bandei negre, ceasuri de neuitat. Cînd s-au înapoiat cu toţii la Noul St. Ives, unde surorile Boleyn au găsit o scrisoare furioasă a impresarului Waldeck Frank din New-York, au făcut călărie pînă în epoca ploilor.

Georges croise pentru Roddy, Ana şi miss Kate costume de călărie stil veacul al 13-lea, dar copii păreau tot atît de mîhniţi ca şi în costumaşele de la Londra. James, care a lipsit de la fermă cinci zile, s-a înapoiat cu trei ponney - alb, negru şi roşcat - pe care i-a dăruit micuţilor Mellors. S-au fotografiat de cîteva ori toţi, albi şi negri, pe terenul de tenis, călări, la vie, în faţa vilei şi în automobil, înainte de plecarea definitivă. Familia Mellors a încredinţat Judithei, pentru Reggie, o statuetă de argint masiv reprezentînd un jucător de tenis, şi o rachetă excepţională de la Londra.

In iarna aceea Constanţa şi-a dat seama deplin cît era, sufleteşte şi trupeşte, străină de Olivier, pe care se mira că-l mai vede în jurul ei. Situaţia era la Noul St. Ives mult mai penibilă decît la Wragby, înainte de a-l fi întîtnit pe Mellors în pădure, căci atunci sir Clifford o ţinea lîngă el prin preocupări literare pe care şi le însuşise şi Constanţa; erau ale numelui Chatterley şi deci şi ale ei. Nefiind legată de peisajul de la Wragby, în dezolarea Constanţei pîlpîise atunci o flacără de speranţă, care aţîţase uneori şi mai mult disperarea singurătăţii, dar care-i ajutase să simtă cît de uşor se putea despărţi de Wragby la întiiul prilej, la întîiul drum deschis înaintea ei. Ceea ce s-a şi întîmplat. Dar acum?... Constanţa nu se vedea, nu se putea închipui altundeva decît la Noul St. Ives, cu copiii a căror înfăţişare şi a căror suflet scîncit o dureau, în vila unde rămăsese larma fermecătoare, de neuitat, a bandei negre, în ferma cu florile, plantele, fructele şi animalele ei. Constanţa se gîndi s-o cheme pe

Hilda la Noul St. Ives pentru mai multă vreme, să alunge măcar astfel tăcerea din jur, ca să nu mai rămînă singură, cu sufletul ei descumpănit de o nostalgie absurdă. Dar cît putea înţelege Hilda?... Nu, de data aceasta, sora cea mare nu-i putea fi de nici un ajutor, cu asprimile şi duşmăniile ei împotriva tuturor.

Copstanţa se mai lua cu lungile scrisori pe care le scria tribului Boleyn şi la care primea răspunsuri tot atît de lungi. Trăia evenimentele vieţii lor din America, de la atîta depărtare, cu o intensitate care-i ascundea uneori pustiul vieţii ei de la Noul St. Ives. Clarissa se măritase la San Francisco, îndată după întoarcerea din Anglia, cu un proprietar de hoteluri, un alb oarecare. Soţul îi ceruse să nu mai danseze. Clarissa atît aşteptase, deoarece descoperise ca avea şi voce şi, deşi purcesese grea, lua lecţii de canto de dimineaţă pînă seara. Soţul nu vedea nici un rău în noul talent al Clarissei şi nu bănuia ce-l aşteaptă. Mathias era la New-York, organist al unei catedrale a negrilor din Harlem, unde serviciul divin se face cu tobe, claxoane şi saxofoane, ca pe vremea regelui David, a cărui stea aurită străluceşte pe toate zidurile. John şi James cîntă şi dansează la un cabaret din Chicago, dar se vor muta şi ei la New-York, unde-i cheamă restul familiei. Juditha n-a mai făcut turneul propus de impresarul Frank pentru că trebuia să-şi schimbe toate dansurile şi Bernard, poetul familiei, lucrează prea încet la scenariile lui originale. Reggie e mai îngîmfat decît oricînd. Nu-şi preţuieşte deloc familia, îşi bate joc de artele lor şi declară că după ce va lua campionatul mondial şi va avea deci mai multă vreme liberă, îi va preschimba pe toţi în jucători de tenis pentru a crea o nouă aristocraţie, singura idee de altfel care justifică viaţa oamenilor şi scopul universului. De cînd l-a bătut pe Bill, Reggie a fost sustras familiei şi de împrejurarea ciudată că, o seamă de tineri şi domnişoare din

casta milionarilor, nu se mai pot lipsi de el. Reggie, vai! a dezertat din familia Boleyn şi Juditha abia mai izbuteşte să schimbe două - trei cuvinte cu el, căci Reggie e, cînd în Texas, cînd în Carolina, cînd în Florida, cînd în California, cu tipi nesuferiţi, entuziasmaţi de el şi de tenisul lui.

Juditha se plîngea Constanţei, de asemenea, în numeroase pagini, de dispariţia din familie a Clarissei, căci nu se mai putea dansa în „Alb şi Negru", cu care surorile Boleyn îşi dobîndiseră gloria. La Chicago a rămas numai Georges, care a chelit - pacoste moştenită de la rasa albă! - şi care a deschis o croitorie pentru teatre, baluri istorice şi artişti. Dezamăgit de purtarea Clarissei, de trădarea lui Reggie şi de izolarea Judithei, pe care el, n-o poate vedea dansînd singură, Georges a hotărît să-şi adune ceva bani şi să se întoarcă lîngă mama lor bătrînă şi neagră din Cuba... Juditha luptă din răsputeri să-l aducă şi pe el la New-York, să nu-l lase să facă iar calea întoarsă a sîngelui, care i se pare mai tragică decît moartea. Căci Juditha ştie că foarte curînd Clarissa va reveni - îmbogăţită cu un copil sau doi - la familia Boleyn, poate cu glasul unei neobişnuite privighetori, iar Reggie, oricît de departe s-ar ţine de ei, tot al lor e, chiar dacă n-ar mai dori-o...

Inainte de topirea zăpezilor, o iapă a fost muşcată de vecina ei şi a murit infectată. A fost pagubă simţitoare. Mellors, care tocmai primise o scrisoare de la Chicago din partea domnului Georges, neavînd ce să-i răspundă, i-a scris despre moartea iepei. In curînd au sosit la Noul St. Ives actele şi fotografia lui Martin Dodgson, împreună cu o lungă scrisoare de recomandare, din partea domnului Georges, care-l îndemna pe domnul Mellors să nu piardă prilejul de a lua în servici pe cel mai priceput grăjdar din Cuba. Martin Dodgson fusese în serviciul unui negru, plantator bogat şi mare iubitor de cai. Plantatorul sărăcise odată cu scăderea bruscă a preţului zahărului, iar patima

pentru cai l-a ruinat după aceea în mai puţin de un an, Martin Dodgson ar găsi oricînd un servici la orice grajd de cai în America, dar dl. Georges s-ar simţi vinovat să nu-l trimită bunului său amic din Anglia. Martin Dodgson era un vechi prieten din copilărie al „tribului Boleyn", cu care n-a rupt legăturile nici după fuga lor din insulă, căci în fiecare an el scria din Santiago surorilor şi fraţilor Boleyn, în toate colţurile pămîntului, pe unde citea în ziare că se aflau.

Mellors aduse la fermă pe negrul cu suflet atît de devotat. Dar avea vreo vină Mellors că destinul loveşte anume, cu intenţie, cu precizie calculată tot ce e mai preţios şi mai puţin ocrotit pe această lume?... Martin Dodgson fu bine primit la fermă şi de domn şi de doamnă - şi foarte bine de Mariella Pinner care îi pregăti pe sînul ei un culcuş fierbinte. Constanţa află numaidecît. Singuraticul negru, care nu izbutea să dobîndească prietenia nimănui, nici în fermă nici în tîrg, era, prin dragostea Mariellei, mai puţin singur.

In acel timp, despărţită de vraja familiei Boleyn, care o lăsase cu o amară sete de iubire, împărţită între cei şase tineri Boleyn, pe care-i sărutase dintr-o îndîrjire bizară, fără să fi voit să se lege de vreunul, Constanţa a suferit în ea, în tăcere, măcinîndu-se. A devenit pe neaşteptate irascibilă şi suspicioasă. A început să-l urmărească pe Mellors cu o gelozie ridicolă, nedreaptă, meschină, scria la New-York chemări disperate către Juditha, trăia în halucinaţiile amintirii studentului Hans Schultz, mort de 18 ani, alungîndu-şi dimineaţa din minte visele oribile de peste noapte... Din această nebunie sumbră ieşi într-un tîrziu cu o idee pe care doar luciditatea cea mai rea ar fi putut s-o conceapă, îl împinse pe Olivier în patul Mariellei, bietul ei soţ, care n-avea nici o vină să fie ţinut încătuşat în infernul căruia ea însăşi abia putea să-i ţină piept. Cînd Constanţa băgă de seamă că luptele din odaia Mariellei, după întîile voluptăţi

dureroase, din nopţile cînd stătu de veghe să le audă, o vor exaspera şi înnebuni iar, încercă să evadeze de cîteva ori.

Făcu lungi preumblări călare pe armăsarul Vivien, strălucitor, în lumina verii şi mai viu, asemenea unui soare negru, pe drumurile prăfoase din jurul Noului St. Ives, pe cîmpurile golite de recolte. Intr-o seară fu surprinsă în lanurile de porumb de doi fraţi din Soutton, bătăuşi cunoscuţi în toată regiunea. Speriată, Constanţa a sărit şanţul şi Vivien a adus-o în cîteva minute, într-un galop vertiginos, pînă la poarta fermei. Cu inima bătînd de spaimă, Constanţa a povestit soţului pericolul prin care trecuse. Apoi Constanţei i-a părut rău că cei doi criminali n-au prins-o, n-au violat-o, n-au ucis-o şi i-a părut şi mai rău că-i spusese lui Mellors. Dar soţul nu i-a mai îngăduit să plece singură călare peste cîmpuri. I l-a dat pe Martin Dodgson drept însoţitor.

Negrul se dovedea foarte blajin în înfăţişarea lui atît de viguroasă. Uneori ochii lui priveau animalele, gîzele, plantele cu o blîndeţe care îl făcea ridicol la fermă, în faţa slugilor şi în tîrg, între oamenii aspri din Noul St. Ives. Călărind alături, Constanţa îl silea uneori să vorbească despre familia Boleyn. Dar amintirile lui din copilărie erau ca ale tuturor copiilor. Se opreau în pădurea de la Haddenham şi, în vreme ce negrul ţinea caii, Constanţa se întindea pe iarbă ca să-l asculte.

Cînd îi dărui odată lui Martin Dodgson, la înapoiere, un măr din care muşcase cu perfidie, Constanţa băgă de seamă că negrul îi mulţumi cu un suris foarte cunoscut - cunoscut de unde? A, surîsul Boleyn! Surîd toţi negrii la fel?... In aceeaşi seară după ce negrul duse caii în grajd, Constanţa îl chemă în vilă, avînd de gînd să-i spună că a doua zi vor pleca înainte de răsăritul soarelui, ca să apuce o dimineaţă în cîmp, să nu-i ajungă dogoarea prea curînd şi să se înapoieze la fermă

înainte de amiază. Dar doamna nu-l mai aşteptă în hol, ci urcă în camera ei.

Negrul dădu de dl. Mellors pe care tocmai îl lua un grădinar la moară, unde plesnise se pare un scoc nou. Dl. Mellors îl trimise pe Martin Dodgson sus - şi plecă repede. Negrul urcă scările încurcat, gîndindu-se că nu va şti la ce uşă să bată. Dar Constanţa, în costum de călărie, îl aştepta în pragul iatacului şi-l făcu să intre. Chipul blajin şi viguros al lui Martin Dodgson, înfierbîntat de trapul cu care veniseră pe cîmp, se acoperi deodată de sudoare. Doamna albă se apropie de el ca un lup de ţarcul de mioare, domol, pe nesimţite, fără respiraţie, dar cu ochii neînduplecaţi, ţintă, în ochii lui. La început negrul se crezu vinovat cu ceva şi aştepta ca Doamna albă, care nu lepădase cravaşa, să-l plesnească peste obraz. Dar se încredinţa numaidecît că ea nu-i voia nici un rău, căci ajungînd lîngă el lăsă cravaşa să cadă la picioare şi cu amîndouă mîinile îi cuprinse obrajii.

- Eşti bun, eşti bun,... murmură ea cu privirile îngreuiate de o somnlenţă bruscă, înălţînd capul.

Martin Dodgson se aplecă spre Doamna albă şi primi pe gura lui sărutarea absentă a gurii ei atît de reci. Constanţa nu voise mai mult. Surîsul lui Martin Dodgson îi adusese aminte de Boleyn, de tribul negru care o fascinase, în care ar fi vrut să se topească. Dorul era prea arzător ca să nu-şi îngăduie această mică şi tristă înşelăciune. Dar Martin Dodgson, mai puţin complex, se răsculă şi, apucînd în braţele lui tari, o duse spre patul larg. Constanţa încercă să se împotrivească, dîndu-şi seama cît i-ar fi de odios să fie amanta acestui grăjdar, dar nu avu la început puterea trebuitoare - cine l-ar fi putut doborî pe Martin Dodgson? - apoi fu prea tîrziu. Căci se mişcă şi instinctul atîta vreme uitat, pe care-l dezgoleau degetele înfrigurate ale negrului. Respirînd greu, ca de o povară străveche, Constanţei i se părea - cum sta cu ochii închişi - că bărbatul întîrzia acum prea mult,

că nu va izbuti să-i mai aducă voluptatea şi pacea. Negrul o auzi gemînd sub el, un geamăt adînc, de fiinţă căreia i se pipăie o rană prea dureroasă, apoi respiraţiile apăsate, cu gemete scurte, grave, ca un plîns de învinuire. Cînd îşi reveni, lucidă deodată, Constanţa, copleşită de greutatea negrului, se îngrozi la gîndul că această fiară dezgustătoare o va mînji. Se suci violent şi, cu braţele căută să-i ridice pieptul de pe obrazul ei - atît era de mică sub el - dar nu izbuti. Negrul crezu că femeia se zbătea numai împotriva greutăţii lui uriaşe şi se înălţă în mîini. Constanţa era cît pe-aci să scape de sub el, dar ameţită din nou, se pomeni iar domoală în stăpînirea lui şi bărbatul, nemaiîntîmpinînd nici o împotrivire, intră şi rămase în femeia pe care o socotea de acum, pentru totdeauna, a lui.

— Du-te, du-te, şuieră ea, cu buclele asudate lipite de frunte şi obraji, în vreme ce Martin Dodgson, în mijlocul odăii, nu ştia ce trebuie să mai facă...

Uimit, sfios ca într-un templu, speriat aproape, negrul plecă în vîrful picioarelor din iatacul Doamnei albe.

Constanţa fu cutremurată de un dezgust violent. Se simţi murdară, monstruoasă şi se repezi, ameţită, în baie.

Cîteva săptămîni după aceea, a fost foarte liniştită. Nu mai ieşi din vilă, la călărie, lucra mult cu Mariella şi propuse odată lui Olivier să se repeadă să aducă de la Tavershall copiii. Mellors se duse la mama lui, dar copiii erau atît de mulţumiţi departe de Noul St. Ives, că nu se îndură să-i ia acasă şi să-i redea Constanţei - mamă nesigură, atît de nesigură!... La Traversha copiii se duceau şi la biserică. Mellors nu ţinea prea mult la teatrul sacerdotal, dar nu-l socotea mai rău ca celelalte teatre ale vieţii. Şi fără Dumnezeu, *îţi* zise, copiii lui ar fi fost lipsiţi de cel mai miraculos dintre basme. Se despărţi de ei cu durere, cu un gol pe care-l mai cunoscuse. „Copilul pe care-l

zămisleşti, gîndi Mellors, cînd apare în lume, îţi îmbolnăveşte sufletul pe toată viaţa...".

La înapoierea soţului, Constanţa şi uitase unde-l trimisese şi nici nu-l întrebă măcar de copii.

La congresul partidului, la Edinburgh, dr. Sheridan chemă pe Mellors stăruitor. Congresul era de fapt un fel de vacanţă în răcoroasa Scoţie. Constanţa refuză să-l însoţească. Mellors se repezi la Edinburgh singur, lăsînd toată recolta pe cîmp.

Cu acest prilej negrul vorbi de cîteva ori cu Constanţa de treburile fermei, dar Doamna albă îi răspunse cu simplitate, senină. Martin Dodgson înţelese. Doamna albă nu-l iubise, nu-l iubea. Il folosise. El însă n-o putea uita. Şi admitea cu umilinţă să fie folosit - dacă nu se putea să fie iubit pentru sufletul lui. La Mariella nu se mai ducea... Doamna albă, cînd va avea nevoie de el, o să-l găsească întreg şi credincios. Doamna albă însă nu-l chema, şi nici măcar nu mai călărea. In fiecare dimineaţă, armăsarul Vivien întorcea din grajd capul spre lumina de afară şi necheza.

De aceea, în dimineaţa neaşteptată, cînd, de pe terasă, Constanţa în costum de călărie, strigă la Martin Dodgson să pună şaua pe Vivien, negrul o privi de jos, din pragul grajdului, copleşit de uimire. O privi cu toată încordarea şi simplitatea sufletului său, într-o strădanie peste puterile lui şi, renunţînd să mai înţeleagă ceva, se supuse pur şi simplu, ca un servitor ce era.

Pe drum însă, spre Sutton, Constanţa deveni vorbăreaţă şi cumva apropiată, îl întrebă pe Martin Dodgson de ce a plecat din Cuba, unde ar fi trăit fericit între ai lui, şi de ce a ţinut să vină *în* Anglia, unde nu cunoştea pe nimeni...

— De aceea am plecat, Doamnă, ca să fiu singur, răspunse după o clipă de gîndire negrul, care călărea înapoia ei, la pas. Şi, după o altă clipă de gîndire, adăugă: Acum sînt singur.

Constanţa îşi aminti că atunci cînd îl întîlnise pe Olivier la Wragby, în slujba lui sir Clifford, era

tot atît de singur, voia să fie tot atît de singur ca Martin Dodgson acum. Mellors luptase cu îndîrjire la Wragby împotriva ei, care era doamna Chatterley, împotriva lui chiar, să-şi ocrotească singurătatea. Inima Constantei fu mişcată de această asemănare. Nici pe Mellors nu-l iubise atunci, ci dorise numai trupul lui alb, atît de subţire, de orfan. Să fie ameninţată să iubească pentru blajina lui vigoare şi poate pentru sufletul lui singur, drept, şi pe acest negru, crescător de cai din Cuba, ajuns întîmplător la Noul St. Ives?

Constanţa tăcea. Lui Martin Dodgson îi fu teamă de această tăcere atît de lungă. Doamna albă îl ura. Sufletul lui nevinovat simţea ura ei. Dar deodată auzi glasul Doamnei albe, parcă mai ascuţit ca de obicei:

— Iţi place într-adevăr aici, la Noul St. Ives, Martin? Trebuie să fie mai frumos, mult mai frumos în Cuba...

Martin Dodgson se temu că Doamna albă îl iscodeşte cu-n gînd ascuns, periculos sau numai de batjocură şi pregetă să-i dea o lămurire.

— Nu răspunzi? întrebă iar glasul ridicat al Doamnei albe, care călărea înaintea lui.

— Dacă Doamna albă ar face o călătorie în Cuba, ar vedea ea însăşi, răspunse negrul, socotind că a găsit vorbele cele mai potrivite.

— Şi dumneata, Martin Dodgson, crezi că ar merita să părăsesc vila de aici, de la Noul St. Ives, şi să mă ostenesc atît de mult, plecînd într-o călătorie atît de lungă?

Doamna albă păru acum de bună-credinţă. Negrul vorbi după un minut de şovăială, cu sinceritatea în care se simţea mai bine:

— Toţi oamenii ar trebui să trăiască în Cuba („La tropice" împlini în gînd Constanţa). Cum de le-a venit oamenilor să se aşeze în aceste locuri friguroase, cu ceţuri de cîte opt luni, nu-mi dau cu gîndul. Unii domni albi cu doamnele şi domniţele lor, călătoresc spre miazăzi. De ce nu rămîn acolo?

Se duc numai - şi se întorc. Plantele, copacii, animalele, pe aici sînt pipernicite, nu pot ajunge la rod deplin, se coc numai pe jumătate sau lîncezesc şi se hotărăsc să moară de tot. Pe la noi vîntul e vînt fierbinte, nu adiere călduţă ca pe aici; nu te linge niţel şi piere apoi nepăsător, ci te ia cu el pentru totdeauna. Acolo omul nu cheamă şi nu se duce la pădure; vine pădurea la el, pînă în pragul casei, pînă în casă - iar cu cadavrele de fluturi dintr-o vară s-ar putea îngraşă tot pămîntul Angliei. în Cuba, şi bărbatul, şi femeia, şi copilul cîntă; ei au piept plin şi glas. Pe aici oamenii au început să-şi piardă glasul, îşi cîntă cu instrumente şi se strigă unul pe altul cu fluierul de fier.

Constanţa rîse, cu înţelegere şi îngăduinţă şi apoi îi veni ideea să-l pună să-i cînte ca să audă şi ea glasul cel plin al negrilor din Cuba.

Şi negrul cîntă, cu gura mare deschisă în văzduhul care începuse să se înfierbînte: o tînguire prelungă, cu inflexiuni de durere largă, să fie auzite la mari distanţe în cîmp şi purtate uşor de ecoul pădurilor nesfîrşite. Melodia nu-şi încheia modulaţia nici cînd sufletul cîntăreţului cerea odihnă pentru respiraţie, căci ea se împăcase demult şi cu slăbiciunea sufletului, al cărui duh şi a cărui pauză o împletise în fiinţa ei muzicală. Cînta Martin Dodgson? Nu, ci parcă un spirit al altei lumi...

Apoi negrul tăcu deodată, retezat în mijlocul răcnetului.

— E cîntecul calului, zise. Noaptea, la păscut, caii aud departe, şi vin.

Intr-o seară Constata se duse în grajd să vadă pe Vivien, care avea o rană deasupra gleznei drepte. Apoi Doamna albă în loc să plece, cum crezu negrul, şovăi puţin şi se îndreptă spre odaia lui. Smerit, Martin Dodgson intră după ea crezînd că Doamna albă greşise uşa. Dar Constanţa se aşează pe marginea patului şi, acoperindu-şi faţa cu mîinile mici, începu să plîngă. Tot astfel plînsese şi

la Wragby, la cloştile de lîngă colibă, ca pădurarul singuratic s-o împace. Martin Dodgson înţelesese că Doamna albă plîngea nu pentru că-l iubea, ci pentru că nu mai era stăpînă pe făptura ei caldă, iar sufletul ei ales trebuia să se ţie, ca un copil de negru, după tatăl lui puternic, şi rău, şi beat. Ii fu milă de Doamna albă - şi inima i se sfîşie că soarta-l făcuse negru şi că el nu poate fi pentru Doamna albă decît pricină de umilinţă şi de lacrimi.

Atunci trecu pentru întîia oară prin sufletul lui Martin Dodgson simţămîntul că el n-are nici un rost pe această lume, lumea Doamnei albe, şi gîndul că, dacă ar pieri, nici el, nici nimeni altcineva n-ar simţi vreo părere de rău şi nu şi-ar aduce vreodată aminte de el. Dar mai tare decît ura împotriva lui, fu mila pentru Doamna albă, care plîngea umilită, mută, părăsită, pe marginea patului din odaia lui de lîngă grajd... Martin Dodgson se apropie, dezmierdă şuviţele ei brune, atît de mătăsoase, plînse cu ea, apoi o luă în braţe şi, legănînd-o, îi cântă încet în limba lui. Apoi o întinse pe scînduri, cu blîndeţe, ca pe o făptură bolnavă, şi îngenunchie alături...

Fericită? Nu. Dar senină. Cînd, strecurîndu-se din odaia negrului, trecu în noapte, în curtea întunecoasă, şi intră tainic în vilă. Stătu în baie multă vreme. Se certă blînd, apoi amarnic, pentru absurditatea de a-şi fi luat amant un negru.

Constanţa se ferise de oameni, de farsele şi dramele lor, încredinţată că Olivier, copiii, ferma, Hilda îi vor fi deajuns, prea deajuns. Dacă nici această fericire atît de greu înfăptuită nu i-a putut umple viaţa. Inseamnă că nu există fericire? Sau inima ei are nevoie de altă fericire, mai greu de ajuns şi - cine ştie - poate mai trainică? Nu, n-o izgonea din familie nevoia de a avea un bărbat, un om întreg - cum crezuse în naivitatea ei, la Wragby, cînd se dăduse lui Michaelis şi apoi lui Olivier. Prin ferma de la Noul St. Ives, falusul

umbla şi făcea minuni: el crease o familie nouă, pe dedesubt, ştiută şi nemărturisită. Mariella legase pe Mellors de negru. Martin Dodgson, prin Constanţa, se legase de copiii ei. Ce i-ar mai fi putut dărui Constanţei un tînăr plăcut de la Cambridge, Edinburgh sau Londra, unde şi-ar fi putut găsi amant, ca atîtea femei bogate, tinere, frumoase şi plictisite de sexualitatea conjugală? Desigur, tot un falus - în nici un caz mai smerit, mai măgulitor, mai iubitor ca Martin Dodgson. Şi totuşi această legătură jignitoare şi bestială trebuie să înceteze. Constanţa se simţea odioasă de parcă s-ar fi dat unui armăsar. Şi unde ar putea duce legătura cu Martin Dodgson?

Dar n-ar fi putut duce la nimic nici altă legătură, oricît de „serioasă" cu Reggie Boleyn, bunăoară, dacă ar fi venit şi el toamna trecută la Noul St. Ives. Căci pentru Constanţa de aici înainte o legătură cu un bărbat ar avea un rost, ar putea fi durabilă, dacă ar fi o legătură într-adevăr, dacă ar putea face unirea fierbinte, deplină între sexul şi sufletul ei, nesăţioase amîndouă, acea unire pe care n-o făcuse pînă acum în viaţa ei nici un bărbat. Incercase într-un fel, cu pasiunea lui metafizică şi muzicală, Hans Schultz, la Dresda; dar studentul german murise în război. Ar fi izbutit poate sir Clifford Chatterley, cu viziunile lui literare, cu setea lui de glorie scriitoricească, dar sir Clifford se întorsese din război neom, tovarăş de viaţă sterp. Iar Olivier, care fusese pînă la Martin Dodgson un soţ atît de harnic, era cam lipsit de suflet - sau avea un suflet care se tîra încă deasupra pămîntului, din adîncul căreia ieşise. Da, sufletul lui Mellors, abia înălţat dintr-o mină de cărbuni, era miop. Dacă n-ar fi primit moştenirea de la sir Malcolm Reid, Constanţa ar fi fost silită şi ea să muncească alături de Olivier pentru a-şi agonisi existenţa, pentru a-şi creşte copiii şi a plăti amarnic ratele de stăpînire ale unui petec de pămînt, poate ar fi fost un gînd, o idee - acel

miracol care leagă sufletul cu măruntaiele şi dă vieţii o direcţie, un înţeles, oricît de sumbru. Dar soarta n-a voit astfel. Toate afacerile fermei de la Noul St. Ives sînt un fel de a fi. Ele nu sînt cerute de nici o necesitate şi nici impuse de pericolul unei tragedii. Olivier însuşi, atît de simplu, de impunător în singurătatea şi sinceritatea lui la Wragby, cînd era simbriaşul lui sir Clifford, aci, la Noul St. Ives, unde e stăpîn, pare, chiar dacă fără voia lui, o paiaţă şi un prefăcut...Căci la drept vorbind, nu are altceva de făcut decît să-şi supravegheze slugile. Bietul Olivier, de-ar şti cum îl judecă ea...

Ceea ce o fascinase pe Constanţa la tribul Boleyn era sufletul lor încordat, idealul lor de viaţă atît de confuz totuşi, atît de ridicol şi de compromis uneori de contactul cu necesităţile băneşti, dar de un fanatism atît de pur. Constanţa sărise ca o pisică sălbatică asupra flăcăilor Boleyn, pentru că numai prin ei putea intra organic în familia lor, în sîngele şi sufletul ridicat spre acea supremă năzuinţă care dă vieţii o frumuseţe şi un preţ.

Constanţa, care socotise că după tainica potolire a trupului şi după baia purificatoare va dormi împăcată, fie şi numai o noapte, se pomeni plîngînd încet, apoi cu hohote adînci pe care nu le mai putea stăpîni. Nici mama ei, nici tatăl ei n-o învăţaseră să se cunoască, nu-i spuseseră cum e viaţa. Mama ei ţinuse conferinţe la congresele socialiste internaţionale, iar tatăl ei pictase tablouri ca să poată fi liber să vadă cîte fete goale dorea. Şi la 17 ani trimise pe Constanţa cu Hilda la Dresda să înveţe dansul. Nu le trimisese cumva, ca să scape de două fete din casă? Şi după moartea lui, sir Malcolm Reid îi lăsă Constanţei o avere neaşteptată, ca într-adevăr să-i anuleze toate puterile vieţii, îngăduind fiicei lui preferate să adoarmă oricînd ar voi şi chiar pe nebăgate de seamă - sau să se destrăbăleze după pofta trupului

ei, apăsat poate tocmai de moştenirea unui mod de viaţă în care tatăl ei se complăcuse. Şi toate acestea, pentru că o iubise, Dumnezeule, pentru că tatăl ei o iubise...

Constanţa îşi dădea seama că aceste gînduri împotriva mamei şi tatălui ei erau o infamie, dar nu le putu alunga. Ea crezuse, singură pe lume, ameţită de toate violenţele fiarei omeneşti, că oferindu-şi sexul, se va împăca şi se va mîntui. Se lăsase, chemase să fie străpunsă oricînd, oriunde, oricum, de oricine, se făcuse o dată de rîs spre a se căsători cinstit, născuse de trei ori, un mort şi două fiinţe vii, dar nereuşite... Ca să ajungă aici, să vadă în puterea nopţii, după ce se întorsese din braţele unui om negru din Cuba, că trebuia să ia viaţa de la început, şi să înţeleagă destul de bine că nu, viaţa nu se mai poate lua de la început...

Cu capul pe un umăr, cu trupul întins în baia albă ca într-un mormînt de piatră, cu braţele de-a lungul trupului, Constanţa plîngea încet, cu o disperare egală, nesfîrşită.

CAPITOLUL XII

Ploile au ţinut cîteva zile şi vremea s-a răcit deodată. O scrisoare de la Tavershall, de la mama lui Mellors, aduse vestea că şi Roddy şi Ana şi miss Kate au căzut bolnavi la pat şi ea nu ştie ce să mai facă. Cuprinsă de spaima cumplită că ar putea să-şi piardă copiii, Constanţa îi zise lui Olivier să dea fuga numaidecît la Tavershall, să se abată întîi pe la Sheffield ca să ia un doctor de copii, dar ea se hotărî numaidecît să plece şi ea.

Trecură prin Sheffield cu automobilul pe la trei din noapte şi nu deşteptară să ia cu ei nici un medic. De altfel Olivier era încredinţat că doctorul bătrîn al minelor se pricepea mai mult decît toţi doctorii din Sheffield. La cinci dimineaţa, odată cu soarele, intrară în Tavershall. Drumurile, tîrgul,

figurile cunoscute încîntară ochii Constanţei şi ar fi bucurat-o mai mult dacă n-ar fi tremurat de spaima copiilor bolnavi.

Bolnavi erau, dar nu grav. Jucîndu-se, băuseră apă din lac. La sosirea automobilului, copiii dormeau. Apoi toată ziua s-au jucat în automobil şi nici n-au vrut să audă de plecare. Sosirea părinţilor i-a bucurat mult pentru că veniseră cu automobilul şi ar fi dorit ca părinţii să nu plece niciodată, sau să plece oricînd, dar fără automobil.

In timp ce Olivier se ducea să vorbească cu doctorul minelor, Constanţa, cuprinsă de o bucurie copilărească, de parcă se întorcea acasă dintr-o lungă vacanţă petrecută între străini, se repezi drept la vechiul castel de la Wragby, sărind peste cîteva răzoare, peste gardurile de nuiele, şi se opri în faţa peronului.

Ii ieşi înainte fosta doamnă Bolton, mult mai grasă acum. Cu un surîs de nobleţe, foarte surprinsă, exclamă, recunoscînd-o:

- Ah, doamna Mellors, ce plăcere!...

Dar ochii fostei doamne Bolton rămaseră atît de speriaţi, de parcă fosta lady Chatterley venise să-şi reia locul de stăpînă şi s-o silească pe ea să redevină infirmieră cu salariu. Fericită, Constanţa o îmbrăţişa şi-i făcu complimente. Ce bine arăţi!... Ce frumoasă te-ai făcut!... Numai spre a risipi în jurul ei şi deci şi asupra fostei infirmiere, acum soţia lui sir Clifford, aceeaşi fericire.

Intrevederea cu primul ei soţ a fost atît de camaraderească, încît sir Clifford n-a mai avut timp să se îmbrace în armura lui de solemnitate rece.

- Hallo, Clifford!... a strigat Constanţa, şi i-a strîns cu forţă, voit masculină, mîna lui mică de domnişoară scriitoare.

Clifford, în scaunul cu rotile, bătea la o mică maşină de scris, pe genunchi, lîngă fereastră.

- A, Constanţa, ce surpriză! Plăcută, mai încape vorbă?!... Fericită, eşti foarte fericită, se vede!...

Trei copii, nu?... A, numai doi, să-ţi trăiască! Ivy îmi spune că sînt mai mult pe aici, prin Tavershall... Am aflat şi de Mellors... în curînd, membru al Camerei Comunelor, adevărat?... Sînt încredinţat că-l vei şi înnobila!...

Constanţa era jignită niţel de toate aceste amănunte din viaţa ei, pe care fostul soţ le ştia. Sir Clifford, înţepenit în scaun, ştia tot, ştia mai mult decît dacă ar fi putut umbla.

— Ce-ai mai scris? întrebă Constanţa. N-am mai văzut de mult în nici o revistă numele dumitale. Sau administraţia şi afacerile minei îţi iau toată vremea?...

Sir Clifford rămase o clipă pe gînduri, apoi îşi privi fosta soţie cu ochi sticloşi, alburii, atît de reci, atît de goi, încît oricine afară de Constanţa ar fi putut crede că omul din cărucior era orb.

Fosta doamnă Bolton rîse puternic, triumfătoare.

Sir Clifford murmură:

— O, nu mai scriu de mult nuvele... De vreo şase ani. Apoi ridicînd glasul:

— Am lucrat la o piesă de teatru, care însă nu se poate reprezenta. Are un singur personaj. Am scris-o pentru plăcerea mea.

— Şi acum? întrebă binevoitoare Constanţa, aplecîndu-se puţin asupra paginii din maşina de scris.

Sir Clifford surîse larg, apoi, reluîndu-şi seriozitatea:

— Tocmai transcriu sfîrşitul romanului meu cel nou, „Amanta sufletului".

— Da, se bucură Constanţa, a cărei simţire se răcea mereu, recunoscînd tot mai mult atmosfera din care evadase.

Sir Clifford îi expuse Constanţei întîmplările şi personajele mai se seamă ale romanului. El înfăţişa, idealiza o femeie (doamna Ivy?) care-şi sacrifică cele mai vitale instincte pentru a ajuta soţului, bolnav de tuberculoză, să ducă la bun

sfîrşit o uriaşă satiră împotriva civilizaţiei contemporane.

— Există oare astfel de femei? întrebă Constanţa, ca să se pedepsească. Sir Clifford surise pe jumătate, ca un bolnav:

— In romanul meu sînt... adică, este una: eroina. Moare şi ea de tuberculoză. Dar opera lor a fost dusă pînă la capăt!

Constanţa înţelese cît era de firească, de adînc omenească, de necesară poate chiar eroinei jertfa din romanul lui sir Clifford, dar de ce toată întîmplarea asta, povestită de el, văzută de el, pare atît de artificială? Işi luă rămas bun emoţionată, emoţionată că trăise atîţia ani alături de acest cadavru viu.

Olivier o aştepta la portiţa care da din parc în pădure. Aflase de la miss Kate că se dusese la Clifford. Şi el, soţul, ieşise în întîmpinarea soţiei spre a-i face o mică plăcere, evocînd trecutul.

— Pînă aici te aduceam, după ce ne întîlneam în coliba din pădure, zise el. Nu-i aşa? Ţii minte?

Constanţa îl lua de braţ şi-l privi în ochi:

— Ah, şi ce greu ai înţeles, şopti ea. Ţii minte cînd am părăsit căruciorul lui sir Clifford, pe care îl împingeai spre castel şi am fugit singură înainte? M-am oprit aici, lîngă portiţă şi m-am răsucit repede cu faţa spre voi, să te văd întreg, mai de departe şi să mă vezi şi tu, Voiam să-ţi plac mult, să mă doreşti cu putere.

Mellors rămase pe gînduri. Işi aducea aminte că odată împingînd din greu, la deal, căruciorul lui sir Clifford, ostenise, pe o zi caldă... Dar nu-şi amintea cînd fugise Constanţa de lîngă ei ca să i se înfăţişeze întreagă de departe...

— Nu, zise simplu. Nu-mi aduc aminte.

Constanţa se întrista. Unul din primele ei daruri, care ar fi trebuit să rămînă pururi în amintirea soţului, pierise. Constanţei îi veni să plîngă. Moartea locuia în creierul lui Olivier. Moartea şi mistuise una din imaginile Constanţei,

cea mai prămăvăratică - întîiul dar al fiinţei ei. Olivier, urcînd acum încet costişea în pădure, simţi că uitarea lui jignise pe Constanţa. Cînd ajunseră pe culme, el voi s-o răsplătească:

— Aici ne-am oprit odată cîteva clipe... cu sir Clifford în cărucior. Ţii minte? Eram atît de fericit... Căci la urcuş, pe cînd împingeam căruciorul, lady Chatterley, lîngă mine, în spatele soţului ei, s-a aplecat şi mi-a sărutat repede mîna...

— Eu? se miră Constanţa, arătîndu-se cu degetul. Şi se priviră amîndoi în ochi, lung, cu nedumerire.

— Ai uitat, mai zise Olivier încet şi apucară pe poteca ce ducea la pavilion. In tăcerea grea a pădurii, Constanţa mergea repede, voind să scape din aceste locuri ale iubirii ei de altădată, sinistre ca un cimitir devastat. Ar fi voit să plîngă de tristeţe, de tristeţea că totul se schimbase atît de mult şi nu mai rămăsese aproape nimic care să amintească de trecerea ei pasionată pe acolo. Şi cînd va pieri în ea şi puterea de a reînvia palid ceea ce a fost, pentru cîteva secunde măcar, atunci într-adevăr ea şi iubirea ei de altădată nici n-au existat.

In automobil, alături de Olivier, pe cînd se întorceau la Noul St. Ives, Constanţa se miră că bărbatul de alături avusese puterea să-i schimbe cursul vieţii... Ce limpede vedea acum! Dar voluptăţile noastre plutesc numai pe întuneric şi sub semnul morţii, gîndi ea, tragic e, că odată luminat şi străbătut de luciditate, întunericul nu se mai face întuneric şi iubire, niciodată.

Absentă, dar fericită de existenţa ei, cînd au ajuns, în sfîrşit, acasă, Constanţa s-a lăsat îmbrăţişată de Olivier, cu o generozitate care se hrănise din amintirile culese la Wragby. După o absenţă de mai bine de un an, Mellors a dormit din nou în iatacul soţiei, în patul conjugal.

In noaptea aceea, Constanţa se visă cu Martin Dodgson plutind pe mare într-o barcă uriaşă cu pînze. Era îngrozită. Era încredinţată că negrul voia s-o siluiască şi apoi s-o arunce în mare. Ce

căuta Martin Dodgson - de la grajduri - în visele ei? De văzut, nu-l văzuse, ştia doar că e în barca aceea uriaşă, o prezenţă de care nu putea să facă abstracţie şi de la care, înţelegea acum, i se trăgea şi teroarea. îi era frică dar, mai puternic decît frica, era sentimentul de vinovăţie: îl folosise pe Martin şi acum nu ştia cum să se descotorosească de el. Şi într-adevăr, ar fi dat orice să nu-l mai întîlnească pe la fermă, să-l ştie plecat.

Scrutînd de pe terasă împrejurimile, se trezi strigîndu-l pe Dodgson, care apăru curînd, siluetă nedefinită, uriaşă pată neagră în lumina imprecisă a orei matinale, îi porunci să scoată caii şi porniră la scurt timp, călărind după cuviinţă, negrul în urma Doamnei albe, spre pădurea de la Haddenham. După o jumătate de oră de galop, Constanţa descăleca în marginea pădurii şi Martin Dodgson legă domol caii de un copac.

Ce dimineaţă limpede, dumnezeiască!... Cerul, zările, văzduhul, drumul şi pămîntul umede, copacii bine înfrunziţi, arbuştii bogaţi, totul era atît de proaspăt, de nou! Cine ar fi zis că această dimineaţă se repeta de la începutul lumii - fără nici un semn de oboseală, nicăieri, fără vreo zgură.

Constanţa culese înaintînd între copaci cîteva floricele de pădure, firave şi moi, numai cu o umbră de miros. Martin Dodgson, cuviincios, o urma. Cu graţie de elefant se apleca şi el, înroşindu-se pînă în albul ochilor, şi culegea, de ici, de colo, pînă ce înfiripă un bucheţel pe care i-l oferi cu stîngăcie.

Constanţa îl apucă de mînă şi-l trase înfrigurată după sine, oprindu-se lîngă trunchiul unui gorun bătrîn, aşa cum o domnişoară răsfăţată îl trage în mijlocul sălii de bal pe adolescentul timid, venit în vacanţă de la Colegiu.

O ameţeală dulce, un rău fizic, dar mai presus de acesta, o tulburare, venind din creierul ei înfierbîntat ca o avalanşă de zăpadă uscată şi strălucitoare care în acelaşi timp te orbea şi te

sufoca, puse stăpînire pe ea în timp ce, moale, moale, se lăsase pe frunzişul veşted unde rămăsese întinsă, cu ochii închişi, bîjbîind cu mîinile prin aer ca şi cum ar fi căutat acolo ceva de care să se agaţe. Ingenunchiat alături, Martin Dodgson o privea năucit de dorinţă şi înţelegînd mişcarea mîinilor ei ca pe o chemare, se aruncă disperat asupra ei, lacom şi orb ca o fiară flămîndă.

Abia tîrziu, zguduit ca la o electrocutare, gemu iubitor, îmblînzit deodată şi deveni conştient de lipsa de răspuns a trupului femeii. Ii cercetă chipul şi se ridică speriat căci Doamna albă era îngrozitor de palidă, aproape vînătă în jurul ochilor daţi peste cap, iar respiraţia ei sacadată care-i venise negrului pînă adineauri fierbinte -şuierătoare în obraji era acum ca horcăiala unui muribund. De-a dreptul îngrozit, Martin Dodgson începu să ţopăie în jurul ei, aruncîndu-şi privirile cînd înspre şosea, cînd în adîncul pădurii, doar o descoperi un suflet să-i vină în ajutor şi totodată îngrozit la ideea că ar putea să apară cineva. Martin Dodgson crezu că Doamna albă moare acolo, lîngă el, sub privirile lui neputincioase. Pe nesimţite respiraţia ei se tăie ca un fir subţire.

Speriat de agonia Doamnei albe, îi zgudui braţul, moale, îi clătină violent capul cu părul răvăşit pe frunzele uscate şi îi trase apoi cîteva palme, aşa cum văzuse odată la un spital din Havana. Gata să fugă în drum după ajutor, îşi aminti că ar putea-o deştepta pe Doamna albă cu puţina apă rece. Şi fugi în pădure, fără să ştie dacă va găsi destul de aproape un lac sau un izvor. Dădu peste un izvoraş şi, adunînd în pumni apa din firicelul firav, alergă spre bătrînul gorun. Constanţa era la fel de palidă, dar acum respira încetişor, cu ochii abia deschişi. Primind apa rece pe obraji, se mai învioră şi-i făcu semn lui Martin să se îndepărteze.

Neînţelegînd, Martin îngenunchie luîndu-i mîinile mici şi încercînd să le sărute. Dar

Constanţa şi le feri:
— Nu, nu... zise ea, auzindu-şi cu mirare glasul.

Mîinile îi căzură pe lîngă trup, făcu o mişcare ca şi cum ar fi voit să se ridice, dar trupul era încă neputincios. Deschise ochii. Il descoperi pe Martin care rămăsese în continuare îngenunchiat lîngă ea, şi-l privi îndelung pînă ce îşi pierdu cu totul contururile clare, topindu-se parcă în peisaj, pierzîndu-şi complet identitatea umană, un trunchi sau o stîncă, ceva imprecis, dar benefic.

Scrisorile dlui. Georges sosiră pe la începutul lunii septembrie, de la Lake Placide. Urmărea antrenamentul lui Reggie care trebuie să lupte în curînd cu domnişoara Jou, Josephine Petersen, norvegiană, campioană mondială de tenis. Scrisoarea dlui. Georges pentru Martin Dodgson o duse Mariella la grajd. Scrisoarea pentru dl. şi doamna Mellors o deschise Olivier şi o trecu apoi Constanţei. Dl. Georges îi poftea pe amîndoi la Lake Placide. Reggie îi ruga de asemenea să vină. Va juca cu racheta primită în dar de la familia Mellors şi era sigur că-i va purta noroc.

Constanţa nu mai avu nevoie s-o întrebe pe Mariella ce cuprindea scrisoarea cealaltă, fericirea Mariellei - se vedea - era neţărmurită şi vorbea de la sine. Martin Dodgson avea de gînd să plece în curînd în America, unde dl. Georges îi găsise un loc foarte bun, şi desigur, va pleca împreună cu Mariella...

Martin Dodgson nu plecă - şi se pare că răspunse foarte amănunţit domnişoarei Juditha, la New-York, unde era aşteptată scrisoarea lui, căci scrise atunci o noapte întreagă. Mariella încercă de cîteva ori, tîrziu, după miezul nopţii, să se ducă la el, dar îi zări pe pînza perdelei de la geam umbra mare aplecată peste masă, şi nu cuteză.

Astfel veni iarna şi, pentru prima dată după atîţia ani, Conctanţa se avîntă cu plăcere în viaţa mondenă. Doamna şi domnul Mellors poposiră în cîteva rînduri la Londra, unde nu mai pridiră cu

vizitele, concertele, expoziţiile. Olivier, în costum negru de rigoare, suferea chinuri lăuntrice în saloanele cu doamne şi domni, adunaţi acolo să ucidă fără nici un folos, în discuţii sterpe, un timp preţios. Dacă n-avea nimic de zis împotriva femeilor, cărora li se putea îngădui măcar libertatea pălăvrăgelii şi a cochetăriilor în vid, bărbaţii îl îngroziră căci i se părea că şi ei se travestiseră sufleteşte în femei. De aceea mărturisi cinstit Constanţei că ar prefera să se ducă la clubul partidului, la doctorul Sheridan, la întrunirile comitetului politic restrîns, unde venea cîteodată şi primul-ministru. Constanţa îi dădu drumul cu uşurinţă şi începu să-şi caute vechile cunoştinţe.

Pe Emma Chatterley, cu care schimbă cîteva cuvinte cordiale, o întîlni la aceeaşi societate de binefacere la care Constanţa cotiza, ca şi Hilda, de cînd se măritase. Sora lui sir Clifford se înroşi deodată de plăcere de parcă ar fi fost surprinsă de Constanţa cu un bărbat - lucru pe care Emma Chatterley nu-l făcuse niciodată. Şi se mai roşi o dată, tot atît de puternic, cînd Constanţa îi spuse că a vizitat Wragby, că l-a găsit pe sir Clifford în plină inspiraţie şi pe lady Ivy geloasă, fericită şi mare cît o balenă.

Soţia lui Hammond o reţinu pe Constanţa pînă la sfîrşitul şedinţei comitetului de doamne, apoi seara o luă cu ea la masă. La hotel, noaptea tîrziu, o conduse entuziasmat dl. Hammond. Zelul şi amabilităţile exagerate ale dlui. Hammond, Constanţa le înţelese pe încetul în serile următoare, cînd regăsi în salonul doamnei Hammond pe toţi vechii ei prieteni de la Wragby: pe Charles May, autorul de cronici astronomice, pe Romy Dukes, fostul general de brigadă convertit în a doua jumătate a vîrstei, ca şi Hilda, la amorul experimental, şi chiar pe Michaelis, de curînd revenit din America, cu tîmplele încărunţite dar parcă din această pricină cu o expresie mult mai aristocrată.

Constanţa se dovedi o sirenă teribil de rezistentă- şi chiar niţel diabolică.

Intr-o seară credincios tacticii, Hammond lăsă pe dramaturgul Michaelis, foarte bine alcoolizat, s-o conducă pe Constanţa noaptea tîrziu la hotel. In automobilul care-i purta pe străzile lucioase de ploaie, Michaelis se simţi lunecînd în acea sinceritate pe care el n-o afla decît în clipele excepţionale ale vieţii.

— Sînt tot singur, Constanţa. Văd că tu tot singură eşti. Nu crezi că ar fi timpul, în sfîrşit, să ne luăm?...

— O cerere în căsătorie, în automobil, Mick? voi Constanţa să glumească.

— Da. A treia cerere în căsătorie pe care ţi-o fac.

— Şi ultima, nu? glumi Constanţa iar. Dar Michaelis nu glumea deloc.

— Ultima, zise el.

Constanţa tăcu apoi rămase serioasă, punînd prieteneşte o mînă pe mîna tristului irlandez:

— Nu, Mick. Şi trebuie să-mi fii recunoscător. Crezi că ţi-ar sta mai bine ca tu să stai la Noul St. Ives şi Olivier Mellors să mă conducă la această oră la hotel?... Căsătoria e o mare şarlatanie - sau imbecilitate. Crede-mă.

Pictorului Dunkan Forbes, care ţinuse atît s-o picteze în vremea cînd Constanţa căuta un motiv de despărţire cu sir Clifford, spre a se căsători cu Olivier Mellors, îi făcu o surpriză. Apăru în atelierul lui, într-o după-amiază, pe cînd artistul lucra la nişte circonferinţe astrale albastre pe un galben infinit şi rămase în pielea goală de cum intră în cameră. Apoi, într-o atitudine de feciorelnică sfiiciune vorbi cu glasul ei de alto, niţel declamat, ca rolul pe care-l juca să-i acopere puţin goliciunea, privindu-şi cu falsă melancolie semnul mic şi palid ca o camee, al pîntecului:

— Nu bănuiai, Duncan?... Trebuia să vin odată şi-odată. Toate fetele vin odată şi-odată să se culce cu

băieţii cu care au copilărit şi care le-au dorit. Pictorul, încă uimit se ridică şi veni către ea:

— Constanţa, ai scăpat de pădurar? Ai divorţat?

Dar pictorul, zguduit de toate emoţiile, supt de lungi abstinenţe istovitoare ca un viciu, nu putu folosi nici ca pictor, nici ca bărbat darurile şi bunăvoinţa fără margini ale Constanţei. In conştiinţa ei, Constanţa - martirizată sub muncile sterile ale lui Duncan - îşi spunea că era singurul bărbat care pentru credinţa lui o merita cu adevărat, şi ea nu şi-ar fi iertat niciodată dacă n-ar fi răsplătit din toată inima şi în deplină conştiinţă o iubire atît de credincioasă. Ceva în Universul nostru zăpăcit, care tinde spre armonie şi seninătate, fără această dreptate şi răsplată a Constanţei ar fi rămas pentru totdeauna strident, anarhic, nedreptăţit, neîmpăcat...

Dar ce era cu Constanţa, cuprinsă de această frenezie de lichidare a trecutului? Se simţea în ajunul unei mari şi definitive călătorii? In ajunul morţii poate?...

Printre bărbaţii care o curtaseră la dineurile lui Hammond - se mai iviseră şi un avocat precum şi doi reporteri de ziare, dar Constanţa nu se simţi bine în apropierea niciunuia. Ei ţinuseră, toţi, să se arate, sub diferite aspecte, extraordinari şi Constanţa nu fu ispitită de vanitatea lor masculină. O impresiona însă, - cu cît mai mult! - amiciţia caldă, neputinţa iubitoare a lui Duncan Forbes.

Inţelegând că numai el, cu trupul şi inteligenţa lui, nu va putea mulţumi neistovita ei tinereţe, pictorul a dus-o pe la cîteva cabarete şi teatre. In seara în care au fost la concertul de la Queen's Hali unde cînta Lotte Leh, Constanţa îi spuse:

— Duncan, nu ţi se pare că vocea artistei e tot un fel de nuditate?... Ce-ar fi să încerci mîine să-i pictezi vocea?... Dacă Lotte Leh ar cînta goală pe scenă, ar fi două nudităţi. Dar noi am plătit numai pentru una. Poate că în secolul viitor operele lui Wagner se vor reprezenta în nud. E oare adevărat,

Duncan, că la balul de la Claridge, o domnişoară, Clotilde Hill, a apărut în toaleta anului 3022?... Cu braţele acoperite şi pîntecul gol? Ce păcat că fotografia domnişoarei Hill n-a fost reprodusă de nici o revistă...

Cînd ieşiră de la concert, ziarele în ediţii speciale anunţau primirea triumfală la New-York a campionului mondial de tenis, creolul Reginald Boleyn. Constanţa citi ziarul emoţionată, în fugă, în aşteptarea automobilului. Duncan Forbes zise rece, nebănuind nimic:

— Invazia negrilor! Da, da, invazia rasei negre, draga mea! Vor cuceri America şi pe urmă ne vor cuceri şi pe noi... Ai să vezi!

Constanţa îl privi şi gîndi: „Ce bine ţi-ar prinde, Duncan, şi ţie cîteva picături de sînge negru". Şi-l rugă s-o ducă la hotelul ei. Pictorul nu se împotrivi: Va avea în sfîrşit şi el puţină odihnă. De cînd aştepta!...

CAPITOLUL XIII

Doctorul Sheridan scrisese amicului său Mellors o lungă scrisoare politică, aproape confidenţială. La Kings Lynn erau în aprilie alegeri pentru comună. Partidul voia să se purifice de elementele proletare, fatal revoluţionare. Dacă nu izbutea, primul ministru era hotărît să-şi dea demisia din partid, de care nu mai avea nevoie şi care demult îi atîrna ca o ghiulea cu lanţuri de picioare. Walter Fuller, preşedintele sindicatului muncitorilor din port, trebuia să cadă, deşi era candidatul oficial al partidului. Mellors şovăia să-şi pună candidatura. Ce căuta el printre muncitorii din port?... Să le făgăduiască ridichi de lună ieftine?... Dar Constanţa îl încuraja şi-l sfătui să nu nesocotească părerile isteţului prieten politic. Dr. Sheridan veni într-o dimineaţă pe neaşteptate şi-l luă pe Mellors la Kings Lynn. Lupta era oficială şi

susţinea pe fermierul Mellors! Vechii electori din Kings Lynn însă erau siguri că fermierul va invinge.

In primăvara aceea, la două-trei zile odată, Mellors era în Kings Lynn. Drumul în parlament trecea prin micul port.

Muncile de primăvară la fermă se făcură cam pe apucate. Constanţa nici nu se pricepea la lucrări şi mai mult ţinea oamenii de vorbă sau pleca la pădure cu copiii şi îi lăsa pe muncitori în plata Domnului.

Martin Dodgson i-a ieşit odată Doamnei albe înainte cînd se întorcea la amiază de la moara de apă. Roddy, Ana şi miss Kate au luat-o înainte. Doamna albă nu l-a mai putut ocoli pe negru.

— Dacă aţi voi să-mi îngăduiţi să vă spun cîteva cuvinte...

— Da, cu plăcere, Martin, îi surîse Constanţa, încredinţată că negrul, pe care Doamna albă îl nesocotise toată iarna, luase în sfîrşit hotărîrea să plece. Ce vrei să-mi spui?...

Negrul era încurcat. Bîlbîi:

— A... aici nu pot.

— De ce nu poţi aici?... Vrei mai bine în birou? întrebă Constanţa.

Negrul tăcu încruntat. Apoi tuşi.

— E ceva atît de grav, Martin?... Ai omorît pe cineva?... Hai, spune repede că mi-e foame şi, uite, copiii mă aşteaptă pe terasă...

Dar negrul tăcea cu încăpăţînare.

— Cînd veţi ieşi călare... zise el, în sfîrşit, ridicînd spre Constanţa ochii lui mari şi blajini de fiară domestică.

— Nu, nu, eu nu mai călăresc, Martin, răspunse repede Constanţa destul de indignată în ea de propunerea deghizată a negrului.

Dar Doamna albă se înşela, Martin Dodgson nu voia să repete în pădurea de la Haddenham primăvara, iubirea de astă toamnă. Şi se apără de această bănuială:

— Vreau să vă vorbesc, Doamnă, ceva foarte serios, accentua el cu glasul şi cu mîna. Şi o privi, descoperind într-un surîs amar în oglinda strălucitoare, crudă, a dinţilor.
— De ce nu vorbeşti cu domnul Mellors, dacă zici că e ceva atît de serios, încercă ea să scape.
— N-am nimic de vorbit cu domnul, am de vorbit numai cu doamna, zise el apăsat, aproape ameninţător.

Constanţa, care făcuse iar cîţiva paşi, se opri şi se uită în jur. Apoi şopti:
— Martin, trebuie să pleci de aci, de la fermă! înţelegi? Trebuie să pleci!
— Inţeleg.
— De ce nu pleci?... Imi faci rău dacă mai rămîi aici. Imi faci mult rău. Şi poate că nu merit, Martin!

Negrul îşi lăsă ochii în jos, îndurerat de puterea pe care simţi că o dobîndise asupra doamnei - căci n-avea de gînd s-o folosească. Oftă şi vorbi:
— Am primit mai demult o scrisoare de la domnul Georges să viu la New-York la un loc bun, cu leafă bună. I-am răspuns că nu pot să vin. Pe urmă i-am răspuns că s-ar putea să vin totuşi - dar numai după ce vorbesc cu dv.
— Foarte bine, Martin. Ai vorbit cu mine şi eu îţi dau voie să pleci. Vrei să-i scriu şi eu domnului Georges?... zise repede Constanţa.

Oamenii de la cîmp treceau prin curte spre poartă; se duceau la cîrciuma lui Carrol, unde luau prînzul.
Negrul fu oprit în mijlocul unei bîlbîieli de Constanţa care îi zise:
— Du-te, Martin. Am să te chem eu zilele astea la mine. O să vorbim atunci mai amănunţit...

Şi fugi.

Cînd Olivier se întoarse de la Kings Lynn află cu uimire de la Constanţa că Martin Dodgson a

fost chemat de domnul Georges la New-York şi are de gînd să plece.

— De ce nu ne-a scris şi nouă, dl. Georges, că are nevoie de Martin? Să fi căutat şi eu un alt om la cai... Umblau astă iarnă vreo doi după mine, am să vorbesc şi eu cu el, zise încruntat Olivier, privind în jos.

Negrul nu fu în stare să nege dlui. Mellors că se gîndeşte la plecare, dar îl încredinţa că în nici un caz n-ar pleca fără să-l vestească din vreme.

— Nu ştiu ce are negrul, i-a mărturisit Olivier Constanţei, că niciodată nu l-am văzut atît de nesigur şi nu l-am auzit atît de bîlbîit... Să plece, dacă e aşa! Aduc eu săptămîna viitoare om în loc, de la Kings Lynn.

Constanţa a stat puţin de vorbă şi cu Mariella în privinţa lui Martin Dodgson. Simţea adunîndu-se nori deasupra capului ei.

— Nu vrea, Mariella?... Ce-ar fi să vorbesc eu cu el pentru tine... Mariella suspină o singură dată doar şi dădu din cap cusînd mai departe.

— N-aveţi bani destui?... stărui Constanţa.

Mariella nu-şi mai făcea iluzii:

— Oricîţi bani aş avea, zise ea, ştergîndu-şi ochii care plîngeau fără voia ei, mi se pare că e prea tîrziu. De la început trebuia să-l iau cu mine şi să fug. Dar la început nu-l iubeam şi nici nu ştiam cum e cînd iubeşti, aşa cum îl iubesc acum.

Mariella mărturisi doamnei că-l pîndea adeseori noaptea pe Martin Dodgson, să vadă dacă nu vine vreo fată sau vreo femeie din Noul St. Ives pe la el. Dar nu venea nimeni. Toată noaptea lampa arde în odaia lui...

— El nu doarme, Mariella?

— Doarme, dar nu prea.

Constanţa rămase uimită. Pentru întîia oară îi fu teamă de el, o teamă stranie. Acest negru părea creat pentru o planetă de proporţii triple.

Olivier duse copiii la Tavershall, ca în fiecare primăvară, şi apoi plecă din nou la Kings Lynn,

întovărăşit de doctorul Sheridan. Voia să încerce să-l convingă pe Walter Fuller să se retragă din luptă - chiar de-ar fi ca partidul să cheltuiască ceva parale. Trebuiau să se întoarcă în aceeaşi seară - Mellors în orice caz. Alegerile aveau loc peste cinci zile.

Crima de la ferma Noul St. Ives se petrecu în noaptea în care Mellors ar fi trebuit să fie acasă. Dar tratativele de la Kings Lynn fură atît de însufleţite căci Walter Fuller ceda şi iar se retrăgea - ca şi cum voia mai curînd să afle tainele adversarilor decît să le ia banii - încît Mellors nu putu pleca din Kings Lynn decît pe la trei dinspre ziuă. Cînd dădu peste leşul spintecat al negrului peterasă, se făcuse ziuă de-a binelea.

In după-amiaza care precedase crima, Constanţa ieşi în curte şi văzu pe Dodgson stînd de vorbă cu Mariella. Fata rîdea şi negrul privea în jos, încruntat. Venea de la adăpat şi cu mîna stingă ţinea căpestrele de la cai. Apoi Mariella fugi repede spre camera ei. Constanţa crezu că negrul se împăcase cu croitoreasa şi că vor pleca amîndoi foarte curînd. Poate că banii pe care Constanţa îi făgăduise Mariellei, laolaltă cu banii strînşi de ea de un an, să-l fi înduplecat pe negru, care nu mai putea să rămînă la fermă.

— Martin!... îl strigă ea, cînd negrul voi să intre în grajd.

Martin dădu hăţurile unuia din oamenii de la grajd şi se îndreptă către Doamna albă. Avea curaj acum, căci veni spre ea grăind el întîi:

— Am aşteptat mereu, zise, şi mi se pare că va trebui să mai aştept mult pînă să mă cheme Doamna.

— Da?... Inchipuie-ţi, Martin, am uitat!...

Negrul privi pieziş încruntat. „Pentru întîia oară!" gîndi Constanţa. Apoi se uită la Doamna albă drept în ochii mari, albaştri în care tremura o frică dulce de tot.

— Voiam să spun doamnei ceva foarte însemnat, foarte însemnat... şi, înghiţind un nod, mai şopti:
— Insemnat pentru Doamna.
— Pentru mine?...

Şi, ca de obicei, Constanţa se arătă cu degetul. Dar în aceeaşi clipă îşi spuse: „Va pleca. Vrea să mă îmbrăţişeze, o dată, ca o răzbunare sau pentru o mare plăcere, pe Doamna albă. Are drept Doamna albă să-l refuze, ea care s-a folosit de el de atîtea ori?..."

— Bine, Martin, zise Constanţa cu glasul ei intim, îngroşat, atît de serios şi convingător. Am să te chem la mine. Nu, nu ştiu bine cînd. Dar am să te chem. Mai aşteaptă. Da? Vrei să mai aştepţi?...

Negrul simţi că Doamna albă avea toată bunăvoinţa şi îi lipsea numai hotărîrea. Dar hotărîrea o avea el. Dădu din cap supus şi plecă.

In aceeaşi seară Constanţa trimise de-l chemă de la grajd. Il aştepta în birou şi închise bine amîndouă uşile de la odaia de dormit a lui Olivier. Constanţa se răzgîndise. Nu voia să se mai dea acestui negru. După întîmplările din urmă simţea că n-ar mai putea suferi pe ea făptura mare, de brută, a lui Martin Dodgson. Negrul veni sfios, se descoperi şi rămase în mijlocul biroului, privind trist spre Doamna albă care şedea curioasă - şi foarte speriată în ea - la masa domnului Mellors, ţinînd în mină un cuţit de os de tăiat hîrtii.

— Te ascult, Martin. Ce vrei să-mi spui?

Negrul se uită în jur. Apoi, fără a scoate un cuvînt, oftă încet, pentru el. Constanţa regreta, tot mai înfricoşată, îndrăzneala de a fi chemat pe acest om în aceeaşi încăpere cu ea. Spre a-şi ascunde teama îl privi drept în faţă. Cînd Martin Dodgson ridică albul ochilor cu negrul lor adînc, Constanţa simţi că e cuprinsă şi se mistuie toată în flacăra lor nemişcată. Privirile ei albastre pîlpîiră cu o frică atît de străvezie, că negrul ghici.

— Voiam numai să vă spun că doresc să plec de la fermă şi să vă mulţumesc, zise el paşnic.

Constanţa nu prea crezu. Numai pentru atît stăruise Martin Dodgson să vorbească între patru ochi cu ea?...

— Numai atît?... şopti Constanţa, privindu-l acum cu intimitate.

— Şi să puneţi o vorbă bună pe lîngă domnul Mellors să nu mă ţie prea mult, chiar dacă nu găseşte atît de repede om în loc şi să-mi dea cît mai curînd banii ce mai am de primit.

— O, Martin, zise Constanţa ridicîndu-se, apropiindu-se şi punînd o mînă pe braţul lui puternic, Olivier ştie mai demult că vrei să pleci şi nici nu se gîndeşte să te reţie sau să nu-ţi dea banii numaidecît.

— Mulţumesc, zise negrul după o tăcere grea. Şi plecă.

Constanţa era sigură că Martin Dodgson voise să-i ceară altceva decît o intervenţie - fără nici un rost de altfel - pe lîngă stăpînul fermei. Dar probabil nici ceva prea deosebit de ceea ce ceruse. Plecarea negrului îi ridica de pe suflet o grea povară. Totuşi avea în seara aceea o durere de cap atît de cumplită, ea care nu prea suferea de migrene. Işi făcu o baie fierbinte şi nu mai ieşi pe terasă, unde i se pusese masa de seară. Mariella îi servi la pat un ceai slab. Inainte de a ieşi, glasul Constanţei o opri.

— Mariella, ştii că Martin Dodgson vrea să ne părăsească?... Croitoreasa rîse fals şi privi pe fereastră, deşi nu se mai vedea nimic.

— Ştii, stărui Constanţa.

— O, ştiu de mult, rîse iar Mariella nefiresc.

— Desigur, pleci cu el, zise Constanţa cu o tainică şi prietenoasă modulaţie a glasului bogat.

De data aceasta Mariella rîse ascuţit şi cu obrăznicie. Constanţa o privi cu luare aminte. Ce era cu Mariella?...

— Pleci cu el, nu?... întrebă din nou Constanţa, foarte serios.

— Poate că da, zise repede Mariella şi întorcîndu-se privi pe stăpîna ei cu ochi sfredelitori.

Dar siguranţa fetei se muie deodată şi plînse încet, întoarsă mai mult spre fereastră.

— O, e atît de grav, Mariella?... o dezmierdă iar, după cîteva clipe, glasul Constanţei.

Mariella îşi şterse lacrimile, se întoarse şi vorbi repede:

— Da, aşa m-am înţeles cu el. Vine astă-seară la mine să mai stăm de vorbă. Şi pe urmă... dacă ne înţelegem, mă ia cu el.

Constanţa rămase o clipă gînditoare. Puse ceaşca de ceai pe măsuţă, apoi zise:

— Du-te repede, Mariella, şi fă-te frumoasă! Sigur c-o să vă înţelegeţi. De ce să nu vă înţelegeţi?...

— Nu ştiu. Martin nu se înţelege cu oricine şi nici atît de uşor.

— In orice caz cu lacrimile astea şi cu mutra de îngropăciune pe care o ai, n-ai să te înţelegi cu Martin niciodată! Noi, femeile, Mariella, trebuie să fim pentru bărbaţi o armonică: şi cînd ne ridică şi ne calcă în picioare. Nu ştiai? Du-te, fă-te frumoasă!...

După plecarea Mariellei, Constanţa luă un roman, îl deschise la pagina unde rămăsese în ajun dar nu reuşi să citească. Era preocupată de o idee nouă. De aceea stăruise Martin Dodgson să vorbească între patru ochi cu ea, ca să-i spună că va pleca împreună cu Mariella? Negrul ştia cît ţinea Constanţa la Mariella şi se temea poate că Doamna albă se va împotrivi... O, ce naivitate!...

O lovitură puternică în uşă, o trezi. Era Olivier, desigur. Se întorsese de la Kings Lynn şi voia pesemne să-i spună ceva foarte însemnat dacă o deştepta la oră tîrzie şi atît de neobişnuit de violent. Aprinzînd lumina de pe măsuţa de noapte, Constanţa gîndi: „De ce a bătut atît de tare, şi de poruncitor?..." Şi se simţi jignită. De aceea nu mai întrebă: „Tu eşti Olivier?" ci deschise uşa hotărîtă să-i spună că bătaia lui de stăpîn o speriase.

In iatac a intrat, ţinînd în mîna dreaptă şapca, Martin Dodgson. Era o şapcă de lux, cadrilată, aşa cum văzuse negrul că poartă tinerii aristocraţi şi pe care Martin Dodgson o purta numai cînd pleca la Cambridge. Amuzată fără voie de înfăţişarea solemnă a negrului, Constanţa îşi aminti pe dată că scara de fier care da din grădină pe terasă fusese ridicată în ajun. Bietul logodnic, neavînd altă cale voia să urce spre aleasa inimii lui din turnul de lemn - şi drumul, din nenorocire, trecea acum prin iatacul şi baia Doamnei!

Constanţa nu mai avu vreme să-şi arunce vreun halat peste cămaşa de noapte care mai mult o dezgolea. Dar nici nu prea era nevoie; becul de pe măsuţa de noapte abia iriza lumina-i verde. Spre a nu mai pierde vremea preţioasă pentru amîndoi, Constanţa fără a-l mai întreba ceva se duse repede către uşa băii, s-o deschidă.

Dar negrul, care crezu că Doamna voia să fugă, o apucă de mînă.

— Nu fugi, şopti rugător. Nu, nu fugi... zise şi mai încet cînd Constanţa, oprindu-se, îl privi cu ochi mari.

— Mariella te aşteaptă, - şopti Constanţa fierbinte, strîngînd şi ea cu mîna cealaltă atît de mică pumnul mare al negrului care o ţinea. Du-te, du-te, şopti ea mereu, simţind cum i se urca o spaimă bruscă în valuri ameţitoare căci înţelese că negrul venise la ea, nu să urce la Mariella. Du-te, du-te, Oliver trebuie să vină îndată!...

Numele stăpînului îşi arătă puterea.

Negrul descleştă pumnul şi rămase în faţa femeii descumpănit.

— Vine domnul Mellors?... bîlbîi el prosteşte.

— Da, trebuie să vină dintr-un minut într-altul de la Kings Lynn. Trebuia să vină de mult, dar a întîrziat. Il aştept. Hai, du-te, du-te!

Constanţa nu-şi mai dădea seama că vocea ei gîfîită şi silabele rostite sacadat creau acea înfierbîntată, iritantă voluptate, căreia nici un

bărbat nu-i rezistă, de-ar fi să posede femeia pe scândurile incendiate sau sub întîile valuri ale unui naufragiu. Martin Dodgson gemu adînc de parcă cineva nevăzut i-ar fi răsucit un braţ. Dar se stăpînî.

— Bine, să vină şi domnul Mellors, zise el aproape liniştit şi trecu şapca în mîna cealaltă.

O tăcere penibilă se puse între ei, ca o barieră între două jivine înainte de a face una împotriva celeilalte săritura de moarte.

Constanţa înţelese că omul nu voia să se folosească neapărat de ea, că nu venise anume cu gîndul s-o aibă - încă o dată - înainte de a pleca sau, dacă ea n-ar voi, s-o violeze. Dezorientată, Constanţa îl privi şi se pomeni întrebînd:

— Ce vrei?...

Negrul oftă, apoi zise încurcat, ridicînd privirile către Doamna albă.

— Vreau... Adică nu vreau, *vă rog...* Şi tăcu deodată, cu pumnii strînşi.

— Ce vrei? Ce mă rogi?

Constanţa vedea tulburarea negrului, îşi dădea seama cît îl costase ca să urce în iatacul Doamnei albe în puterea nopţii pentru un gînd al lui pe care n-avea îndrăzneala să-l rostească de teamă poate să nu se ivească şi să răsune în această încăpere *altfel,* precum unele metale se alterează la aer şi la lumină. Fu cuprinsă de milă, o milă care creştea însuşindu-şi pe încetul toată frica de adineauri.

— Spune, Martin, spune repede, şi pe urmă du-te, şopti Constanţa, aproape de el. Nu vrei să vorbim mîine?... îi căută tot ea o scăpare.

— Nu, nu, bombăni negrul, trebuie să vă spun acum!

Tăcu destul timp, cu capul plecat, apoi adăugă încet: Vreau să vă iau cu mine. Se opri puţin, oftă din rărunchi şi repetă: Vreau să vă iau cu mine.

— O, nu, asta nu se poate, Martin, ştii bine că nu se poate! Cum să plec cu tine?!... zise Constanţa cu

acea adîncire şi modulare a vocii care era rugămintea ei cea mai intimă.

Işi dădea seama cît suna de fals. Martin Dodgson ştia că Doamna albă fusese odată amanta domnului Mellors, pădurar în slujba soţului ei dintîi, un nobil, că ea îşi părăsise casa şi se căsătorise cu fostul pădurar, domnul Olivier Mellors. Doamna fusese şi a lui, a negrului Martin Dodgson. De ce n-ar pleca acum şi cu el?

— Trebuie să te gîndeşti, reluă repede Constanţa, de data aceasta cu glas aproape aspru. Am copii, am o soră, am prieteni... Ce vor zice? Ce vor zice, Martin, că am plecat cu tine?...

Argumentul Constanţei era şi mai jalnic, căci jignea pe Martin Dodgson în ceea ce-l durea mai mult, că era negru şi deci Doamna albă, dacă ar pleca cu el, s-ar face de rîs.

— Nu, nu, e absurd, Martin, e absurd! se tîngui Constanţa, nemaigăsind alte cuvinte.

Şi tocmai în noaptea aceea cînd Constanţa fu mai opacă şi mai nesimţitoare ca oricînd, îi fu dat să audă cea mai smerită şi mai zguduitoare mărturisire de dragoste din viaţa ei.

— Vă rog să mă iertaţi că am îndrăznit... murmură negrul cu vocea lui de bas care vibra atît de adînc în odaie şi cutremura parcă şi lăuntrul Constanţei. Vă rog să mă iertaţi... Noi bărbaţii voim să poruncim, dar n-avem totdeauna dreptul. Nici eu n-am nici un drept. Am gîndit că poate şi doamna se gîndeşte uneori la mine, deşi sînt negru, precum şi eu mă gîndesc la ea, mereu. Unele femei albe au luat bărbaţi negri şi poate că doamna, care e atît de distinsă, vede şi caută mai curînd sufletul decît pielea oamenilor.

O, ştiu prea bine că afară de suflet, n-aş putea dărui doamnei albe nimic. Dar poate că sînteţi mai mare şi mai puternică decît mine şi aveţi un suflet mai ales decît bănuiesc bărbaţii albi care vă cunosc. Poate că Doamna albă va voi să ridice un suflet negru pînă la sufletul ei şi va pleca cu

Martin Dodgson, supus ei pînă la moarte. Apoi tăcu.

Tulburată de marea speranţă în care negrul, cu toată absurditatea, o sălăşuise pe Doamna lui albă, Constanţa şopti:

— Martin, Mariella te iubeşte mult, mai mult decît mine! Şi ea este albă!... Negrul surîse sfîşietor, cu toată cruzimea colţilor albi dezveliţi.

— Sufletul meu a ales pe Doamna albă, zise el umil. Şi de aceea Doamna poate face cu mine ce vrea. Am venit să dau Doamnei albe sufletul meu. Să facă cu el ce vrea.

Constanţa gîndi adînc o clipă, apoi zise cu o dezolare atît de dezgolită, încît sinceritatea glasului o jigni şi pe ea:

— Ce pot eu să fac, Martin? Spune, ce pot să fac?... Apoi căută o scăpare. Se aşeză, gînditoare, pe marginea patului, cu intenţia trivială ca negrul zărind-o astfel să se apropie şi, biruit de goliciunea ei, să caute o desfătare pipăind-o. Lupta dintre ei, mutată pe acest teren fierbinte, se putea încheia mai uşor. Constanţa s-ar fi împotrivit cît ar fi crezut că e necesar ca negrul să nu se dezmeticească, s-ar fi lăsat nu posedată ci siluită ca să-i dea o satisfacţie de cruzime, fără de care nu se desparte nici un bărbat niciodată de femeia iubită, şi apoi l-ar fi împins afară, sigură că negrul, în sfîrşit împăcat, va pleca.

Dar Martin Dodgson văzu în înfăţişarea abătută a femeii de pe marginea patului, nu o pradă cu umerii dezgoliţi, cu umbra dintre sîni chemătoare, cu rotunjimea pulpelor umflînd ca valuri încremenite cămaşa scurtă, ci numai sufletul ei martirizat de cruzimea lui. Fără a se fi clintit din mijlocul odăii, frămîntînd cu o mînă şapca, apoi cu cealaltă, oftă din nou, şi zise, necutezînd să ridice privirile:

— Nu, Doamna nu trebuie să-şi facă prea multă inimă rea din pricina mea. Doamna albă n-are nici

o vină. Dar nu puteam să... să mă arunc la gunoi în dosul grajdului, fără să-mi fi încercat norocul.
Constanţa îl privi:
— Ce gunoi, Martin?... Domnul Georges te cheamă la New-York, la un miliardar, unde vei trăi fericit şi în bogăţie. In cîţiva ani, dacă iei cu dumneata pe Mariella, nu mai ai nevoie de nici o leafă. Se poate noroc mai mare?... Cred că i-ai scris domnului Georges...

Martin răspunse, fără a ridica privirile:
— Da, i-am scris, i-am scris de acum o lună cînd am vrut să mă omor. Constanţa simţi că-şi pierde deodată respiraţia şi îl privi cu ochi mari, încremenită.
— Dar nu m-am omorît, urmă negrul ruşinat. Nu, nu m-am omorît.

Ca şi cum n-ar fi înţeles de ce Martin Dodgson voia să se omoare, Constanţa încercă să înlăture nălucirea unui cadavru în casa ei şi, cu o energie pe care o avu numai în glas, încuraja pe omul cu sufletul atît de rătăcit din faţa ei:
— Foarte bine ai făcut, Martin, că i-ai scris dlui. Georges. El aştepta desigur răspunsul dumitale. Şi ce i-ai scris? Cînd i-ai scris că vii?...

Negrul o privi deodată cu albul ochilor violent, numai ură - acea ură grea, zămislită dintr-o umilire străveche pe care negrul o bănui luată în bătaie de joc. Dar citind întîile semne de spaimă pe chipul Constanţei, întoarse capul spre lampă. Apoi zise:
— I-am scris să nu mai aştepte. Nu mă mai duc la New-York. N-am ce căuta acolo. Eu vreau să mă întorc în Cuba. Cu Doamna albă. Şi dacă Doamna albă nu va voi, nu mă mai întorc nici în Cuba, mă tai, şi grăjdarii să mă arunce în căruţa de bălegar. Nici nu merit mai mult, mai zise încet, ca pentru el.

Constanţa întinse mîna şi, cu degetele mişcate în văzduh, capricios, îl chemă:
— Martin, spui prostii. Vino aici, vino lîngă mine!

Negrul văzu în intenţia de ieftină seducţie a Doamnei o grosolană încercare de a-l înşela. Niciodată Doamna albă nu i se păruse atît de lipsită de inteligenţă, atît de brutală. Prostituatele din Cambridge îl înşelau cu mai multă isteţime. Dar Martin Dodgson nu putea fi înşelat; el ştia cît de vioaie era mintea Doamnei albe care acum se înţepenea într-o prefăcătorie muierească de rînd, cît e de subtilă simţirea ei, pe care acum o ascundea sub o poftă mincinoasă şi cît de gingaşă carnea ei albă, pe care acum o lăbărţa fără nici un adevăr. - Şi toate acestea el trebuia să le ierte, căci Martin Dodgson ştia ce bizare sînt uneori femeile.

— Hai, vino!... gemu Constanţa cu o voluptate atît de prefăcută, încît negrul, pentru felul grosolan în care femeia îl ispitise, ar fi bătut-o.

Făcu doi paşi spre ea, mai mult spre a pune capăt acestei maimuţăreli. Cînd Doamna albă îi prinse mîna şi, ridicîndu-se dreaptă lîngă el, îl privi rugătoare în ochi, Martin Dodgson nu se mai putu stăpîni. O cuprinse în braţele lui puternice şi strivi formele rotunde ale femeii de făptura lui nemişcată. Constanţa, cu capul în pieptul lui, făcu un pas înapoi, spre pat, să cadă cu bărbatul peste ea, dar negrul nu putu fi clintit din loc.

Cînd ridică ochii din nou, cu surîsul de data aceasta beat cu adevărat, chipul încruntat ca un pumn uriaş al negrului o îngrozi. „Mă va ucide! gîndi ea. Omul acesta mă va ucide!" Şi desfăcîndu-se încet dar hotărît din îmbrăţişarea lui, îşi auzi dinţii clănţănind.

Negrul zise:

— Nici pentru el nu vrei să vii?... Nici pentru el?...

Şi fără voie Constanţa urmări cu ochii mîna lui Martin Dodgson, care era gata să se dezgolească.....O, bietul Martin gîndi Constanţa, vrea să-mi joace aceeaşi farsă... Prostul de el, săracul!"...

Negrul nu era prost. Dar în marea dorinţă de a lua cu el pe Doamna albă, era gata să se slujească de orice, chiar de o nerozie.

— Nu vezi în ce hal m-ai adus, şopti Constanţa cu răsufletul ei gîfîit, privindu-l pe sub gene. Ce mai aştepţi? Vino, vino Martin... Vom vorbi pe urmă!...

Dar tînguirea Constanţei, atît de sinceră acum, nu mai putea convinge pe negrul înfricoşat de propria lui simţire. Martin Dodgson era încredinţat că şi acum Doamna albă îşi bătea joc de el. Surîse trist.

— Nu trebuie să va bateţi joc de mine... acum cînd trebuie să plec, acum cînd plec, zise.

Ultimele cuvinte ale negrului păreau un plîns înghiţit şi de aceea răsunară ridicole ca unele note ridicate prea sus, de corn sau contrabas.

— Ah, ce comic eşti, bătu din palme Constanţa, trecînd - îşi dădu bine seama - inexplicabil dintr-o idioţie în alta, şi mai grosolană.

Şi dădu fuga spre uşă, proptind-o, ocrotind-o, cu spatele.

— Nu, nu te las să pleci, Martin! Nu te las să pleci aşa. Pe mine cum mă laşi? *Vrei să înnebunesc?*

Apoi schimbă vorba, îngrozită ea însăşi cît de neadevărată, de batjocoritoare trebuia să sune în auzul negrului sinceritatea ei.

Nu, în nici un caz Martin Dodgson nu trebuia să plece din iatacul ei în această stare de spirit, care ducea cu siguranţă la sinucidere. Şi totuşi dacă-l mai ţinea mult în aceeaşi farsă absurdă - el nu ştia că, din spaimă, dorinţa Constanţei era acum sinceră - negrul o va ucide pe ea. Căci Martin Dodgson rătăci un gest aberant al mîinii drepte, vag, spre custura pe care o purta în teaca de lemn de sub cureaua pantalonilor.

— Dacă aş pleca în Cuba cu tine, ai fi fericit, Martin?...

Vocea Constanţei era simplă. Găsise o întrebare care trăia în adevăr. Negrul tăcu

neîncrezător. Apoi rîse încet, abătut. Nu răspunse decît cu o uşoară, obosită ridicare din umeri. In silinţa de a fi cît mai simplă şi mai neprefăcută, Constanţa nu mai ascunse nimic. Rosti chiar aceste cuvinte atît de adevărate:

— Şi ce crezi, Martin, că aş putea face eu în Cuba?... Ştii bine că averea nu e a mea, e a copiilor. Ai putea tu să-ţi iei în Cuba o povară atît de grea ca mine?... Eu sînt costisitoare, foarte costisitoare, Martin. Iar în Cuba voi fi o străină.

Nu, de data aceasta Constanţa nu minţise. Negrul ridică spre ea privirile întunecate, cu albul lor crud, măsură femeia rezemată de uşă, cu o iscodire lucidă care se preschimbă pe încetul în acea iubire adîncă, de reculegere, cu care pot ptrivi numai oamenii într-adevăr mari şi puternici.

— O, am bani, doamnă, am bani!... Şi pe urmă eu pot cîştiga bani oriunde. Pentru Doamna albă aş cîştiga oricîţi bani ar voi ea. Sînt o mulţime de mijloace în Cuba, mai multe chiar decît în Anglia!...

Constanţa rămase gînditoare. Ce firească i se părea lui Martin Dodgson această aberaţie: plecarea Constanţei cu el în Cuba.

— Şi ce aş face eu, Martin în Cuba?... Să duc caii la adăpat?

Negrul o privi iar, cu bănuiala care se trezea, căci întrebarea ei avea acum ceva de batjocură. Ce gînduri nutrea Doamna albă? Doamna albă se juca numai? Dar Martin Dodgson trebuia să răspundă, trebuia neapărat să răspundă căci jocul lui nu era, ca al Doamnei albe, pentru acest ceas, ci pentru moartea sau viaţa lui. Fără să creadă prea mult în cuvintele ei, răspunse, la început, cu greutate:

— O, doamna nu va face nimic. Tăcu. Apoi urmă, căci Constanţa îl privea cu ochii ei mari de bunăcredinţă:

— Doamna albă va sta în grădina casei mele sub banani verzi, înalţi şi eu o voi vedea de departe cînd mă voi întoarce la amiază şi seara, călare, de

la cîmpurile de tutun. Bananii vor fi înalţi de tot şi foarte verzi, iar Doamna va fi o pată mică, albă, în scaun, dedesubt, cu o carte în mîini. Şi eu îmi voi spune şi voi bate calul cu biciuşca să ajung mai repede: „Acolo departe, punctul alb, sub bananii verzi, e sufletul meu".

Constanţa tăcea, privea cu ochii ei mari, uimiţi.

Negrul adăugă, mai încet:

— Şi poate Doamna albă va voi să-mi dăruiască şi copii, fete cu ochii ei, băieţi cu... cu făptura mea.

Şi cum Constanţa tăcea, mereu, tot mai îngrozită de prăpastia în care căzuse cu acele întrebări nesăbuite, negrul se încredinţa deodată într-atît că doamna era de parte lui, că zise repede şi tare:

— Dacă doamna vrea vorbesc eu cu dl. Mellors. Chiar noaptea asta. Mie nu mi-e frică de... Ar fi voit să spună „de dl. Mellors", dar se opri.

Constanţa mersese mai departe. Tot ce mai putea face acum - deşi n-ar fi voit căci îşi da seama de pericol - era să încerce să prelungească deocamdată speranţa lui Martin Dodgson. Şi cu inconştienţă de care nu mai fusese în stare niciodată se auzi zicînd:

— Bine, Martin. Plecăm în Cuba. Plec cu tine. Dar altă dată, nu?... Adică nu chiar mîine sau poimîine... Trebuie să-mi dai puţin *răgaz.* Trebuie să mă obişnuiesc cu gîndul, să-l obişnuiesc pe Olivier, copiii... Şi o mulţime de alte treburi, înţelegi, nu?...

Martin Dodgson nu înţelegea. Nu voia să înţeleagă ceea ce sufletul lui dat pe faţă simţea cu groază: că femeia minţea cu toată luciditatea, hotărîtă să-l înşele mai departe, batjocorind deplina lui credinţă.

— Ar trebui să te omor, şopti el, cu blîndeţe.

Şi acoperi goliciunea înfiorată a femeii din faţa lui cu un dispreţ disperat, revărsat deodată din

ochii lui adăpostiţi sub sprîncenele groase, la pîndă.

— Bărbatul tău, dacă ţi-ai fi bătut joc astfel de el, te-ar fi omorît de mult, mai adăugă el.

Constanţa, îngrozită se aruncă de gîtul negrului şi cu o gură îngheţată, care nici pe sine nu se simţea, îi sărută gîtul, bărbia puternică şi încă o dată gîtul, căci mai sus nu putea ajunge.

— Nu mint, Martin, nu mint... bîigui ea şi cutremurată de un spasm lung, izbucni la pieptul negrului în hohote de plîns.

Negrul rămase o clipă cu dulcea povară pe el, apoi apucă femeia pe sub pulpe şi pe după grumaji şi cu paşi mari se îndreptă spre pat. Copulaţia lui trebuia să fie o răzbunare - şi cine ştie?... poate că într-adevăr femeia nu minţea - un răgaz nou... Dar cînd negrul ajunse la pat se auzi din şosea, înăbuşit, duduitul unui motor de automobil oprit la poarta fermei şi un dacson - clacsonul d-lui Mellors.

— El e, zise scurt, cu o voce răguşită, Constanţa şi se strecură din braţele negrului, înainte ca el s-o fi răsturnat. Fugi, fugi repede!, îl îndemnă ea aproape fără răsuflare, cu ochi măriţi de spaimă, împingîndu-l cu mîinile în piept spre uşa care da în baie.

Negrul, care înţelesese bine că venea stăpînul, nu înţelesese tot atît de bine spaima femeii. Şi mai cu seamă graba cu care se smulsese şi fugise din beţia lor, a amîndoura... încercă s-o apuce iar, s-o ridice, s-o aducă la pat. Stăpînul nu urca atît de tîrziu în iatacul soţiei, Martin Dodgson ştia şi dacă totuşi de data aceasta ar fi urcat înainte ca el, Martin Dodgson, să-şi fi dezlănţuit toată voluptatea, cu atît mai bine. Dl. Mellors ar fi văzut cu ochii lui a cui era într-adevăr Doamna albă. Negrul nu izbuti dintr-o dată să apuce femeia disperată. Constanţa îl împinse pînă aproape de uşă; dar negrul se înţepeni locului şi lăsă femeia să se apropie bine de el, o prinse, o ridică şi

răsturnînd-o pe braţe din mers, în vreme ce ea se zbătea, se îndreptă iar spre pat.

— Nu, nu, gîfîia Constanţa. Nu vreau! Nu pot!...

Negrul auzea fără să înţeleagă cuvintele Constanţei. Cînd o răsturnă în marginea patului, femeia gemea mereu, tot mai slab, ca după o lovitură prea tare care ar fi ameţit-o;

— Nu, nu... Nu pot, nu vreau... nu... nu...

Abia după ce negrul intră în ea, Constanţa avu conştiinţa că Martin Dodgson o violează. Şi în loc să se supună- căci s-ar fi putut ca negrul, iritat, s-o lase repede, înainte de a fi surprinşi - Constanţa începu să se zbată, să se tragă de sub el.

— Nu vreau, nu vreau, nu vreau...

Cînd îşi dădu, vag, seama cît era de absurdă, Constanţa stătu în sfîrşit în puterea negrului care gîfîind, rînjea în această blestemată încordare. Şi fără voia ei, Constanţa murmura mereu:

— Nu vreau, nu vreau, nu vreau...

Dar ura negrului, care înţelese atunci deplin cît era de dispreţuit, nu era priincioasă voluptăţii. El se zbătea ca apucat de toate furiile să-şi smulgă din adînc un pic de voluptate femeii de sub el, fără să izbutească. Atunci se auzi cheia în uşa vilei, de jos, de la intrare - şi negrul se opri.

— El e, vine, gîfîi halucinată, înnebunită, Constanţa, în vreme ce negrul începu iar să se zbată, acoperit de broboane mari de sudoare, prăbuşit peste femeia care voia să-i scape.

Apoi auziră amîndoi paşii grei ai lui Mellors pe treptele care duceau la iatacul soţiei.

— Fugi, gemu Constanţa cu un gîfîit de supremă disperare.

Şi cu o sforţare bruscă, pe care negrul n-o prevăzuse, se smulse de sub el. Văzu în fuga spre uşă goliciunea negrului uriaş care se ţinea îngrozit după ea. Impingînd cu tot trupul uşa pe unde trebuia să între soţul, Constanţa mai zise o dată cu spaimă, fugi, şi arătă cu mîna spre uşa care dădea în baie.

Se pare că nu există cataclism mai înfiorător - nici incendiul oraşelor invadate de lavă, nici prăbuşirea continentelor în oceane, nici stingerea unei planete scăpate din orbita soarelui ei - ca pentru un bărbat sămînţa pe care n-a izbutit s-o risipească în femeia retrasă cu cîteva secunde prea devreme de sub el. De această părere au fost şi cîţiva neurologi de la Oxford, întruniţi în comisie specială spre a cerceta declaraţiile doamnei Constanţa Mellors. Ei au afirmat că negrul Martin Dodgson se putea sinucide din acea pricină, în aparenţă ridicolă şi neînsemnată, dar - în psihologie individuală - hotărîtoare. Judecătorii erau convinşi, şi totuşi ezitau...

„Un document scris ar fi închis dosarul numaidecît", a declarat şi maestrul Mac Ewen Hildei, uimiţi amîndoi că negrul nu trimesese niciodată Doamnei albe o scrisoare, nici un bileţel, cum se întîmplă între amanţi. O nouă autopsie a negrului - din punctul de vedere al doamnei Constanţa Mellors - era absolut necesară, şi bietul Martin Dodgson ar fi fost iar scos din noaptea în care voise să intre pentru totdeauna. Dar au sosit domnul Georges cu Juditha Boleyn la Cambridge. Constanţa îi chemase printr-o scrisoare scurtă încă din ziua sosirii Hildei, cînd le-a vestit că negrul s-a sinucis, rugîndu-i să aducă şi scrisorile primite de ei în ultimul timp de la Martin Dodgson. Una din scrisori, în care negrul făcea declaraţii categorice că se va sinucide dacă Doamna albă nu-l va urma în Cuba a fost predată de doctorul Sheridan autorităţilor, ceea ce a înlăturat necesitatea unei noi cercetări asupra sinucigaşului.

Hilda, deşi îngrozită de astfel de evenimente pe care abia le putea suferi în romane - cînd citea - sau la cinematograf - cînd se ducea - voi, după închiderea dosarului, s-o mîngîie pe Constanţa, să-i dea curaj şi s-o ia repede la Edinburgh.

Dar Constanţa, deşi cu înfăţişarea foarte schimbată şi mult, mult mai puţin sigură pe ea, n-

avu nevoie de nici o dezmierdare. Prezenţa familiei Boleyn părea s-o încînte destul. Pe domnul Georges, Hilda l-a suportat ca pe un mulatru de bun simţ - dar lipsit de geniul de care-i vorbise Constanţa - iar pe Juditha n-a putut-o suferi cîtuşi de puţin de la început. Surîsul ei fals-pueril, privirile ei codate de o trivialitate pe care n-ar gusta-o decît moşnegii lascivi, au făcut-o pe Hilda să se retragă, urmată de maestrul Mac Ewen, în camera ei, unde s-a încuiat furioasă.

A doua zi Hilda a plecat la Edinburgh. Pentru ea, Constanţa era pierdută. Şi spre a se înălţa în propriii ei ochi - sau spre a umili amintirea Constanţei? - îşi zise că va trebui numaidecît să ia de la Tavershall la Edinburgh pe Roddy şi pe Ana, bieţi copii lipsiţi de mamă, amentinţaţi să se sălbăticească. Va trebui să se ducă să-l vadă din cînd în cînd la Noul St. Ives şi pe Olivier Mellors. Bietul om!... Cum a fost răsplătită jertfa şi iubirea lui!... Puţină atmosferă caldă, familială, creată în singurătatea lui fie şi de o cumnată, îi va face mult bine.

Impreună cu Georges şi Juditha Boleyn, Constanţa a plecat la Londra. A primit în aceiaşi seară, la hotel, vizita doctorului Sheridan împotriva voinţei ei căci ştia că vine din partea lui Olivier, dar a vorbit cu el mai mult spre a scăpa de certurile Judithei care, la plecarea Hildei, luase teribil în serios rolul de soră ocrotitoare.

Constanţa l-a primit pe avocat în picioare, în camera ei de hotel, vecină cu odaia ocupată de Boleyn, şi l-a ţinut în picioare. Era foarte palidă şi parcă mult mai înaltă, poate din pricină că în ultimele zile făcuse, sufleteşte, o prea mare şi grea călătorie, şi era slabă, cu cearcăne sub ochii mari, albaştrii ca o adolescentă în creştere. Doctorul Sheridan venea într-adevăr în numele lui Mellors.

— Desigur, n-aveţi de gînd să vă mai întoarceţi la Noul St. Ives, zise el vag, ca să înceapă.

— O, se miră Constanţa de întrebare, apoi rîse strident, cu o voce subţiată, pe care doctorul Sheridan abia o recunoscu.
— Am să vă mărturisesc, şopti doctorul Sheridan, că amicul meu Mellors vede cu multă durere plecarea dv. de la Noul St. Ives. N-a crezut şi nu crede un cuvînt din tot ce-aţi declarat autorităţilor la Cambridge...
— E un soţ ideal, rîse iar Constanţa şi mai mult din spirit de frondă, aprinse o ţigară.
— Nu crede mai cu seamă în legătura dv. cu Martin Dodgson, urmă dr. Sheridan. Pe negru l-am zărit şi eu de cîteva ori. Avea într-adevăr o înfăţişare de bestie din pădurile tropicale. Soţul dv. nu vă vede, oricît şi-ar sili închipuirea, nici în iatacul dv. nici în odaia din grajd, nici în pădurea de la Haddenham, în braţele negrului!...
— Constanţa se încruntă la aceste amintiri, apoi închise puţin ochii usturaţi de fum.
— Dumnata mă vezi, doctore Sheridan?... zise ea mai cochetă decît cereau împrejurările, şi îi aruncă pieziş o pivire ca o săgeată albastră.

Doctorul Sheridan încercă să surîdă, dînd mîinile în lături ca şi cum ar fi voit să spună că el nu merge cu gîndul atît de departe, deşi pe lumea asta torul e posibil, dar...
— In orice caz, reveni doctorul Sheridan la ideea lui, prietenul Mellors nu ştie ce va răspunde, acum şi mai tîrziu, copiilor care vor întreba de mama lor. Dacă nu pentru el, prietenul meu vă roagă să veniţi la Noul St. Ives pentru copiii dv.

Constanţa rămase pe gînduri. Copiii nu erau un argument pe care-l putea înlătura cu o glumă, sau cu o privire. Scutură scrumul, şi zise cu glasul ei grav, intim:
— Spune-i lui Olivier că nu, copii nu vor pierde nimic prin plecarea mamei lor. Am fost o mamă absentă, doctore Sheridan. Adică mai rău decît o mamă rea. Să le caute o mamă bună, şi cred că va găsi. Anglia e plină de fete şi mame fără copii.

Doctorul Sheridan părea foarte încurcat.

— In acest caz, doamnă, sînt autorizat să vă declar că prietenul meu a hotărît să părăsească şi el ferma.

— De ce?... se miră Constanţa surprinsă, foarte surprinsă.

— Pentru ca e a dv.

— De unde? Ferma e a lui, a fost întemeiată, e adevărat, cu o parte din banii mei, dar în şase ani cred că am cheltuit mult mai mult decît am dat. Iar dacă cheltuielile mele ţine, ca soţ ideal ce e, să le ia asupra lui, partea mea din fermă nu mai e demult a mea, ci a lui Roddy şi a Anei. Ceea ce e şi-aşa destul de puţin. Va trebui să le las copiilor şi o parte din acţiunile mele de la bancă...

Doctorul Sheridan o informă cu acest prilej pe Constanţa - fără să mai spere totuşi într-o reîntoarcere a soţiei la cămin - că în timpul cercetărilor judiciare de la Cambridge, banca Anglo-Indiană a încetat plăţile, a convocat acţionarii şi în urma sfaturilor unui director de la banca Angliei a hotărît să reducă valoarea nominală a acţiunilor cu 80%, spre a evita falimentul. E adevărat că o bancă se reface uneori foarte repede, mult mai iute decît coada ruptă a unei şopîrle, dar are nevoie, ca şi şopîrla, de o temperatură prielnică. Poate că temperatura afacerilor se va ridica... Primul-ministru şi-a dat demisia din fruntea partidului şi a format un guvern naţional. Sînt semne că prosperitatea o să revină... Dar va veni oare?...

întrebarea era pentru Constanţa.

Pe „Ille de France", 15 mai

„Te va surprinde scrisoarea mea de pe acest transatlantic, Olivier, dar e surpriza cea mai puţin displăcută pe care o ai cu mine. Incearcă să citeşti aceste rînduri fără să mă urăşti prea mult. Juditha a dansat în sala de spectacol a vasului toată noaptea... E o zeiţă. Cine s-ar putea măsura cu ea,

între dansatoarele de azi? Georges şi cu mine tremuram de fericire la aplauzele care o copleşeau pe admirabila noastră Juditha. Ei dorm, dar eu nu pot dormi, am simţit nevoia să-ţi scriu.

Vei găsi mai jos şi cîteva preocupări de altă natură, vreau să ştii însă că-ţi scriu numai din nevoia de a-ţi vedea iar chipul bun, surîsul ironic, înţelegător, şi de a sta de vorbă cu tine. Din cabină brăzdarea oceanului, de unde bate pînă la mine o briză sărată, înviorătoare. E un semn poate al vieţii aspre care mă aşteaptă. La Noul St. Ives trebuie să fie atît de fraged şi de frumos acum!... Liliacul a înflorit, desigur, şi în curind toate camerele vilei se vor umple, seara, de parfumul teilor. Nu sînt melancolică şi nu-mi pare rău că am părăsit acea linişte şi acel farmec, în care altă femeie, mai puţin răzvrătită decît mine, ar fi găsit fericirea. Dar îmi aduc aminte, Olivier, şi aducerile aminte mă trag înapoi. Oricît aş voi, nu mă pot rupe decît cu trupul, căci abia acum văd cîte legături tainice se destramă şi se smulg dureros din inima mea cu fiecare milă străbătută de transatlanticul care mă duce spre altă viaţă, necunoscută.

Nu ştiu dacă mai am dreptul să mă amestec, Olivier, dar nu mă pot opri să te rog să nu vinzi ferma şi să pleci, jignit că am trăit şi eu acolo. Noul St. Ives e un paradis pentru copii - mai cu seamă acum după plecarea mea - şi aş fi mai puţin liniştită dacă nu i-aş şti acolo. Noul St. Ives a fost zămislit de tine şi oriunde vei voi să pleci, nicăieri nu te vei simţi mai puţin străin, ca acolo. Cu fiecare apus de soare imaginea mea penibilă se va şterge tot mai mult din amintirea ta şi peste cîţiva ani, poate numai peste un an, căci viaţa ta e plină de activitate, vei putea vorbi copiilor noştri despre mine ca de o făptură dintr-o carte, dintr-un basm.

Am rămas aproape săracă după noile schimbări ale băncii. Nu ştiu dacă mai am într-adevăr drept la ceva, din vechile acţiuni. Dacă se vor

preschimba în acţiuni noi cu o treime din valoarea celor vechi, tot va fi bine!... Cele 20 000 de lire, pe care le am de la mama, vor rămîne şi de aici înainte neatise. Mă gîndesc la Ana noastră, care va avea nevoie de mai mult ajutor în viaţă decît Roddy, care e băiat.

Cînd Juditha a aflat - la Paris, unde ne dusesem - că am rămas săracă a săltat de trei ori în stradă de bucurie şi m-a îmbrăţişat. Spunea că prăbuşirea băncii a fost pentru mine un har divin - ceea ce nu prea cred. E adevărat că Juditha ţinea morţiş să dansez cu ea şi totdeauna se temea că din pricina banilor mei de la bancă n-am să consimt niciodată să reîncep să dansez, şi încă în public. Dar nimic nu distruge mai bine falsa pudoare ca lipsa de bani, zise ea. Adevărata pudoare poate fi însă distrusă de ceva? Nu cred. Mi-e frică să mă înfăţişez unei săli ticsite de capete necunoscute, cu ochii care vor să devore. Totuşi, Olivier, va trebui să mă supun şi să ascult întru totul de Juditha, în mîinile căreia e de acum înainte viaţa mea. Şi deşi întreg trecutul se împotriveşte acestei noi vieţi care mi se deschide, aş putea face altceva?... Nici nu vreau să mă gîndesc la umilirile, la durerile, la înfringerile sigure care mă aşteaptă - dar poate că am o fire mai mlădioasă decît îmi închipui, căci sînt femeie. Şi nu cred ca Juditha să se înşele, să voiască să ne înşele pe amîndouă.

Clarissa nu mai dansează. Nimeni n-a voit să se împace cu gîndul că nu vor mai fi dansurile Boleyn, ci numai dansurile Judithei - şi la Paris biata Juditha a plîns că n-a putut iscăli din această pricină contractul cu teatrul de pe Chsmps Elysses. Cu mine nu se va putea prezenta la Paris din primul an. E prea aproape de Londra, de Cambridge, de Noul St. Ives, de imaginea mea de acasă!... Nu, la Paris, niciodată!... I-am spus şi Judithei dar ea nu şi-a făcut inimă rea şi mi-a

răspuns că vorbesc încă cu mintea şi inima mea de la Noul St. Ives...
O, văd că ţi-am scris, Olivier, aproape numai despre mine, ceea ce este desigur oribil şi încă o dovadă a teribilului meu egoism.
Acum cînd plutesc departe de Anglia şi mă doare atît că nu voi mai vedea locurile în care am crescut, oraşele şi peisajele, oamenii ei, îmi aduc aminte - căci n-am uitat, tot, încă tu privind în coliba din pădurea de la Wragby, pe cînd eram încă soţia lui sir Clifford, făptura mea goală pe care o avuseseşi, mi-ai dezmierdat trupul şi ai zis: "Ai un c... ce-ar putea să ducă lumea pe el". Se va împlini oare Olivier, acesta profeţie a ta? începe să se împlinească...?
O, cît aş vrea să fie adevărat! Dacă nu pentru mine - căci acum nu-mi pot da seama cu adevărat cine sînt, ce voi fi - măcar pentru Juditha care are atîta încredere în sufletul coapselor, gleznelor şi mîinilor mele, pentru credinţa că iubirea noastră, aşa mutilată cum a fost, făcea totuşi parte din destinul nostru cel adevărat...".

Table of Contents

Title page

Table of Contents

Title page 1